

1

Пријем гласан и јасан

Тачно у шест сати сунце се, уз последњи жути бљесак, спустило иза Плавих планина, талас љубичасте сенке се разлио низ Ричмонд роуд, а цврчци и гаталинке у негованим баштама су почели су да зврје и звецкају.

Осим тог општег шума који су производили инсекти, широка празна улица је била нѐма. Богати власници тих великих увучених кућа – управници банака, директори компанија и службеници највишег реда – били су у својим домовима још од пет сати, и сада су сигурно препричавали дан са својим супругама или се туширали и пресвлачили. Кроз пола сата улица ће опет оживети, саобраћајем који хита на разне коктеле и пријеме, али сада је овај најузвишенији километар „Богатог друма”, како су га звале дућанције у Кингстону, носио само напетост празне позорнице и тежак вечерњи парфем јасмина.

Ричмонд роуд је „најбољи” друм на целој Јамајци. „Најбољи” људи живе у његовим великим старинским кућама, од којих је свака на по пола хектара или хектар дивног травњака засађеног, крајње промишљено и уредно, најфинијим дрвећем и цвећем из Ботаничке баште у Хоупу. Дугачки равни друм је хладан и тих и склања човека од вреле и просте вреве Кингстона, где његови житељи зарађују свој новац, а на другом крају раскрснице у облику слова Т на његовом врху лежи имање

Краљеве куће, у којој живи гувернер и врховни заповедник Јамајке са својом породицом. На Јамајци не би могло да буде лепшег завршетка за један друм.

На источном углу раскрснице у врху стоји кућа с адресом Ричмонд роуд бр. 1, масивна грађевина на спрат са широким бело обојеним верандама које опкружују оба нивоа. Од улице пошљунчана стаза води до улаза са стубовима преко широких травњака на којима падају у очи тениски терени, где вечерас, као и сваке вечери, прскалице обављају свој посао. Ова палата је за Кингстон срце друштвених збивања – чувени Краљичин клуб. Тако стамени и упорни бастиони неће још дуго опстати у савременој Јамајци. Једног дана ће Краљичин клуб остати без прозора и можда бити спаљен до темеља, али за сада [1958. година – прим. прев.] је добродошло место на једном суптропском острву – добро одржавано, с добрим особљем и с најбољом кухињом и најбољим винским подрумом у целом карибском подручју.

У ово доба дана, у већини вечери у години, на улици пред Клубом могла су да се нађу иста четири возила. Ти аутомобили су припадали играчима „скупоценог” брица који су се окупљали тачно у пет и играли до око поноћи. Скоро да је сат могао да се дотерује по тим аутомобилима. По реду којим су сада стајали уз ивичњак, власници су им били генерал-мајор заповедник Карибских одбрамбених снага, најистакнутији кингстонски адвокат за крвне деликте, и професор математике на Кингстонском универзитету. На репу тог низа стајао је црни „санбим алпина” пензионисаног капетана бојног брода Британске Краљевске морнарице Џона Стренгвејза, обласног контролног официра за Карибе – или, с мање дискреције, представника британске Тајне службе за то подручје.

Нешто пре шест и петнаест, тишина Ричмонд роуда је била благо нарушена. Три слепа просјака су се појавила из угла раскрснице и полако кренула тротоаром према четири

паркирана аутомобила. Били су *цркези* – кинески црнци – крупни али повијени док су се онако вукли и белим штаповима тапкали по ивичњаку. Ишли су један за другим. Први, који је вероватно видео нешто боље него друга двојица, носио је плаве наочари а ишао је напред држећи лимену шољу уз савијени врх штапа на левој руци. Десна рука другог почивала је на његовом рамену, а десна рука трећег на рамену другог. Очи другог и трећег човека биле су склопљене. Сва тројица су били у ритаму, а на главама су носили офуцане спортске качкетиће с дугим штитницима. Нису ништа говорили, и од њих није допирао никакав звук осим лаганог тапкања штаповима док су се осенченим тротоаром полако ближили групи аутомобила.

Тројица слепаца не би одударали у Кингстону, где на улицама има много несрећних и сакатих, али су у овој тихој богатој празној улици стварали непријатну слику. И то, чудно, сва тројица цркези. То није нарочито честа мешавина крви.

У сали за картање, препланула шака се пружила преко зеленила средишног стола и покупила четири карте. Чуо се тих пљесак кад су се издвојени штихови придружили гомили већ однесених. – Хоће ме карта – казао је Стренгвејз. Погледао је на свој сат и устао. – Ето ме за двадесет минута. Ти делиш, Биле. Наручите пиће. Мени као обично. И не трудите се да ми напакујете карте. Увек вас прочитам.

Бил Темплар, генерал-мајор, кратко се насмејао. Клепнуо је по звонцету крај себе и грабуљицом привукао карте. Рекао је: – Пожури, ђаво те однео. Због тебе се увек карте охладе кад други добија.

Стренгвејз је већ нестао кроз врата. Тројица су се мирено завалили у наслоњачама. Обојени послужитељ је ушао, па су наручили пића за себе а виски и воду за Стренгвејза.

Тај излуђујући прекид сваке вечери у шест и петнаест, отприлике на пола другог низа игара! У то време, тачно у минут, макар били усред дељења, Стренгвејз је морао да оде у

своју „канцеларију” да „телефонира”. Којешта, тешка глупост. Али Стренгвејз је био неодвојив део њихове четворке, и они су се с тим помирили. Никад није било објашњења какво је то „телефонирање”, и нико није ни питао. Стренгвејзов посао је био „Пссст!” и – то је било то. Ретко га није било дуже од двадесет минута, а подразумевало се да за одсуствовање плаћа туром пића.

Пића су послужена, и тројица су повели разговор о коњским тркама.

* * *

У ствари, ово је био најважнији тренутак у Стренгвејзовом дану – време за обавезну радио-везу с моћним одашиљачем на крову зграде у Рицентс парку у Лондону у којој је седиште Тајне службе. Сваког дана у осамнаест и тридесет по локалном времену, осим ако би претходног дана унапред упозорио да се неће јављати – када је имао посла на неком од других острва на својој територији, на пример, или када би био озбиљно болестан – емитовао је свој дневни извештај и примао задатке. Ако би пропустио да се јави тачно у шест и тридесет, уследио би други позив, „плави” позив, у седам, и, најзад, „црвени” позив, у седам и тридесет. После овога, ако би његов одашиљач остао нѐм, то би значило „узбуну”, и Одељак III, његова претпостављена команда у Лондону, хитно би се бацио на посао откривања шта се с њим догодило.

Чак и „плави” позив значи лошу оцену за агента, уколико његово „писмено образложење” није необориво. Радио-емитовање из Лондона у све крајеве света је очајнички „тесно” испланирано, тако да и најситније нарушавање макар једним додатним позивом значи опасну тешкоћу. Стренгвејз није никада претрпео срамоту „плавог” позива, а камоли „црвеног”, и био је из све снаге сигуран да никада и неће. Сваке вечери тачно у шест и петнаест напуштао је Краљичин клуб,

упадао у свој аутомобил и возио се десет минута навише у подножје Плавих планина, до своје лепе дрвене кућице са чувеним погледом на кингстонску луку. У шест и двадесет пет улазио је кроз ходник у канцеларију у задњем делу. Откључавао је врата и закључавао их за собом. Госпођица Трублад, која се радно понашала као његова секретарица а у ствари је била његов „Бр. 2” и раније први официр Женске службе Краљевске морнарице, већ би седела испред инструмент-скала у лажном ормару за одлагање документације. Имала би слушалице на ушима и остваривала би први контакт, откуцавајући његов позивни сигнал, WXN, на 14 мегахерца. На отмено лепим коленима би јој лежао блок за стенографисање. Стренгвејз би треснуо у наслоњачу крај ње и дохватио други пар слушалица и, тачно у шест и двадесет осам, преузимао емитовање, чекајући ону малу „шупљину” у међународном звуку која је значила да се WWW у Лондону спрема да потврди пријем.

Цео поступак је био гвоздена колотечина. Стренгвејз је био човек гвоздене устаљености и понављања. На несрећу, строги обрасци понашања могу да су смртоносни ако их прочита непријатељ.

Онако висок и мршав, са црним поклопцем преко десног ока и некаквим орловски поузданим изгледом који у човеку буди помисао на командни мост разарача, Стренгвејз је брзо прошао кроз махагонијем обложен хол Краљичиног клуба и прогурао се кроз лагана врата од мреже против комараца, па стрчао низ три степеника до стазе.

У мислима није имао ништа посебно, осим опиплљивог задовољства чистим и свежим вечерњим ваздухом и сећања на фини маневар у игри којим је дошао до три пика. Био је ту и тај случај, наравно, случај на ком тренутно ради, нека чудна и замршена работа коју му је, две недеље пре тога, М прилично лежерно хитнуо у задатак при радио-контакту. Али, ствар се добро одвијала. Један случајан продор међу Кинезе се испла-

тио. Неки чудни углови су били осветљени – за сада само бледе сенке наслућивања – али ако би се они спојили и преплели, размишљао је Стренгвејз док је корачао пошљунчаном стазом и излазио на Ричмонд роуд, он би могао да се нађе усред нечег збиља необичног.

Стренгвејз је слегнуо раменима. Наравно да све неће тако испасти. У послу којим се он бави ништа не прелази у опипљиве плодове стварности. Доћи ће се до некаквог шућмурастог решења које је само било нацифрано прегрејаним маштањем и уобичајеном хистеријом Кинеза.

Махинално, други део Стренгвејзовог ума је упио тројицу слепаца. Лагано су тапкали плочником према њему. Били су удаљени двадесетак метара. Прорачунао је да ће проћи крај њега секунду или две пре него што стигне до свог аутомобила. Из бриге за сопствено здравље и захвалности што га уопште има, Стренгвејз је посегнуо у џеп. Превукао је нокат палца преко обода новчића да би се уверио да је напипао нешто вредније од обичног пенија. Извадио га је. Био је у низу с просјацима. Стварно чудно, сва тројица цркези! Врло необично! Стренгвејзова рука је кренула. Новчић је одзвонио у плеханој шољи.

– Благословени да сте, господару – рекао је онај на челу.
– Благословени! – одјекнуло је из друге двојице.

Кључеви аутомобила су му били у руци. Некако неодређено је био свестан тренутка тишине када је тапкање белих штапова престало. Прекасно.

Како је прошао крај последњег, сва тројица су се нагло окренули. Задња двојица су се били размакнули по корак да би лакше пуцали. Три револвера, незграпна с кобасичастим пригушивачима, излетела су из футрола скривених међу ритама. С увежбаном тачношћу три човека су циљала у различите тачке на Стренгвејзовој кичми – један између рамена, један у крста, један у карлицу.

Три тешка накашљавања ватре била су скоро једно. Стренгвејзово тело је полетело као да га је неко шутнуо. Лежало је савршено мирно у облачићу прашине с плочника.

Било је шест и седамнаест. Уз цику гума, једна мусава мртвачка кола с црним перима која су лепршала штрчећи из углова крова ушла су из Т-раскрснице у Ричмонд роуд и сунула наниже према групи на плочнику. Она тројица су имали времена тек да подигну Стренгвејзово тело када су кола клижући укочила и поравнала се с њима. Двокрилна врата позади била су отворена. Исто тако и прост чамов ковчег унутра. Тројица су некако унели тело кроз врата и стрпали га у сандук. Ускочили су и они. Поклопац је положен на место а врата затворена. Тројица црнпурастих су сели на три од четири столице крај углова ковчега и лагано положили своје беле штапове крај себе. Комотни црни вунени сакои висили су преко наслона седишта. Обукли су их преко рита на себи. Онда су поскидали безболашке капе и пружили се да с пода дохвате црне цилиндре, па њих ставили на главу.

Возач, који је такође био кинески црнац, нервозно се осврнуо.

– Крећи, човече. Хајде! – казао је најкрупнији међу убицама. Бацио је поглед на осветљен цифарник свог ручног сата. Било је шест и двадесет. Посао за само три минута. Тачно по плану.

* * *

– WXN зове WWW... WXN зове WWW... WXN... WXN... WXN...

Мери Трублад је средњим прстом десне руке утискивала тастер лагано, елегантно. Подигла је леву шаку. Шест и двадесет осам. Он касни један минут. Насмешила се при помисли на мали отворени „санбим” који пара уз брдо према њој. Сада ће, у следећем трену, да чује брз корак, онда кључ у брави и – он ће већ седети крај ње. Уследиће осмех извињавања док се

буде пружао за слушалице. „Извини, Мери. Проклети ауто, није хтео да упали.” или „Ко би рекао да ми ти глупави полицајци још нису запамтили број! Зауоставили ме на пола пута.” Мери је скинула други пар слушалица с куке на којој су висиле и ставила га на његову столицу, да му уштеди и пола секунде.

– ... WXN зове WWW... WXN зове WWW... – Померила је иглу на скали за ширину длаке и пробала поново. На њеном сату је било шест и двадесет девет. Почела је да брине. Само тренутак-два и Лондон ће се одазвати. Одједном јој је пало на памет, Боже, шта да ради ако он не стигне на време! Није јој вредело да успостави везу с Лондоном и претвара се да је на њеном месту он – било би узалудно и опасно. Радио-безбедност ће да прати разговор, као што прати сваки позив који стиже од агента. Они инструменти који осећају најтананије посебности оператерове „руке” би сместа открили да за тастером није Стренгвејз. Мери Трублад су својевремено водили да види ону шуму разних табли и скала у тихој просторији на последњем спрату штапске зграде, и гледала је како разиграни прсти бележе тежину сваког откуцаја, брзину сваке групе знакова, евентуално запињање око неког одређеног слова. Надзорник јој је све то био објаснио кад се, пре пет година, прикључила раду Маринске станице – како ће зујалица да се огласи а веза аутоматски да се прекине ако разговор започне погрешна особа за тастером одашиљача. Био је то основни вид заштите за случај да предајник Тајне службе падне у руке непријатеља. И, ако би неки агент био заробљен и злостављањима приморан да ступи у везу с Лондоном, морао би само да дода понеки паперјаста „тег” својој уобичајеној „руци” и прича о његовом хватању би била изложена као да је отворено пренесена.

Сада се укључује! Сада је ослушкивала ону шупљу јек у вези која је значила да ће Лондон да се огласи. Бацила је поглед на свој сат. Шест и тридесет. Ужас! Али сада, најзад,

бар се чују кораци у ходнику. Хвала Богу! Још трен, и он ће бити ту. Она мора да га заштити! У очајању је одлучила да ипак покуша, и да одржи везу.

– WWW зове WXN... WWW зове WXN... Чујете ли ме?... чујете ли ме? – Лондон се јављао снажно, трагајући за станицом на Јамајци.

Кораци су били на вратима.

Хладно, с поуздањем, узвратила је тапкањем: – Пријем гласан и јасан... чујем вас гласно и јасно... Чујем вас...

Иза ње је нешто експлодирало. Осетила је ударац у чланак. Погледала је доле. Крај ноге јој је лежала квака из врата.

Мери се нагло окренула у столици. На прагу је стајао неки човек. То није био Стренгвејз. Неки крупан црнац жућкасте коже и косих очију. У његовој руци оружје. На крају цеви дебео црн цилиндар.

Отворила је уста да вришти.

Човек се широко нацерио. Лагано, као с неким љубавним уживањем, подигао је пиштољ и устрелио је три пута, у леву дојку и око ње.

Девојка се свалила у страну са столице. Слушалице су клизнуле с њене златне косе на пђд. Можда једну секунду у соби се чуло тихо пуцкетање и крклање оглашавања Лондона. Онда је престало. Зујалица на надзорниковом радном пулту у Радио-безбедности у Лондону била је дала знак да код WXN нешто није у реду.

Убица је изашао на врата. Вратио се носећи неку кутију с налепницом у боји на којој је писало УПАЉАЧИ ПРЕСТО, и велики цак за шећер с ознаком ТЕЈТ И ЛАЈЛ. Спустио је кутију на пђд па пришао лешу и грубо навукао цак преко главе све до ножних чланака мртвог тела. Стопала су штрчала. Савио их је и набио унутра. Извукао је натоварени цак у ходник па се вратио. У углу собе сеф је стајао отворен, као што му је и речено да ће бити, а књиге шифара су биле извађене и положене на

сто, спремне за рад по сигнаlima приспелим из Лондона. Човек је бацио те књиге и све папире из сефа на средину собе. Покидао је и исцепао завесе па и њих додао гомили. Сасвим одозго је ставио две столице. Отворио је кутију дугачких потпаљивача ватре, извукао их пуну шаку и зарио ту и тамо у гомилу па их запалио. Онда је изашао у ходник и потпалио сличне ломаче на одговарајућим местима. Као барут сув намештај је брзо плануо и ватрени језици су лизнули уз дрво на зидовима. Човек је отишао до предњих врата и отворио их. Кроз слезов жбун је видео одсјај с мртвачких кола. Није било никаквог шума осим зврјања зрикаваца и тихог бректања аутомобилског мотора. Низ друм и уз друм није било никаквих других знакова живота. Човек се вратио у ходник испуњен димом и с лакоћом забацио џак на раме па опет изашао, остављајући врата отворена да би промаја чинила своје. Хитро је корачао стазом до друма. Стражња врата на колима била су растворена. Убацио је џак и посматрао двојицу како га трпају у ковчег поврх Стренгвејзовог тела. Онда се попео и затворио врата, затим сео и спустио цилиндер с главе.

Док су се први пламенови јављали у горњим прозорима дрвене кућице, мртвачка кола су се тихо одвојила од тротоара и наставила својим путем уз брдо према вештачком језеру Мона. Тамо ће претрпан сандук да клизне у гроб дубок стотињак метара, и то ће бити знак да су, за само четрдесет пет минута, особље и документација Карипске станице Тајне службе неповратно уништени.

2

Избор оружја

Три недеље касније, у Лондону, март је долетео бесан попут звечарке.

Од првих трагова свитања првог дана марта суснежица и ледени „циганчићи”, ношени снажним ветром, ошинули су градске улице и наставили да шибају док су људи, стиснути и покуњени, у бујицама текли на посао, ногу по којима су пљескали мокри рубови њихових кишних мантила и лица која су модрела од хладноће. Дан је био ужасан, и то су сви говорили – чак и М, који је ретко признавао да „време” уопште постоји, чак и кад би у питању биле његове крајности.

М се попео лифтом на осми спрат па кренуо преко дебелог тепиха у ходнику до своје канцеларије. Треснуо је вратима за собом, скинуо капут и шал и обесио их иза врата. Извукао је велику плаву свилену марамицу и жустро је превукао преко лица. Чудно, али никада не би то учинио пред вратаром у приземљу или возачем лифта. Пришао је свом столу и сео, па се нагнуо над интерфон. Притиснуо је један прекидач. – Стигао сам, мис Манипени. Пошту, молим, и шта год још имате. Онда ми дајте сера Џемса Молонија. Он отприлике сада обилази пацијенте у болници. Реците шефу кабинета да хоћу да ми 007 дође кроз пола сата. И нека ми донесу Стренгвејзов досије. – М је сачекао оно метално „Разумем, сер” и отпустио прекидач.

Завалио се и машио за лулу па замишљено почео да је пуни. Није подигао поглед када је секретарица ушла с хрпом

папира, па је чак прешао преко пет-шест ружичастих „Отвори сместа” на врху фасцикле с порукама. Да су од пресудног значаја, он би већ био телефоном позван током ноћи.

Једна жута лампица на интерфону му је намигнула. М је подигао слушалицу црног телефона из низа од четири апарата. – Ви сте, сер Џемсе? Имате ли пет минута?

– Шест, за Вас – на другом крају везе чувени неуролог се закикотао.

– Зовем због оног мог човека ког лечите и пратите. Нећемо да помињемо име. Разговарамо преко обичне линије. Чујем да сте га пустили јуче. Да ли је спреман за дужност?

На другом крају је настао мали застој. Сада је глас био послован, стручан. – Физички је здрав као дрен. Нога је залечена. Не би требало да буде никаквих последица. Да, добро је. – Уследила је нова пауза. Само нешто, М. Има ту у свему много напетости, знате. Ви те ваше људе добро оптерећујете. Можете ли да му дате нешто лако за почетак? По оном што сте ми испричали, он се гадно проводи већ неколико година.

М је казао набусито: – За то је плаћен. Брзо ће се показати ако није способан за посао. Неће бити први који је препукао. По оном што кажете, изгледа да је у савршеној форми. А и није баш страдао као неки од пацијената које сам Вам слао – људи који су прошли кроз праву касапницу.

– Наравно, ако тако посматрате. Али бол је нешто чудно. Знамо врло мало о њему. Не може да се мери – на пример разлика у патњи кад се жена порађа и кад мушкарцу крене камен у бубрегу. Срећом, изгледа да тело заборавља доста брзо. Само, овај Ваш човек је прошао кроз *прави* бол, М. Немојте да мислите да само зато што ништа није поломљено...

– Разумем, тако је... – Бонд је био начинио грешку и пропатио је због ње. У сваком случају, М није волео да му се држе предавања, чак ни када је у питању један од најчувенијих лекара на свету, о томе како треба да поступа са својим аген-

тима. У гласу сера Џемса Молонија је малочас било неке нијансе критиковања.

М је нагло рекао: – Не покушавам ја ништа да докажем, сер Џемсе. Све што сам хтео да кажем је да мој човек изгледа да се извукао прилично јефтино у поређењу с врстом казне. Али – М је мало омекшао, – да се не препиремо око тога. – Он да је блажим гласом рекао: – А у ствари сам и намеравао да га пустим да мало предахне. Нешто нам је искрснуло на Јамајци. – М је бацио поглед на прозоре низ које је споља текло. – Биће му то више опоравак него ма шта друго. Двоје мојих људи, један мушкарац и једна девојка, заједно су нестали. Или бар тако изгледа. Наш пријатељ може мало да се проведе као истражитељ – и то на сунцу. Шта кажете на то?

– Права ствар. Ни ја се не бих противио таквом послу кад је дан као данашњи. – Али сер Џемс Молони је био решен да до краја истера своју поруку. Благо је погурао даље. – Немојте да мислите да сам хтео да се уплићем, М, али постоје границе човекове храбрости. Знам да ви морате да се односите према тим људима као да су потрошна роба, али валда не желите да вам се дробе и пуцају, кад то може скупо да вас кошта. Овај ког сам лечио овде је чврст. Рекао бих да ће још доста посла да вам обави. Само, знате шта Моран каже о храбрости у оној његовој књизи...

– Нешто се не сећам.

– Каже да је храброст једна велика почетна сума која се умањује трошковима и трошењем. Слажем се с њим. Желим само да кажем да је човек о ком говоримо изгледа имао велике трошкове још од пре рата. Не бих рекао да је исисан – још не, али све има свој крај.

– Управо тако. – М је одлучио да све ово прекрати. У данашње време на све стране неки мекушци и нека мекоћа. – Зато га и шаљем на пут. Одмор на Јамајци. Не брините, сер Џемсе. Побринућу се за њега. Него, јесте ли уопште открили

шта је то што му је та Русиња убризгала? Чиме га је бештија отровала?

– Јуче сам добио одговор. – И сер Џемс Молони се радовао што је предмет разговора промењен. Стари је био недоказан као и ово време. Има ли икаквих изгледа да је своју поруку улио у оно што је себи описивао као М-ову дебелу лобању? – Требало нам је три месеца. Један бистар момак на Факултету за тропску медицину се појавио с решењем. У питању је био отров *фузу*. Јапанци га користе при самоубиствима. Добија се из полних органа јапанске рибе лоптаре. Могли су исто тако да употребе и *кураре*. Има скоро потпуно исто дејство – паралише централни нервни систем. Научни назив за *фузу* је тетродотоксин. Страховита материја, врло брзо делује. Мала количина, попут оне коју је добио ваш човек, и – за само који трен моторни и дисајни мишићи су одузети. Испрва човек види дупло, а онда више не може да држи очи отворене. После не може да гута. Глава му пада и не може да је подигне. Умире од парализе дисајне функције.

– Срећа да се извукао.

– Прâво чудо. Захваљујући искључиво том Французу који је био с њим. Положио је Вашег човека на пòд и давао му вештачко дисање као да је у питању дављеник. Некако је успео да му одржи рад плућа до доласка лекара. Срећа да је тај доктор некада радио у Јужној Америци. Закључио да је у питању кураре, па га је у складу с тим лечио. Само, изгледи су били један према милион. Него, шта је било с том женом?

М је кратко рекао: – А, она је мртва. Па, много Вам хвала, сер Џемсе. И не брините за свог пацијента. Постараћу се да му буде лепо. Довиђења.

Прекинуо је везу. Лице му је било хладно и без израза. Привукао је фасциклу с порукама и брзо их прелетео. На понекој је нашкрабао свој коментар. Ту и тамо би накратко телефонирао овом или оном одељењу. Када је завршио, хитнуо је

хрпу у корпу означену с *излаз* и машио се за лулу. Пред њим није остало ништа осим кожных корица обележених црвеном звездом, ознаком за врхунску тајну. Преко средине корица крупним словима је било исписано: КАРИПСКА СТАНИЦА, а испод тога курзивом: *Стренгвејз и Трублад*.

Једна лампица на интерфону је затреперила. М је притиснуо прекидач. – Да?

– 007 је стигао, сер.

– Нека уђе. И кажите оружару да дође за пет минута.

М се опет завалио. Ставио је лулу у уста и принео јој шибицу. Кроз дим је посматрао врата секретаричине канцеларије. Очи су му биле врло сјајне и нестрпљиве.

Џемс Бонд је ушао кроз врата и затворио их за собом. Пришао је столици пред столом наспрам М-а и сео.

– ‘Број’тро, 007.

– Добро јутро, сер.

У соби је владала тишина, изузев шкрипања из М-ове луле. Изгледало је да треба много шибица да се она потпали. У позадини су нокти ледених прстију из неба добовали и стругали о два широка прозора.

Било је све управо онако као што се Бонд сећао кроз месеце сељакања од болнице до болнице, силне недеље мучног опорављања и напорног рада на враћању његовог тела у нормално стање. Њему је ово представљало поновно ступање у живот. Седети овде, у овој соби, наспрам М-а, значило је ону нормалност за којом је дуго чезнуо. Погледао је преко кроз облаке дима у те лукаве сиве очи. Оне су га посматрале. Шта ли се спрема? Обдукција сакатих остатака његовог последњег случаја? Кратко и осорно отправаљање у неко од домаћих одељења на одређени период канцеларијског посла? Или неки сјајан нов задатак који је М држао на леду док је чекао да се Бонд врати на дужност?

М је бацио кутију са шибицама на црвену кожу на површини стола. Нагнуо се уназад и, умрсивши прсте, спојио шаке иза главе.

– Како се осећаш? Радујеш се повратку?

– Много се радујем, сер. И – дивно се осећам.

– Имаш ли каквих закључака о свом последњем случају?

Нисам хтео да те масирам док се не опоравиш. Чуо си да сам наредио истрагу. Верујем да је начелник Штаба узео неке податке од тебе. Имаш ли шта да додаш?

М-ов глас је био послован, хладан. Бонду се то није свиђало. Наилазило је нешто непријатно. Рекао је: – Не, сер. Чиста брљотина. Себе кривим што сам дозволио оној жени да ме ... Није требало да се то догоди.

М је раздвојио шаке иза главе и полако се нагнуо напред и положио их равно на сто испред себе. Поглед му је био тврд. – Тако, значи. – Глас је био сомотаст, опасан. – Пиштољ ти се заглавио, ако се добро сећам. Ова твоја „берета”, с пригушивачем. Нешто ту не ваља, 007. Не можеш да дозволиш луксуз такве грешке ако ћеш да носиш број с две нуле. А можда би пре да га оставиш и вратиш се нормалним дужностима?

Бонд се лецнуо. Очи су му се с озлојеђеном неверицом упиле у М-ове. Та дозвола да убије у име Тајне службе, те две нуле испред броја, било је то велика част. С муком заслужена. А доносила је Бонду само задатке у којима ужива, оне опасне. – Не, сер, не бих.

– Онда ћемо морати другачије да те опремимо. То је био један од налаза истражног суда. Ја се с њим слажем. Разумеш?

Бонд је јогунасто рекао: – Навикао сам на тај пиштољ, сер. Волим да радим с њим. То што се десило могло је сваком да се деси. Свеједно с којим пиштољем.

– Не слажем се. Као ни истражни суд. Дакле, ту нема збора. Једино питање је шта ћеш сад да користиш. – М се погнуо према интерфону. – Да ли је оружар стигао? Пошаљите га.

М се завалио. – Можда не знаш, 007, али мајор Бутројд је највећи стручњак за лако оружје на свету. Да није, не би био овде. Чућемо шта он има да каже.

Врата су се растворила. Један витак човек ниског раста, косе боје песка, ушао је и пришао столу и стао крај Бондове столице. Бонд је подигао поглед ка његовом лицу. Он није много пута видео тог човека, али се сећао веома широко размакнутих бистрих сивих очију које као да не трепћу. После необавезног кратког погледа на Бонда човек је лежерно стао, гледајући преко у М-а. Рекао је: – Добро јутро сер – равним и безосећајним гласом.

– ‘Број’тро, оружару. Имао бих нешто да Вас питам – М-ов глас је био пригодно обичан. – Пре свега, шта мислите о „берети”, калибар 6 милиметара?

– Дамски пиштољ, сер.

М је подругливо подигао обрве на Бонда. Бонд се бледо насмешио.

– Стварно! А зашто тако кажете?

– Па, мале је снаге, сер. Само, лак за руковање. И, онако, лепушкаст је, ако ме разумете, сер. Свиђа се дамама.

– А какав је с пригушивачем?

– Још слабије моћи, сер. А и не волим пригушиваче. Тешки су, и још запну негде за поставу кад човек жури. Ником не бих препоручио да проба ту комбинацију, сер. Бар не кад је у питању озбиљан посао.

Задовољан, М се обратио Бонду: – Нешто да кажеш, 007?

Бонд је слегнуо раменима. – Ја се не слажем. Користим ту „берету” петнаест година. Никад ми се није заглавила, и још нисам промашио. Лепа биографија једног пиштоља. Једноставно сам навикнут на њу, и умем добро да је нациљам. Користио сам веће пиштоље кад сам морао – „колт” 11 милиметара с дугачком цеви, рецимо. Али за посао из непосредне близине и кад оружје треба да је скривено, волим „берету”. –

Бонд је застао. Осећао је да негде треба мало да попусти. – Сложио бих се по питању пригушивача, сер. Они су зло једно. Само, понекад човек мора да их користи.

– И видели смо шта онда бива – рекао је М суво. – А што се тиче промене оружја, у питању је само вежба. Брзо ћеш стећи осећај за ново. – М је допустио некаквом трагу разумевања да му се пробије у глас. – Жао ми је, 007, али решио сам. Сад устани на тренутак. Хоћу да ти оружар осмотри грађу.

Бонд је устао и окренуо се том човеку. У два пара очију није било нимало топлине. У Бондовом погледу се читало нервирање. Очи мајора Бутројда су биле незаинтересоване, клинички испитивачке. Обишао је око Бонда. Казао је „Извините” и опипао Бондове мишице и подлактице. Вратио се пред њега и рекао: – Смем ли да видим Ваш пиштољ?

Бондова рука је полако кренула у сако. Предао је траком умотану „берету” с пререзаном цеви. Бутројд је прегледао пиштољ и одвагао га у шапи. Спустио га је на сто.

– А футролу?

Бонд је скинуо и свукао футролу од јеленске коже и каишеве. Поново је навукао сако.

Уз кратак поглед на отвор футроле, можда да би видео има ли трагова запињања, Бутројд је одбацио футролу крај пиштоља покретом пуним поруге. Погледао је преко у М-а. – Мислим да имамо ми боље од овог, сер. – Био је то глас који је Бонда подсетио на његовог првог скупог кројача.

Бонд је сео. Успео је да спречи себе да бесно гледа у плафон. Уместо тога, безизражајно је погледао у М-а.

– Па, оружару, шта препоручујете?

Мајор Бутројд је проговорио гласом стручњака. – Управо сам – почео је скромно, – у последње време тестирао већину малих аутоматика. По пет хиљада метака из сваког, с даљине од двадесет пет метара. Од свих њих, одабрао бих „валтер ППК” 7,65 милиметара. Он је испао тек четврти, после јапан-

ског М-14, руског „токарева” и „сауера” М-38. Али свиђа ми се његов мек окидач, а издужени држач је таман за шаку какву има 007. Наравно, калибар је 8 милиметара, али не бих препоручио ништа лакше. А муниција за „валтер” може да се нађе свуда у свету. То му је предност у односу на руске и јапанске пиштоље.

М се окренуо Бонду. – Нешто да додаш?

– То је добар пиштољ, сер – Бонд је признао. – Само, гломазнији је од „берете”. Како оружар предлаже да га носим?

– Футрола од три траке, фирме „Бернс Мартин” – рекао је мајор Бутројд одсечно. – Најбоље држати је у појасу панталона с леве стране. Али може и испод пазуха. Чврста седлена кожа. Требало би да омогући брже потезање него ово – показао је руком према столу. – Три петине секунде да се погоди човек на двадесет метара, било би отприлике права мера.

– И то је онда сређено – М-ов глас је садржао беспоговорну коначност. – А што се тиче нечег већег?

– Ту имамо само један пиштољ, сер – рекао је мајор Бутројд тупо, – „смит и весон сентениал”. Револвер, калибар 9,65 милиметара. Без ороза, тако да не запиње у оделу. Да не би био сувише тежак, у добош стаје само пет метака. Али, док се тих пет испуца – мајор Бутројд је ту себи допустио крут осмех – неко је већ страдао. Користи чауру „С и В специјал”. Са стандардним пуњењем, брзина зрна на излазу цеви је...

– Добро, добро... – М-ов глас је био мрзовољан. – Ако Ви кажете да је најбољи, ја верујем. Значи, „валтер” и „смит и весон”. Нека 007 добије један од обе марке. И футролу. И удесите му да вежба гађање. Почев од данас. Мора да их савршено савлада за једну недељу. У реду? Онда, много Вам хвала, оружару. Нећу да Вас задржавам.

– Хвала, сер – рекао је мајор Бутројд. Окренуо се и круто измарширао из собе.

Завладао је тренутак тишине. Ледене куглице су гребале

по прозорима. М је окренуо столицу и загледао се у окна низ која је лило. Бонд је искористио прилику да баци поглед на свој сат. Десет. Очи су му клизнуле на пиштољ и футролу на столу. Размишљао је о свом петнаестогодишњем браку с тим ружним комадом метала. Сећао се времена када му је једна једина реч из његових уста спасавала живот – и тренутака када је сама претња његове појаве била довољна. Помислио је на дане када се буквално опремао да убије – када је расклапао пиштољ и подмазивао га и пажљиво гурао метке у магацин и испробавао њихово убацивање у цев, избацујући их на затегнут кревет у спаваћој соби неког хотела негде у свету. Онда последње брисање сувом крпом, и пиштољ би склизнуо у малу футролу а он би застао пред огледалом да се увери да се ништа не види. После – правац врата, па на састанак који је требало да се заврши или тамо или сунцем. Колико му је пута тај пиштољ спасао живот? Колико је смртних пресуда потписао? Бонд је осетио неку необјашњиву тугу. Како може човек да се толико веже за један нежив предмет, и то ружан, за оружје које, морао је то да призна, није равно онима која је одабрао оружар? Свеједно, те везе су постојале, а М је сада хтео да их посече.

М се окренуо назад да би га погледао. – Жао ми је, Џемсе – рекао је, а у гласу му није било саосећања. – Знам колико волиш то парче гвожђа. Мораћеш ипак да се опростиш с њим. Не дај оружју да двапут затаји – као што не даш ни човеку. Ја не могу да се коцкам с мојим двонулашима. Морам све да их добро опремим. Разумеш ти то? У твом послу пиштољ је важнији од руке или ноге.

Бонд се једва приметно насмешио. – Знам, сер. Нећу да се противим. Само ми је жао што се растајем...

– У реду, онда. Нећемо више о томе. Сада, имам још вести за тебе. Искрнуо је један посао. На Јамајци. У вези с особљем. Тако се бар чини. Уобичајено службено испитивање

ствари и извештај. Сунце ће ти пријати, а можеш да вежбаш с новим пиштољем, да пуцаш на корњаче или шта већ има тамо. Добро ће ти доћи мало одмора. Свиђа ти се?

Бонд је размишљао: Још не може да ми заборави грешку из прошлог задатка. Осећа као да сам га издао. Неће да ми повери ништа озбиљно и опасно. Хоће да види... Па, добро! Рекао је: – Звучи као да ми се нуди мало лагодног живота, сер. У последње време ми је скоро мука од башкарења. Али, ако то мора... ако Ви тако кажете, сер...

– Да – рекао је М. – Ја тако кажем.

3

Лагодан задатак

Било је све мрачније. Напољу се време још погоршавало. М се пружио и укључио лампу на столу са зеленим сенилом. Средиште собе је окупано топлом жутом светлошћу у којој је кожна површина стола сијала крвавоцрвено.

М је привукао дебели досије. Бонд га је први пут запазио. Прочитао је наопако постављена слова без тешкоће. Шта ли је то било са Стренгвејзом? Ко је Трублад?

М је притиснуо једно дугме на свом столу. – Позваћу начелника Штаба за ово – рекао је. – Ја знам костур случаја, али он уме да га испуни месом. Суморна причица, на жалост.

Шеф Штаба је стигао. Он је био инжењеријски пуковник, стар отприлике колико и Бонд, али му је коса на записима била прерано поседела од бескрајног мељућег рада и одговорности. Од нервног слома су га чували физичка чврстина и весела природа. Он је био Бондов најбољи друг у Штабу. Насмешили су се један другом.

– Примакните столицу, начелниче. Дао сам нашем 007 Стренгвејзов случај. Морамо да рашчистимо то замешателство тамо пре него што неког другог поставимо. У међувремену 007 може да дела као вођа те станице. Хоћу да крене кроз једну недељу. Да ли бисте удесили то с Колонијалном управом и гувернером? А сада, да пређемо на случај. – Окренуо се Бонду. – Мислим да си познавао Стренгвејза, 007. Видим да си

радио с њим на оном случају с благом пре неких пет година [Предмет ауторовог романа *Live and Let Die* – *Живи и пусти друге да умру* – прим. прев.]. Како ти се тада чинио?

– Дobar човек, сер. Помало пренапрегнут. Био сам склон да мислим да је до сада већ повучен с тог положаја. Пет година је дуго време у тропима.

М је прешао преко ове опаске. – А његов „Број 2”, та Трубладова, Мери Трублад. Јеси ли кад на њу налетео?

– Не, сер.

– Видим да има добре карактеристике. Први официр Женске службе Краљевске морнарице, онда дошла код нас. Ништа лоше у поверљивом личном досијеу. Згодна, судећи по фотографијама. Вероватно то објашњава ствар. Да ли би казао да је Стренгвејз био помало женскарош?

– Можда је и то могуће – рекао је Бонд опрезно, не желећи да каже ништа против Стренгвејза, али памтећи његову појаву од које је женама стајао дах. – Али шта је било с њим, сер?

– То и хоћемо да сазнамо – рекао је М. – Нестали су, испарили. Обоје нестали исте вечери пре око три недеље. Оставили Стренгвејзов бунгалов спаљен до темеља – изгорео радио, комплет досијеа, књиге шифара. Остало само нешто угљенисаних мрва. Девојка оставила све своје ствари нетакнуте. Мора да је понела само оно у чему се затекла. Чак јој је и пасош био у соби. Али Стренгвејзу би било лако да измува два пасоша. Имао их је много празних. Он је био официр Пасошке контроле на острву. Могли су на који год су хтели авион – за Флориду или Јужну Америку или неко од других острва у његовом подручју. Полиција још проверава спискове путника. Ништа још од тога. Они су свакако могли да се притаје дан-два, па онда да клисну. Девојка префарбала косу, и тако то. Обезбеђења на аеродромима нису нарочито бројна и моћна у том делу света. Није ли тако, начелниче?

– Да, сер. – Начелников глас је некако оклевао. – Али ипак не могу да схватим ону последњу радио-везу. – Окренуо се Бонду. – Видиш, отпочели су с редовним контактом у осамнаест и тридесет по јамајканском времену. Неко је, Радио-безбедност сматра да је то била девојка, назначио да прима наш WWW, а онда се изгубио. Пробали смо да поново успоставимо везу, али се тамо очигледно нешто дешавало, па смо прекинули. Никаквог одговора на „плави” позив, ни на „дрвени”. Ето, тако је то било. Сутрадан је Одељак III послао Бр. 258 доле из Вашингтона. До тада је полиција већ била преузела ствар, и гувернер је већ био одлучио и настојао да случај заташка. Њему је све било некако доста очигледно. Стренгвејз је тамо умео да има невоље са женскама. Лично не могу да кривим момка. Тамо је посао миран. Време му није много испуњено. Гувернер се ухватио „очигледног”. Исто тако, наравно, и месна полиција. Секс и кржаве туче мачетама су отприлике све за шта знају. Наш 258 је доле провео једну недељу и није могао да ишчачка ни мрвицу доказа о супротном. Известио је у том смислу, и послали смо га назад у Вашингтон. Од тада полиција нешто чепрка околу, без резултата, и не мрда од почетка. – Начелник је застао. Погледом извињавања обратио се М-у. Знаш да сте Ви склони да се сложите с гувернером, сер, али тај радио-контакт ми је кост у грлу. Једноставно не видим где би се он уклапао у слику о пару бегунаца. А Стренгвејзови пријатељи у његовом клубу кажу да је био савршено нормалан. Отишао усред партије брица – као што је увек чинио кад му се приближавало време. Рекао да се враћа за двадесет минута. Наручио пиће за све – опет као што је увек чинио – и изашао из клуба тачно у шест и петнаест, управо кад му је време. Онда – испарио! Чак оставио аутомбил испред клуба. Е, сада, зашто би он другаре с брица пуштао да га чекају и после траже ако је желео да утекне с девојком? Зашто нису отишли у рано јутро или, још боље,

касно ноћу, пошто обаве радио-позив и покупе и уреде оно што остаје за њима? Мени то једноставно нема смисла.

М је забрундао, у знак да није убеђен. – Људи кад су--ов-ваај-- заљубљени, чине свакакве глупости – рекао је набу-сито. – Понекад се понашају као да су без мозга. Али, свеједно, какво још објашњење постоји? Никаквог трага неке прљаве игре, нити разлога за њу који би ико могао да види. Тамошња станица је доста мирна. Све се исто понавља из месеца у месец – ту и тамо неки црвени агент проба да се убаци на острво с Кубе, криминалци из Енглеске мисле да могу да се сакрију само зато што је Јамајка толико далеко од Лондона. Не бих рекао да је Стренгвејз имао неки велики случај од оног кад је 007 био тамо. – Окренуо се Бонду. – По овом што си чуо, шта ти мислиш, 007? Нешто нарочито више и не можеш да чујеш.

Бонд је био убеђен и одлучан. – Ја просто не могу да замислим да Стренгвејз тек тако одлети, сер. Допуштам и то да је имао везу с том девојком, мада не бих помислио да је он човек који брка посао с личним уживањима. Али Служба му је била сав живот. Он је никада не би издао. Могу да га замислим како сређује и предаје папире, и девојку да ради то исто, и онда да он оде с њом, али тек пошто сте им послали замене. Али не верујем да је ишта у њему могло да допусти да нас тек тако остави. А по оном што кажете о девојци, рекао бих да је врло сличан случај и с њом.

– Хвала, 007. – М је владао својим гласом. – Таква схватања су и мени прошла кроз главу. Нико није скакао да донесе закључке без вагања свих могућности. Можда ти можеш да предложиш неко друго решење.

М се завалио и чекао. Дохватио је лулу и почео да је пуни. Овај случај га је гњавио. Није волео проблеме с људством, понајмање овако замагљене и збркане. А прегршт других брига је широм света чекало да се за њих постара. Само да би дао Бонду нешто што личи на задатак, помешан с добрим одмо-

ром, био је одлучио да га пошаље на Јамајку, да закључи тај случај. Ставио је лулу у уста и пружио се за шибице. – И?

Бонд није намеравао да пусти да буде одгуран са свог становишта. Својевремено му се свидео Стренгвејз, и био је под утиском онога што је начелник сада истакао. Рекао је: – Ево, сер. Рецимо, који је последњи случај на ком је Стренгвејз радио? Да ли је ма шта известио, или га је Одељак III можда задужио да у нешто завири? Било шта у последњих неколико месеци?

– Ништа од свега тога. – М је био одсечан. Извадио је лулу из уста и уперио је у начелника Штаба. – Је ли тако?

– Тако, сер – казао је начелник. – Само она врађја посла у вези с оним птицама.

– А, то. – казао је М с омаловажавањем. – Нека трућања из зоолошког врта, или тако нечег. Колонијална управа их упутила на нас. Пре неких шест недеља, је ли тако беше?

– Тако је, сер. Али, никакав зоолошки врт. Неки свет у Америци, зову се Удружење Одобон. Они штите ретке птице од истребљења, отприлике тиме се баве. Обратили се нашем амбасадору у Вашингтону, а Министарство иностраних послова увалило причу Колонијалној управи. Они натоварили ствар нама. Изгледа да су ти што се баве птицама доста моћни у Америци. Чак су успели да један полигон за атомске пробе преселе на Западну обалу јер су на првобитно одобреном била угрожена гнезда неких птица.

М је фркнуо. – Неке проклетиње зване ждрал кликтавац. Читао сам о томе у новинама.

Бонд је био упоран. – Да ли бисте ми испричали нешто више о томе, сер? Шта је то удружење хтело да ми учинимо?

М је нестрљиво махнуо лулом. Дохватио је Стренгвејзов досије и бацио га пред начелника Штаба. – Ви му причајте, начелниче – рекао је уморно. – Ту све пише.

Начелник је узео досије и кренуо да чешља странице према крају. Нашао је оно што је хтео, па је растворио корице. У соби је владала тишина док је он летео погледом преко три странице куцане машином на којима је Бонд видео да у глави имају плаво-бели знак Колонијалне управе. Бонд је седео без речи, настојећи да не осећа М-ово као опруга затегнуто нестрпљење које је зрачило преко стола.

Начелник је с плеском заклопио досије. Рекао је: – Па, ево приче какву смо пренели Стренгвејзу 20. јануара. Он је потврдио пријем, али после тога од њега нисмо ништа добили. – Завалио се у столици. Погледао је у Бонда. – Изгледа да постоји нека птица која се зове *румена чапља кашикара*. Овде имамо и једну њену фотографију у боји. Изгледа као некаква ружичаста рода с ружним плоснатим кљуном, који користи за копање хране у муљу. До пре само неколико година те птице су одумирале. Непосредно пред рат у свету их је било остало само неколико стотина, углавном у Флориди и околини. Онда је неко известио да постоји једна њихова колонија на острву званом Раков спруд, између Јамајке и Кубе. То је британска територија, потпада под Јамајку. Некада је то било острво с ког је одношен гуано [guano (перуански шпански) – птичје ђубриво, нађено у наслагама нарочито на западној обали Јужне Америке – прим. прев.], али је квалитет ђубрива био преслаб да би исплатио трошкове копања и одношења. Кад су птице тамо пронађене, на острву већ око педесет година није било људи. Припадници Удружења Одобон су отишли тамо, и на крају закупили једно ћоше као уточиште за те чапље кашикаре. Поставили тамо двојицу да дежурају као стражари, и убедили авионске компаније да престану да прелећу изнад острва и узнемиравају птице. А птице су размножавањем доживеле процват, и по последњем бројању било их је око пет хиљада на острву. Онда је дошао рат. Цена гуаноа је скочила, и неком бистром момку је пало на памет да купи острво и поново крене да копа. Преговарао је с

јамајканском владом, и купио острвце за десет хиљада фунти, с условом да не ремети закупљено уточиште за птице. То је било 1943. године. И, тај тип је довукао доста јефтине радне снаге и убрзо су му ти радови доносили зараду и били исплатљиви све донедавно. Онда је цена гуаноа пала, и сматра се да се он свакако мучи да састави крај с крајем.

– Ко је тај човек?

– Кинез, или, боље речено, пола Кинез а пола Немац. Има неко шашкасто име. Зове себе Доктор Ноу – Доктор Јулиус Ноу.

– **Ноу?** Као „не”, супротно од „да”?

– Тако је.

– Зна ли се шта о њему?

– Ништа до да је веома повучен и тајанствен. Није виђен од када је постигао нагодбу с јамајканском владом. А до острва не води никакав саобраћај. Оно је његово, и он га чува само за себе. Каже да не жели да му људи узнемиравају птице које слажу гуано. То звучи логично. И, ето, ништа се није догађало до пред крај децембра, када је један од Одобонових чувара, очигледно добар и стамен момак, иначе с Барбадоса, стигао на северну обалу Јамајке у чуну. Био је у врло лошем стању. Имао је страшне опекотине, и умро је кроз неколико дана. Пре него што је умро испричао је неку луду причу како је њихов логор напао неки змај ком су пламенови сукљали из уста. Та аждаја је убила његовог другара и запалила им логор и уз урлике улетела у птичје прибежиште, где је бљувала ватру на птице и преплашила их да се разлете ко зна где све. Он је био тешко опечен, али је побегао на обалу и украо један чун и целе ноћи пловио ка Јамајци. Јадник, очигледно је био скрелу. И, то је било то, само што је Удружењу Одобон морао да се пошаље службени извештај. А они нису били задовољни. Послали су доле две од њихових крупнијих зверки, малим авионом из Мајамија, да испитају ствар. На острву је једна

мала полетно-слетна стаза. Тај Кинез има „груман амфибију” помоћу које се снабдева...

М је кисело убацио: – Сав тај свет изгледа да има врашки много пара, има и да разбацује на те своје проклете птице.

Бонд и начелник Штаба су разменили осмехе. М је годинама покушавао да од Министарства финансија искамчи сасвим скромна средства за Карипску станицу.

Начелник Штаба је наставио. – А тај авиончић је треснуо при слетању и двојица из Одобона су страдали. Е, то је у тим птичарима ускувало прави гнев. Успели су да добију једну корвету Америчке морнарице за обуку у Карипском мору да би њом посетили Доктора Ноуа. Ето колику моћ тај свет има. Стварно су од утицаја у Вашингтону. Капетан корвете је касније известио да га је Доктор Ноу примио врло уљудно, али да није имао приступа коповима гуаноа. Одвели су га до полетно-слетне стазе и проучио је остатке авиона. Био је размрскан, али без ичег сумњивог – вероватно је додирнуо писту превеликом брзином. Тела двојице и пилота су била с пуно поштовања препарирана и стављена у пристојне ковчеге, који су уручени веома озбиљно и свечано. Капетан је био под јаким утиском љубазности Доктора Ноуа. Тражио је да види логор оних стражара, па су га тамо одвели и показали му шта је остало. Доктор Ноу је претпостављао да су двојица полудели услед врућине и усамљености, или да је макар један од њих полудео па спалио логор, у ком је онај други остао. То је капетану изгледало могуће кад је видео у каквом су бесстрајском комаду мочваре ти људи живели десет година, или и више. Није било ничег више да се види, и учтиво су га повели назад до брода и испратили на пут. – Начелник је раширио руке. – И то би било све, осим што је капетан известио да је видео само шачицу румених кашикара. Када је његов извештај стигао Удружењу Одобон, очигледно је губитак њи-

хових вражјих птица био то што је највише разбеснело те људе, и све од тада они нам досађују да добро испитамо целу ствар. Наравно, никог у Колонијалној управи или на Јамајци то ни најмање не занима. Тако је, обрни-окрени, цела та вилинска прича треснута нама у крило. – Начелник је слегнуо раменима с неком коначношћу. – И, ето како је цела ова гомила тричарија – махнуо је досијеом, – или бар њена изнутрица, свалена на Стренгвејза.

М је мрзоволно погледао Бонда. – Видиш сада, 007? Људима падне на памет да спасавају и чувају нешто – цркве, старе куће, труле слике – и увек се створи нека гунгула. Невоља је у томе што та врста људи стварно пада у несвест због тих њихових вражјих птица, или шта год да је. Онда увуку и политичаре. А изгледа да однекуд сви имају гомиле пара. Бог ће га знати одакле им. И онда све дође до тачке кад неко мора да учини нешто да би их стишао. Као у овом случају. Мени су га утрапили јер је у питању британска територија. Истовремено – приватан посед. Нико не жели да се меша службено. И шта сад треба ја да урадим? Да пошаљем подморницу на острво? И то због чега? Да открије шта је било с леглом розикастих рода. – М је фркнуо. – Свеједно, питао си за Стренгвејзов последњи случај, ето ти га. – М се ратоборно повио напред. – Има ли питања? Чека ме напоран дан.

Бонд се накезио. Повремени изливи М-овог беса били су тако сјајни. А ништа га није успаљивало толико колико ма каква потреба да траћи време и људе и танане фондове Тајне службе. Бонд је устао. – Можда, ако бих могао да добијем тај досије, сер... – рекао је помирљиво. – Просто ме дира то што изгледа да су четири човека умрла мање-више због тих птица. А можда и још двоје – Стренгвејз и Трубладова. Слажем се да звучи смешно, али од чега бисмо иначе кренули.

– Узми, узми – рекао је М нестрпљиво. – И пожури, завршавај с одмарањем.

Бонд се пружио и дохватио фасциклу. Хтео је да подигне и „берету” и футролу. – Не. – казао је М оштро. – Остави то. И пази да се увежбаш с друга два пиштоља до нашег следећег виђења.

Бонд је погледао право у М-ове очи. Први пут у животу мрзео је тог човека. Знао је савршено добро зашто је М груб и зловољан. Била је то накнадна казна за оно што је скоро страдао на последњем задатку. И још што ће он из овог ужасног времена право на сунце. М није могао да поднесе да његови људи уживају. На неки начин Бонд је био сигуран да га шаље на овај „паперјаст” задатак да га понизи. Дртина матора.

С бесом који се у њему кострешио попут мачјег крзна, Бонд је рекао: – Стараћу се, сер – па се окренуо и изашао из собе.

4

Одбор за дочек

Велики авион „супер констелејшен” носивости шездесет осам тона грабио је високо изнад зелене и смеђе шаховске табле Кубе и кретао у постепено спуштање на још само око сто шездесет километара преосталих до Јамајке. *Ђејмака* – звали су је некад Аравак Индијанци – „Земља брегова и река”. Бонду је срце поскочило пред лепотом једног од најплоднијих острва на свету.

Лепљиви прсти тропа помиловали су му лице кад је изашао из авиона и упутио се ка Здравственој и имиграцијској контроли. Знао је да ће кад прође кроз царину бити сав у зноју. Није марио. После оне турпијаве лондонске ледаре било је лако подносити загушљиву сомотну врелину.

Бонду је у пасошу писало да је „спољнотрговински службеник”.

– Компанија, сер?

– Универзал експорт.

– Посао или одмор, сер?

– Одмор.

– Желим Вам пријатан боравак, сер. – Црнац у униформи Имиграцијске службе незаинтересовано је пружио пасош.

Бонд је прешао у царински хол. Одмах је угледао високог човека смеђе коже наслоњеног на ограду. Имао је на себи ону исту стару избледелу плаву кошуљу и вероватно исте смеђкасте платнене панталоне које је носио и кад га је Бонд упознао, пет година пре.

– Квореле!

Кајманац се широко искезио. Подигао је десну шаку изнад очију, чинећи стари поздрав западноиндијских помораца. – Како сте, кап’тане! – одушевљено је довикнуо.

Царински службеник, који је, као и већина света крај обале, познавао Кворела, пропустио је Бондов пртљаг без отварања и Бонд је изашао кроз рампу. Кворел му је узео торбу и пружио десну руку. Бонд је прихватио ту топлу и суву жуљевиту шаку и загледао се у тамносиве очи у којима се читало порекло од неког кромвеловског војника или пирата из времена Крвавог Моргана. – Ниси се изменио, Квореле – срдачно је рекао. – Како ти иде лов на корњаче?

– Није лоше, кап’тане, а није ни сјајно. Исто као увек. – Погледом је одмерио Бонда. – А Ви сте нешто боловали, шта ли?

Бонда је ово изненадило. – Да знаш да и јесам. Али већ сам недељама здрав. Него, зашто ме то питаш?

Кворел се збунио. – Извините, кап’тане – рекао је, мислећи да га је можда увредио. – Неки трагови бола на лицу, нисте их имали пре.

– Па, да. – рекао је Бонд. – Ништа страшно. Само, добро би ми дошло мало твог тренинга. Нисам у форми као некад.

– Него шта, кап’тане!

Ишли су према излазу кад је нешто блеснуло, праћено оштрим „крაკ”. Једна лепа Кинескиња у јамајканској одећи спуштала је свој фото-апарат. Пришла им је. Рекла је с неком пластичном љубазношћу: – Хвала, центлмени. Ја сам из *Дејли глинера*. – Спустила је поглед на неки списак у руци. – Господин Бонд, зар не? А колико дуго остајете код нас, господине?

Бонд је био затечен. Лош почетак. – У пролазу сам – рекао је кратко. – А мислим да је било занимљивијих путника у овом авиону.

– Јао, не, сигурна сам, господине Бонде. Ви изгледате јако важни. А у ком ћете хотелу одсести?

До врага, помислио је Бонд. Казао је: – „Миртина обала” – и кренуо даље.

– Хвала Вам, господине Бонде – рекао је цвркутав глас. Желим Вам да уживате...

Били су напољу. Док су корачали према паркингу Бонд је казао: – Јеси ли је већ виђао на аеродрому?

Кворел се замислио. – Не бих рекао, кап’тане. Али *Глинер* има пуно таквих с апаратом.

Бонда је ово помало бринуло. Никаквог разлога на свету није било да штампи треба његова слика. Прошло је пет година од пустоловине на овом острву, а и тада се пазило да му се име не појави у новинама.

Дошли су до аутомобила. Црна „санбим алпина”. Бонд се оштро загледао у возило, а онда у регистарску таблицу. Стренгвејзов ауто. Шта је сад, до ђавола?! – Одакле ти ово, Квореле?

– Ађутант ми рекао да узмем, сер. Каже немају ниједна друга кола. Зашто, кап’тане? Не ваља?

– Не, Квореле, у реду је – рекао је Бонд помирено. – Хајде, идемо.

Бонд је сео на седиште до возачевог. За све је био сâм крив. Могао је да претпостави да ће можда да му дају овај ауто. А он је исто што и кажипрст уперен у њега и оно што он ради на Јамајци за било ког ко би се занимао. Сада је псовао у себи своју непажњу и схватао шта све није требало да уради.

А шта је све урадио? Преко Колонијалне управе послао је поруку гувернеру с молбом да његов помоћник доведе Кворела с Кајманских острва на неодређено време, под платом од десет фунти недељно. Кворел му је био од непроцењивог значаја, за сналажење на мору а и као улазница за ниже слојеве обојеног света, у који Бонд иначе не би имао приступа. Онда је

молио да му се резервише једнокреветна соба с тушем у хотелу „Плави брегови”, да му се обезбеди аутомобил и да га Кворел чека с тим аутомобилом на аеродрому. То је углавном било погрешно. Нарочито је требало да узме такси до хотела, а да у везу с Кворелом ступи касније. Тако би и видео који је ауто у питању, и имао би прилику да га избегне и замени.

Овако како је, размишљао је Бонд, могао је једном лепом рекламом у *Глинери* и да најави своју посету и њену сврху. Уздахнуо је. Најгоре грешке су оне које човек чини на сâмом почетку неког случаја. Оне су неизбрисиве, и дају непријатељу предност првог потеза. Али, има ли ту непријатеља? Да није он то сувише опрезан? По неком нагону, Бонд се окренуо у седишту. Стотињак метара иза видеела су се два бледа позициона светла. Већина Јамајканаца вози с укљученим дугачким светлима. Бонд је казао: – Квореле, на месту где се пут рачва, лево за Кингстон а десно за Морант, хоћу да брзо скренеш ка Моранту, онда станеш и погасиш светла. Важи? А сад – нагази!

– О-кеј, кап’тане – Кворелов глас је звучао задовољно. Притиснуо је папучицу до сâмог пода. Малени ауто је дубоко забрундао и загребао белим друмом. Брзо су се нашли на пет стотина метара од рачвања. Бонд се осврнуо. Онај аутомобил се није видео. Стигли су до путоказа. Кворел је спретно променио брзину и скренуо. Стао је у страну и угасио светла. Бонд се окренуо и чекао. Одједном је чуо бректање великог аутомобила у пуној брзини. Светла су блеснула, трагајући за њима. Онда је аутомобил прошао, парајући даље ка Кингстону. Бонд је имао времена да запази да је у питању велики такси америчког типа и да у њему нема никог осим возача.

Прашина се полако слегала. Седели су десетак минута не говорећи ништа. Онда је Бонд казао Кворелу да окрене ауто и крене према Кингстону. – Мислим да се онај ауто занимао за нас. С аеродрома такси не вози празан. То је скупо. Отвори очи. Можда схвати да смо га преварили, па реши да нас чека.

– Важи, кап’тане – рекао је Кворел, сав срећан. Почињао је управо живот каквом се надао кад је добио Бондову поруку.

Ушли су у бујицу кингстонског саобраћаја – аутобуси, аутомобили, кола с упрегнутим коњима, магарци натоварени сепетима који су сишли из брда, ручна колица с којих се продају дречаво обојена пића. У целој тој гужви било је немогуће рећи да ли их неко прати. Скренули су десно, па уз брдо. Много аутомобила за њима. После око четврт сата стигли су до Џанкшн роуда, главног друма преко острва. Убрзо се указао неонски знак на ком је испод зелене палме писало „Плави брегови. ХОТЕЛ”.

Стотину метара даље на друму возач црног таксија је махнуо онима иза себе да га претекну и зауставио се на левој страни. Полукружно се окренуо кад му је саобраћај то дозволио, и јурнуо низ брдо назад према Кингстону.

„Плави брегови” је био пријатан старински хотел са савременим уређајима и додацима. Бонда су одвели у лепу собу на једном углу, с балконом који је гледао на луку у даљини. Пун захвалности, скинуо је лондонску одећу, сада влажну од зноја, ушао у стаклом ограђен простор под тушем и до краја одврнуо вентил с хладном водом и стајао тако целих пет минута. Потом је навукао танак памучни шорте и, с опипљивим задовољством што му топао ваздух нежно додирује голо тело, распаковао ствари и позвонио за конобара.

Седео је неко време на балкону, удобно заваљен, пуштајући да га цин раскрављује. Размишљао је како је дивно бити далеко од Штаба, и од Лондона, и од болница, бити овде, у овом тренутку, и радити оно што он сада ради, знајући, како су му сва чула говорила, да је опет на прагу једног доброг „тврдог” случаја.

Наручио је још једно пиће и испио га. Било је седам и петнаест. Био се договорио да Кворел дође по њега у пола осам. Када је затражио од Кворела да предложи место за

вечеру, после тренутка збуњености овај је рекао да, кад год жели да ужива у Кингстону, одлази у ноћни ресторан на обали зван „Брод весеља”. – Наизглед ништа нарочито, кап’тане – рекао је Кајманац као да се извињава, – али и јело и пиће и музика, све је добро, а имам тамо и доброг другара. Он је власник. Зову га Окти, од кад су га једном видели у борби с великим октоподом.

Бонд се насмешио за себе, ушао у собу и обукао белу памучну кошуљу кратких рукава, старо тамноплаво тропско одело од камгарна, ставио црну плетену машну и погледао се у огледалу да се увери да му се „валтер” не оцртава испод пазуха, па сишао и изашао до аута који га је већ чекао.

У благом устрепталом предвечерју спустили су се тихо у Кингстон па скренули лево, уз луку. Тамо где друм завија од мора угледали су бљештави златни неон у облику шпанске галије изнад зелених слова „Брод весеља”.

Само је половина столова под палмама на травњаку била заузета, углавном обојеним светом. Ту и тамо седели су британски и амерички морнари с девојкама. Један страховито дебео црнац у елегантном белом смокингу устао је од једног стола и пришао да их поздрави.

– Хај, мистер К! Откад те нема. Леп сточић за две особе?

– Тако је, Окти. Само, ближе кухињи него музици!

Крупни човек се закикотао. Повео их је према мору и сместио за један миран сто под палмом која је расла из темеља ресторанске зграде. – За пиће, центлмени?

Бонд је наручио цин и тоник с лимуном, а Кворел пиво. Прелетели су погледом преко јеловника и обојица се одлучили за прженог јастога а после за бифтек с домаћим поврћем. Бонд је размишљао о Лондону који је оставио претходног дана. Рекао је: – Свиђа ми се овде, Квореле.

Кворелу је било мило. – Добар ми је другар, овај Окти. Тај зна све шта се збива у Кингстону, ако имате шта да питате,

кап'тане. Кајманац је. Некада смо имали чамац заједно. Онда је једног дана он кренуо да скупља блунина јаја на Раковом спруду. Запливао ка стени да покупи јаја, и велика хоботница га зграбила. Овде околу су ти љигавци мали, али око Раковог су већи, а тамо према Куби, где је дубоко, тамо су велики. Окти се гадно провео с том алом. Страдало му једно плућно крило док се није извукао. Нахватао страх, и продао ми своје пола чамца и дошао у Кингстон. То је било пре рата. Сада је богаташ, а ја и даље ловим у мору. – Кворел се закикотао овом обрту судбине.

– Раков спруд – казао је Бонд. – Шта има тамо, на шта то личи?

Кворел је оштро погледао. – Злосрећно место, да, кап'тане – рекао је кратко. – Неки центлмен Кинез га купио за време рата, довео људе и копа птичји измет. Не пушта никог да се искрца и не да ником да оде оданде. Обилазимо га издалека.

– А зашто то?

– Има пуно стражара. И пушке, машинке. И радар. И извиђачки авион. Мој пријатељ се тамо искрцао, и више никад није виђен. Кинез држи острво строго за себе. Да Вам истину кажем, кап'тане, – Кворел се просто извињавао – тај Раков спруд ме много плаши.

Стигло је јело. Наручили су још пића, а док су јели Бонд је изнео Кворелу основе Стренгвејзовог случаја. Кворел је слушао пажљиво, ту и тамо постављајући питања. Нарочито су га занимале птице на Раковом спруду, и шта су они стражари рекли, и како се сматра да се авион срушио. Најзад је одгурнуо тањир од себе. Превукао је надланицу преко уста. Извадио је цигарету и запалио је. – Кап'тане – рекао је благо, – не занима ме да ли су биле птице или лептири или пчеле. Ако су били на Раковом спруду, а заповедник гурао нос у она посла тамо, кладим се у последњи долар да су га удесили. Њега и његову женску. Кинез га средио, сигурно.

Бонд се пажљиво загледао у те узрујане сиве очи. – Откуд си толико сигуран?

Кворел је раширио руке. За њега је одговор био прост. – Тај Кинез воли да је сâм на свету. Хоће да га не дирају. Знам да је убио мог другара да одбије свет од спруда. Много је моћан човек. Убиће сваког ко му се меша.

– Зашто?

– Не знам тачно, кап'тане – рекао је Кворел равнодушно. – Људима свашта пада на памет на овом свету. А шта довољно желе, то и имају.

Бонд је крајичком ока ухватио одбљесак светлости. Брзо се окренуо. Она Кинескиња с аеродрома је стајала у оближњој сенци. Сада је имала на себи тесно припијену хаљину од црне свиле, с једне стране разрезану скоро до струка. У једној руци је држала „лајку” с прикљученом лампом. Друга јој је била у кожној ташници. Та рука је сада извукла бљескалицу и кренула да је поставља у лежиште у рефлектору.

– Држи је – рекао је Бонд брзо.

У два дугачка корака Кворел је био крај ње. Испружио је руку. – ‘Бро вече, госпој’це – рекао је благо.

Девојка се насмешила. Пустила је „лајку” да јој виси на узаној врпци око врата. Прихватила је Кворелову руку. Кворел ју је обрнуо као у балету. Сада јој је држао шаку иза леђа, а цела је била обгрљена кривином његове руке.

Погледала га је љутито. – Немој. Боли.

Кворел се насмешио из висине тим бљескавим тамним очима на благом бадемастом лицу. – Кап'тан хоће да попијеш пиће с нама – рекао је стишавајући је. Вратио се столу, гурајући је. Стопалом је привукао столицу и посадио је крај себе, не попуштајући стисак на њен зглоб иза њених леђа. Седели су усправно попут стреле, налик на посвађане љубавнике.

Бонд се загледао у бесно лепушкасто мало лице. – Добро вече. Шта радите овде? Зашто Вам треба још једна моја слика?

– Снимама места за вечерње изласке – срцаста усташца су се растворила с уверавањем. – Ваш први снимак није успео. Реците овом човеку да ме пусти.

– Значи, радите за *Глинер*? Како се зовете?

– Нећу да Вам кажем.

Бонд је подигао једну обрву на Кворела.

Кворелове очи су се сузиле. Рука иза девојчиних леђа се полако окренула. Девојка се борила попут јегуље, зуба заривених у доњу усну. Кворел је наставио да уврће. Најједном је казала – Јао! – оштро, и задахтала: – Рећи ћу! – Кворел је пустио стисак. Девојка је разјарено погледала Бонда: – Анабела Чанг.

Бонд је казао Кворелу: – Зови Октија.

Кворел је слободном руком дохватио једну виљушку и звекнуо по чаши. Крупни црнац је журно пришао.

Бонд је подигао поглед. – Јесте ли виђали ову девојку?

– Да, газда. Свраћа понекад. Досађује Вам? Хоћете да је отерам?

– Не. Свиђа нам се – рекао је Бонд умиљато – али хоће да снимим мој портрет у атељеу, а ја не знам да ли то вреди колико она тражи. Да ли бисте позвали *Глинер* и питали да ли имају фотографа Анабелу Чанг? Ако стварно код њих ради, мора да је заиста добра.

– Тако је, газда. – Човек је пожурио од стола.

Бонд се насмешио девојци. Жао ми је што морам да применим силу, али мој руководиоца извоза у Лондону причао ми је да је Кингстон пун сумњивих типова. Сигуран сам да не припадате таквима, али збиља не разумем зашто Вам је толико стало да имате моју слику. Зашто, кажите ми.

– Рекла сам – казала је девојка дурећи се. – То ми је посао.

Бонд је покушао с још неким питањима. На њих није одговорила.

Окти је пришао. – Тачно је, газда. Анабела Чанг. Спољни сарадник. Кажу да прави добре слике. Немате бриге с њом. – Гледао је с умиљатим изразом. Портрет у атељеу! Валда – кревет у атељеу.

– Хвала – казао је Бонд. Црнац се удаљио. Бонд се опет окренуо девојци. – Хонорарац – рекао је благо. – То још не објашњава ко је хтео моју слику. – Лице му је постало хладно. – Хајде, да чујем!

– Не – рекла је девојка набусито.

– Добро, Квореле. Настави. – Бонд се завалио. Подсвест му је говорила да је ово питање врло скупо. Ако би могао да извуче одговор из девојке, можда би могао да уштеди себи недеље табанања.

Кворелово десно раме је кренуло да се спушта. Девојка се увила ка њему да би олакшала притисак, али он је слободном руком задржао њено тело на одстојању. Девојчино лице се напето приближило његовом. Наједном му је плънула право у очи. Кворел се накезио и појачао увртање. Девојчина стопала су дивље млатарала под столом. Сиктала је нешто на кинеском. Зној јој је оросио чело.

– Реци – казао је Бонд тихо. – Реци, па ће престати и лепо ћемо као другари да попијемо пиће. – Постајао је забринут. Девојчина рука је сад већ била на ивици лома.

– Проклетињо! – Одједном је девојчина лева рука полетела навише, па у Кворелово лице. Бонд је закаснио да је заустави. Нешто је синило и зачуо се оштар прасак. Бонд јој је зграбио руку и повукао је. Крв се сливала низ Кворелов образ. Стакло и метал су зазвечали на столу. Била је разбила блескалицу о Кворелово лице. Да је успела да га погоди у око, оно би сада било слепо.

Кворелова слободна шака се подигла да опипа образ. Ставио ју је пред очи и видео крв. – А-ха! – У његовом гласу није било ничег осим дивљења и неког мацјег задовољства. На

исти начин је казао Бонду: – Нећемо извући ништа из ове мале, кап’тане. Много тврд орах. А да јој полозим руку?

– За име света, не. – Бонд је оставио руку коју је држао. – Пусти је. – Био је љут на себе што је девојци нанео бол, а опет није успео. Али, нешто је и схватио. Ко год да је иза ње, тај држи своје људе на челичном ланцу.

Кворел јој је склонио десну руку с њених леђа. И даље ју је држао за зглоб. Сада јој је растворио шаку. Погледао ју је у очи. Његове су биле округле. – Обележила си ме, секо. Са’ ћу ја тебе. – Принео је другу руку и ухватио Венерино испупчење, меки ромб меса на длану, стежући палцем и кажипрстом. Бонд је видео како му зглобови прстију беле од јачине стискања. Девојка је скикнула. Трескала је Кворела по шаци, потом по лицу. Кворел се исцерио, па стиснуо још јаче. Одједном је пустио. Девојка је скочила као опарена и одмакла се од стола држећи болну шаку на уснама. Спустила је шаку и бесно сикнула: – Показаће вам он, наказе једне! – Онда је, док јој је „лајка” поскакивала на узици око врата, отрчала између стабала.

Кворел се кратко насмејао. Узео је једну сервијету и превукао је низ образ па је бацио на земљу, а затим узео другу. Бонду је казао: – Љубавни брежуљчић ће да је боли кад мени лице већ давно буде зарасло. То је fino парче на жени, тај љубавни брежуљчић. Кад је он пуначак као код ове цуре, то је знак да је добра у кревету. Знате то, кап’тане?

– Не – рекао је Бонд. – То ми је нешто ново.

– Сигурна ствар. По том парчету на шаци се без грешке зна. И, не бригајте Ви за њу – додао је, приметивши сумњичав израз на Бондовом лицу. – Није јој ништа, само велика модрица на брежуљку. Него, човече, какав меснат љубавни брежуљак! Морам још некад да налетим на ту женску, да видим да л’ ми је знање тачно.

У том тренутку се огласила музика после паузе. Бонд је казао: – Квореле, време ти је да се ожениш и скрасиш. И да

заборавиш на ову девојку, или ћеш да добијеш нож међу ребра. Хајде сада. Да платимо, па да идемо. У Лондону је сада три ујутру, а оданде сам јуче кренуо. Треба ми да се испавам. Мораш да почнеш да ме тренираш. Мислим да ће ми вежбање стварно требати. А треба и да ставиш фластер на тај образ. Оставила ти је женска име и адресу на њему.

Кворел је забрундао при подсећању. С неким тихим задовољством је рекао: – Стварно опасна мала. – Дохватио је виљушку и звекнуо њом по чаши.

5

Подаци и чињенице

„Показаће вам он... Показаће вам... Показаће вам он, наказе једне.”

Ове речи су још одзвањале у Бондовом мозгу следећег дана док је седео на балкону и јео диван доручак и зурио преко разиграних тропских вртова према Кингстону, осам километара испод.

Сада је био сигуран да су Стренгвејз и она девојка убијени. Неком је требало да их спречи да даље завирују у његова посла, зато их је убио и уништио записе о оном што су истраживали. Иста особа је знала или претпостављала да ће Тајна служба да испитује Стренгвејзов нестанак. Некако је знала да је тај посао припао Бонду. Тај неко је желео Бондову фотографију и хтео је да зна где је Бонд одсео. Мотриће на њега, да види да ли је он ухватио ма какав траг који води објашњењу Стренгвејзове смрти. У том случају би и Бонд морао да буде уклоњен. Наместио би се неки аутомобилски удес или нека гужва на улици или каква друга „невина” смрт. А како ће, питао се Бонд, та особа да гледа на њихов поступак с Чанговом? Ако је тип немилосрдан као што Бонд претпоставља, тај случај ће бити довољан. Он је показао да Бонд већ нешто зна. Можда је Стренгвејз већ био послао неки оквирни извештај Лондону пре него што је убијен. Можда је неко „процурио”. Непријатељ би био глуп да ма шта ризикује.

Ако има имало разборитости, после догађаја са Чанго-вом, обрачунаће се с Бондом, можда и с Кворелом, без оклевања, сигурно

Бонд је запалио своју прву цигарету у дану и испустио дим између зуба уз гласно сиктање. То је било његово „процењивање непријатеља”. Него, ко је тај непријатељ?

Па, постојао је само један кандидат, и то доста несуштствен, Доктор Ноу, доктор Јулијус Ноу, тај Немац-Кинез који поседује Раков спруд и зарађује на гуаноу. О том човеку није било ничег у Документацији, а и питање послато у ФБИ [Federal Bureau of Investigation – Федерални истражни биро, установа у САД која обавља послове савезне полиције – прим. прев.] је добило одречан одговор. Свеједно, четири људска живота су нестала због тих тамо ружичастих птица а, што је Бонду највише значило, Кворел је био у страху од Доктора Ноуа и његовог острва. То је збиља било врло необично. Људе с Кајманских острва, а нарочито Кворела, није лако преплашити. И откуд том доктору толика болесна жеља да га нико не узнемирава? Зашто се тај излаже толиком трошку и труду да одагна људе од својих наслага гуаноа? Коме треба птичји измет? Бонд је требало да се јави код гувернера у десет сати. После ће да се дочепа секретара Колоније и да покуша да сазна све о том ђавољем измету и о Раковом спруду и, ако је то могуће, о човеку званом Доктор Ноу.

Неко је закуцао два пута. Бонд је устао и откључао. Био је то Кворел, левог образа украшеног гусарским крстом од фластера.

– ‘Број’ тро, кап’тане. Рекосте пола девет.

– Да, Квореле, изволи. Данас нас чека много посла. Доручковао?

– Јесам, кап’тане, хвала Вам.

Сместили су се напољу, на балкону. Бонд је понудио Кворела цигаретом, а једну и сâм запалио. – Е, сада – рекао је.

– Провешћу највећи део дана у Краљевој палати, а можда и у Јамајканском институту. Нећеш ми требати до сутра ујутру, али треба да обавиш неке ствари у граду. Важи?

– О-кеј, кап’тане. Кажите само.

– Пре свега, ауто нам је много „врућ”. Морамо да га се отарасимо. Види негде, изнајми најновији и најбољи аутомобилчић који можеш да нађеш, неки с малом максималном брзином. Затворен кров. Узми га на цео месец. Важи? Онда потражи ту на обали, нађи два човека који што је могуће више личе на нас двојицу. Један мора да уме да вози. Купи им обојици одећу, макар само горње делове, која изгледа као наша. И неке шешире које бисмо можда ми носили. Кажи да хоћемо да се један ауто пребаци у Монтиго сутра ујутро – крај Шпанске вароши, друмом за Очо Риос. Да се остави тамо у Ливајевој гаражи. Назови Ливаја и кажи му да их сачека, и да нам чува ауто. У реду?

Кворел се накезио. – Да преварите неког?

– Тако је. Добиће сваки по десет фунти. Кажи да сам ја богати Американац и да хоћу да ми ауто доведу у Залив Монтиго два поуздана човека. Нека испадне да сам мало ударен. Морају да су овде у шест сати сутра ујутру. Ти ћеш бити ту с другим аутом. Пази да науче улогу, и испрати их у „санбиму” са спуштеним кровом. Важи?

– О-кеј, кап’тане.

– Шта је с оном кућом коју смо имали прошли пут... „Лепом пустаром” у Моргановој луци? Знаш ли, можда је изнајмљена?

– Не бих знао, кап’тане. Добро је склоњена од туристичке гужве и траже велику кирију за њу.

– Добро, иди и види можеш ли да је изнајмиш на један месец, или неки други бунгалов у близини. Плати колико кошта. Кажи да је за неког богатог Американца, мистер Џејмса. Узми кључеве и плати и кажи да ћу да напишем писмо, да

потврдим. Ако желе још података, могу да им телефонирам. – Бонд је гурнуо руку у џеп панталона и извукао дебео свежањ новчаница. Половину је пружио Кворелу. – Овде је две стотине фунти. Требало би да је доста за све. Јави се ако ти треба још. Знаш где ћу да будем.

– Хвала, кап’тане – рекао је Кворел, запрепашћен толиком сумом. Угурао је новац у своју плаву кошуљу и закопчао је до грла. – Још нешто?

– Не, али се добро потруди да те не прате. Остави ауто негде у граду па иди пешке. И нарочито пази на сваког Кинеза који ти се нађе у близини.

Кворел је климнуо главом. Лице му је било загонетно. Рекао је – О-кеј, кап’тане – и удаљио се ходником.

Пола сата касније Бонд је сишао и узео такси до Краљеве палате. Оставили су га у чекаоници читавих четврт сата, неопходних да му се покаже да је безначајан. Онда је помоћник дошао по њега и одвео га у гувернеров кабинет на спрату.

Соба је била пространа и прохладна, а мирисала је на дим цигара. Вршилац дужности гувернера је седео за широким столом од махагонија, на ком су били само *Дејли глинер*, недељни *Тајмс* и једна чинија са цветовима слеза. Шаке су му биле положене на столу. Имао је шездесетак година, црвено, доста мрзовољно, лице и сјајне, оштре, плаве очи. Није се насмешио, није устао. Рекао је: – Добар дан, господине-- овв-аај-- Бонде. Седите, молим.

Бонд је сео на столицу наспрам гувернеровог стола. Казао је: – Добар дан, сер – и чекао. Један пријатељ у Колонијалној управи био му је казао да ће га овде дочекати ледено. „Скоро је пред пензијом. Ово му је само привремено. Сада једва чека да докрајчи радни век, и последње што би желео је ма каква гужва на Јамајци. Непрестано покушава да затвори тај Стренгвејзов случај. Неће му се свиђати то што ћу њаш наоколо.”

Гувернер је прочистио грло. Схватио је да Бонд није од оних понизних. – Хтели сте да Вас примим?

– Само да Вам се представим, сер – рекао је Бонд равним тоном. – Овде сам због Стренгвејзовог случаја. Надам се да сте добили поруку државног секретара. – То је било подсећање да су људи иза Бонда утицајни. Бонду се нису свиђали покушаји да се здробе он или његова Служба.

– Сећам се те поруке. А шта могу да учиним за Вас? Што се нас овде тиче, случај је затворен.

– У ком смислу *затворен*, сер?

Гувернер је казао грубо: – Стренгвејз је очигледно побегао с девојком. Неуравнотежен тип у лудом проводу. Неки од ваших --ов-ваај-- колега изгледа да нису у стању да се окану жена. Валда ће ваши да нам пошаљу неког поузданијег типа да га замени. То јест – додао је хладно, – ако је агент за ову област уопште потребан. Ја лично имам пуно поверење у нашу полицију.

Бонд се насмешио с разумевањем. – Пренећу Ваша гледишта, сер. Верујем да ће мој шеф желети да о њима поразговара с министром одбране и с државним секретаром.

Гувернер је подозриво погледао у Бонда. Можда је боље да с овим човеком буде мало опрезнији. – Ово је незваничан разговор, господине Бонде. Када оформим чврсте ставове, пренећу их лично државном секретару. У међувремену, желите ли још кога овде да видите?

– Волео бих да поразговарам с министром за Колонију, сер.

– Стварно? А зашто то, молим?

– Нека гужва на Раковом спруду. Нешто с неким уточиштем за птице. Случај је пренела на нас Колонијална управа. Шеф ми је затражио да погледам шта је то било, док сам овде.

Изгледало је да је гувернеру лакнуло. – Свакако, свакако. Видећу да Вас господин Плејдел-Смит прими одмах. –

Пружио се и притиснуо један тастер. Ушао је његов помоћник. – Овај центлмен би код министра Колоније. Поведите га, хоћете ли? Ја ћу сâм да позовем господина Плејдел-Смита и замолим га да му се посвети.

Министар Колоније је био прилично млад човек накос-трешене косе и бистрих, дечачких, очију. Био је од оних нервозних лулаша који се непрестано тапкају по џеповима тражећи шибице, дрмају кутије да виде колико им је зрна остало, или куцкањем истресају и чисте луле.

Пошто је снажно подрмао Бондову руку и неодређено махнуо ка столици, Плејдел-Смит се ушетао по соби чешући слепоочницу камишем луле. – Бонд. Бонд. Бонд! Нешто ми значи. Чекај, да видимо. Да, дабоме! Ви сте онај који је имао везе с оним благом овде. Тако је, дабоме! Пре четири-пет година. Нашао сам тај досије на неком столу јуче-прекјуче. Сјајна представа! Чујте, волео бих да опет потпалите такав ватромет овде... Него, нећу да Вам досађујем овдашњим проблемима. Хајде Ви, ударите по мени. Шта Вас мучи? Биће ми драго да помогнем. Кладим се да је нешто занимљивије од ових глупости овде – махнуо је према гомили папира на послужавнику означеном с *Улаз*.

Бонд му се накезио. Ово је већ било нешто. Најзад је пронашао савезника, и то паметног. – Па – рекао је озбиљно, – овде сам због Стренгвејзовог случаја. Али прво бих да Вас питам нешто што можда чудно звучи. Како сте тачно налетели на тај мој прошли случај? Рекосте да сте нашли фасциклу ту негде. Како то? Да ли је пре тога неко тражио да је види? Не желим да сам незгодан, зато – немојте ми одговорити ако не желите.

Плејдел-Смит је издигао једну обрву на њега. – Па то Вам је валда посао. – Размишљао је, зурећи у таваницу. – Да, сада кад о томе размишљам, видео сам досије на секретаричином столу. Она је нова. Рекла да покушава да упозна

документацију. Пазите – министар је пожурио да скине сумњу са своје службенице, – на столу је било и много других фасцикли. Само, мени је ова запала за око.

– А, тако, значи – Бонд се насмешио као да се извињава. – Опростите, али изгледа да разне људе прилично занима зашто сам ја овде. А оно о чему сам стварно желео да разговарам с Вама је Раков спруд. Ма шта да знате о том месту. И о Кинезу, званом Доктор Ноу, који га је купио. И, можете ли ишта да ми кажете о пословању с гуаноом? Тражим доста, на жалост, али свака мрвица је од помоћи.

Плејдел-Смит се кратко насмејао преко камиша луле. – Гуано? Могоа бих сатима да Вам причам. Почео сам у конзуларној служби пре него што сам прешао у Колонијалну управу. Први посао ми је био у Перуу. Имао сам много додира с њиховим људима који воде читаву ту делатност – *Compania Administradora del Guano*. Симпатичан свет. Што се остало тиче, у питању је да само добијемо досије. – Притиснуо је прекидач једног звона. Убрзо су се врата отворила иза Бонда. – Мис Таро, досије о Раковом спруду, молим. Онај о томе како је продат, а други о оном чувару који се овде појавио пред Божић. Мис Лонгфелоу ће знати где да их нађе.

Тих глас је казао – Разумем, сер. Бонд је чуо затварање врата.

– Тако, значи, гуано. – Плејдел-Смит је одбацио столицу уназад. Бонд се припремио за досаду. – Као што знате, то је птичји измет. Дају га две птице, маскирана блуна и гуани. Што се Раковог спруда тиче, ту је у питању само гуани, знан и као зелени корморан, иста она птица коју налазите и у Енглеској. Тај гуани је машина за претварање рибе у гуано. Једе углавном сарделу. Само као пример колико рибе једе, да Вам кажем да су налазили и до седамдесет сардела у утроби једне птице! – Плејдел-Смит је извадио лулу и, снажно наглашавајући, уперио је у Бонда. – Цело становништво Перуа поједе четири

хиљаде тона рибе годишње. Морске птице те земље поједу пет стотина хиљада тона!

Бонд је скупио усне да покаже под коликим је утиском.

– И, ето – наставио је министар, – сваки дан сваки од тих стотина хиљада гуанија поједе по отприлике пола киле рибе и пусти тридесетак грама гуаноа на гуанеру – то јест на острво тог измета.

Бонд га је прекинуо: – Али зашто они то не раде над морем?

– Не знам. – Плејдел-Смит је прихватио питање и кренуо да га обрађује у мислима. – Никад ми то није пало на памет. Било како било, тек они се истоварују на копну и чине то од кад је света и века. Отуда ужасна гомила птичјег измета – милиони тона на разним *гуанерама*. Онда, негде око 1850. године, неко је открио да је то најмоћније природно ђубриво на свету – пуно нитрата и фосфата и чега год хоћеш. И, бродови с посадама су навалили на гуанере и просто их разносили двадесет година, и више. У Перуу је то време познато као период „дивљања”. Људи су се тукли око те погани, пресретали и пљачкали једни другима бродове, пуцали у раднике, продавали лажне мапе још неоткривених острва с гуаноом – чега све ту није било. Неки су се на томе силно обогатили.

– Какво место у свему заузима Раков спруд? – Бонд је желео да сузе разматрање.

– Једина исплатљива гуанера толико северно у односу на остале. И користили су је, ђаво ће га знати ко. Али материја је ту имала малу садржину нитрата. Вода, па и риба, овде нису толико богате хемикалијама као тамо, јужније. Отуда и гуано није толико богат. Раков спруд је искоришћаван ту и тамо, кад би цене бивале довољно високе, али је читава индустрија страдала када су Немци измислили вештачка хемијска ђубрива. До тада су у Перуу схватили да су протраћили фантастичан природни капитал, па су кренули да организују остатке те индус-

трије и да заштићују гуанере. Национализована је индустрија, заштићене су птице, и полако, сасвим полако, залихе су опет нарасле. Онда се нашло да те немачке материје имају мањкавости, да осиромашују земљиште, што гуано не чини, и постепено се цена гуаноа поправила а индустрија у посртању је опет стала на ноге. Сада иде сјајно, само што Перу свој гуано углавном чува за себе, за властиту пољопривреду. Е, ту је Раков спруд поново дошао до изражаја.

– Ааа, тако.

– Да – рекао је Плејдел-Смит, тапшући се по џеповима док је тражио шибицу, – на почетку рата, тај Кинез, који мора да је ђаво препредени, сетио се да може добру ствар да направи од старе наслагe измета на Раковом спруду. Цена је била око педесет долара по тони на овој страни Атлантика, и он је откупио острво од нас, за неких десет хиљада фунти, колико се сећам, довукао радну снагу и бацио се на посао. Користи га све од тада. Мора да је добро згрнуо. Бродови му иду право у Европу, у Антверпен. Шаљу му брод једном месечно. Поставио је тамо најновије дробилице и сепараторе. Цеди и последњу кап зноја из свог радништва, усуђујем се да кажем. Да би пристојно зарадио, и не може другачије. Нарочито сада. Прошле године сам чуо да добија само око тридесет осам до четрдесет долара по тони, испоручено у Антверпену. Бог би га знао колико плаћа раднике да би и по тој цени зарадио. То никад нисам био у стању да откријем. Он води то тамо као неку тврђаву, некакав концентрациони радни логор. Нико жив оданде никад не одлази. Чуо сам неке смешне приче, али никад се нико није жалио. Острво је његово, наравно, и он на њему може да ради шта му је воља.

Бонд је грчевито трагао за неком везом. – Да ли му је толико драгоцено, то тамо? Шта мислите, колико све то вреди?

Плејдел-Смит је рекао: – Гуани је најдрагоценија птица на свету. Сваки пар тих птица избаци гуаноа за око два долара

годишње, без икаквих трошкова за власника. Свака женка положи у просеку три јаја и одгаји два младунца. Тако два пута годишње. Рецимо да сваки пар вреди петнаест долара, и рецимо да на Раковом спруду има сто хиљада птица, што је разумна претпоставка по старим цифрама којима располажемо. То значи да његове птице вреде милион и по долара. Доста вредно имање. Па онда вредност уграђене опреме, рецимо још милион, и ту је читаво богатство на том одвратном острвцу. Него, сад сам се сетио – Плејдел-Смит је притиснуо прекидач звона, – шта је, до ђавола, с тим досијеима? У њима ћете наћи све што Вас занима.

Врата су се отворила иза Бонда.

Плејдел-Смит је изнервирано рекао: – Стварно, госпођице Таро! Шта је с тим папирима?

– Опростите молим Вас, сер – рекао је тих глас. – Само, не можемо нигде да их нађемо.

– Како то „не можете да их нађете“? Ко их је последњи имао?

– Господин Стренгвејз, сер.

– Да, али се тачно сећам да их је вратио у ову собу. Шта се после тога десило с њима?

– Не бих знала, сер – у гласу није било никаквих осећаја. – Корице су на месту, али у њима нема ничег.

Бонд се окренуо у столицу. Бацио је поглед на девојку и вратио се у пређашњи положај. Горко се насмешио за себе. Знао је где су документа нестала. Знао је и зашто се стари досије о њему сâмом нашао на министровом столу. Погађао је и како је значај о „Демсу Бонду, спољнотрговинском службенику“ некако процурио из Краљеве палате, јединог места на ком се знало шта то значи.

Као Доктор Ноу, као госпођица Анабела Чанг, ова смерна и наизглед вредна и пожртвована секретаричица с наочарима у коштаном оквиру била је Кинескиња.

6

Прст на обарачу

Министар за колоније је одвео Бонда на ручак у Краљичином клубу. Седели су у једном углу отмене сале за обедовање обложене махагонијем у којој су четири велика вентилатора на таваници обављала своје док су они разговарали о Јамајци. Када је кафа послужена, Плејдел-Смит је већ био дубоко зашао под свету знану површину тог мирног острва које обећава.

– Ево, овако је – почео је своју гимнастику с лулом. – Јамајканац је доброћудно лењ човек с врлинама и манама детета. Живи на једном веома богатом острву, али се од њега не богати. Британци дођу и оду, и понесу оно што су лако убрали, али за око две стотине година ниједан се Енглез није домогао богатства. Не остаје довољно дуго. Покупи крем и оде. Највише ту направе португалски Јевреји. Они су дошли овде с Британцима, али су и остали. Само, они су снобови и премного иметка троше на грађење сјајних кућа и приређивање балова. Њихова имена су та која пуне друштвене рубрике у *Глинеру* кад се туристи разиђу. Баве се прометом рума и дувана, а често су и представници великих британских предузећа – произвођача аутомобила, осигуравајућих компанија, и тако редом. Онда долазе Сиријци, такође врло богати, али не толико добри у бизнису. Они држе највећи број радњи и неке од најбољих хотела. То и није много исплатљиво улагање. Дође до пренатрпаности, па морају ту и тамо да имају пожар да би опет постигли

ликвидност. Затим су ту Индијци, са својом уобичајеном трговином сувенирима и којекаквим ђинђувама. Они нису ништа нарочито. Најзад, ту су Кинези, поуздани, повезани, ненападни – најмоћнија клика на Јамајци. Они држе пекаре и послasti-чарнице и перионице и најбоље продавнице хране. Држе се једни других и не мешају своју крв. – Плејдел-Смит се насмејао. – То не значи, наравно, да не користе црне девојке када то пожелe. Исход може да се види свуда по Кингстону – то су *црнкези*, кинески црнци и црнкиње. Црнкези су тврда, занемарена, раса. Они гледају с висине на црнце, а Кинези спуштају поглед на њих. Једног дана можда постану напад. Имају нешто од интелигенције Кинеза и већину порока црног човека. Полиција има гадне муке с њима.

Бонд је казао: – Она Ваша секретарица. Да није и она једна од њих?

– Јесте. Бистра девојка, и врло радна. Ту је око шест месеци. Далеко најбоља од свих које су нам се јавиле на оглас.

– Делује бистро – рекао је Бонд неубеђено. – Јесу ли организовани, мислим тај свет? Да ли се можда зна за неког главног у тој кинеској црначкој заједници?

– За сада не. Али неко ће их већ узети под своје. Били би они нечија zgodна мала група за вршење притиска – Плејдел-Смит је бацио поглед на свој сат. – Него, то ме подсетило, Морам да идем и да дигнем дреку због оних досијеа. Нисам паметан шта се десило с њима. Живо се сећам... – Ту се пресекао. – Свеједно, основно је да нисам у стању да Вам пружим много о Раковом спруду и о том типу, доктору. Али могу да Вам кажем да не бисте много нашли ни у фасциклама. Изгледа да је тај неки слаткоречив тип. Веома послован. А онда, она гужва с Удружењем Одобон. Рекао бих да о томе све знате. Што се сâмог места тиче, изгледа да је тамо и Бог рекао лаку ноћ. Ништа осим километара мангровских мочвара и огромног брда птичјег измета на једном крају. Али, рекосте да ћете доле

до Института. Што да Вас ја не одведем тамо и упознам са човеком који води картографско одељење?

Један сат касније Бонд је био удобно смештен у углу тамњене просторије, с војном теренском секцијом Раковог спруда, насталом 1910. године, раширеном на столу пред њим. Добио је писаћи папир са знаком Института, и већ је био начинио грубу скицу у коју је сада уносио најистакнутија места.

Укупна површина острва износила је око сто тридесет квадратних километара. Три четвртине, на источном крају, биле су под мочварама и плитким језером. Од језера је танка река кривудала према мору и избијала при средини јужне обале у малом пешчаном заливу. Бонд је нагађао да је негде у горњем току реке вероватно место које су Одобонови чувари били одабрали за свој логор. Према западу, острво се стрмо уздизало у брдо чија је висина означена са 150 метара, и завршавало се нагло наизглед окомитим падом у море. Истачкана линија је водила од тог брега до оквира у углу карте у ком је било исписано *Наслаге гуаноа. Последња ископавања 1880.*

Није било никакве ознаке за пут, макар за стазу, и никаквог знака за неку кућу. Мапа рељефа је показивала да острво доста личи на воденог пацова, равних леђа која се дижу ка глави, запливалог према западу. Изгледало је да је педесетак километара северно од Рта Галина на северној обали Јамајке, и око сто километара јужно од Кубе.

Мало је тога још могло да се наслути из карте. Раков спруд је био окружен плитком водом, осим испод западне литице, где је најближа ознака обележавала 1.065 метара. После је настајао нагли пад у дубине око Кубе. Бонд је савио мапу и предао је службенику.

Одједном је осетио исцрпљеност. Било је тек четири сата, али у Кингстону је пржило и кошуља му се лепила за тело. Изашао је из Института, нашао такси и вратио се у свежа брда, до свог хотела. Био је задовољан оним што је обавио у том да-

ну, али више ништа није могло да се учини с оволике удаљености од острва.

Бонд је отишао до рецепције да види да ли имају поруку за њега од Кворела. – Никакве поруке, сер – рекла је девојка. – Стигла је само нека корпа с воћем из Краљевске палате. Одмах после ручка. Курир је однео горе, у Вашу собу.

– Како је изгледао тај?

– Обојен, сер. Рекао да је из помоћниковог кабинета.

– Хвала. – Бонд је узео кључ и попео се степеницама на спрат. Било је смешно, невероватно, помислити да... Руке на оружју испод сакоа, тихо је пришао вратима. Окренуо је кључ и ногом нагло растворио врата. Празна соба је зевала у њега. Залупио је врата и закључао их за собом. На сточићу је била велика шарама украшена корпа пуна воћа – тангерских поморанџи, грејпфрута, банана, великих јабука, чак и нектарина из стакленика. Завезан широком траком за дршку, висио је бели коверат. Бонд га је откачио и подигао према светлости. Отворио га је. На чистом листу скупог белог писаћег папира било је откуцано „С најлепшим жељама његове екселенције гувернера”.

Бонд је фркнуо. Принео је уво воћу и послушно. Онда је ухватио корпу за дршку и изручио садржину на пђд. Воће је поскочило и закотрљало се на кокосовој асури. У корпи није било ничег осим воћа. Бонд се исцерио својој предострожности. Постојала је још једна, последња, могућност. Дохватио је једну нектарску брескву, коју би свако ко се баца на воће највероватније прву одабрао, и однео је у купатило. Спустио ју је у лавабо па се вратио у собу и, пошто је испитао браву, откључао гардеробни ормар. Брзо је подигао кофер и усправио га напред собе. Клекнуо је и потражио трагове талка који је био распршио око две браве. Били су размрљани, а виделе су се и сићушне огреботине око отвора за кључеве. Бонд је с киселим изразом испитивао трагове. Овај свет није онако оп-

резан као неки с којима је умео да има посла. Откључао је кофер. У ободу на предњем десном углу поклопца биле су четири бакарне главице сасвим неупадљивог изгледа. Притиснуо је једну ноктом, и она се извукла. Он ју је ухватио и извукао метар дебеле челичне жице, коју је положио на под крај себе. Та жица је пролазила кроз жичане омчице у поклопцу и тако „ушивала” затворен кофер. Подигао је поклопац и уверио се да ништа није дирано. Из „кутије с алатом” извукао је часовничарску лупу, па се вратио у купатило и упалио светло изнад огледала. Причврстио је лупу на око и хитро дохватио нектарину из лавабоа, па кренуо да је обрће између палца и кажипрста.

Одједном је престао да okreће плод. Био је дошао до сићушне рупице од убода, чије су ивице благо потамнеле. Рупица је била у петелкином удубљењу, невидљива без увеличавајућег стакла. Бонд је пажљиво спустио нектарину у лавабо.

Значи, *стварно* рат! Види, види! Збиља занимљиво. Дакле, његови неопипљиви осећаји и његова размишљања били су исправни. Стренгвејз и та девојка су били убијени, а њихове белешке и извештаји уништени јер су били сувише одмакли врућим трагом. Онда се на позорници појавио Бонд и, захваљујући госпођици Таро, они су га очекивали. Госпођица Чанг, а можда и таксиста, први су оњушили мирис. Откривено је да је у хотелу „Плави брегови”. Први хитац је испален. Биће их још. Само, чији је прст на обарачу? Ко га је тако прецизно узео на нишан? Бонд се у мислима определио. Докази нису били никакви. Али он је био сигуран. Далекометна ватра, с Раковог спруда. Човек који пуца је Доктор Ноу.

Вратио се у собу. Плод по плод, покупио је све воће и однео га у купатило да би га испитао помоћу лупе. Траг убода се видео свуда, сакривен у некој напрслини или у полазишту петелке. Бонд је позвонио и затражио да му донесу картонску кутију и папир и канап. Пажљиво је спаковао воће у кутију, па

назвао Краљеву палату. Тражио је министра за колоније. – Ви сте, Плејдел-Смите? Овде Џемс Бонд. Извините што Вас узнемиравам. Нешто ме мало мучи. Могу ли да извршим хемијску анализу у Кингстону? А-ха. Ето, имам нешто што хоћу да се испита. Ако бих Вам послао кутију, да ли бисте били тако љубазни да је проследите том човеку? Не желим да ми се ту помиње име. Важи? Објаснићу Вам касније. Када добијете извештај, хоћете да ми пошаљете кратак телеграм с одговором? Бићу у „Лепој пустари”, тамо у Моргановој луци, отприлике пет-шест следећих дана. Волео бих да и то задржите за себе. Извините што сам оволико тајанствен. Све ћу Вам објаснити при следећем сусрету. Мислим да ћете почети да схватате кад видите резултат анализе. Узорци су много богатији него што је видљиво. Много Вам хвала. Довиђења.

Бонд је адресирао пакет, сишао, и платио једном таксисту да га сместа однесе у Краљеву палату. Било је шест сати. Вратио се у собу, истуширао се и пресвукао, па наручио прво пиће. Спремао се да с њим изађе на балкон кад је телефон зазвонио. Кворел.

– Све сређено, кап’тане.

– Све? Па то је дивно. И за ону кућу?

– Све о-кеј – Кворел је поновио, с опрезом у гласу. – Видимо се како рекосте, кап’тане.

– Сјајно – казао је Бонд. Био је под утиском Кворелове предузимљивости и осећаја за предострожност. Спустио је слушалицу и изашао на балкон.

Сунце је управо залазило. Изнад главе му се зачуо звук авиона. Посматрао га је како клизи изнад мора па се окреће и враћа да би слетео на аеродрому Палисадос. Колики је само пут он лично превалио од оног тренутка, пре само двадесет четири сата, када су се врата његовог авиона чујно растворила а из звучника допрло „Добро дошли у Кингстон, Јамајка!”

Да ли да јави М-у колико се слика изменила? Да ли да

састави извештај гувернеру? Помислио је на гувернера и одбацио ту замисао. Али, шта с М-ом? Могао је лако да му пошаље поруку преко Колонијалне управе. Шта би рекао М-у? Да му је Доктор Ноу послао отровано воће? Могао је да замисли М-ово лице док чита поруку, да створи слику како М притиска прекидач на интерфону: „Начелниче, 007 је скренуо. Каже – неко хтео да му стрпа отровну банану у уста. Тип се баш изгубио. Предуго је био он у болници. Зовите га да се врати кући”.

Бонд се насмешио за себе. Устао је и позвонио за још једно пиће. Не би било баш тако, наравно. Само, ипак... Не, сачекаће док не буде имао нешто више да покаже. Наравно, ако нешто гадно пође како не треба, а он није послао упозорење, наћи ће се у тешком сосу. На њему је да се постара да све иде како ваља.

Попио је и друго пиће и размислио о појединостима свог плана. Онда је сишао и вечерао у полупразној трпезарији, и мало читао. До девет сати већ је био напола заспао. Вратио се у собу и спаковао кофер за сутра. Телефонирао је и тражио да га пробуде у пола шест. Онда је засунио врата изнутра, па затворио и засунио и ребрасте жалузине на прозорима. То ће значити врелу и загушљиву ноћ. Шта се може. Завукао се го под памучни чаршав, легао на леви бок и гурнуо десну шаку на дршку „валтера” под јастуком. Кроз пет минута већ је спавао.

Следеће чега је био свестан било је да је три сата ујутро. Знао је то јер му је фосфоресцентни цифарник сата био близу лица. Лежао је савршено мирно. У соби није било никаквог звука. И напољу је било загробно тихо. Негде у даљини неки пас је залајао. Остали су му се прикључили, и зачас се јавио помахнитали хор, који се ућутао нагло као што се и огласио. Онда је опет све сасвим утихнуло. Месечина која је упала кроз прорезе у жалузинама бацала је црне и беле пруге преко угла собе до његовог кревета. Било му је као да лежи у крлет-

ки. Шта ли га је пробудило? Лагано се покренуо, спремајући се да клизне из кревета.

Пресекао се у покрету. Зауставио се и умирио колико је то човеку уопште могуће.

Нешто му се било промешкољило на десном ножном зглавку. Сада се кретало уз унутрашњу страну цеванице. Осећао је како му се длаке на нози растварају и размичу. Нека врста инсекта, сигурно. Нешто врло крупно. Нешто дугачко, дванаест до петнаест сантиметара – дуго као његова шака. Осећао је како му десетине сићушних стопала лагано додирују кожу. Шта ли је сад то?

Онда је чуо нешто што никада пре није – звук дизања своје косе на јастуку. Пажљиво је упијао тај шум. Ма, не може бити! Једноставно није могуће! Да, коса му је била накомстрешена. Чак је осећао и свежину ваздуха који му између власи продире до коже на глави. Невероватно нешто! Збиља невероватно! Увек је мислио да се то само тако каже. Али, откуд сад? Зашто му се ово догађа?

Оно *нешто* на његовој нози је наставило. Одједном је схватио да се боји, да је ужаснут. Његови нагонски осећаји су, чак и пре него што су остварили везу с мозгом, саопштили телу да је на њему отровна стонога.

Бонд је лежао слеђен. Једном је видео тропску стоногу у боци с алкохолем на полици у неком музеју. Та је била светло-смеђа и врло пљосната и дуга петнаестак сантиметара – отприлике као и ова сада. С обе стране затупасте главе биле су повијене отровне штисалке. Етикета на оној боци је говорила да је инсектов отров смртоносан ако улети у неку артерију.

Стонога му је била стигла до колена. Кретала је уз бутину. Шта год да се деси, он не сме да се помера, не сме ни да мрдне. Цела свест му се била преточила доле, на та два реда стопала која су се лагано вукла. Сада су му она стигла до кука. Боже, сад скреће према препони! Стиснуо је зубе. Шта ако се

инсекту допадне она топлина тамо! Шта ако покуша да се увуче у отворе и процепе! Да ли ће моћи то да истрпи? Шта ако инсект изабере баш то место за ујед? Осећао га је како испитивачки склања пред собом све длаци. Голицало га је. Кожа на стомаку му је заиграла. Није могао ничим да спречи то титрање. Али сада је улез завијао навише и кретао пут стомака. Стопала су се хватала јаче, савлађујући нагибе. Сада му је био код срца. Ако уједе ту, свакако ће га убити. Стонога је постојано тумарала даље, кроз танане длацице на десној страни груди, навише ка кључној кости. Стала је? Шта сада ради? Могао је да осети како затупаста глава истражује, слепо се померајући на ову страну и ону. Шта ли тражи? Има ли простора између његове коже и чаршава да се инсект провуче? Да ли да се усуди да сантиметар-два одигне чаршав, да му олакша? Не. Никако! Животиња му је била у подножју гуше. Можда ју је тамо занимало и задржавало тешко ударање пулса. Боже, кад би само могао да управља пумпањем и протицањем своје крви! Проклетнице! Покушао је да успостави неку везу са стоногом. Није то ништа. Ништа опасно, тај дамар. Не бој га се. Испадај напоље, на свеж ваздух!

Као да га је чула, звер је наставила навише уз стуб врата па кроз чекиње на бради. Сада му је била на углу уста, лудо га голицајући. Ишла је даље, горе, дуж носа. Сада јој је осећао целу тежину и дужину. Полако је склопио очи. Два по два, подизани и спуштани наизменично, парови стопала су му трупкали преко десног капка. Када му сиђе с ока, да ли да загризе опасност и стресе инсекта са себе – уздајући се у то да ће стопала да склизну на његовом зноју?

Невероватно одмерено, огромни инсект му се вукао преко чела. Зауставио се испод косе. Шта, до ђавола, сада ради? Осећао је како му њушка кожу. Па он пије! Напаја се бисерним грашкама сланог зноја. Бонд је био сигуран. Неколико минута једва да се померио. Осетио је слабост од напетости. Могао је

да осети како му зној с осталих делова тела лије на постељину. Још тренутак, и удови ће почети да му дрхте. Осећао је да му се то ближи. Почеће да се тресе од грознице и страха. Може ли он тиме да управља, може ли? Лежао је и чекао, даха који му се лагано пробијао кроз растворена, шкрипава, уста.

Стонога се опет покренула. Закорачила је у шуму косе. Осећао је како му се власи у корену размичу и повијају пред инсектом који се пробија. Хоће ли му се свидети ту? Можда ће ту да се скраси? Како стоноге спавају? Увијене, или пружене пуном дужином? Малене стоноге које је знао још као дете, оне које као да увек пронађу како да се кроз отвор одводне цеви успентрају у празну каду, оне би се на додир склупчавале. Ова овде је сада дошла до места где му глава лежи на чаршаву. Хоће ли да ишета на јастук, или ће да остане у топлој шуми? Стонога је стала. Излази! НАПОЉЕ! Нерви су му врштали и јецали.

Стонога се промешкољила. Лагано му је искорачила из косе, па преко јастука.

Чекао је тренутак. Сада је чуо редове стопала како тихо закачињу памук. Био је то танан шкрипав шум, као кад се нежно превлачи ноктима.

С треском који је задрмао собу, Бондово тело је сунуло из кревета и нашло се на поду.

Наједном је био на ногама и крај врата. Укључио је светло. Схватио је да се невољно и необузвано тресе. Отетурао је до кревета. Тамо се инсект гегао с видика прелазећи преко ивице јастука. Први нагон му је био да цимне и тресне јастук о под. Савладао се, чекајући да му се живци стишају. Онда је лагано, смишљено, ухватио јастук за један угао и подигао га, па коракнуо на средину собе и испустио га. Стонога се појавила испод јастука. Кренула је у хитро змијуљање, удаљавајући се преко розгине. Сада је Бонд био прорачунат. Осврнуо се за нешто чиме би је убио. Полако се помакао и дохватио

једну ципелу па се вратио. Опасност је била прошла. Његов ум се сада питао како му се стонога увукла у кревет. Подигао је ципелу па полако, скоро сасвим безбрижно, треснуо по њој. Чуо је крцкање тврдог леђног луба.

Одигао је ципелу.

Стонога се цимала у својим последњим мукама – петнаестак сантиметара сивосмеђе смрти пресијавало се и трзало лево-десно. Поново ју је распалио. Распрснула се, шикљајући жућкасто.

Бонд је испустио ципелу и појурио у купатило, и у грчевитим изливима олакшао мучнину.

Иан Флеминг

7

Ноћни излет

– Узгред, Квореле – почео је Бонд лежерним тоном док је претицао један аутобус, – шта ти знаш о стоногама?

– О стоногама, кап’тане? – Кворел је искосио поглед не би ли спазио траг објашњења за ово питање. Бондов израз је био уобичајен. – Па, имамо и неких гадних овде на Јамајци. Дугачке осам, десет, дванаест сантиметара. Те убијају људе. Највише живе у старим кућама у Кингстону. Воле труло дрво и плеснива места. Највише шпартају ноћу. А што кап’тане? Видели сте неку?

Бонд је избегао да одговори. Није испричао Кворелу ни о оном воћу. Кворел је био чврст човек, али није било разлога да се сеју семенке страха. – Мислиш ли да може да се нађе и у новој кући, рецимо? У ципели, или у фиоци, или чак у кревету?

– То никако. – Кворелов глас је био одлучан. Само ако их неко намерно стрпа. Те бубетине воле рупе и пукотине. Не воле чиста места. На прљавом живе и испод жбуна, трулог стабла, камена.

– Разумем. Бонд је променио тему. – Него, јесу ли она двојица лепо кренула у „санбиму“?

– Него шта, кап’тане. Много су задовољни послом. И пуно личе на Вас и мене. – Кворел се закикотао. Кратко је погледао Бонда и рекао с оклевањем: – Бојим се само, нису добри грађани, кап’тане. Морао сам да нађем двојицу како сам

знао. Као „ја” је један просјак. А за „Вас”, кап’тане, имам једну бедну ништарију од белца, ради код Бетси.

– Ко је Бетси?

– Та води највашљивију јавну кућу у граду, кап’тане, а овај јој је књиговођа.

Бонд се насмејао. – Важно је да уме да вози ауто. Само се надам да ће да стигну у Монтиго како ваља.

– То да не бринете. – Кворел је погрешно протумачио Бондову бригу. – Рекао сам пријавићу полицији да су украли кола, ако их нема.

Били су на превоју на Каменом брегу одакле друм Џанкшн зарања у педесет серпентина према Северној обали. Бонд је ставио мењач малог „остина А.30” у другу брзину и пустио ауто да се лагано спушта. Сунце се уздизало изнад врха Плаве планине, а прашњави златни зраци су се забадали у долину.

Кворел му је прекинуо мисли. – Кап’тане – рекао је гласом који се извињава, – опростите молим, ал’ можете ли да ми кажете шта имате на уму за нас? Стално разбијам главу, ал’ не умем да смислим шта играте.

– Једва да и сâм знам, Квореле. – Бонд је опет променио брзину и кренуо да језди свежом и дивном чистином Каслтонских вртова. – Рекох ти да сам овде јер су заповедник Стренгвејз и његова секретарица нестали. Људи углавном мисле да су њих двоје побегли. Ја мислим да су убијени.

– Тако? – рекао је Кворел без осећања у гласу. – А ко мислите да је то урадио?

– Дошао сам до мисли попут твојих. Рекао бих да је то учинио Доктор Ноу, онај Кинез на Раковом спруду. Стренгвејз је забадао нос у његова посла, нешто у вези с уточиштем птица. Доктор Ноу болесно жели да је сâм. И ти си ми то причао. Изгледа да је спреман на све да спречи људе да му завирују преко ограде. Пази, ово је само нагађање о том доктору. Али

неке чудне ствари су се догодиле у последња двадесет четири сата. Зато сам послао „санбим” у Монтиго, да заварам траг. И зато ћемо да се сакријемо у Лепој пустари на неколико дана.

– А шта онда, кап’тане?

– Пре свега хоћу да ме савршено утренираш, онако као што си прошли пут кад сам био овде. Сећаш се?

– Него шта, кап’тане. То сигурно могу.

– А онда сам мислио да би ти и ја могли можда да одемо да мало погледамо тај Раков спруд.

Кворел је звизнуо. Звиждук се завршавао силазним тоном.

– Само да проњушкамо. Нема потребе да се много ближимо докторовом поседу. Хоћу да погледам то прибежиште птица. Да лично видим шта је било с логором оних чувара. Ако нађемо ма шта што не ваља, побећи ћемо, па ћемо се вратити на главни улаз – с мало војске да нам помогне. Да се све потпуно испита. То не можемо док немамо за шта да се ухватимо. Шта ти мислиш?

Кворел је зарио руку у џеп панталона тражећи цигарету. Направио је читаву представу док ју је упалио. Дунуо је облак дима кроз ноздрве и гледао га како излеће кроз прозор. Рекао је: – Кап’тане, мислим да сте скроз луди ако ћете да ускочите на то острво. – Био се сав скупио. Застао је. Није било никакве реакције на његове речи. Погледао је са стране у тихи профил. Рекао је тише, некако пометеним гласом: – Само једна ствар, кап’тане. Ја имам фамилију тамо на Кајманима. Да л’ бисте размислили да ми уплатите животно осигурање пре него што заплavimo?

Бонд је с пуно разумевања и наклоности погледао то снажно смеђе лице. На њему је стајала дубока бразда бриге између очију. – Наравно, Квореле. Средићу то у Порт Марији сутра. Нека буде велик износ, рецимо пет хиљада фунти. Него, онда, како ћемо да идемо? Чуном?

– Тако је, кап’тане. – Кворелов глас је био безвољан. – Треба нам мирно море и лаган ветар. Да приђемо североисточним пасатима. Ноћ мора да је тамна. Такве ноћи управо наступају. До краја недеље имамо другу месечеву четврт. Где рачунате да се искрцамо, кап’тане?

– Јужна обала, крај ушћа реке. Онда ћемо уз реку до језера. Сигуран сам да је тамо био логор. Да би имали воду за пиће и да би могли да се спусте до мора, да лове рибу.

Кворел је забрундао без одушевљења. – Колико остајемо, кап’тане? Не можемо да понесемо сву могућу храну. Хлеб, сир, усолјену свињетину. Ништа дуван. То не смемо, да се не виде дим и жар. Тамо је много сурово тле, кап’тане. Мочваре и мангровско жбуње.

– Најбоље је рачунати на три дана. Време може да се поквари и да нас спречи да одемо после једне ноћи или две. Два добра ловачка ножа. Ја носим пиштољ. Никад се не зна...

– Не зна се, сер – рекао је Кворел наглашено. Онда се опет повукао у замишљену тишину, у ћутање које је трајало све до доласка у Порт Марију.

Прошли су кроз варошицу, па око избочине копна до Морганове луке. Све је било као што је остало у Бондовом сећању – Острво изненађења се издизало из мирног залива, чунови су лежали извучени крај брежуљака празних љуштура шкољки, у даљини је шуштала пена на гребену на ком је тако мало недостајало да онда [Бондово сећање на пустоловину описану у ауторовом роману *Live and Let Die – Живи и пусти друге да умру* – прим. прев.] нађе свој гроб. Мисли испуњених успоменама, Бонд је скренуо ауто на бочни путељак па кроз поља шећерне трске усред којих су рушевни остаци старе Велике куће на плантажи „Лепа пустара” стајали усправно као насукана галија.

Дошли су до капије која води до бунгалова. Кворел је изашао и отворио капију, а Бонд се провезао и закочио у дворишту иза беле приземне куће. Све је било врло тихо. Бонд је

прошетао око куће и преко травњака до ивице мора. Да, ту је био, тај потез дубоке и мирне воде, она стаза којом је попут подморнице ишао на Острво изненађења. Понекад му се та ћутљива путања враћала у кошмарним ноћима. Стајао је тако, гледао у море и размишљао о Самици, девојци коју је изнео из њега, сву у крви и посекотинама. Био ју је однео преко травњака до куће. Шта ли је после било с њом? Где је сада? Нагло се окренуо и коракнуо према кући, растерујући од себе приказања минулог.

Било је пола девет. Бонд је распаковао ствари и пресвукао се у шорте и сандале. Зачас се разлегао предиван мирис кафе и сланине која се пржи. Док су доручковали Бонд је разрађивао план свог вежбања – устајање у седам, пола километра пливања, доручак, један сат сунчања, километар и по трчања, опет пливање, ручак, спавање, сунчање, километар и по пливања, врела када и масажа, вечера, спавање у девет.

После доручка план тренинга је кренуо да се одвија.

Недељу испуњену напорним вежбањем није пореметило ништа осим једног кратког текста у *Дејли глинеру* и телеграма од Плејдел-Смита. *Глинер* је објавио да је неки „санбим талбот” улетео у кобну несрећу на Ђаволовом тркалишту, потезу вијугавог друма између Шпанске Вароши и места Очо Риос, на путу Кингстон-Монтиго. Један камион у бекству, за чијим се возачем трагало, ударио је у „санбим” на излазу из кривине. Оба возила су слетела с друма и стропоштала се у провалију. Двојица у „санбиму”, Бен Гибонз из Лучке улице и Џозија Смит, без адресе, погинули су на месту. Извесног господина Бонда, госта из Енглеске ком је ауто био уступљен, позивали су да се обрати најближој полицијској станици.

Бонд је спалио тај примерак *Глинера*. Није желео да узнемири Кворела.

Претпоследњег дана стигао је телеграм од Плејдел-Смита. Гласио је:

У СВАКОМ ПРЕДМЕТУ БИЛО ЦИЈАНИДА ДОВОЉНО
ДА КОЊА УБИЈЕ СТОП
КУПУЈТЕ КОД ДРУГОГ ПИЉАРА СТОП СРЕЋНО СМИТ

Бонд је спалио и телеграм.

* * *

Кворел је изнајмио чун, и три дана су провели пловећи у њему. Била је то незграпна љуштура издубљена у једном циновском деблу памуковог дрвета. Имала је две узане пречке, два тешка весла и мало једро од прљавог грубог платна. Примитивно средство. Кворел је био задовољан њим.

– Седам, осам сати, кап’тане – казао је. – Онда спустимо једро и узмемо весла. Мања мета за радар.

Време се одржало. Прогноза на Кингстонском радију је била повољна. Ноћи су биле црне као грех. Унели су у чамац све што ће да понесу. Бонд се опремио јефтиним црним платненим фармерицама, тамноплавом кошуљом и еспадрилама.

Наступило је последње вече. Бонд се радовао што креће. Само је једном напуштао свој логор за припреме – да прибави залихе и да среди за Кворелово осигурање – и сада је просто трупкао, као расно грло нестрпљиво да изјури из штале и полети стазом. Признавао је у себи да га ова пустоловина узбуђује. Чинили су је прâви састојци – физичко напрезање, тајанственост, и немилосрдан непријатељ. Он је имао доброг партиоца. Циљ му је био праведан. А можда му се укаже и задовољство да оно „одмор на сунцу” тресне назад у М-ове зубе. То га је пекло. Није волео да га тетеше.

Сунце је дивно бљеснуло, и упокојило се.

Бонд је ушао у своју собу и извадио своја два пиштоља и погледао их. Ниједан није био део њега као „берета” раније – његова продужена десна рука – али већ их је познавао као боље оружје. Који да понесе? Подизао је један па други,

вагајући их у шаџи. Морао је да се одлучи за тежи, „смит и весон”. Ако уопште буде пуцања на Раковом спруду, то неће бити изблиза. Причврстио је футролу у појасу фармерица и напунио пиштољ. Ставио је још двадесет метака у џеп. Да ли је претеран опрез понети сву ту гвозђурију на нешто што можда испадне обичан излет у тропским водама?

Сенке су се дошуњале иза куће и загазиле преко травњака и обавиле га. „Гробаров ветар”, који ноћу дува од средишта острва, тихо је роморио у крошњама палми. Жабе су закрекетале у жбуњу. Долетели су свици, „жмигавчићи”, како их је Кворел звао, и почели да бљескају знакове међусобног привлачења. На тренутак се нѐма туга тропског сумрака увукла у Бондово срце. Дохватио је боцу ражаног вискија и осмотрио је. Био је попио већ четвртину. Налио је још један добар гутљај у чашу и додао мало леда. За шта он то пије? За тих педесетак километара црног мора које ноћас мора да превали? Зато што креће у непознато? Због човека званог Доктор Ноу?

Кворел је пришао с песка крај мора. – Време, кап’тане.

Бонд је прогутао пиће и кренуо за Кајманцем доле до чуна. Чун се тихо љушкао у води, прамца заривеног у песак. Кворел је отишао назад а Бонд је ушао у простор између предње пречке и прамца. Умотано око кратког јарбола, једро му је било иза леђа. Подигао је своје весло и одупро се њим о песак, тако да су се полако окренули и упутили ка отвору у гребену између благо запењених таласа. Веслали су с лакоћом, усклађено, окрећући весла у рукама тако да не напуштају воду при померању напред. Таласићи су тихо пљескали о бокове на прамцу. Никакав други шум нису стварали. Био је мрак. Нико их није видео кад су оставили копно и кренули преко мора.

Бондова једина дужност је била да весла. Кворел је крманио. У пролазу кроз гребен владао је вртлог струја које се сударају, и нашли су се усред разбарушене шуме зеленог растиња и коралних стабала, огољених попут оштрих очњака

услед непрестаног ударања и њихања. Бонд је осећао снагу Кворелових силних замаха веслом док је тешки чун поскакивао и урањао. Све опет и опет, Бондово весло је трескало о стење, а у једном тренутку је морао да се придржи и сачека кад је чун налетео на корални жбун под водом па тек онда клизнуо даље. Најзад је и вртлог остао за њима, и тамо негде у даљини видели су љубичасте закрпе песка а око себе дубоку воду густу као уље.

– О-кеј, кап’тане – рекао је Кворел тихо. Бонд је положио весло на дно чамца и спустио се с колена на ком је до сада клечао да би сео, леђима ослоњен о пречку. Чуо је стругање Кворелових ноктију о платно док је размотавао једро, а потом оштар лепет кад је оно ухватило ветар. Чун се исправио и кренуо да убрзава. Полако се искосио. Испод прамца је допирало тихо сиктање. Ситно распршена пена је погодила Бонда у лице. Струјање од кретања је било свеже, и он је знао да ће убрзо постати хладно. Скупио је и подигао колена и обгрлио их рукама. Дрво је већ почињало да му уједа стражњицу и леђа. Мислима му је прострујало да је пред њим паклено дуга и неудобна ноћ.

У помрчини напред Бонд је могао тек да назре обод света. Онда је долазио слој црне сумаглице изнад ког су почињале звезде, прво попрскане ту и тамо а онда згрушане у густ сјајан тепих. Колико ли их је? Звезде су бојиле море у бледосиви друм, а онда се у луку удаљавале изнад врха јарбола према црним обрисима Јамајке. Бонд се осврнуо. Иза погурене Кворелове појаве указивао се далеки грозд светала, сигурно Порт Марија. Већ су били одмакли неколико километара. Ускоро ће бити на десетини пута, затим на четвртини, онда на половини. То ће бити око поноћи, када ће он да преузме управљање. Уздахнуо је и спустио главу на колена и склопио очи.

Мора да је спавао, зато што је био тргнут ударом весла о чамац. Подигао је руку да покаже да је чуо, па је бацио поглед

на светлећи цифарник свог сата. Дванаест и петнаест. Сав укрућен, исправио је ноге и окренуо се па препузео преко пречке.

– Извини, Квореле – рекао је, гласом који је чудно звучао у тишини. – Требало је да ме дрмнеш раније.

– Нема везе, кап’тане – казао је Кворел са сивим трепрењем зуба у мраку. – Треба Вам да спавате.

Клизнули су један крај другог. Сместио се на крми и дохватио весло. Једро је било везано за један искривљен ексер крај њега. Лепетало је. Он је довео прамац у смер ветра, тако да је Северњача била тачно изнад Кворелове повијене главе на прамцу. Неко време ће га ово забавити. Има бар шта да ради.

У ноћи није било никакве промене, осим што је она сама изледала мрачније и празније. Пулсирање уснулог мора као да је било спорије. Тешко њихање је давало дуже наборе, а удолине између њих су биле дубље. Јурили су кроз предео фосфорног сјаја који је намигивао прамцу и капао драгуљима кад би Бонд подигао весло из воде. Колико су само безбрижни били, клизећи тако кроз ноћ у овом смешно рањивом малом пловилу. И како нежно и благо уме море да буде! Пљусак летећих риба разбио је површину испред прамца и распршио се као шрапнели. Неке су једно време наставиле крај чуна, летећи и по двадесет метара пре урањања у зид који се надима. Бонд је помислио шта све мора да се дешава у стотинама метара испод чамца. Шта би било да неки талас ухвати чун постранце и преврне их? Колико би успели да се одрже? С мало више пажње се усредредио на кормило и одбацио такве мисли.

Један сат, два сата, три, четири. Кворел се пробудио и протегнуо. Тихо је добацио Бонду: – Њушим копно, кап’тане. – Убрзо је уследило згушњавање таме пред њима. Ниска сенка се полако уобличавала у огромног воденог пацова. Бледи месец се лагано дизао иза њих. Сада се острво јасно оцртавало, удаљено само километар-два, а допирало је и пригушено роморење гребена.

Заменили су места. Кворел је спустио једро, па су прихватили весла. Најмање још километар и по, помислио је Бонд, неће се видети у таласним дољама. Неће их приметити ни радар с врха спруда. Последњи километар ће морати да превале брзо, јер ни зора више није далеко.

Сада је и он осетио мирис копна. Никакав посебан мирис. Просто – неки нов осећај у носу после толико сати чистог мора. Разазнавао је белу ресу спруда. Надимање је спласнуло и таласи су постали одсечнији. – Сада, кап’тане – чуо се Кворел, и Бонд је, док му је зној већ капао с браде, кренуо да зарива весло дубље и чешће. Боже, како је то тешко! Гломазни трупац који је тако лепо хитао под једром сада као да се једва помицао. У плућима га је раздирао ватрени бол. Колено на које се ослањао било је изгуљено и нагњечено. Шаке су му биле згрчене на грубој држаљи весла начињеној од олова.

Било је невероватно, али су прилазили гребену. Површине под песком указале су се дубоко испод чамца. Сада је ударање мора о стене било грмљавина. Ишли су уз линију гребена, тражећи отвор. Неких сто метара унутар гребена потез песка је секло светлуцање воде која се пружала у дубину острва. Река! Значи, онај приказ острва је био тачан. Указао се расцеп у зиду гребена. Појавила се стаза црне уљевите струје која се уздизала изнад скривених коралних глава. Нос чуна је кренуо према струји и ушао у њу. У води која се ковитлала уследио је низ гребућих удараца, а онда су наједном јурнули напред у мир и чун се кретао полако преко огледала ка обали.

Кворел је усмерио чамац према окриљу стеновитог рта на крају плаже. Бонда је чудило што песак не блеска под бледом месечином. Када су додирнули тле и он се круто искобелјао из чамца схватио је зашто је то тако. Плажа је била црна. Песак је био мек и диван под стопалима, али мора да је настао од вулканских стена, вековима дробљених, а гола стопала су на њему изгледала као беле крабе.

Пожурили су. Кворел је из чамца извадио три кратка комада дебелог бамбуса и положио их један изнад другог на равном песку. Запели су и подигли кљун чуна на први такав ваљак, па га погурали навише. После сваког метра напредовања Бонд је дохватио задњи ваљак и премештао га напред. Чун се полако успињао по песку док се најзад није нашао иза плимског трага и међу камењем и корњачином травом и ниским жбуњем морске лозе. Одгурали су га још двадесетак метара у копно, до почетка влажног мангровског растиња. Ту су га покрили сувом морском травом и комадима дрвета и грања које је плима нанела. Онда је Кворел одсекао две гране вретенасте палме и прешао њима преко трагова, чистећи песак и гладећи га.

Још је био мрак, али ће се дах сивог на истоку брзо претворити у седеф. Пет сати. Били су мртви уморни. Изменили су неколико речи, па се Кворел повукао међу стење на рту. Бонд је рукама начинио удубљење у фином сувом песку под једним густим жбуном морске лозе. Крај тог његовог лежаја било је неколико ракова самаца. Дохватио их је колико год их је видео и нашао, и хитнуо их у мангровски густиш. Онда се, не марећи за друге животиње или инсекте које можда привуку његов мирис и његова топлина, испружио целом дужином у песку и положио главу на мишицу.

Одједном је већ спавао.

8

Као извајана

Бонд се пробудио с осећајем лењости. Додир песка подсетио га је на то где је. Бацио је поглед на сат. Десет. Сунце које је допирало кроз округло меснато лишће већ је било врело. Нека крупнија сенка се померила преко уздигнутог песка испред његовог лица. Кворел? Бонд је померио главу и провирио кроз ресе лишћа и траве које су га заклањале од песка на обали. Претрнуо је. Срце му је застало, а онда почело да удара тако јако да је морао дубоко да удахне да би га умирио. Очи су му, упиљене између влати траве, биле љути прорези.

Видео је нагу девојку, окренуту леђима. Није била сасвим гола. Носила је широк кожни опасач око струка, с ловачким ножем у кожној канији на десном боку. Тај појас је њену наготу чинио изузетно узбуђујућом. Стајала је на линији плиме, удаљена не више од пет метара, и гледала надоле, у нешто што је држала у руци. Била је то класична опуштена поза акта, са свом тежином на десној нози а с левим коленом савијеним и благо окренутим унутра, главе нагнуте у једну страну у испитивању стварчица у руци.

Дивна је била та позадина. Кожа врло светла и равномерне боје беле кафе с пригушеним свиленим сјајем. Блага кривуља кичме била је дубоко усађена, наговештавајући мишиће снажније него што је обично у жене, а стражњица чврста и округла скоро као дечачка. Ноге су биле праве и лепе, а испод

благо одигнуте леве пете није било руменила. Свакако није обојена девојка.

Коса јој је била пепељастоплава. Исечена до рамена, висила је крај нагнутог образа у дебелим мокрим врпцама. Зелена ронилачка маска била јој је затурена изнад чела, док јој је зелена гумена трака стезала косу на потиљку.

Цео тај приказ, празна пешчана плажа, зелено и плаво море, нага девојка са штаповима мокре плаве косе, све је то подсећало Бонда на нешто. Претраживао је свој ум. Да! Ботичелијева *Венера*, гледана отпозади.

Како ли се створила ту? Шта ради? Бонд је погледао горе-доле по песку. Он није био црн, сада је видео, већ тамне боје чоколаде. Десно је видео све до ушћа реке, неких пет стотина метара. Плажа је била пуста и без ичег упадљивог, осим нечег ситног ружичастог, распршеног свуда наоколо. Било их је много, тих шкољкица, претпостављао је, а деловале су украсно на тамносмеђој подлози. Погледао је лево, ка месту где су, двадесетак метара од њега, почињале стене малог рта. Да, тамо су биле бразде у песку куда је чун извучен у заклон стена. Мора да је неки лаган чун, иначе не би могла да га извуче сама. А можда девојка и није сама. Али, од стена је до мора водио траг само једних стопала, а још један је излазио из мора и водио песком до места на ком је она сада. Да ли живи овде, или је можда и она допловила с Јамајке те ноћи? Ужасна ствар за саму девојку. И, свеједно, шта, до ђавола, *ради* она овде?

Као да жели да му одговори, девојка је начинила одбацујућу кретњу руком и распршила десетак шкољки на песак крај себе. Биле су изразито ружичасте, а Бонду су изгледале исте као оне које је запазио на песку. Девојка је спустила поглед на свој леви длан и почела тихо да звижди за себе. У том звиждуку се осећала весела победничка нота. Звиждукала је *Марион*, сетну калипсо арију која је била позната и ван Јамајке. Бонд је одувек волео ту мелодију.

Девојка је прекинула, да би протегнула руке и дубоко зевнула. Бонд се насмешио за себе. Овлажио је усне и кренуо с рефреном.

Руке су јој полетеле доле и преко груди. Мишићи на леђима су се истакли од напетости. Слушала је, главе, још скривене завесом косе, избачене у страну.

Оклевајући, почела је поново. Звиждук је задрхтао и замро. На први тон Бондовога одговора девојка се нагло окренула. Није прекрила тело с она два класична женска покрета. Једна рука је полетела доле, али је друга, место да сакрије груди, пошла ка лицу, прекривајући га испод очију, сада разрогачених у страху. – Ко је то? – Речи су јој излетеле у престашеном шапату.

Бонд је скочио на ноге и искорачио кроз жбун морске лозе. Стао је на ивици траве. Руке је држао са стране, растворених шака, да би се видело да су празне. Весело јој се насмешио. – Ево, ја сам. Још један уљез. Не бој се.

Девојка је спустила руку с лица. Рука је кренула ка ножи за појасом. Он је гледао како се прсти увијају око дршке. Подигао је поглед на њено лице. Сада је схватио зашто јој је малочас рука нагонски прво полетела ка њему. То лице је било прелепо, са широко размакнутим тамноплавим очима под трепавицама избледелим од сунца. Уста су јој била широка, а када је престала да пући усне у напетости видело се да су пуне. Било је то једно озбиљно лице, а линија браде одлучна – лице девојке која сâму себе чува. А једном, помислио је Бонд, није успела да се сачува. Нос јој је био гадно поломљен, згњечено искривљен као у боксера. Он се сав укрутио у бесу на оно што мора да се догодило овој изузетно лепој девојци. Никакво чудо што покрива тај свој стид, а не дивне чврсте груди које су се сада пружале ка њему, ничим заклоњене.

Очи су га испитивале љутим пламеном. – Ко си ти? Шта радиш овде? – Осећала се благо мелодиозна нијанса јамај-

канског нагласка. Глас је био оштар и очигледно навикнут да буде уважен.

– Енглеz сам. Занимају ме птице.

– Аа – глас је био сумњичав. Рука је још лежала на ножу.

– Колико ме дуго посматраш? Како си стигао овамо?

– Десет минута, али више ништа не одговарам док ми не кажеш ко си *ти*.

– Нисам богзна ко. С Јамајке сам. Скупљам шкољке.

– Ја сам дошао чуном. И ти си?

– Да. Где ти је чун?

– Ту сам с једним другом. Сакрили смо га у густишу.

– Нема никаквих трагова да је стигао чун.

– Ми смо опрезни. Затрли смо их. Не овако, као ти. – Бонд је махнуо руком према стењу. – Требало би да се више потрудиш. Имала си једро? Све до гребена?

– Него шта. Што да не? Увек је тако.

– Онда ће да знају да си овде. Имају радар.

– Још ме никад нису ухватили. – Девојка је склонила руку с ножа. Стргнула је маску за рођење и сада је стајала љуљајући је око прста. Изгледало је да мисли како је стекла представу о Бонду. Рекла је, гласом из ког је нестало нешто оштрине: – Како се зовеш?

– Бонд. Џемс Бонд. А ти?

Замислила се. – Рајдер.

– То је презиме. А име?

– Ханичајл.

Бонд се насмешио.

– Шта ту има смешно?

– Ништа. Ханичајл Рајдер. Слатко име.

Отворила се. – Зову ме Хани [Име стварно звучи „медено” – *honeу* је на енглеском: *мед* – прим. прев.].

– Е, па, Хани, драго ми је.

Та уобичајена фраза као да ју је подсетила на њену наготу. Поруменела је. Несигурно је рекла: – Морам да се обучем. – Спустила је поглед на растурене шкољке око својих стопала. Очигледно је желела да их покупи. Можда је схватила да би кретње при том откриле и више од оног што се видело док стоји. Оштро је рекла: – Ове да ниси ни пипнуо док се не вратим!

Бонд се насмешио том детињастом изазову. – Не брини, чуваћу их.

Девојка га је с неверицом погледала, а онда се окренула и укућених ногу пошла преко песка ка стенама и изгубила се иза њих.

Бонд је стајао и гледао у шкољке и постављао себи питања. Да ли их она стварно скупља? Свакако је изгледало да је то истина. Али, какво излагање опасности да би се дошло до њих – сама у чуну, онда исти толики пут назад! А чинило се да схвата да је ово место врло опасно. „Никад ме још нису ухватили.“ Каква изузетна девојка! Бондово срце је обавила топлина, а чула су му се ускомешала при помисли на њу. Већ је био скоро заборавио њен поломљени нос. То му је некако клизнуло у подсвест пред сликом њених очију и њених усана и чудесно лепог тела. Узбуђивали су га њено охоло држање и она способност да сикне и нападне. Како се само машила за нож да би се бранила! Као животиња чији су младунци у опасности. Где ли живи? Од каквих је родитеља? Било је у њеној појави неког утиска одбачености – налик на пса ког нико не жели да мази и чува. Ко је она?

Чуо је шуштање њених корака у песку. Окренуо се да је погледа. Била је обучена тако рећи у рите – избледела смеђа кошуља поцепаних рукава и до колена дуга смеђа памучна сукња, сва у закрпама, коју је у струку држала кожним опасачем с ножем. Имала је неку платнену врећу забачену преко рамена. Изгледала је као девојка царске крви у одећи Робинзоновог Петка.

Пришла му је и одједном се спустила на колена и почела да скупља живе шкољке и трпа их у врећу.

Бонд је рекао: – То су неке ретке?

Чучнула је и подигла поглед. Проучавала је његов израз. Очигледно је била задовољна. – Обећај да нећеш ником да кажеш! Закуни се!

– Кунем се – казао је Бонд.

– Па, ето, јесу, ретке су. Веома. Можеш да добијеш пет долара за савршен примерак. У Мајамију. Њима испоручујем. Назив им је *Venus elegans* – *Љупка Венера*. Очи су јој заискриле од узбуђења. – Јутрос сам нашла оно што сам желела. Цело легло – махнула је према мору. – Само, ти не би могао да их нађеш – додала је, одједном обухваћена опрезом. – Много је дубоко и скривено. Сумњам да би могао толико да зарониш. И, свеједно – изгледала је весело, – данас ћу све да их очистим. Нашао би само оне неправилне, ако се и вратиш овде.

Бонд се насмејао. – Обећавам да ниједну нећу да украдем. Ја стварно не знам ништа о шкољкама. Часна реч.

Усправила се, пошто је завршила посао. – А шта с тим твојим птицама? Која је то врста? И оне су скупоцене? Ни ја нећу ником да причам ако ми кажеш. Скупљам само шкољке.

– Зову их ружичасте кашикаре – казао је. – Нека врста ружичасте роде с пљоснатим кљуном. Виђала си такве?

– Аа, *те* – рекла је презирно. – Некада их је овде било на хиљаде. Али сад их нећеш много наћи. Све су их преплашили и отерали. – Села је на песак и рукама обавила колена, поносна на своје знање које одскаче, и сада сигурна да нема чега да се боји од овог човека.

Бонд се спустио на метар од ње. Испружио се и окренуо према њој, ослоњен на лакат. Желео је да сачува излетничко расположење и да покуша да сазна више о овој чудној, дивној, девојци. Рекао је, лежерно: – Ма немој! Шта се десило? Ко их је растерао?

Слегнула је раменима, нестрпљиво. – Ови људи одавде. Не знам ја ко су ти. Има неки Кинез. Не воли птице и те ствари. Има змаја. Напујдао змаја на птице и растерао их. Змај им спалио гнезда. Била ту нека двојица који су живели код птица и пазили их. И они су отерани, или су страдали, тако нешто.

Све је то њој изгледало сасвим природно. Износила је чињенице без узбуђења, упиљена у море.

– Тај змај. Какав је то змај? Јеси ли га видела?

– Да, видела. – Преврнула је очима и искривила израз као да гута неки горак лек. Искрено га је погледала да би га навела да подели њен осећај. – Долазим овде отприлике годину дана, тражим шкољке и њушим лево-десно. Нашла сам само ове – махнула је према песку – пре отприлике месец. Кад сам последњи пут била. Али сам зато нашла пуно других добрих. Негде пред Божић пало ми на памет да истражим реку. Ишла сам узводно до врха, где су ти чувари птица логоровали. Све је било растурено. Било је већ касно, па сам одлучила да преноћим. Усред ноћи сам се пробудила. Змај је наилазио на само сто-двеста метара од мене. Имао је два велика ватрена ока и дугачку њушку. Нешто као кратка крила и шпицаст реп. Сав црн и златан. – Набрала је чело пред изразом на његовом лицу. – Сијао је пун месец. Све сам јасно видела. Ишао је поред мене. Урлао, као грмљавина. Прешао преко мочваре и стигао до неког густиша и просто се успентрао преко жбуња па наставио. Цело јато птица је прхнуло у вис испред њега, а одједном му је силна ватра сукнула из уста и много њих спржила, и спалила све дрвеће у ком су боравиле. Било је ужасно. Најгрозније што сам у животу видела.

Нагнула се на страну и завирила у Бондово лице. Поново се усправила и јогунасто упиљила у море. – Видим да ми не верујеш – рекла је бесним, напетим, гласом. – Ти си као и сав градски свет. Ви не верујете ништа. Уфф – сва се стресла од љутње.

Бонд је разложно рекао: – Хани, змајеви једноставно не постоје. Видела си нешто што је много личило на змаја. Питам се само шта ли је то било.

– А како ти знаш да змајева нема? – Сада ју је стварно био разљутио. – Нико не живи на овом крају острва. Један змај је ту лепо могао да се одржи. И, свеједно, шта ти мислиш да знаш о животињама, и тим стварима? Живим са змајем и свим и свачим од малих ногу. Сâма. Јеси ли ти икада видео како богомољка једе свог мужа тек што су завршили љубавно спајање? Да ли си ти видео мунгоса кад игра? Или плес хоботнице? Колико је дугачак колибријев језик? Јеси ли икада имао за љубимца змију која носи звонце око врата и њим те буди? Да ниси можда видео шкорпију кад је удари сунчаница па се убије сопственим уједом? Знаш ли можда како изгледа тепих од цвећа под морем, ноћу? – Девојка је испалила ова питања као презриве убоде мачем. Онда је стала, сва задувана. Безнадежно је рекла: – Јао, ти си обичан грађанин, као сви остали.

Бонд је казао: – Хани, слушај ме. Ти знаш све те ствари. Шта сад ја могу што живим у великом граду. Волео бих да и ја знам то што ти знаш. Ја просто нисам имао такав живот. Зато знам неке друге ствари. Као... – Претраживао је по мислима. Није могао да се сети ничег што би било занимљиво као њени примери. Довршио је помало снужено: – Као на пример да ће се тај Кинез овог пута више занимати за твоју посету. Сада ће он покушати да ти не дâ да одеш. – Застао је, па онда додао: – А ни мени, кад смо већ код тога.

Она се окренула и са занимањем га погледала. – Ауу. Зашто? Мада, нема везе. Лепо се кријеш преко дана, а побегнеш кад дође ноћ. Слао је он за мном псе, чак и авион. Још ме није ухватио. – Проучавала је Бонда с неким новим интересовањем. – Он, у ствари, тебе хоће?

– Паа, да – признао је. – На жалост, тако је. Видиш, ми смо спустили једно отприлике три километра раније, да нас

њихов радар не ухвати. Мислим да је Кинез можда могао да очекује мој долазак. О твом једру ће га свакако известити, и кладио бих се у шта хоћеш да ће од твог чуна мислити да је био мој. Боље да пробудим мог другара, па да све лепо размотримо. Допашће ти се он. С Кајманских је острва, зове се Кворел.

Девојка је рекла: – Е, па, жао ми је ако... – реченица је замрла. Неком ко је толико прогоњен и стално се брани извињења не прелазе лако преко језика. – Уосталом, како сам могла да знам? Како? – Претраживала је његов израз.

Бонд се насмешио тим усплахиеним плавим очима. Рекао је, куражећи је: – Наравно да ниси могла. Једноставно, зла ми је срећа... али зла срећа и за тебе. Не верујем ја да он има нешто много против усамљене девојке која сакупља шкољке. Буди сигурна да су одавно већ добро осмотрили отиске твојих стопа и нашли трагове попут ових – махнуо је према љуштуграма разбацаним по песку. – Али, бојим се да ће другачије гледати на мене. Сада ће покушати, и у лов на мене послати све чиме располаже. Једино се плашим да у свој тој гужви може и тебе да улови у мрежу. Но, шта је, ту је – накезио се да би је охрабрио, – видећемо шта ће Кворел да каже. Ти остани ту.

Бонд је устао. Корачао је ртом и бацао поглед око себе. Кворел се био добро сакрио. Требало му је пет минута да га пронађе. Лежао је у затрављеном удубљењу између два велика камена, допола покривен неком сувом натрулом даском коју је море избацило. Још је чврсто спавао, смеђе главе, оштрог израза у сну, удобно смештене у колевци од подлактице и мишице. Бонд је тихо звизнуо и насмешио се кад су се очи тренутно разрогачиле, као у животиње. Кворел је угледао Бонда и загребао да стане на ноге, скоро као с неком кривицом. Протрљао је великим шакама преко лица као да се умива.

– ‘Број’тро, кап’тане – рекао је. – Спав’о сам к’о заклан. Дошла ми у сну она мала Кинескиња.

Бонд се насмешио. – Ја имам нешто друго – рекао је. Сели су, па му је Бонд испричао о Ханичајл Рајдер и њеним шкољкама, и о томе у каквом су сосу. – Ето, сада је једанаест – додао је. – И морамо да смислимо нешто ново.

Кворел се почешао по глави. Погледао је постранце у Бонда. – Не мислите валда да чувамо ту девојку? – упитао је, пун наде. – Нема никакве везе с нама... – Одједном је стао. Главу је окренуо и испружио као пас кад послушкује. Подигао је руку тражећи тишину, напето послушкујући.

Бонд није дисао. У даљини, негде с истока, чуло се пригушено брујање.

Кворел је скочио на ноге. – Брзо, кап'тане – рекао је узбуњено. – Ево их, иду.

9

Мало је недостајало...

Десет минута касније залив је био пуст и као нетакнут. Таласићи су лењо прилазили, локнајући се с мирне и сјајне воде унутар гребена, и уморно се рушили на тамни песак на ком су се пресијавале седефасте љуштуре шкољки. Она хрпа одбачених љуштурса је нестала, и више није било никаквих трагова стопала. Кворел је био насекао грање у честару и ходао с њим уназад, пажљиво метући док је корачао. Тамо где је почистио површина песка се разликовала од остатка плаже, али не толико да се то примети гледано споља од гребена. Девојчин чун је био увучен дубље између стена и прекривен морским алгама и исплављеним дрветом.

Кворел се био вратио на рт. Бонд и девојка су лежали, размакнути неколико стопа, испод жбуна морске лозе под којим је Бонд у зору спавао, и у тишини пиљили преко воде према углу рта иза ког ће наићи брод.

Брод је био на можда четири стотине метара. По спором дамарању два дизел мотора Бонд је нагађао да они сваку напрлину у линији обале пажљиво прегледају, трагајући за њима. Звук је наговештавао моћно пловило. Велики затворен крсташ, можда. Какву ли ће посаду имати? Ко предводи потрагу? Доктор Ноу? То и није било за очекивање. Неће тај да замара себе трагањем и њушкањем.

Са запада се у ваздуху појавио клин од морских гаврана, који су летели ниско изнад мора иза гребена. Бонд их је

посматрао. Они су били први доказ постојања колоније птица која је пуштала своје љубре на другом крају острва. Ови су, како је описао Плејдел-Смит, сигурно извиђачи у потрази са сребрним сјајем сардела близу површине. Наравно, док их је он посматрао, почињали су да коче ногама окрећући их уназад у ваздуху и да плитко урањају, погађајући воду као шрапнели. Скоро у истом трену појавио се нов низ са запада, онда још један, и још један, који су се стопили у дугу струју а онда у густу црну реку птица. Неколико минута су затамњивале небо, а онда су већ биле на води, прекривши огромну површину, и кричале су, гурале се и бориле и урањале главе жањући поље зрелих сардела налик на пиране које су навалиле на утопљеног коња.

Бонд је осетио да га девојка благо гурка. Главом је показала према мору. – Кинезове кокошке кљуцају своје зрневље.

Бонд је испитивао то весело, лепо, лице. Изгледало је да је потпуно недирнута наиласком трагача. За њу је то била само игра жмурке коју је раније већ играла. Бонд се надао да она сада неће доживети страشان потрес.

Гвоздено дудњање дизел мотора је постајало гласније. Брод мора да је тик иза избочине копна. Бонд је бацио последњи поглед преко мирног залива, а онда усредредио очи, кроз лишће и траву, на шпиц избочине унутар гребена.

Појавио се нож белог прамца. За њим десет метара празне углачане палубе, стаклени ветробрани, ниска искошена кабина са сиреном и здепастим радио-јарболом, обрис човека унутра за управљачким точком, онда дуг равно спуштен крмени део и опуштена црвена застава. Преуређени школски брод Британске морнарице?

Бондове очи су прешле на двојицу који су стајали позади. Црнци, али доста светле коже. Имали су на себи уредне жутомрке платнене панталоне и кошуље, широке опасаче и качкете за безбол од жуте сламе с дугачким штитницима за

очи. Стајали су један крај другог, одржавајући равнотежу при лаганом љуљању. Један од њих је држао дугачак црн гласноговорник с прикљученом жицом. Други је опслуживао митраљез учвршћен на треножном стативу. Бонда је подсећао на слику из немачког концентрационог логора.

Човек с мегафоном је пустио нараву да виси и љуља му се о каишу пребаченом око врата. Дохватио је доглед и пажљиво га усмерио ка песку обале. Тихо мрмљање његових коментара једва је допрло до Бонда, пригушено густим бректањем дизел мотора.

Бонд је посматрао очи дурбина, које су кренуле од узвине па прелетеле преко песка. Застале су међу стенама, онда наставиле. Вратиле су се. Пропратно мрмљање се уздигло до чујнијег блебетања. Човек је предао инструмент митраљесцу, који је начас погледао кроз сочива, па га вратио. Осматрач је викнуо нешто човеку за кромом. Крсташ се зауставио и пропео. Сада је лежао пред гребеном тачно наспрам Бонда и девојке. Осматрач је опет усмерио дурбин на стене међу којима је, скривен, лежао девојчин чун. Опет је преко воде допрло узбуђено блебетање. Поново је направила предата митраљесцу, који је бацио поглед кроз њу. Овога пута он је одлучно климнуо главом.

Бонд је помислио: сад смо готови. Ови типови знају свој посао. Посматрао је митраљесца како повлачи затварач и запиње оружје. Чуо је двоструко „клик” кроз брундање мотора.

Осматрач је подигао мегафон и укључио га. Звонки одјек из појачала је завио и закрештао преко воде. Човек је принео мегафон устима. Глас је грмнуо преко залива.

– О-кеј, народе! Испадајте, и нећемо вам ништа.

Био је то глас образованог човека. Осећао се неки траг америчког нагласка.

– Хајде онда, народе – глас је грмео, – пожурите! Видели смо где сте се искрцали. Открили смо чамац испод грања и

наплавине. Ми нисмо будале, и не зевзечимо се. Само полако. Лепо изађите с подигнутим рукама. Ништа вам неће бити.

Пала је тишина. Таласи су тихо шљапкали на обали. Бонд је чуо девојчино дисање. Танано крештање птица допрло је до њих, пригушено, преко километра мора. Мотори крсташа су брундали неравномерно, пошто је надимање воде час прекривало и затварало отворе издувних цеви, час их ослобађало.

Полако, Бонд се пружио ка девојци и повукао је за рукав. – Дођи још мало – прошапутао је. – Да смањимо мету. – Осетио је да му је њена топлина ближе. Образ јој се очешао о његову подлактицу. Прошапутао је: – Зариј се у песак. Увијај се. Сваки сантиметар нешто значи. – Почео је опрезно да се урива телом у удубљење које су били начинили за себе. Осетио је да и она ради исто. Провирио је. Сада су му очи биле тек изнад линије неба поврх ивице плаже.

Онај човек је подигао мегафон. Глас је грмуо. – О-кеј, народе! Ево сада, само да видите да се не измотавамо. Подигао је палац. Митраљезац је усмерио оружје у крошње мангровског густиша иза плаже. Уследио је кратак чегртав пуцањ какав је Бонд последњи пут чуо из правца немачких линија у Арденима. Онда је настала тишина.

Бонд је у даљини посматрао црн облак морских гавранова који прште у ваздух и почињу да круже. Поглед му се вратио на брод. Митраљезац је пипао цев оружја да види да ли се загрејала. Он и онај други су измењали неколико речи. Осматрач је дохватио мегафон.

– Важи, народе – рекао је шкрипаво. – Упозорили смо вас. Ево вам сада.

Бонд је запазио окретање њушке митраљеза. Стрелац је намеравао да почне од чуна међу стенама. Бонд је прошапутао девојци: – Добро, сад, Хани. Стисни се. Лези припијено. Неће дуго да траје. – Осетио је како му њена рука стиска мишицу. Помислио је: јадна кучкица, у све је ово упала због мене.

Нагнуо се удесно да би јој заклонио главу, и зарио је лице дубоко у песак.

Овога пута је тресак био страховит. Меци су завијали према углу рта. Комади одломљене стене зујали су преко плаже попут зоља. Одбици су одзвањали и зврјали у залеђе. Све је то било покривено и заогрнуто постојаним чекићањем оружја које је подсећало на звук бушења асфалта.

Настао је застој. Ново пуњење, помислио је Бонд. Сада ће на нас. Осећао је како се девојка припија и стиска уз њега. Тело јој је дрхтало њему уз бок. Он је испружио руку и стиснуо је уз себе.

Грмљавина се опет огласила. Зрна су уз резак звиждук долетала дуж линије плиме према њима. Уследило је брзо низање тупих удара у близини. Жбун изнад њих се кидао у крпице. Чуло се као да швигар челичног бича сече густиш на комаде. Делићи су прштали око њих, полако их прекривајући. Бонд је по мирису осећао свежији ваздух, што је значило да сада леже на отвореном. Да ли их лишће и ситнеж скривају? Зрна су одмарширала дуж ивице обале. Чегртава бука је трајала мање од минута.

Затреперила је тишина. Девојка је благо зацвилела. Бонд ју је ушушкао и чврсто прихватио.

Грунуо је гласноговорник. – О-кеј, народе. Ако још имате уши, брзо се враћамо да вас покупимо. И, довешћемо псе. Хао, за сада!

Споро брундање мотора се убрзало. Машине су журно достигле грмљавину хитања, и кроз посечено лишће Бонд је гледао како крма слеже дубље у воду док је пловило грабило ка западу. За само минут-два више се ништа није чуло.

Бонд је опрезно подигао главу. Залив је блистао, песак био нетакнут. Све је било као пре, осим задаха барута и киселкастог мириса опрљеног камена. Бонд је повукао девојку на ноге. Низ лице су јој се пружали трагови суза. Гледала га је без

даха. Озбиљно, скоро свечано, рекла је: – Било је страшно. Зашто су то урадили? Па могли су да нас побију.

Бонд је размишљао. Ова девојка је увек морала сâму себе да чува, али само пред природом. Она познаје свет животиња и инсеката и риба, и од њега је увек извлачила оно што је добро. Али то је мали свет, омеђен сунцем и месецом и годишњим добима. Она не зна онај велики свет димом испуњених соба, нервозе која влада на берзама злата, ходника и чекаоница испред канцеларија владиних службеника, опрезом усмерених тајних састанака на клупама у парковима; она не зна ништа о борбама за високу власт и моћ и за велике паре које воде крупне звери. Она не зна да је из свог као суза бистрог језерца у камену збрисана и бачена у блатњаве воде.

– Не брини, Хани. Они су обична гомила неваљалаца који се од нас плаше. Изборићемо се ми с њима. – Бонд јој је спустио руку око рамена. – А ти си била дивна. Храбра, да не може бити храбрија. Хајде сад, да потражимо Кворела и да смислимо нешто. У сваком случају, време је да једемо. Шта ти обично једеш на оваквим излетима?

Окрнули су се и упутили преко песка према рту. После неког времена она је рекла, владајући гласом: – О, гомиле хране су свуда наоколо. Пре свега морски јежеви. Онда дивље банане, и свашта. Ја по два дана једем и спавам пре него што кренем овамо. Мени ништа не треба.

Бонд ју је чвршће пригрио. Спустио је руку кад се на позадини неба појавио Кворелов обрис. Кворел је загребао доле између камења. Застао је, гледајући наниже. Пришли су му. Девојчин чун је био пререзан мецима скоро на половине.

Девојка је вриснула. Очајнички је погледала у Бонда. – Мој чун! Како ћу да се вратим?!

– Не брини, мала. – Кворел је схватао губитак чамца још боље него Бонд. Претпостављао је да је он углавном све од девојчиног иметка. – Набавиће ти кап'тан други. А ти ћеш на-

зад с нама. Имамо леп чамац у густошу. Њега нису разбили. Био сам да видим. – Погледао је Бонда. Сада му је лице било забринуто. – Али кап’тане, видите шта сам рек’о о том свету. Много су опасни и гадно раде посао. И ти пси, што кажу. Полицијски трагачи. Крупне звери. Другари ми кажу да их има двадесет, можда и више. Боље да брзо нешто смислимо – и то добро.

– У реду, Квореле. Али прво морамо нешто да једемо. И, ђаво нек’ ме носи ако ћу да бежим с острва док добро не завирим. Водимо Хани с нама. – Окренуо се девојци. – Може ли тако, Хани? С нама си на сигурном. Онда пловимо кући заједно.

Девојка га је погледала с неверицом. – Изгледа да ми нема друге. Мислим. Радо ћу с вама, ако нисам на сметњи. Само, одвешћете ме кући чим буде могло? Не желим више да сретнем те људе. Колико ћеш ти да гледаш те твоје птице?

Бонд је врдаво казао: – Не дуго. Морам да откријем шта се десило с њима, и зашто. Онда се губимо. – Погледао је на сат. – Сада је дванаест. Ти чекај овде. Можеш и да се окупаш. Не шетај наоколо, да не оставиш трагове. Идемо, Квореле, да још боље сакријемо чамац.

Било је већ један сат кад су били спремни. Бонд и Кворел су пунили чун камењем и песком све док није потонуо у бари ограђеној мангровским густошем. Развукли су и пребрисали своје трагове. Меци су били оставили толико изломљеног и покиданог иза ивице воде да су углавном могли да корачају по почупаном лишћу и гранчицама. Јели су из својих залиха – халапљиво, девојка безвољно – а онда се попели преко стена и зашли у плитке воде ограђене каменом. Онда су гацали по води и муљу према ушћу реке, три стотине метара низ плажу.

Било је веома вруће. Оштар ветар који пржи јавио се са североистока. Кворел је казао да тај ветар дува свакодневно преко целе године. Од пресудног је значаја за *гуанеру*. Он суши гуано. Бљесак од мора и са сјајног зеленог лишћа убадао

је очи. Бонд је био срећан што се на време потрудио да кожу навикне на овакво сунце.

На ушћу реке била је једна пешчана превлака, а иза ње дуга дубока мртваја. Могли су или да се сквасе, или да се скину. Бонд је казао девојци: – Хани, сада нема места стиду. Задржаћемо кошуље, због сунца. Остани онако како мораш и ходај иза нас. – Не чекајући да она одговори, њих двојица су скинули панталоне. Кворел их је уролао и спаковао у врећу с храном и Бондовим пиштољем. Загазили су у бару, Кворел напред, Бонд за њим, онда девојка. Вода је допирала Бонду до струка. Једна велика сребрна риба је искочила из воде, па с плеском пала назад. На површини су се јавиле стреле тамо где су им се и друге склањале с пута. – Тарпон – тумачио је Кворел.

Бара се сужавала у тесно грло изнад ког се растиње додиривало. Неко време су гацали кроз свеж тунел, а онда се река раширила у дубок устајао канал који је кривудао напред између циновских паукових ногу од густих стабала и грања. Дно је било муљевито, и са сваким кораком стопала су им урањала дубље. Рибице или рачићи су им се мигољили и бежали испод ногу, а сваки час су морали да застају да би са себе збрисали пијавице пре него што се чврсто ухвате. Осим тога, кретали су се лако, а међу жбуњем је било тихо и свеже и, бар за Бонда, заклоњеност од сунца била је право блаженство.

Убрзо је, како су се одмакли од мора, почео да се осећа задах као од покварених јаја, смрад водоничног сулфида барског гаса. Комарци и мушице пескаре су почели да их откривају. Свиђало им се Бондово чисто тело. Кворел му је казао да се сав урони у речну воду. – Они воле само кад је посољено – објаснио је весело. Бонд је скинуо кошуљу и урадио како му је речено. Онда је било боље, а после неког времена ноздрве су му се чак навикле и на мочварски смрад, осим кад је Кворелово стопало разбило неки стари „цеп” у муљу и велики мехур

добро „одлежалог” гаса скочио с дна и смрдљиво му се распрнуо тачно под носом.

Густиш се проређивао и размицао, а река се полако растварала. Вода је постајала плића а дно чвршће. Убрзо су савили око једне окуке и нашли се на отвореном. Хани је казала: – Сада опрез. Могу лакше да нас виде. Овако је још око километар и по. Онда се река сужава све до језера. После је пешчана зараван на којој су живели они чувари птица.

Зауоставили су се у сенци мангровског тунела и погледали напред. Река је лењо кривудала даље од њих, према средишту острва. Њене обале, урешене ниским бамбусом и морском лозом, само ће их напола заклањати. Од западне обале тле се уздизало, полако а затим оштро, у шећерну главу удаљену око три километра. Тамо су наслаге гуаноа. Око подножја брда биле су разбацане колибе. Кривудава сребрна пруга спуштала се низ падину према кућицама – транспортна трака, претпостављао је Бонд, којом се ископани гуано спушта до постројења за дробљење и просејавање. Врх громаде је био бео, као да је снегом прекривен. Од сâмог врхунца је лепршала димна застава од најфиније прашине гуаноа. Бонд је видео црне тачкице птица на белој позадини. Спуштале су се и узлетале налик на пчеле око кошнице.

Бонд је стајао и зурio у далеку светлцуаву планину од птичјег измета. Дакле, ту је царство којим влада Доктор Ноу! Пало му је на ум како у животу није видео забитији предео.

Испитивао је терен између реке и планине. Изгледало је да је то уобичајени мртав сиви корал, нарушен, тамо где су се налазиле земљане закрпе, ниским оштрим жбуњем и ниским палмама. Нема сумње да неки пут или пруга води низ падину до средишног језера и мочваре. Како би се другачије човек кретао?! Запазио је да је све растиње погнуто ка западу. Замишљао је живот ту, где преко целе године овај врели ветар непрестано пржи, у том смраду мочварског гаса и гуаноа.

Никаква колонија за изгон кажњеника не би могла да буде смештена на горем месту од овог.

Бонд је погледао на исток. Тамо је густиш у мочвари деловао гостољубивије. Пружао се у даљину у масивном зеленом тепиху, све до нестанка обриса у разиграној врелој сумалици на хоризонту. Изнад се густа пена птица слегала и спуштала, па опет вијорила. Њихово непрестано кричање је треперило у оштром ветру.

Кворелов глас му је прекинуо мисли. – Стижу, кап’тане.

Бонд је очима следио Кворелов поглед. Неки велики камион је јурио надоле од колиба, дижући точковима дебеле млазеве прашине. Бонд га је следио десетак минута, све док се није изгубио у густишу на почетку реке. Ослушкивао је. Лавез паса се спуштао, ношен ветром.

Кворел је казао: – Сићи ће низ реку, кап’тане. Знаће да немамо куд осим уз реку, ако већ нисмо мртви. Сигурно ће се сјурити низ реку до плаже, да ту трагају. Онда ће доћи и брод и чамцем истоварити још људи и паса. Барем би’ ја тако да сам на њиховом месту.

Хани се огласила: – Тако они раде кад траже мене. Али нема везе. Одсечеш комад бамбуса, па кад ти приђу потопиш се под воду и дишеш кроз бамбус све док не оду.

Бонд се насмешио Кворелу. – Рецимо да ти насечеш трске док ја нађем неки добар густиш.

Кворел је сумњичаво климнуо главом. Кренуо је узводно према бамбусовом шибљаку. Бонд се окренуо назад, ка тунелу зеленог растиња.

Избегавао је да погледа девојку. Она је нестрпљивим гласом казала: – Не треба толико да пазиш због мог изгледа. Никаква корист од стида у оваквом тренутку. Сâм си то казао.

Он се окренуо и погледао је. Њена поцепана кошуља се спуштала до воде. Испод је плитко допирао одсјај бледих уздрхталих ногу. Лепо лице му се смешило. Усред мангровског

честара поломљени нос је својом зверском нијансом деловао некако сасвим на месту. Бонд ју је полако гледао. Разумела је. Он се окренуо и наставио низводно, она за њим.

Бонд је пронашао оно што је желео, једну пукотину у зиду корења и стабала која је, чинило се, настављала у дубину. Казао је: – Пази да не поломиш неку грану. – Погнуо је главу и угацао унутра. Узани канал се пружао десетак метара. Муљ им је под ногама постајао дубљи и мекши. Онда се створио чврст зид корења, и нису могли даље. Смеђа вода је текла полако кроз широку и тиху бару. Бонд је стао. Девојка му је сасвим пришла. – Баш се играмо жмурке – рекла је дрхтавим гласом.

– Да, пра̀во место за скривање. – Бонд је размишљао о свом револверу. Питао се да ли ће моћи да опали после овог купања у реци, и колико ће паса и људи моћи да уклони ако их пронађу. Осетио је талас немира. Ништа му није требало да налети на ову девојку. У боју, свиђало се то човеку или не, жена је једна рањива тачка више. Непријатељ има две мете, ти имаш само једну.

Поново му се јавио осећај жеђи. Захватио је шакама мало воде. Била је устајала и осећала се на муљ. Свеједно. Попио је још мало. Девојка је испружила руку и зауставила га. – Немој много да пијеш. Испери уста и плуни. Можеш да добијеш грозницу.

Погледао ју је без речи. Учинио је како му је казала.

Кворел је звизнуо однекуд из главног тока. Бонд му је одговорио и загегао ка њему. Вратили су се рукавцем. Кворел је плускао воду преко корења о које су се можда очешали. – Да спере наш мирис – кратко је објаснио. Показао је пуну шаку насечених бамбусових цеви и почео да их глача и сече. Бонд је погледао свој револвер и резервну муницију. Све троје су стајали мирно у бари, како не би узмутили још муља. Завладао је мук пун неизвесности.

Иан Флеминг

Сунце је капало кроз густ кров од лишћа. Рачићи су их благо грицкали за стопала. Напетост је расла у врелој пузавој тишини.

Псећи лавеж скоро да је донео олакшање.

10

Змајевим трагом

Потера се брзо спуштала низ реку. Двојица у купаћим гаћама и високим гуменим чизмама су морали да трче да би пратили псе. Били су то крупни кинески црнци. Преко ознојених голих груди биле су им привезане футроле с оружјем. Ту и тамо су измењивали повике, углавном псовке. Испред њих је спрег добермана трагача пливао и копрцао се кроз воду, узбуђено лајући. Били су на трагу и излуђено су испитивали и њушили, ромбоидних ушију накострешених на глатким змијастим главама.

– Можда крокодил – викнуо је први човек кроз ту дреку. Он је носио кратак бич, којим је ту и тамо пуцао испред себе попут водича паса у лову.

Други је ишао ка њему. Узбуђено је крикнуо: – Кладим се у све паре да је Енглез! Сигурно лежи негде у густишу. Пази да нас ђубре не изненади с леђа. – Извадио је пиштољ из футроле и ставио га испод пазуха, задржавајући руку на дршци.

Долазили су из отвореног тока у мангровски рукавац. Први је имао пиштаљку. Она му је штрчала са широког лица као опушак цигаре. Оштро је дунуо. Кад су пси јурнули даље, махнуо је лево и десно бичем. Пси су застали, цвилећи, док их је лагана струја приморавала да се оглуше о заповест. Двојица су дохватили пиштоље и полако загазили низводно кроз преплетене удове растиња.

Онај напред је дошао до узаног отвора који је Бонд био пронашао. Зграбио је једног пса за огрлицу и гурнуо га у узани канал. Пас је предано фркнуо и завеслао напред. Човек је разроким погледом испитивао корење с обе стране канала не би ли запазио да је негде заломљено или покидано.

Пас и човек су стигли у мали ограђени базен на крају узаног прилаза. Човек се освртао с изразом гађења. Ухватио је пса за огрлицу и повукао га назад. Пас није био много вољан да напусти то место. Човек је звизнуо бичем кроз воду.

Онај други је за то време чекао на улазу у мали канал. Први је изашао. Одмахнуо је главом, па су наставили низводно. Пси су, сада мање узбуђени, хитали напред.

Бука мотора се полако стишавала, а онда сасвим нестала.

Следећих пет минута ништа се није ни мрднуло у бари у честару. Онда се, у једном углу међу корењем, танани перископ од бамбуса полако издигао из воде. Појавило се Бондово лице, чела улепљеног мокром косом, налик на лице леша који се диже на површину. У његовој десној руци под водом револвер је био спреман. Напето је послушкивао. Владала је мртва тишина, ни шушањ да се чује. Или, можда ипак...? Какав је то благи шум тамо, из правца главног тока? Да ли то неко сасвим тихо гаца, опрезан у лову? Бонд је пружио руку и лево и десно од себе и лагано дотакао друга два тела која су лежала међу корењем на ивици баре. Када су два лица изронила, он је ставио прст на уста. Прекасно. Кворел се закашљао и плунуо. Бонд је искривио лице и успаничено климнуо главом према главној струји. Све троје су послушкивали. Мртва тишина. Онда се оно тихо шљапкање опет јавило. Ко год да је тамо, сада је долазио у бочни теснац. Бамбусове цеви су враћене у уста, и три главе су поново тихо зарониле.

Испод воде, Бонд је положио главу на блато, стиснуо ноздрве левом руком и напућио усне око цеви. Знао је да је бара једном већ прегледана. Био је осетио таласање које пас

ствара пливањем. Тада нису откривени. Да ли ће се опет извући? Овога пута ће бити мање времена да се узмућено блато слегне и рашчисти из баре. Ако овај трагач угледа тамнију смеђу мрљу, хоће ли да пуца у њу или ће да загази и боде кроз воду? Какво ли ће оружје да има? Бонд је одлучио да не прихвати игру случаја. На прво кретање у води крај себе скочиће на ноге у нади да ће све испасти најбоље.

Лежао је, усредсредивши сва чула. Како је страшно ово ограничено дисање, и како само излуђује благо грицкање рачића! Срећа да нико од њих нема неку огреботину или рану на телу, иначе би је те проклетиње већ пронашле и озбиљније уједале. Ипак, девојчина замисао је била сјајна. Да нису овако уронили, пси би дошли до њих где год да су се сакрили.

Бонд се одједном сав згрчио. Гумена чизма му је била стала на цеваницу и склизнула. Да ли ће човек да помисли да је стао на грану? Није могао да се коцка. Једним снажним покретом бацио се навише, избацујући из уста бамбусову цев.

Брзо је сагледао огромно тело које је стајало скоро тачно изнад њега, и налет кундака пушке. Подигао је леву руку да заштити главу и осетио разоран тресак о подлактицу. У истом трену његова десна шака је сунула напред, и када је цев додирнула сјајну десну страну груди испод пигментисаног кружића он је повукао обарач.

Ударац експлозије, стешњене уз човеково тело, скоро да му је поломио ручни зглоб, али је човек треснуо назад у воду као посечено дрво. Бонд је, док је он тонуо, ухватио слику огромне продорне раздеротине у његовим грудима. Гумене чизме су једном плеснуле, док је глава, глава кинеског црнца, нарушила површину, очију окренутих навише. Вода се преливала из уста раширених у нечујан крик. Онда је глава опет потонула, и више није било ничег осим блатњаве пене и кржаве мрље која се полако ширила и почињала да се развлачи низ струју.

Бонд се протресао. Окренуо се. Кворел и девојка су стајали иза њега, док им се вода сливала низ тела. Кворел је био исцерен од увета до увета, али девојка је зглобове згрчене песнице држала прислоњене на уста, а очи су јој престрављено зуриле у црвено обојену воду.

Кратко је и суво рекао: – Жао ми је, Хани. Морало је тако. Био је тачно изнад нас. Хајде, идемо одавде. – Грубо ју је ухватио за мишицу и одгурао је од тог места па према главном току, застајући тек кад су стигли до отворене реке на почетку честарног рукавца.

Предео је опет био пуст. Бацио је поглед на сат. Он се био зауставио у три. Погледао је сунце које се спуштало. Сада је могло да буде четири сата. Колико још напред морају да иду? Одједном је осетио да је уморан. Сада је просекао врећу у којој је била тајна. Чак ако се пуцањ и није чуо – а био је добро пригушен човековим телом и честаром – тај ће недостајати кад се сви буду скупили, ако је Кворелова претпоставка тачна, на ушћу реке, да би се пребацили на брод. Хоће ли се они вратити уз реку да траже несталог другара? Вероватно не. Већ ће се смркавати кад буду сигурни да њега нема. Послаће групу да трага ујутру. Пси ће брзо пронаћи тело. А шта онда?

Девојка га је повукла за рукав. Љутито је казала: – Време је да ми кажеш шта је све ово! Зашто свако хоће да убије сваког? И ко си ти? Не верујем ти у ту причу о птицама. За птицама се не носи револвер.

Бонд је спустио поглед на те гневне, широко размакнуте, очи. – Извини, Хани. На жалост, увукао сам те у гужву. Све ћу ти испричати вечерас, кад стигнемо у логор. Једноставно, лоша те срећа уплела овако са мном. Ја сам ти у једном малом рату с овим светом овде. Изгледа да хоће да ме убију. Мене сада занима само да све нас испратим с овог острва а да више нико не страда. Сада имам за шта да се закачим, па други пут могу да упаднем на главни улаз.

– Како то мислиш? Да ниси ти некакав полицајац? Је л’ ти то хоћеш да пошаљеш Кинеза у затвор?

– Тако некако – Насмешио јој се. – Бар си на страни на којој су анђели. А сада ти мени нешто да кажеш. Колико још има до логора?

– Аа, око један сат.

– Може ли тамо добро да се сакрије? Да ли им је лако да нас нађу тамо?

– Морали би да дођу преко језера, или уз реку. Биће у реду све док не пошаљу њиховог змаја на нас. Он може кроз воду. Видела сам га.

– Ах, добро – казао је Бонд попут дипломате, – надајмо се да га штреца реп, или тако нешто.

Девојка је фркнула. – У реду, господине Свезналицо – рекла је бесно. – Чекај само.

Кворел је уз плесак искочио из честара. Носио је пушку. Рекао је, као да се извињава: – Није згорег да имамо још једну пуцаљку, кап’тане. Изгледа да може да нам затреба.

Бонд је узео пушку. Био је то амерички војнички карабин „ремингтон”. Овај свет свакако има пр’аву опрему. Вратио је оружје.

Кворел је изговорио његове мисли. – Опак ово свет, кап’тане. Лукав. Онај човек мора да се крадом спустио тихо иза других да нас ухвати кад излазимо, пошто су пси прошли. Стварно препреден мунгос, тај Доктор.

Бонд је замишљено рекао: – Мора да је силан човек. – Слегнуо је раменима, да одагна мисли. Него, хајдемо. Хани каже да има још сат до логора. Држимо се леве обале, да искористимо оно мало заклона што можемо, од брда. По свему што знамо, сада су сви њихови дурбини уперени на реку. – Бонд је додао своје оружје Кворелу, који га је угурао у натопљену врећу. Кренули су даље. Кворел је ишао напред, а Бонд и девојка су корачали заједно.

Користили су нешто сенке од бамбуса и жбуња дуж западне обале, али су сада морали да се суоче с пуном силином врелог ветра. Пљускали су воду преко руку и лица да охладе опекотине. Бондове очи су биле закрвављене од бљеска, а рука га је несносно болела од оног ударца кундаком пушке. И није био нестрпљив да вечера натопљени хлеб и сир и усолјену свињетину. Колико ће бити у стању да спавају? Није се наспаво претходне ноћи. Изгледало је да га чека исто следовање. А девојка? Она уопште није спавала. Он и Кворел ће морати да стражаре и осматрају. А онда – сутрашњи дан. Опет у честар, па полако пробијање назад до чуна, преко источног краја острва. Тако је ствар изгледала. Па пловидба наредне ноћи. Бонд је гацао даље, размишљајући о М-овом „одмору под сунцем”. Свакако би сада поделио нешто од тог „одмора” с њим.

Река се сужавала све док није постала само поток између бамбусових пањева. Онда се раширила у пљоснат мочваран рукавац иза ког се плитко језеро пружало према другој страни острва у намрешканом плавосивом огледалу. Тамо даље, иза, беласала се полетно-слетна стаза, а сунце се пресијавало у лиму усамљеног хангара. Девојка им је била казала да иду само на исток, и полако су се пробијали унутрашњом страном разиграног жбуња.

Одједном је Кворел стао, лица избаченог попут њушке ловачког пса према мочварном тлу пред њим. Два дубока паралелна канала била су урезана у блату, с једним плићим трагом у средини. Биле су то пруге од нечег што се спустило с брда и прешло преко мочваре према језеру.

Девојка је рекла равнодушно: – Ето, ту је био змај.

Кворелове беоњаче су се обрнуле ка њој.

Бонд је полако корачао дуж трагова. Спољашњи су били сасвим глатки, са зупчастом кривуљом. Могли су да буду начињени точковима, али су били огромни – ширине најмање шездесет сантиметара. Средишна пруга је била истог изгледа

али широка само седам-осам сантиметара, отприлике као од гуме мотоцикла. Међу пругама није било никаквих трагова корачања, а биле су прилично свеже. Пружале су се у сасвим правој линији, а жбуње преко ког су прелазиле било је сравњено као да га је прегазео тенк.

Није умео да замисли какво је то возило, уколико је у питању било возило, направило ове трагове. Кад га је девојка гурнула лактом и бесно прошаптала „Рекла сам ти”, могао је само да каже, замишљено: – Па, Хани, ако није змај, онда је нешто друго што ја никад нисам видео.

Нешто даље, ужурбано га је повукла за рукав. – Види – шапнула је. Показивала је напред ка једном великом чвору жбуња крај ког су водиле пруге. Жбуње је било без лишћа и поцрнело. У средишту су се назирали угљенисани остаци птичјих гнезда. – Ригао је на њих – казала је узбуђено.

Бонд је пришао жбуњу и осмотрио га. – Збиља јесте – признао је. Зашто је баш ово жбуње било спаљено? Све је то било врло чудно.

Пруге су нагло завијале према језеру и губиле се у води. Бонд би их радо пратио, али није долазило у обзир да напусти заклон. Тетурали су даље, обавијени свако својим мислима.

Дан је полако почињао да замуре иза узвисине, а девојка је најзад показала напред кроз жбуње и Бонд је видео дугу превлаку песка која се издвајала и пружала у језеро. Дуж њеног хрбата пружали су се густе преплети морске лозе, а негде на пола пута, можда стотину метара од обале, лежали су остаци шиндром прекривене колибе. Место је привлачило као разумно повољно за преноћиште, а било је добро заштићено водом с обе стране. Ветар је био утихнуо а вода је привлачила меким миром. Биће прави рај скинути прљаве кошуље и опрати се у језеру и, после толико сати бауљања кроз блато и смрад реке и мочваре, пружити се на тврдом сувом песку!

Сунце је уз последњи жути бљесак потонуло иза планине. Небо је још било светло на источном шпицу острва, али је црна сенка громаде полако марширала преко језера, да и њега ускоро дохвати и затамни. Жабе су се огласиле, гласније него на Јамајци, и сумрак је зачас био испуњен кркетом.

Стигли су до вретенастог приступа на пешчани језик, и у колони по један упутили се узаном стазом. Дошли су до чистине са смрвљеним остацима плетене колибе. Велике тајанствене пруге водиле су из воде с обе стране и кроз чистину па преко оближњег жбуња као да је то *нешто*, шта год да је било у питању, табало и газило преко целог места. Многи жбунови су били спаљени или угљенисани. Видели су се остаци огњишта ограђеног грумењем корала, а неколико лонаца за кување и празних конзерви је било разбацано наоколо. Чепркали су по рушевним остацима, и Кворел је ископао неке неотворене конзерве пасуља са свињским месом. Девојка је пронашла поцепану врећу за спавање. Бонд је наишао на мали кожни новчаник с пет новчаница по долар, три јамајканске фунте и нешто сребрњака. Та двојица су свакако отишли наврат-нанос.

Одмакнули су се одатле и кренули даље, до мале пешчане чистине. Кроз жбуње су у води видели жмиркање светлости с планине, удаљене можда три километра. Према истоку није било ничег осим благо устрепталог потеза воде под све тамнијим небом.

Бонд се огласио: – Овде ће нам бити одлично, само да не разбијамо мрак светлом. Прво је да се добро оперемо. Хани, твој је остатак превлаке, а нас двојица ћемо на овом крају. Видимо се на вечери, рецимо за пола сата.

Девојка се насмејала. – Хоћеш ли и да се пресвучеш за ту прилику?

– Наравно – казао је Бонд. – Панталоне.

Кворел је рекао: – Кап'тане, док има светла ја да отворим конзерве и да све спремам за ноћ. – Претурао је по врећи.

– Ево, Ваше панталоне и пуцаљка. Хлеб се мало осећа, али само је мокар. Дobar је за јело, а можда се и осуши до јутра. Боље да једемо конзерве вечерас, да чувамо сир и месо. Конзерве су тешке, а сутра нас чека велико табанање.

Бонд се сложио: – Добро, Квореле. Јеловник препуштам теби. – Узео је револвер и натопљене панталоне па загазио у плитку воду и кренуо правцем из ког су дошли. Пронашао је чврст комад сувог песка и скинуо кошуљу па поново угазио у воду и легао. Вода је додиривала нежно, али одвратно млако. Прстима је захватио пуне шаке песка и рибао се њим, користећи га као сапун. Онда се спустио и предао се уживању у тишини и усамљености.

Бледим сјајем јавиле су се звезде, звезде које су их довеле на то острво претходне ноћи, пре много година, звезде које ће их опет одвести одатле следеће ноћи, кроз много година. Какав излет! Али, бар се исплатио. Сада је он имао довољно доказа, и сведока, да оде поново код гувернера и покрене потпуну истрагу о оном што чини Доктор Ноу. Не пуца се тек тако из митраљеза на људе, макар били уљези. И, исто тако, каква ли је то чудакова направа која је упала у закупљени простор Друштва Одобон, направа која је здробила њихову имовину и, могуће је, убила једног од њихових стражара? И то ће морати да се испита. И, на шта ће све он наићи кад се врати на острво кроз велика врата, у разарачу, можда, и с одредом маринаца? Какав ли ће бити одговор на загонетку звану Доктор Ноу? Шта све она скрива? Чега се тај толико плаши? Зашто му је тајанствена изолованост толико важна, до убиства, и новог, и следећег? Ко је тај Доктор Ноу? За кога ли у ствари ради, или је стварно сасвим сâм?

Зачуо је пљускање десно од себе. Помислио је на девојку. И ко је, кад смо већ код тога, ова Ханичајл Рајдер? То је бар, одлучио је док је излазио на суви песак, нешто што ће морати да успе да открије пре него што ова ноћ истекне.

Навукао је улепљене панталоне па се спустио на песак и расклопио револвер. Чинио је то наслепо, бришући кошуљом сваки део и сваку чауру. Онда је поново све саставио и напразно повукао обарач. Звук је био здрав. Напунио је оружје и гурнуо га у футролу у унутрашњости појаса панталона, па устао и кренуо назад ка чистини.

Ханина сенка се пружила ка њему и повукла га да седне крај ње. – Ходи – рекла је, – умирем од глади. Узела сам један лонац и опрала га, па смо у њега изручили пасуљ. Има валда по две шаке за сваког, и по грудвица хлеба. И не гризе ме савест што једем вашу храну, јер се због тебе мучим много више него што бих да сам била сâма. Хајде, дај овамо шаку.

Бонд се насмешио на ту беспоговорност у њеном гласу. Једва је успевао да назре њене обресе у сумраку. Глава јој је изгледала тананије. Питао се како јој изгледа коса кад је сува и очешљана. На шта ће она личити кад обуче чисту одећу преко тог дивног златног тела? Могао је да је замисли како улази у собу или корача преко травњака у Лепој пустари. Сигурно ће бити прелепа, да човеку стане дах. А зашто никад није исправила тај поломљени нос? То је лака операција. Онда би била најлепша девојка на Јамајци.

Њено раме се очешало о његово. Бонд се пружио и спустио јој растворену шаку у крило. Подигла му је шаку, и он је осетио како му на длан пада хладна лепљива маса пасуља.

Наједном је осетио њен топао животињски мирис. Он га је надражио толиком узбуђењем да му се тело заљуљало уз њено док су му се у тренутку очи сâме склопиле.

У њеном кратком смеху је било стида и задовољства и нежности. Казала је „Ево ти” благо, матерински, и погурала од себе његову напуњену шаку.

11

Сâма на свету

Негде је око осам сати, помислио је Бонд. Осим свеприсутног крекетања жаба, било је врло тихо. У удаљеном крају чистине могао је да види тамне обресе Кворела. Чуо се тихи звекет метала док је расклапао и сушио карабин.

Виђена кроз жбуње, далека жута светла с гуанере стварала су разигране змије на мрачној површини језера. Онај ружни ветар је престао, и језив околиш је лежао тихо уроњен у таму. Било је свеже. Бонду се одећа била осушила на телу. Три пуне шаке хране су му угрејале стомак. Осећао се пријатно и поспанно и некако безбрижно. Сутра их је чекао дугачак пут, али све то није представљало никакву тешкоћу, осим физичког напора. Живот је одједном изгледао лак и добар.

Девојка је лежала поред њега, у врећи за спавање. Била је пружена на леђима, главе смештене између шака, погледа упереног горе, у таваницу посуту звездама. Назирао је само бледило њеног лица. Казала је: – Џемсе. Обећао си да ми испричаш шта је све ово. Хајде. Нећу да заспим док ми не кажеш.

Бонд се насмејао. – Причаћу ти ако ћеш ти да причаш. Хоћу да знам све о теби.

– Што да не. Ја немам тајни. Само, прво ти.

– Е, па, добро. – Бонд је привукао колена до браде и обухватио их рукама. – Ево како је. Ја сам ти некакав полицајац. Шаљу ме из Лондона кад се негде у свету деси нешто

необично што не занима никог другог. И, ето, недавно је један од гувернерових људи у Кингстону, зове се Стренгвејз, мој пријатељ, нестао. Његова секретарица, лепа девојка, исто тако. Већина је мислила да су заједно побегли. Ја нисам. Ја...

Бонд је испричао причу изражавајући се једноставно, описујући добре људе и зле људе као у пустоловној причи у некој књизи за децу.

Девојка је казала: – Изгледа да ти је живот пун узбуђења. Твоја жена мора да не воли што си толико ван куће. Сигурно се брине да ти се нешто не деси?

– Нисам ожењен. За моје здравље брину вероватно само они из осигуравајућег завода.

– Али валда имаш девојку – чепркала је она даље.

– Ниједну сталну.

Настала је мала тишина. Кворел је пришао. – Кап'тане, ја ћу први да стражарим, ако се слажете. Тамо, на шпицу песка. Будим Вас око поноћи. Онда, можда, Ви да преузмете до пет, па да бежимо. Морамо добро да умакнемо одавде док се не раздани.

– Одговара ми – казао је Бонд. – Пробуди ме ако шта спазиш.

Када се Кајманац бешумно стопио са сенкама, девојка је казала: – Свиђа ми се Кворел. – Застала је, а онда: – Стварно хоћеш да ти причам о себи? Прича није узбудљива као твоја.

– Наравно да хоћу. И немој ништа да изостављаш.

– Нема ту шта да се изостави. Цео мој живот може да се испише на дописници. Прво да кажем да никад нисам напуштала Јамајку. Цео живот живим у месту званом Лепа пустара на северној обали, близу Морганове луке.

Бонд се насмејао. – Чудо једно. И ја сам тамо. Бар тренутно. Нисам те нигде запазио. Станујеш на дрвету?

– А, ти си валда у кући на плажи. Ја тамо никад и не прилазим. Ја живим у Великој кући.

– Али, од ње није ништа остало. Рушевина усред поља шећерне трске.

– Ја сам у подруму. Живим тамо од кад сам имала пет година. Тада је кућа спаљена, а родитељи ми убијени. Уопште их и не памтим, не труди се да ми изјављујеш саучешће. Прво сам живела тако с мојом дадиљом, црнкињом. Умрла је кад ми је било петнаест. Последњих пет година станујем тамо сама.

– Боже благи – Бонд је био ужаснут. – Али, зар није било више никог да се стара о теби? Зар ти од родитеља није остало ништа пара?

– Ни парица. – У девојчином гласу није било горчине, можда само мало гордости. – Видиш, Рајдери су били једна од старих јамајканских породица. Првome је имање око Лепе пустаре доделио сам Кромвел, јер је био један од оних који су потписали смртну осуду за краља Чарлса [Оливер Кромвел (Oliver Cromwell, 1599-1658), вођа парламентарних снага у Енглеском грађанском рату (1642-1651). Способности организатора и војсковође снажно је испољио 1642, када је између краља Чарлса I и Парламента избио отворени сукоб. После победе над ројалистима и погубљења краља Чарлса I Стјуарта (Charles I, 1600-1649) Кромвел је укинуо монархију и 1653. постао лорд протектор Енглеске, Шкотске и Ирске, и до смрти је владао као диктатор – прим. прев.]. Тај је саградио Велику кућу, и моја фамилија је од тада заувек живела у њој. Али онда је пропао посао са шећером и валда је имање лоше одржавано, и када га је мој отац наследио остали су само дугови. Зато, кад су ми мајка и отац страдали, све је продато. Нисам марила. Била сам мала. Дада ми је свакако била дивота жива. Хтели су да ме дају неком на усвајање, свештеник и они тамо људи од закона, али Дада је прикупила комаде намештаја који нису изгорели па смо се сместиле у рушевинама и убрзо више нико није долазио да нам смета. Она је у селу помало шила и прала веш и гајила зеље и боквицу и банане и тако то, а уз стару кућу је било и једно велико хлебно дрво. Јеле смо што и сви Јамајканци. Свуда око нас је била и шећерна трска, а сваки дан смо ишле и ловиле рибу, коју је она

кувала у казанчету. Било је све у реду. Имале смо довољно да једемо. Некако ме је научила да читам и да пишем. Била је једна гомила старих књига које нису изгореле. Била једна енциклопедија. Почела сам од *A* кад сам имала валда осам година. Стигла сам чак до средине *T*. – Некако као да се брани, рекла је: – Кладим се да о многим стварима знам више од тебе.

– И ја мислим. – Бонд је био задубљен у слику малене девојчице ланеноплаве косе која скакуће по рушевинама док упорна стара црквиња бди над њом и зове је да уђе и ради задатке који су сигурно и њој били загонетка. – Та твоја дадиља мора да је била дивна особа.

– Била је срце. Мислила сам да ћу умрети кад је она умрла. После више ништа није било тако лепо. Пре тога, била сам дете; онда сам одједном морала да одрастем и да све сâма за себе радим. А мушкарци су покушавали да ме се домогну. Говорили да хоће да воде љубав са мном. – Застала је. – Била сам лепа тада.

Бонд је озбиљно казао: – Ти си једна од најлепших девојака које сам икада видео.

– С овим носом? Не буди луд.

– Не разумеш. – Бонд је покушавао да нађе речи којима ће она да поверује. – Наравно да свако види да ти је нос поломљен. Али од јутрос једва да сам га и приметио. Кад гледаш неког, гледаш у очи, или у уста. Ту се ствара израз личности. Поломљен нос није ништа упадљивији од клемпавих ушију. А кад би имала леп нос као што ти је све остало лепо, била би најлепша девојка на Јамајци.

– Стварно мислиш? – пожурила је узбуђеним гласом. – Мислиш да бих могла да будем лепа? Знам да је на мени понешто у реду, али кад се погледам у огледалу тешко да видим ишта до поломљен нос. Сигурна сам да је тако и код других који су... који су, па, тако... обogaљени.

Бонд је нестрпљиво улетео: – Ти ниси богаљ! Не причај те глупости. И, свакако можеш да га исправиш простом операцијом. Мораш само да одеш до Америке, и све је готово за једну недељу.

Она је љутило казала: – А како мислиш да ја то урадим? Имам неких петнаест фунти под једним каменом у подруму. Имам три сукње и три кошуље и нож и котлић за рибу. Знам ја све о тим операцијама. Доктор у Порт Марији се распитао за мене. Добар човек. Писао је у Америку. Па знаш ли ти, да се то уради како треба коштало би ме око пет стотина фунти, а шта је још с путем у Њујорк и болничким трошковима, и свим и свачим? – Глас јој се обојио безнађем. – Како мислиш ти да ја нађем толике паре?

Бонд је већ био донео одлуку по том питању. Сада је, једноставно, нежно казао: – Па, мислим да има начина. Него, причај даље. Баш је узбудљиво... далеко занимљивија прича од моје. Стигла си до оног кад ти је Дада умрла. Шта је било онда?

– Е, сâм си крив, кад ме прекидаш – почела је опет девојка, невољно. – И не смеш да причаш о стварима које не разумеш. Но, добро – уздахнула је, – морам мало да се вратим уназад. Видиш, цело имање је под трском, а стара кућа стоји усред ње. Па, отприлике два пута годишње секу трску и шаљу је у фабрику. А кад секу, онда се све животиње и инсекти и све што живи у пољима трске, све се то престраши, и већина страда или остане без кућа. Кад би дошло време сечења трске неке од њих су почеле да долазе у рушевине и да се скривају. Моја их се Дада страшно плашила у почетку, од тих лемура и змија и шкорпија и свега, али ја сам две-три подрумске просторије уредила њима за становање. Нисам их се бојала, и никад ми ништа нису урадили. Чинило се да схватају да се бринем за њих. Давала сам им хране колико смо могле да одвојимо док су боравили код нас, и били су добри, осим што су мало

смрдели и понекад се тукли између себе. Али са мношвом све животињице биле сасвим питоме, па и њихова деца, и могла сам с њима шта сам хтела. Наравно, берачи трске су то открили. Виђали су ме како се мувам наоколо са змијама око врата, и све тако, па су нахватили страх од мене и мислили су да сам врачара и вештица. Зато су нас остављали на миру. Застала је. – А кад проводиш све своје време са животињицама, онда се лепо с њима спријатељиш. – Подигла је поглед ка Бонду. – Много губиш што не знаш све те ствари.

– На жалост, тако је – казао је Бонд истинољубиво. – Валда су оне много боље и занимљивије од људи.

– То већ не знам – рекла је девојка замишљено. Ја не познајем много људи. Већина оних које сам срела су одвратни. Али валда и људи умеју да су занимљиви. – Застала је. – Па, било како било, срећно смо живели заједно све до моје петнаесте, а кад је Дада умрла живот је постао тежак. Био је тамо неки човек по имену Мендер. Ужасан човек. Он је био надзорник на имању. Непрестано је долазио мене да види. Хтео да се преселим у његову кућу крај Порт Марије. Мрзела сам га и обично сам се сакривала кад бих зачула његовог коња да наилази кроз трску. Једне ноћи је дошао пешице, и нисам га чула. Био је пијан. Сишао је у подрум и напао ме и почео да ме туче јер нисам хтела да радим оно што је он хтео да радим. Знаш, оно што раде људи кад се воле.

– Да, знам.

– Покушала сам да га убијем ножем, али је био много јак и ударио ме свом снагом у лице и поломио ми нос. Онесвестио ме, и онда мислим да ми је оно радио. Мислим, знам да јесте. Сутрадан сам хтела да се убијем кад сам видела своје лице и кад сам открила шта ми је радио. Мислила сам да ћу да родим бебу. Свакако бих се убила да сам родила бебу од тог човека. Само, ето, нисам, и то ти је то. Отишла сам код доктора и он ми је полечио нос колико је могао, и ништа ми није наплатио.

Нисам му испричала оно остало. Било ме стид. Онај није више долазио. Ја сам чекала и нисам ништа радила све до следеће жетве. Била сам смислила шта ћу. Чекала сам да отровне црне удовице дођу да се склоне. Једног дана су дошле. Ухватила сам највећу од женки и затворила је у кутију, без хране. Оне су опаке, те женке. Онда сам чекала неку мрачну ноћ, без месечине. Узела сам кутију с пауком, и ишла и ишла све док нисам дошла до његове куће. Чекала сам у жбуњу у башти и гледала кад ће да легне у кревет. Онда сам се попела на дрво и прешла на балкон. Тамо сам чекала док нисам зачула хркање, онда сам се упузала кроз прозор. Лежао је го голцат на кревету под мрежом против комараца. Задигла сам крај и отворила кутију и истресла му паука на стомак. Онда сам се извукла и вратила кући.

– Боже свети! – казао је Бонд богобојажљиво. – Шта је било с њим?

Она је весело казала: – Требало му недељу дана да умре. Мора да се силно намучио. – Застала је. Пошто од Бонда није било реакције, напето је рекла: – Не мислиш валда да сам погрешила, а?

– Таква ствар не сме само да прерасте у обичај – казао је Бонд благо. – Али не могу да кажем да те осуђујем, кад сам чуо како је све било. А онда?

– Па, онда сам се опет скрасила – глас јој је био миран, уобичајен. – Морала сам да се сва бацим на прикупљање хране, а јасно да сам само хтела да уштедим паре да поново дотерам нос. – Убедљиво и с уверавањем, казала је: – Стварно је раније то био леп носић. Мислиш да доктори могу да га направе да буде као пре?

– Могу да га обликују како год хоћеш – рекао је Бонд с поуздањем. – А на чему си то зарађивала?

– Захваљујући енциклопедији. Она ми је казала да људи скупају морске шкоље. Да можеш да пронађеш ретке при-

мерке. Разговарала сам с месним учитељем, нисам му испричала своју тајну, наравно, а он је сазнао да постоји неки амерички часопис, *Наутилус*, за скупљаче шкољки. Имала сам пара таман толико да се претплатим, па сам почела да тражим шкољке које су људи у огласима тражили. Писала сам једном посреднику у Мајамију, и он је почео да их откупљује од мене. Била сам узбуђена. Наравно, у почетку сам чинила ужасне грешке. Мислила сам да људима требају оне најлепше шкољке, али није тако. Врло често траже најружније. А онда, кад бих нашла неке ретке, ја сам их чистила и гланцала да лепше изгледају. И то је погрешно. Траже се шкољке тачно онакве какве су изашле из мора. Зато сам узела мало формалина од доктора и сипала га у живе шкољке да се не усмрде и слала их том човеку у Мајамију. Тек сам онако како треба почела пре отприлике годину, и већ сам зарадила петнаест фунти. Све сам радила онако како сам сада научила да их траже и, ако ме срећа послужи, морала бих да зарађујем бар педесет фунти годишње. Онда ћу за десет година моћи да одем у Америку и да се оперишем. А онда – одушевљено се закикотала, – онда ме задесила силна срећа. Прешла сам на Раков спруд. Била сам ту и пре, и нашла ове љубичасте шкољке. Нису ми изгледале ништа нарочито, али сам једно-две послала у Мајами, а човек ми је сместа одговорио и написао да може да откупи колико год их нађем по пет долара за сваку од целих. Казао је да морам да држим место на ком живе у смртној тајности јер бисмо иначе, како рече, „урнисали тржише” и цене би онда пале. То ти је као да имаш свој рудник злата. Сад ћу можда бити у стању да уштедим за пет година. Зато сам била онако накострешена на тебе кад сам те затекла на мом песку. Мислила сам да си ту да ми крадеш моје шкољке.

– Ти си ме тамо мало пресекла. Мислио сам да мора да си пријатељица Доктора Ноуа.

– Много ти хвала на томе.

– Али кад обавиш ту операцију, шта намераваш да радиш онда? Не можеш да живиш сâма у подруму целог живота.

– Размишљала сам да будем кол герла. – Рекла је то исто као да је изговорила „медицинска сестра” или „секретарица”.

– Јао, шта под тим мислиш? – Бонд је помислио да је усвојила израз и не разумевши га.

– Па, једна од оних девојака које имају лепе станове и дивне хаљине. Знаш на шта мислим – рекла је с нестрпљењем. Људи их позову телефоном и дођу и воде љубав с њима и лепо им то плате. Такве у Њујорку добијају по сто долара за сваку такву посету. Тамо сам мислила да бих почела. Наравно – допуштала је, – можда бих морала да радим то и за нешто мање у почетку. Док не научим да радим то стварно онако добро. Колико ти плаћаш оне које се још нису извештиле?

Бонд се насмејао. – Стварно се не сећам. Много је времена прошло од када сам последњу платио.

Она је уздахнула. – Да, ти валда можеш да имаш жена колико хоћеш, и то да не платиш. Претпостављам да само ружне мушкарце то кошта. Али шта се ту може. Сваки посао у великом граду мора да је страشان. Бар може да се заради много више кад си кол герла. Онда могу да се вратим на Јамајку и да купим Лепу пустару. Бићу довољно богата да пронађем доброг мужа и да имам децу. Сада, кад сам открила ове шкољке, рачунам да ћу можда моћи да се вратим на Јамајку пре тридесете. Зар не би то било дивно?

– Свиђа ми се тај други део плана. Али нисам сигуран за први. Него, где си то пронашла, то о кол герлама? Можда под *К* у енциклопедији?

– Ма, наравно да нисам. Што си глуп. Био је један велики случај у вези с њима у Њујорку, пре отприлике две године. Неки богати плејбој по имену Целки. Имао је читав низ таквих девојака. Много је о томе писало у *Глинеру*. Навели су и списак са ценама, и све то. А има на хиљаде таквих девојака и у

Кингстону, само, јасно, не тако добрих. Те добијају само око пет шилинга и немају где то да раде, него само у парковима. Моја Дада ми причала о њима. Говорила да не смем да будем таква кад порастем јер ћу бити много несрећна. Јасно ми је и зашто, кад је само за пет шилинга. Али за сто долара...!

Бонд је казао: – Не би могла све да задржиш за себе. Морала би да имаш некаквог пословођу који ти набавља мушкарце, онда, морала би и да подмиђујеш полицајце да те не би дирали. А могла би лако и да доспеш у затвор ако нешто пође како не треба. Стварно мислим да ти се тај посао не би свидео. Него, да ти кажем. Са свим тим што знаш о животињама и инсектима и тако даље, могла би да добијеш диван посао да их чуваш и пазиш у неком од америчких зоолошких вртова. Или, шта кажеш на Јамајкански институт? Сигуран сам да би ти то било лепше. А тако би исто имала изгледа да сретнеш доброг мужа. Било како било, не смеш више ни да помислиш да будеш кол герла. Имаш дивно тело. Мораш да га чуваш за мушкарца ког ћеш да волиш.

– То се тако каже у књигама – рекла је сумњичаво. Невоља је што немаш кога да волиш у Лепој пустари. – Затим је стидљиво казала: – Ти си ми први Енглец с којим сам икад разговарала. Свидео си ми се од самог почетка. И уопште се не либим да ти све ово причам. А валда има и пуно других људи који би ми се свиђали кад бих успела да одем одавде.

– Наравно да има. На стотине. А ти си предивна девојка. Тако сам и помислио чим сам те спазио.

– Спазио, мислиш стражњицу. – Глас јој је постајао поспан, али је био пун задовољства.

Бонд се насмејао. – Па, да, дивну стражњицу. А и оно друго ми је било дивно. – У телу је нешто почело да му се комеша при подсећању на ту слику. Брундаво је казао: – Хајде сада, Хани. На спавање. Биће много времена за причу кад се вратимо на Јамајку.

– Хоће ли, стварно? – казала је поспано. Обећаваш?

– Обећавам.

Чуо је како се мешкољи у врећи. Погледао је доле. Разазнавао је само бледи профил окренут ка њему. Дубоко је уздахнула, попут детета које само што није заспало.

На чистини је владала тишина. Постајало је свеже. Бонд је спустио главу на подигнута колена. Знао је да не вреди да покушава да спава. Мисли су му биле препуне догађаја из тог дана и ове изузетне Тарзанке која му је тако ненадано улетела у живот. Као да се уз њега привила нека лепа животињица. И неће бити испуштања узде док прво не реши све њене тешкоће. Знао је то. Наравно, за већину решења неће бити никаквих тешкоћа. Може да среди за ту операцију... чак, уз помоћ пријатеља да јој нађе и одговарајућ посао, и место за становање. Пара има. Купиће јој хаљине, одвешће је код фризера, обезбедиће јој почетак у великом свету. Биће му све то забавно. Али, шта с оном другом страном? Шта са физичком жељом коју је осећао за њом? Човек не може да води љубав с дететом. Само, да ли је она дете? Ничег дечјег и детињастог на њеном телу или у њеној личности. Потпуно је развијена и веома интелигентна на свој начин, и далеко способнија да се стара о себи него ма која двадесетогодишњакиња коју је икада упознао.

Мисли му је прекинуло неко потезање за рукав. Тихи глас је казао: – А зашто ти не спаваш? Је л' ти хладно?

– Не, одлично ми је.

– Лепо је и топло у врећи. Хоћеш да се увучеш? Има довољно места.

– Не, Хани, хвала ти. Добро ми је овако.

Уследила је тишина, а онда, скоро шапатам: – Ако си мислио... Мислим... не мораш да водиш љубав са мном... Могли бисмо да спавамо леђима у груди, знаш, онако, као кашике.

– Хани, мила, само ти спавај. Било би дивно тако, али не ноћас. Ионако ћу ускоро морати да сменим Кворела.

– Да, разумем. – Глас јој је био пун дурења. – Можда кад се вратимо на Јамајку.

– Можда.

– Обећај. Нећу да спавам док не обећаш.

Бонд је у немоћном очају казао: – Наравно да обећавам. А сада спавај, Ханичајл.

Глас је победоносно прошапутао: – Е, сад ми дугујеш. Обећао си. Лаку ноћ, Џемсе, драги.

– Лаку ноћ, мила Хани.

12

Змај

Стисак на Бондовом рамену је био јâк и није допуштао оклевање. Сместа се нашао на ногама.

Кворел је помамно шапутао: – Нешто иде преко воде, кап’тане! Змај, зацело!

Девојка се пробудила. Усплахирено се огласила: – Шта је било?

Бонд је рекао: – Остани ту, Хани! Не мрдај. Враћам се. – Пробио се кроз жбун на страни даљој у односу на планину и потрчао преко песка, раме уз раме с Кворелом.

Дошли су до шпица пешчаног језика, двадесетак метара од чистине. Стали су под заклоном последњег жбуња. Бонд је размакнуо густиш и погледао.

Шта је то? На неких осам стотина метара преко језера је хуктало нешто безоблично с два бљештава наранџаста ока црних зеница. Из простора између њих, тамо где су можда могла да буду уста, треперио је метар плавог пламена. Сивкасто светлуцање звезда показивало је некакву куполасту главу изнад два кратка шишмишаста крила. Та ствар је производила пригушено и завијено бректање, које је надјачавало друге шумове као неко дубоко ритмично дамарање. Кретала се ка њему брзином двадесетак километара на сат, дижући кремкасту пенушаву бразду.

Кворел је прошапутао: – Јао, кап’тане! Каква је оно стра’ота?

Бонд се усправио. Кратко је казао: – Не знам тачно. Нека врста трактора прерушеног да уплаши. Покреће га дизел мотор, зато слободно заборави приче о змајевима. Да видимо. – Говорио је напола за себе. – Не вреди да бежимо. Ствар је пребрза за нас, а знамо да може преко густиша и мочвара. Морамо да се боримо одавде. Које ли су јој слабе тачке? Возачи. Наравно да су они добро заштићени. Само, не знамо колико добро. Ти крени да пуцаш на куполу у врху кад приђе на двеста метара. Циљај пажљиво и само пуцај. Ја ћу на фарове, кад буде на педесет метара. Не иде на гусеницама. Мора да има неке циновске гуме, авионске, вероватно. И њих ћу ја. Остани ту. Ја идем десет метара напред. Они можда узврате пуцњавом, а ватра не сме на девојку. О-кеј? – Бонд је кренуо напред и стиснуо Кворелово велико раме. – И немој много да се плашиш. Заборави на змајеве. Убићемо возаче и освојити ту скаламерију и одвести се до обале. Да приштедимо обућу. Важи?

Кворел се кратко насмејао. – О-кеј, кап'тане. Кад Ви кажете. Ал' се надам да и Свевешњи зна да то није змај!

Бонд је потрчао преко песка. Пробијао се кроз жбуње док није стекао чисту линију нишањења. Тихо је дозвоао: – Хани!

– Да, Цемсе. – осећало се олакшање у оближњем гласу.

– Направи рупу у песку као што смо тамо, на обали. Иза најгушћег корења. Увуци се и лези. Можда буде пуцњаве. Не плаши се змајева. Ово је само нашминкано возило и у њему Докторови људи. Не бој се. Ја сам ту.

– Добро, Цемсе. Чувај се. – Глас је био пискутав од страха.

Бонд се спустио на једно колено усред лишћа и песка и провирио.

Сада је она ствар била на само три стотине метара, а њени жути фарови су осветљавали пешчану превлаку. Плави језици су и даље подрхтавали из уста. Допирали су из дугачке

њушке подругљиво завршене разјапљеним чељустима и златном фарбом да би личила на уста змаја. Бацач пламена! То би било објашњење за изгорело жбуње и причу оног стражара. Плави пламенови сигурно излазе из неког додатног горионика. Колики ли ће домет бити кад се испусти гас под притиском?

Бонд је морао да призна да ствар делује језиво док је стењала кроз плитку воду језера. Очигледно је била начињена да задаје страх. Преплашила би и њега да није било препознатљивог брундања дизел мотора. Пред неупућеним домородчким уљезима права је страхота. Само, колико је рањива пред наоружаним људима који се не предају паници?

Одговор је стигао сместа. Гракнуо је Кворелов „ремингтон“. Од куполасте кабине је одскочила варница и зачуло се тупо „кланнн“. Кворел је испалио још један метак, потом рафал. Зрна су без икаквог дејства чекићала по кабини. Није било чак ни најмањег застоја у кретању. Ствар је млела даље, скрећући мало како би се усмерила ка извору ватре. Бонд је поставио „смит и весон“ на подлактицу и пажљиво нанишанио. Један од рефлектора се распрснуо и угасио. Он је испалио четири метка на други а погодио га петим, последњим у цеви. Ужасна грдосија није марила. Тутњала је право ка Квореловом скровишту. Бонд је поново напунио, па запуцао на огромне гуме под језивим црним и златним крилима. Даљина је сада била само тридесет метара, и могао је да се закуне да сваки пут погађа најближи точак. Ништа од тога. Пуна гума? Први дах страха му је прелетео преко коже.

Опет је напунио. Да ли је проклетиња рањива отпозади? Да ли да јурне у воду и проба да се попне на њу? Кренуо је један корак кроз жбуње. Онда се следио, немоћан да се покрене.

Наједном је из устрептале њушке жуто крунисана муња плавог пламена била сунула ка Квореловом скровишту. Уследио је кратак дахтај наранџастог и црвеног пламена из жбуња десно од Бонда, и зачуо се неземаљски крик, у истом трену

угушен. Задовољан учинком, раздорни ватрени језик је лизнуо назад и увукао се у губицу. Ствар се окренула око своје осе и зауставила. Сада је плави отвор њених уста нишанио право у Бонда.

Бонд је стајао и чекао свој неизрецив крај. Гледао је у плаве чељусти смрти и видео ужарену црвену нит бацача ватре дубоко унутар велике цеви. Помислио је на Кворелово тело – није било времена да размишља о Кворелу – и видео поцрнеле задимљене остатке како леже у истопљеном песку. Ускоро ће и он пламтети као буктиња. Један једини крик ће се отети из њега и удови ће му с трзајем остати угљенисани. Онда ће на ред доћи Хани. Боже, у шта их је он то увукао! Зашто ли је био толико малоуман да крене на тог човека опремљеног оваквом ватреном и оклопном силом? Зашто није примио упозорење оног дугачког прста који му је тако страшно припретио на Јамајци? Шкрипнуо је зубима. Пожурите, проклетници. Да завршимо с тим.

Зачуло се укључивање гласноговорника. Један глас је метално одјекнуо: – Испадај, Енглешчићу! И она луткица. Брже, да не би цврчао у паклу као твој другар. – Да би поткрепила заповест, ватрена муња је начас ригнула ка њему. Бонд је устукнуо пред раздирућом врелином. Осетио је девојчино тело уз своја леђа. Распамећена страхом, вриштала је: – Морала сам да дођем. Морала сам да дођем.

Бонд је казао: – У реду, Хани. Остани иза мене.

Био је одлучио. Другог избора није имао. Ако их смрт и чека мало касније, не може да је гора од овакве смрти. Дохватио је девојчину руку и повукао је за собом на песак. Глас је заурлао: – Остани ту! Тако те волим. И баци ту пљуцу. Не покушавај ништа, или ће ракови имати кувано јело за доручак.

Бонд је испустио револвер. Толико од „смита и весона”. Пред овом наказом би исти учинак имала и његова „берета”. Девојка је сва дрхтала. Бонд јој је стиснуо шаку. – Држи се,

Хани – казао је. – Извући ћемо се већ некако. – Сâм се себи ругао због ове лажи.

Зачуо се удар отварања гвоздених врата. Са стражње стране куполе један човек је скочио у воду и кренуо ка њима. У руци је имао револвер. Држао се ван линије сукљања пламена из бацача. Лепршави плави језичци су му осветљавали ознојено лице. Био је то кинески црнац, крупан човек, одевен само у панталоне. Нешто му се клатило испод леве шаке. Када је пришао ближе, Бонд је разазнао металне лисице.

Човек је застао на два-три метра удаљености. Казао је: – Напред руке! Спојене. Онда према мени. Прво ти, Енглешче! Полако, да те не избушим.

Поступио је како му је речено. Када се приближио довољно да осети мирис човековог зноја, овај је ухватио оружје зубима, испружио руке и шкљоцнуо лисицама око Бондових зглобова. Лице му је било округло, разроког израза. Подругљиво се кезио Бонду. – Тикване шашави – казао је.

Бонд му је окренуо леђа и почео да се удаљава. Кренуо је да види Кворелово тело. Морао је да се опрости с њим. Грмнуо је револвер. Метак је распршио песак тик крај његових стопала. Бонд је стао и полако се окренуо. – Смањи напетост – казао је. Хоћу да погледам човека ког сте управо убили. Враћам се.

Човек је спустио цев. Грубо се насмејао. – О-кеј. Уживај. Штета што немамо венац. Враћај се брзо, иначе ћемо да почастимо ову луткицу. Два минута.

Бонд је ишао даље, ка задимљеној гужви жбуња. Стигао је тамо и погледао доле. Очи и усне су му задрхтале. Да, било је тачно како је и замислио. Још горе. Тихо је рекао: – Опрости ми, Квореле. – Зарио је стопало у тле и између засушњених шака заграбио хладни песак па га просуо преко рупа у којима су некад биле очи. Онда се полако вратио и стао поред девојке.

Човек је махнуо револвером, дајући им знак да крену. Пришли су машини са задње стране. Тамо су била мала

квадратна врата. Неки глас изнутра је рекао: – Упадајте и седајте на под! Не дирајте ништа, да вам прсте не полозим!

Некако су се увукли у гвоздени сандук. Смрдело је на зној и уље. Било је места тек колико да седну с подигнутим коленима. Човек с револвером је ушао за њима и залупио врата. Укључио је светло и спустио се на гвоздено помоћно седиште крај возача. Казао је: – О-кеј, Семе. Идемо. Можеш да угасиш пламен. Довољно се види за возњу.

На табли с инструментима налазио се низ цифарника и прекидача. Возач се нагнуо напред и повукао надоле неколико полулица. Убацио је мењач у брзину и провирио кроз узан прорез у гвозденом зиду пред собом. Бонд је осетио да се возило окреће. Уследио је бржи ромор мотора, и кренули су.

Девојчино раме се стиснуло уз његово. – Где нас то воде? – Шапат јој је дрхтао.

Бонд је окренуо главу и погледао је. Она је подигла поглед ка њему. Слегнуо је раменима с незаинтересованошћу коју, свакако, није осећао. Прошапутао је: – Ах, претпостављам да нас чека Доктор Ноу. Немој много да се бринеш, Хани. Ови овде су обични гангстерчићи. С њим ће бити другачије. Кад стигнемо код њега ти не говори ништа. Ја ћу да причам за обоје. – Притиснуо јој је раме. – Свиђа ми се твоја фризура. Волим што не сечеш косу много кратко.

Нешто од напетости је нестало с њеног лица. – Како можеш сада о томе да размишљаш? – Скоро да му се насмешила. – Али, волим што ти се свиђа. Мажем је кокосовим уљем једном недељно. – При том подсећању на живот из ког је дошла очи су јој се зацаклиле сузама. Савила је главу до заробљених шака да би прикрила сузе. Прошапутала је, као за себе: – Пробаћу да будем храбра. Све је у реду док си ти крај мене.

Бонд се померио, тако да се усправно наслањао на њу. Подигао је спутане руке пред очи и осмотрио лисице. Амерички полицијски модел. Скупио је леву шаку, иначе ужу од де-

сне, и покушао да је извуче кроз челични обруч. Чак ни зној на кожи није био од помоћи.

Она двојица су седели на гвозденим седиштима, безбрижно им окренути леђима. Знали су да потпуно држе ствар у својим рукама. Бонд није имао простора да покуша ма шта. Није могао да се усправи или да замахне шакама довољно да им помоћу лисица науди отпозади. Ако би некако и успео да отвори вратанца и скочи у воду, шта би тиме добио? Они би сместа осетили свежији ваздух на леђима и зауставили возило, па би га или спржили у води или поново дохватили. Нервирало га је то што га се у опште не плаше, што знају да је потпуно у њиховој моћи. Није му се свиђала ни помисао да су ти људи довољно интелигентни да знају да им од њега не прети никаква опасност. Неко глупљи би седео изнад њих с упереним оружјем, гурао би и везивао њега и девојку нестручно и грубо, можда би их чак и онесвестио. Ова двојица су знали свој посао. Прави професионалци, или су бар били обучени да буду професионалци. Нису чак ни разговарали између себе. Није било оног узбуђеног блебетања како су испали бистри и спретни, о томе куда сада иду, или како су уморни. Возили су напреду без речи, гурали једноставно напред, довршавајући стручно обављен посао.

Бонд још није имао представу у каквој се чудној направи налазе. Под црном и златном фарбом и осталим маскирним додацима бректао је некакав трактор, али од врсте какву никада није видео нити за њу чуо. Точкови, с огромним глатким гумама, били су скоро два пута виши од њега самог. На гумама није видео назив модела или произвођача, било је сувише мрачно за то, али су свакако биле пуне или испуњене тврдом пенастом гумом. Позади се у средини налазио један мали то-чак, као допуна стабилности. Гвоздено пераје, обојено црно и златно, било је додато да појача „змајски” утисак. Високи блатобрани су били продужени у кратка уназад повијена крила.

Дугачка метална глава змаја била је монтирана напред на хладњаку, а рефлекторима је средина обојена црним тачкама да би се начиниле „очи”. То је у ствари било све, осим што је кабина била покривена оклопном куполом уз додатак бацача пламена. Био је то, као што је Бонд и мислио, трактор маскиран да преплаши и опремљен да спржи – мада он није могао да замисли чему бацач пламена уместо митраљеза. Било је јасно да је такво возило једино које може преко целог острва.

Све ово је на Бонда оставило снажан утисак. Увек се тако осећао пред стручношћу и озбиљношћу. Било је очигледно да је Доктор Ноу човек који уме снажно и упорно да се труди. Још мало па ће га Бонд и упознати. Још мало па ће се наћи пред тајном званом Доктор Ноу. А онда, шта? Горко се насмешио себи. Неће му бити допуштено да се извуче, са свим овим што зна. Свакако ће бити убијен, уколико не успе да умакне или да убеди да га пусте. А шта с девојком? Хоће ли он моћи да докаже њену недужност и издејствује да је поштеде? Могуће, али никада неће бити пуштена да оде с острва. Мораће да остане ту до краја живота, као љубавница или као жена неког од ових људи, или самог Доктора Ноуа, ако му се буде свидела.

Мисли су му биле прекинуте тврђим отпором тла под точковима. Били су прешли језеро, и сада су се налазили на стази која води уз падину према кућицама. Кабина је подрхтавала, а машина је кретала у успон. Још пет минута и биће горе.

Онај до возача је бацио поглед преко рамена на Бонда и девојку. Бонд му се весело насмешио. Казао је: – Добићете одликовања за ово.

Смеђе и жућкасте очи су без узбуђења погледале у његове. Љубичасте, као боровницом обојене, усне су се раствориле у порузи у којој је било и тихе мржње: – Зачепи ту жвалаву губицу. – Човек се окренуо.

Девојка је гурнула Бонда лактом и прошапутала: – Зашто су толико груби? Зашто нас толико мрзе?

Он јој се накезио из висине. – Валда је то зато што смо их уплашили. Можда се још боје. То због тога што се на нама не види да се плашимо њих. Морамо то да одржимо.

Девојка се свила уз њега. – Покушаћу.

Сада је успон постајао стрмији. Сива светлост је допирала кроз прорезе у оклопу. Зора је бојила небо. Напољу је почињао нови дан усијане врелине и опаког ветра и смрада барског гаса. Бонд је размишљао о Кворелу, том храбром делији који овај дан неће видети. Сетио се његовог осигурања живота. Кворел је био намирисао своју смрт. А опет га је пратио без поговора. Његова вера у Бонда је била јача од његовог страха. А он га је изневерио. Да ли ће Бонд значити смрт и овој девојци?

Возач се пружио ка табли с командама. Из предњег дела возила огласило се кратко завијање полицијске сирене. Кроз један минут машина је стала, брекћући, с мењачем у неутралном положају. Човек је притиснуо један прекидач и откачио микрофон с куке поред себе. Проговорио је у њега, а Бонд је чуо одјек из гласноговорника напољу. – О-кеј. Имамо Енглешчића и женску. Онај други је мртав. То је све. Отварај.

Бонд је чуо како се нека врата повлаче у страну на гвозденим клизачима. Возач је уклопио брзину, па су полако клизнули неколико метара напред и зауставили се. Човек је искључио мотор. Зачуло се клопарање отварања гвозденог поклопца са спољашње стране. Струја свежег ваздуха и плина јасније светлости су испунили кабину. Неке руке су зграбиле Бонда и грубо га цимнуле уназад, на бетонски под напољу. Он се подигао. Осетио је цев пиштоља у свом боку. Један глас је казао: – Остани где си. Без трикова. – Бонд је погледао тог човека. Још један кинески црнац, од исте лозе као и остали. Жуте очи су га радознано проучавале. Он се равнодушно

окренуо. Један други човек је убадао девојку својим пиштољем. Бонд је оштро казао: – Њу не дирај. – Пришао је и стао крај ње. Изгледало је да су та двојица изненађени. Стајали су, неодлучно уперених цеви.

Бонд се осврнуо око себе. Налазили су се у једној од металних кућица које је био видео са реке. Била је то гаража и радионица. „Змај” је био заустављен изнад канала за механичарски преглед уређеног у бетону. Неки размонтиран ванбродски мотор је лежао на једној од радних тезги. Пруге белих натријумових светилки су се пружале дуж таванице. Осећао се мирис моторног уља и издувних димова. Возач и његов сарадник су прегледали машину. Сада су се гегаво придизали.

Један од стражара је рекао: – Проследили смо поруку. Наређење је да их пошаљемо. Је л’ све ишло како ваља?

Сувозач, за ког је изгледало да је по положају највиши од свих присутних, је казао: – Наравски. Мало препуцавања. Фарови разбијени. Можда и нека рупа у гумама. Нек’ се момци поломе – све да прегледају и дотерају. Ја ћу да спроведем ово двоје, па идем да мало склопим очи. – Окренуо се Бонду. – О-кеј, мичи се. – Показао је руком ка дубини дугачке гараже.

Бонд је казао: – Мичи се ти. Пази како се понашаш. И реци овим мајмунима да скину цеви с нас. Могли би грешком да опале. Изгледају довољно глупаво.

Човек му се приближио. Остала тројица су се примакли за њим. Мржња им је црвено пламтела у очима. Вођа је подигао стиснуту песницу, велику попут омање шунке, и зауставио му је испод носа. С напором се обуздавао. Напрегнуто је казао: – Слушај ти, мистер. Понекад нама момцима дозволе да учествујемо у весељу на крају. Само прижељкујем да и сада буде тако. Једном смо тако уживали читаву недељу. Јао, само да ми је да те зграбим... – Ућутао је. Очи су му блескале окрутношћу. Погледао је поред Бонда у девојку. Очи су се претвориле у уста која влаже и облизују своје усне. Обрисао је шаке низ

ногавице панталона. Ружичасти врх језика му је вирио између љубичастих усана. Окренуо се осталој тројници. – Шта кажете, другари?

И та тројница су гледали у девојку. Климали су отворених уста, као деца пред украшеном новогодишњом јелком.

Бонд је очајнички желео да помахнитало улети међу њих, да треска та безобразна лица песницама спојеним оковима, прихватајући њихову крваву освету. Али тиме би запечатао девојчину судбину. Овако, све што је постигао својим одважним речима било је да се она преплаши. Казао је: – Добро, добро. Четворица вас је а нас двоје, и још су нам руке везане. Хајдемо. Ми вам не можемо ништа. Само нас не гурајте и не убадајте толико. Доктор Ноу вам се можда наљути због тога.

При помену тог имена, лица су се променила. Три пара очију су се бело преместила с Бонда на свог вођу. Читав минут вођа је подозриво пиљио у Бонда, пун питања, покушавајући да докучи да ли можда он има неког уплива на њиховог господара. Уста су му се отворила да каже нешто. Онда се предомислио. Несигурно је казао: – О-кеј. Зезали смо се. – Обратио се људима за потврду. – Је л' тако?

– Сигурно! Наравска ствар. – Било је то брундаво мрмљање. Погледали су на другу страну

Вођа је набусито казао: – Изволите, мистер. – Кренуо је дугачком гаражом.

Бонд је ухватио девојчин ручни зглоб и пошао. Био је под снажним утиском тежине коју има докторово име. Требало је то упамтити, за случај да опет имају каква посла с људством.

Човек је дошао до неких грубих дрвених врата на крају кућице. Крај њих се налазио прекидач звона. Притиснуо је два пута и чекао. Зачуло се „клик” и врата су се отворила, откривајући десетак метара тепихом застрвеног пролаза у стени, с наредним вратима, лепшим и драпкасто обојеним, на супротном крају.

Човек је коракнуо у страну. – Само напред, мистер. Куцајте. Тамо ће вас преузети. – У гласу му није било поруге, а поглед му је био безизражајан.

Бонд је повео девојку у ходник. Чуо је како се врата затварају иза њих. Стао је и погледао. – А сада?

Насмешила се, уплашено и дрхтаво. – Прија кад бос газиш по тепиху.

Благо јој је стиснуо зглоб. Кренуо је напред ка обојеним вратима и покуцао.

Врата су се отворила. Бонд је прошао кроз њих, девојка њему за петама. Када је стао као укопан није ни осетио да је она налетела на њега. Само је стајао и зурио.

13

Тамница, сва у раскоши

Били су у некој врсти пријемне собе какву највеће америчке корпорације имају пред директорским одајама на највишим спратовима својих њујоршких облакодера. Соба је била пријатних размера, пространа. Пôд је био од зида до зида прекривен најфинијим дебелим тепихом боје црног вина, а зидови и таваница су били обојени пастелним голубијесивим тоном. На зидовима су, умешно груписане, висиле репродукције у боји Дегаових балерина и балетских призора, а осветљење су давале високе модерне лампе с тамнозеленим укусно ишараним сенилима.

Десно од Бонда је био широк сто од махагонија са зеленом кожом на горњој плочи, а на њој најскупљи тип интерфона. Две старинске столице високих наслона очекивале су госте. На другом крају собе је био један мањи сто с наслаганим шареним часописима и магацинима, и још две столице. И на писаћем и на овом столу биле су високе вазе са свеже насеченим цветовима слеза. Ваздух је био чист и свеж, с благим трагом скупе намирисаности.

У соби су биле две жене. За писаћим столом, наливпера спремног изнад штампаног формулара, седела је млада Киниџа пословног изгледа, с наочарима у коштаном оквиру испод надстрешнице црне кратко подшишане косе. Очи и усне су

јој биле уобличене у уобичајен смешак којим службеник на рецепцији дочекује госте.

Врата на која су они ушли је држала, и чекала да одмакну у собу да би могла да их затвори, једна прилично крупна жена од око четрдесет пет година. И она је била кинеске крви. Њен квадратно обликован цвикер је пресијавао од жеље добре домаћице да их прими и угости тако да се осећају као код куће.

Обе жене су биле одевене у беспрекорно бело, с белим чарапама и белим антилопским клонпама, налик на запослене у најскупљим америчким салонима лепоте. Било је нечег меканог и безбојног у њиховом тену, као да ретко излазе из затвореног простора.

Док је Бонд упијао читав приказ жена на вратима је цвркулала уобичајене фразе добродошлице, као да је њих негде била заробила провала облака па су због тога закаснили на заказани пријем. Кад је најзад затворила врата и увела их према столу да би их сместила на столице, наставила је да ћерета. – Ево, ја сам сестра Лили, а ово је сестра Роуз. Она само хоће да вам постави неколико питања. Него, да видимо... цигарету? – Дохватила је украшену кутију пресвучену кожом. Отворила ју је и положила на писаћи сто испред њих. Кутија је имала три преграде. Она је показала малим прстом: – Ове су америчке, ово је „плејерс“, а ове су турске. – Подигла је скуп стони упаљач и чекала.

Бонд се пружио окованим шакама да узме једну турску.

Сестра Лили је просто скикнула од запрепашћења. – Јао, види! – Звучала је истински узнемирено. – Сестро Роуз, кључ, брзо! Стално им говорим да пацијента никад не смеју овако да доводе. – У гласу су јој били нестрпљење и гађење. – Свашта од тог особља споља! Време је да им се добро прочита.

Сестра Роуз је била исто толико пометена. Журно је испретурала по једној фиоци и пружила кључ сестри Лили, која је, уз много гугутања и тепања, откључала два пара лисица па

коракнула иза писаћег стола и спустила их у корпу за папирне отпатке као да су неки прљави завоји.

– Хвала вам. – Бонд није био у стању да смисли никакав начин да овлада ситуацијом, осим да се препусти оном што се одиграва на позорници. Пружио се, узео цигарету и запалио је. Бацио је поглед на Хани, која је ошамућено седела и стискала ручне наслоне своје столице. Упутио јој је смешак охрабрења.

– Сада, молићу – сестра Роуз се нагнула над дугачак образац штампан на скупом папиру. – Обећавам да ћу бити кратка. Ваше име, молим Вас, господине-- ов-вај--

– Брајс, Џон Брајс.

Марљиво је писала. – Стална адреса?

– Службена... Краљевско зоолошко друштво, Рицентс парк, Лондон, Енглеска.

– Занимање?

– Орнитолог.

– Хвала Вам. Сада, да видимо... Сврха доласка?

– Птице – казао је Бонд. – Ја заступам и Друштво Одобон из Њујорка. Имају у закупу део овог острва.

– Аа, тако. – Бонд је посматрао перо које записује тачно оно што је он казао. После последње речи исписала је читак знак питања у загради.

– А – сестра Роуз се учтиво насмешила у Ханином правцу, – Ваша супруга? Да ли се и она занима птицама?

– Да, тако је.

– Њено лично име?

– Ханичајл.

Сестра Роуз је била одушевљена. – Како слатко име! – Вредно је записивала. – А сада само још име неког свог, и онда смо завршили.

Бонд је дао М-ово име, наводећи га за обоје као најближег рођака. Казао је да је то „ујак”, а да му је адреса „Генерални директор, ’Универзал експорт’, Рицентс парк, Лондон”.

Сестра Роуз је завршила с писањем и казала: – Тако, и то смо обавили. Много Вам хвала, господине Брајсе, и надам се да ће вам обома пријати боравак овде.

– Најлепше хвала. Сигуран сам да хоће. – Бонд је устао. Хани је поступила исто, лица и даље без израза.

Сестра Лили је рекла: – А сада, изволите са мном, јадничци моји. – Отишла је до врата у наспрамном зиду. Зауоставила се, с руком на округлој кваки од брушеног стакла. – Јој, тешко мени, сад сам, ето, заборавила бројеве соба! Окер апартаман, је л’ тако, сестро?

– Да, тако је. Четрнаест и петнаест.

– Хвала, слатка моја. Ево – отворила је врата. – Изволите за мном. На жалост, има много да се иде. – Затворила је врата за њима и кренула напред. – Доктор често прича о оним некаквим покретним степеницама, али знате како је кад је неко много заузет – весело се насмејала. – Толико је још других ствари на које мора да мисли.

– Да, сигурно – казао је Бонд учтиво.

Ухватио је девојку за руку, па су кренули за том мајчинском ужурбаном појавом дуж стотину метара дугог високог ходника, који је био уређен као и пријемна соба али осветљен густо распоређеним скупим зидним лампама.

Бонд је учтивим кратким речима одговарао на повремене цвркутаве опаске које је сестра Лили добавивала преко рамена. Сав ум му је био усредсређен на околности под којима су примљени. Био је сасвим сигуран да су ове две жене „пръве”. Њима се нису отели ниједан поглед и ниједна реч који не би били на месту. Било је очигледно да је у питању нека врста „фасаде”, али чврста, пажљиво подупрта декором и глумачким саставом. У соби није било одјека, па ни сада у ходнику, што је говорило да су из металне радионице били ступили у падину планине и да сада корачају њеним подножјем. Рекло би се да се крећу према западу – ка оној литици на завршетку острва.

На зидовима није било влаге а ваздух је био свеж и чист, с прилично јаким струјањем њима у лице. Много новца и доброг пројектантског рада је некада уложено у све ово. Бледило ових двеју жена је наводило на претпоставку да оне проводе све своје време у недрима планине. По оном што је сестра Лили казала, изгледало је као да су оне део унутрашње поставе, која нема никакве везе с мишићавом и грубом екипом напољу, и можда чак и не схвата какав су они сој људи.

Пред вратима, сестра Лили је позвонила. Очекивали су их. Врата су се отворила сместа. Једна чаробна млада Кинескиња у кимону цветних шара слезове и беле боје је ту стајала и смешкала се и клањала, како се валда од кинеских девојака и очекује. У бледом лицу налик на латицу опет није било ничег до тоpline и добродошлице. Сестра Лили је ускликнула: – Ево их, најзад, Меј! Господин Џон Брајс и његова супруга. И, знам да мора да су преморени, зато да их одведемо право у собу, да доручкују и спавају. – Окренула се Бонду. – Ово је Меј. Срце од девојке. Она ће да се стара о обома. Шта год да вам треба, само звоном позовите Меј. Њу сви наши пацијенти највише воле.

Пацијенти, помислио је. Други пут да је употребила ту реч. Учтиво се насмешио девојци. – Драго ми је. Да, обоје бисмо свакако да се сместимо у наше собе.

Меј их је обухватила топлим смешком. Рекла је тихим, пријатним, гласом: – Искрено се надам да ће вам пријати, господине Брајсе. Била сам слободна да наручим доручак чим сам чула да сте дошли. Хоћемо ли...? – Ходник се гранао лево и десно од двоструких врата лифта у наспрамном зиду. Девојка је кренула десно. Бонд и Хани су пошли за њом. Сестра Лили на зачељу.

Врата с бројевима су на обе стране била распоређена по ходнику. Сада је све било у најсветлијем ружичастом, с голу-бијесивим тепихом. Ходник су нагло завршавала двоја врата,

једна уз друга, 14 и 15. Меј је отворила број 14, и они су ушли за њом.

Нашли су се у дивној соби с два лежаја у модерном Мајами стилу, с тамнозеленим зидовима, сјајним подом од махагонија на ком су ту и тамо лежале дебеле беле застирке, и с лепо обликованим намештајем од бамбуса с пресвлакама ишараним крупним црвеним ружама на белој подлози. Једна врата су водила у мало „мушкију” собу за боравак, а друга у изузетно раскошно модерно купатило с кадом упуштеном у поду и бидеом.

Било им је као да су их увели у најновији хотелски апартман негде на Флориди – осим две појединости које је Бонд запазио. Није било прозора, нити квака на унутрашњој страни врата.

Меј је с надом погледала у њега, па у њу.

Бонд се окренуо према Хани. Насмешио јој се. – Изгледа врло пријатно. Шта ти мислиш, драга?

Девојка се играла узицом своје сукње. Климнула је главом, не гледајући га.

Зачуло се стидљиво куцање на вратима, и још једна девојка, лепа као и Меј, уцупкала је у собу с пуним послужавником на уздигнутој шаци. Спустила га је на сто у средини и привукла две столице. Збацила је беспрекорно чисту ланену крпу која је прекривала посуде, и на прстима изашла из собе. Осетио се диван мирис сланине и кафе.

Меј и сестра Лили су се повукле леђима према вратима. Старија је застала на прагу. – А сада вас, мили наши, остављамо на миру. Ма шта да вам треба, само звоните. Звонца су крај кревета. И, још нешто, наћи ћете доста чисте одеће у ормарима. Само кинеског кроја, на жалост – трептала је као да се извињава, – али се надам да ће величине одговарати. Кројачница је добила мере тек синоћ. Доктор је строго наредио да вас не узнемиравају. Биће очаран ако вечерас вечерате с њим. –

Застала је и с упитни смешком погледала њу, па њега. – Да кажем да ћете...?

– Да, молим Вас – казао је Бонд. – Реците Доктору да одушевљено прихватамо.

Окренуо се према Хани. Изгледала је сметено. Још је избегавала његов поглед. Пало му је на памет да она никада и није могла да се сретне с таквом благошћу, нити да види толику раскош. Њу све ово мора да чуди и плаши далеко више од оног кроз шта су прошли напољу. На лицу је имала пруге осушеног зноја и соли и прашине.

Бонд се насмејао. Смејао се с истинским задовољством што је њен страх утопљен потпуном збуњеношћу одећом и несигурношћу по питању избора држања, а смејао се и слици коју су чинили – она у њеним ритамима а он у прљавој плавој кошуљи и црним фармеркама и блатњавим еспадрилама.

Пришао јој је и узео њене шаке у своје. Биле су хладне. Рекао је: – Хани, ми смо два страшила. Само се једно питање поставља. Хоћемо ли прво да доручкујемо, док је вруће, или ћемо да поскидамо ове прње и окупамо се, па да једемо кад се охлади? Ништа друго немој да бринеш. Ево нас у овој дивоти, ништа друго није важно. Хајде сада, шта ћемо?

Насмешила се несигурно. Плаве очи су трагале по његовом лицу за потврдом безбриге. – Тебе не брине шта ће бити с нама? – Климнула је главом према соби. – Зар не мислиш да је све ово клопка?

– Ако је и клопка, ми смо у њој. Не можемо ништа, до да поједемо сир. Да видимо само хоћемо ли врућ или хладан. – Стиснуо јој је шаке. – Стварно, Хани. Препусти бригу мени. Помисли само где смо били пре један сат. Зар ово није боље? Реци сада – купање или доручак?

Невољно је казала: – Па, ако ти мислиш... Мислим – ја бих пре да се оперем. – Пожурила је да дода: – Али мораш да ми помогнеш. – Одмахнула је главом према вратима купатила.

– Ја не знам како се то тамо ради. Шта треба...? Оно све... то ја не умам...

Он јој је озбиљно казао: – Ништа лакше. Ја ћу све да ти припремим. Док се ти купаш, ја ћу да доручкујем. – Пришао је једном од уграђених плакара за одећу и повукао врата. Било је ту пет-шест кимона, свилених и платнених. Извадио је један ланени, по случајном избору. – Скини ту одећу и увуци се у ово, а ја ћу да спремам каду. Касније можеш да изабереш шта ћеш, за кревет и за вечеру.

Она је захвално казала: – Јао, да, Џемсе. Још само да ми покажеш... – кренула је да откопчава кошуљу.

Пожелео је да је стисне у наручје и пољуби. Уместо тога, нагло је казао: – Само тако, Хани – и отишао у купатило и одврнуо славине.

У купатилу је било свега – течност за купање за мушкарце и калупи соли за жене. Издубио је једну коцку над водом, и просторија је одједном замирисала на орхидеје. Сапун је био најфинији француски. У ормарићу иза огледала изнад лавабоа биле су четкице за зубе и паста, чачкалице, ружина водица за испирање уста, свилени конач за чишћење између зуба, аспирина. Били су ту и електрични апарат за бријање, лосион који се користи после бријања, две најлонске четке за косу и пластични чешљеви. Све ново и нетакнуто.

Бонд је погледао своје прљаво необријано лице у огледалу и кисело се насмешио сивим, од сунца отеченим, страдалничким очима. Капсула око прашка је свакако од најфинијег шећера. Било би мудро очекивати да је лек унутра од најгорче врсте.

Поново се окренуо кади и опипао воду. Биће много врела за неког ко се вероватно никада није окупао топлом водом. Пустио је мало хладне. Кад се нагнуо, две руке су му се савиле око врата. Усправио се. То златно тело је бљештало пред позадином од белих плочица купатила. Пољубила га је

снажно и неспретно у уста. Он ју је обухватио рукама и стиснуо уз себе, док му је срце одскакало. Задахтано му је шапнула у уво: – Било ми је необично у оној кинеској хаљи. Нема везе, ионако си казао да смо муж и жена.

Бондова шака је била на њеној левој дојци. Њен вршак је био тврд од страсти. Стомак јој је био чврсто прислоњен уз његов. Што да не? Зашто да не? Немој да си будала! Лудо би било у овом тренутку. Обоје сте у смртној опасности. Мораш да останеш хладан као лед да би уопште улучио прилику да се извучеш из ове каше. Касније! Други пут! Не буди слабић.

Склонио је шаку с њених груди и положио јој је око врата. Очешао је лице о њено, а онда прислонио усне око њених у дуг пољубац.

Одмакнуо се и држао је испружених руку. На тренутак су се тако гледали, очију сјајних од жеље. Она је дисала убрзано, усана растављених тако да је видео бљесак зуба. Дрх-тавим гласом је казао: – Хани, упадај у каду док те нисам испрашио.

Насмешила се. Не говорећи ништа, коракнула је у каду и пружица се целом дужином. Погледала је горе. Изазивачки је казала: – Мораш да ме окупаш. Ја не знам шта треба. Мораш да ми покажеш.

Бонд је у очајању рекао: – Умукни, Хани. И доста тих враголија. Узми лепо сапун и сунђер и почни да се трљаш. Враг те однео! Није време да водимо љубав. Идем да доручкујем. – Пружио је руку на кваку и отворио врата. Она се тихо огласила: – Џемсе! – Осврнуо се. Плазила му се. Узвратио јој је дивљим кезом и треснуо вратима.

Превукао је шаком преко лица и затресао главом да би одагнао мисли о њој. Да би разбистрио ум, пажљиво је прошао кроз обе собе тражећи излазе, можда некакво оружје, микрофоне – било шта што би му користило да зна. Ничег таквог није било. На зиду је био електрични сат који је показивао

осам и тридесет, а крај двоструког кревета низ прекидача звона. На њима су била објашњења: УСЛУГА У СОБИ, ФРИЗЕР, МАНИКИРКА, СЛУШКИЊА. Није било телефона. Високо у углу собе биле су решетке малих отвора за проветравање – по квадрат странице тридесетак сантиметара. Неупотребљиво. Изгледало је да су врата од неког лаганог метала, обојена да се слажу са зидовима. Бонд је целом тежином тела грунуо на једна од њих. Нису се померила ни милиметар. Затвор – један сасвим изузетан затвор. Није вредело копрцати се. Клопка се чврсто била стиснула око њих. Сада је све што су мишеви могли да ураде било да што је могуће боље искористе сир.

Бонд је сео за сто постављен за доручак. Кафа је била врела у термос посуди. Шлаг је мирисао свеже.

Десетак минута касније, чуо је отварање врата купатила. Спустио је комад тоста премазан мармеладом и прекрио очи рукама. Она се насмејала. Рекла је: – Он је кукавица. Боји се мале девојчице. – Бонд је чуо како претура по плакарима. Она је и даље говорила, напола за себе: – Зашто ли се толико уплашио! Наравно, да се порвемо, лако бих га оборила. Можда се тога боји. Можда он и није нека снага. Да, сигурно је то. Зато и не сме да се скине, да не видим. Хмм, да видимо, хоћу ли му се допасти у овом? – Подигла је глас. – Џемсе, драги, свиђају ти се у белом с плавим птичицама које лете свуда по мени?

– Да, ђаво те однео – казао је кроз шаке. – А сад престани да мељеш и дођи да доручкујеш. Спава ми се.

Она је цикнула: – О, ако мислиш да је време да идемо у кревет, наравно да ћу да пожурим.

Уследило је шуштање стопала и Бонд ју је чуо како седа наспрам њега. Спустио је шаке. Она му се смешкала. Изгледала је чаробно. Коса јој је била очешљана и обликована убиствено лепо, с једне стране падајући низ образ док је с друге била затегнута и заденута за уво. Кожа јој је искрила свежином, а крупне плаве очи су блистале од среће. Сада му се

свиђао тај поломљени нос. Био је постао део његових мисли о њој, и наједном му је пало на памет да ће бити тужан једном кад она буде обична беспрекорно лепа девојка као друге лепе девојке. Али, знао је да не вреди да покушава да је одврати. Седела је чедно, с рукама у крилу испод завршетка разреза који је показивао пола њених дојки и дубоку долину трбуха.

Оштро јој је казао: – Слушај ме, Хани. Изгледаш предивно, али кимоно се тако не носи. Подигни га лепо и затегни и чврсто вежи и престани да изиграваш кол герлу. Тако се, једноставно, не понаша за столом.

– Јао, надувена звери матора. – Привукла је стране кимоно сантиметар-два. – Зашто не волиш да се играш? Хоћу да се играмо мужа и жене.

– Не за доручком – рекао је одлучно. – Хајде, једи. Све је одлично. И, свеједно, сав смрдим колико сам прљав. Идем да се обријем и окупам. – Устао је и обишао око стола, па је пољубио у косу. – А што се тиче игре, како ти то зовеш, пре бих се играо с тобом него ма с ким на свету. Само не сада. – Не чекајући њен одговор ушао је у купатило и затворио врата.

Обријао се и окупао и истуширао. Осећао је неодољиву поспаност. Сањивост га је запљускивала у таласима, тако да је с времена на време морао да прекине оно што ради и да спусти главу између колена. Када је дошао до прања зуба, једва је успео. Сада је већ препознао те знакове. Нечим је био омамљен. Прах у кафи, или у оном соку ананаса? Свеједно. Сасвим свеједно. Желео је само да легне на плочице на поду и да склопи очи. Пијано је одлељујао до врата. Заборавио је да нема ништа на себи. И то му је било свеједно. Девојка је ионако била завршила с доручком. Сада је била у кревету. Отетурао је до ње, придржавајући се за намештај. Кимоно је лежао на поду. Она је чврсто спавала, гола под танким чаршавом.

Бонд је сањиво зуррио у слободан јастук крај њене главе. Не! Пронашао је прекидаче и погасио светла. Сада је морао да

препузи преко пода до своје собе. Стигао је до кревета и некако се подигао на њега. Пружио је руку тешку као олово и треснуо по прекидачу лампе крај узглавља. Промашео је. Светиљка је треснула на под и сијалица се распрнула. Последњом трунчицом снаге он се окренуо на бок и пустио да га тала-си заплъусну и превале му се преко главе.

Светлуцаве бројке на електричном сату у великој соби показивале су девет и тридесет.

* * *

У десет сати врата велике собе су се тихо растворила. Нека врло висока танана појава се оцртала на позадини осветљеног ходника. Мушкарац. Сигурно висок два метра. Стајао је на прагу, прекрштених руку, и ослушкивао. Задовољан, полако је крочио у собу, па до кревета. Знао је тачно куда да се креће. Савио се и ослушнуо мирно девојчино дисање. У следећем тренутку се машио за груди и притиснуо неки прекидач. Упалила се батеријска лампа, која је давала врло широк зрак светлости. Била је причвршћена каишем, који ју је држао на његовој грудној кости. Нагнуо се напред, тако да је блага светлост осветљавала девојчино лице.

Улез је проучавао то лепо лице неколико минута. Једна шака му је кренула навише и дохватила чаршав испод њене браде па га нежно повукла надолу, до краја кревета. Та шака која је свукла чаршав није била прѰва шака. Била су то покретна челична кљешта на крају металне шипке која се губила у црном свиленом рукаву. Механичка рука.

Човек је дуго пиљио у наго тело пред собом, покрећући груди горе-доле како би се сваки делић тог тела нашао под светлом. Онда се канѰа поново пружила, па благо подигла угао чаршава с дна кревета и вратила га преко девојке. Човек је још тренутак стајао зурећи у уснуло лице, онда је искључио батерију на грудима и тихо се удаљио преко собе према отвореним вратима просторије у којој је спавао Бонд.

Човек се задржао дуже крај Бондовог кревета. Пажљиво је одмеравао сваку црту, сваку сенку на тамном, скоро округлом, лицу које је лежало утопљено, изгубљено, на јастуку. Посматрао је титрање откуцаја на грлу и бројао их, а, када је спустио чаршав исто је учинио на површини око срца. Процењивао је кривине мишица и бутина, и замишљено посматрао прикривену снагу у том равном стомаку. Чак се и сасвим нагнуо до забачене растрворене десне шаке и проучавао линије живота и судбине на њој.

Најзад је, бескрајно пажљиво, челична штисаљка навукла чаршав назад до Бондовог грла. Још један минут је висока појава стајала изнад уснулог човека, а онда се бешумно окренула и клизнула у ходник, а врата су се с једва чујним „клик” затворила.

14

Изволите у мој салон

Електрични сат у свежој мрачној соби у срцу планине је показивао четири и тридесет.

Напољу, околу планине, Раков спруд се у врелини и смраду био дотетурао до пред крај још једног дана. На источном крају острва је маса птица, луизијанских чапљи, пеликана, кљунарки, ковачића пузаваца, белих чапљица, фламинга, и оно мало ружичастих кашикара, наставила с градњом својих гнезда или је ловила рибу у плитким водама језера. Већина тих птица је узнемиравана толико често те године да су биле одустале од сваке помисли на градњу. У претходних неколико месеци у редовним временским размацима нападало их је чудовиште које је налетало ноћу и спаљивало им легла и тек започета гнезда. Ове године многе неће извести младе. Биће насумичних покушаја селидбе, а многе ће угинути од праве хистерије која захвата колоније птица кад остану без свога дома и мира.

На другом крају острва, над гуанером од које планина изгледа као да је снегом прекривена, огромно мноштво морских гавранаова је било провело уобичајен дан у наждавању рибом и плаћању данка, у виду драгоценог ђубрива, свом власнику и заштитнику. Није било ничег што прети њиховим гнездима. Ускоро ће женке полагати по три јајета, из којих ће јато њиховог господара бити увећавано у просеку за по два млада гаврана.

Испод врха, тамо где почињу откопи, стотињак црних људи и жена, који су били сва радна снага, ближило се крају дневног посла. Још педесетак кубних метара гуаноа је било ископано из падине, и нових двадесетак метара заравни придодато откопном нивоу. Гледан одоздо, нагиб је личио на терасасте винограде на југу Италије, само што овде није било лозе. Беласале су се дубоке голе полице усечене у брду. А уместо смрада мочварног гаса који је владао остатком острва, овде се осећао снажан мирис амонијака, док је тежак врео ветар који суши откопе дувао свеже покренуту беличастосмеђу прашину у очи и уши и носеве копача. Ипак, тежаци су били навикнути на тај мирис и ту прашину, и посао им је био лак и здрав. Ни на шта се нису жалили.

Последњи гвоздени вагонет тога дана кренуо је низ пругу која је змијуљила низ планину до дробилице и сепаратора. Дунула је пиштаљка и радници су забацили гломазне пијукe на рамена па лењо кренули доле према свом насељу од металних кућица, ограђеном високом жицом. Сутра, на другој страни планине, месечни брод ће пристати крај дубоког дока у чијем су грађењу они помогли пре десет година, али који од тада никад нису видели. То ће значити свеже залихе и нову робу и јефтине ђинђуве и пића у кантини. Биће празник. Биће рума, биће плесања, понеко ће се и потући. Живот је леп.

Живот је био леп и старијем спољашњем особљу – свим кинеским црнцима као што су они који су ловили Бонда и Кворела и девојку. И они су завршили с радом у гаражи и у машинским радионицама и на стражарским местима, па се разишли у „официрске” зграде и просторије. Осим стражарских дужности и надгледања утовара, сутра ће бити празник и за већину од њих. И они ће имати своје пиће и игранку, а стићи ће и нова месечна пошилка девојака „изнутра”. Неки „бракови” из последње партије ће се наставити и следећих месеци

или недеља, зависно од укуса „мужа”, али пред другима ће бити свеж избор. Биће ту и оних старијих девојака које су оставиле своје бебе у дому за нахочад и сада се враћају на нове „дужности”, а стићи ће и подмладак од тек стасалих младих које „излазе” први пут. Око таквих ће бити туча, и крв ће се просути, али ће на крају сваки „офицер” имати своју жену да му у наредних месец дана реди одаје и задовољава потребе.

Дубоко доле, у хладном срцу планине, далеко испод овог добро устројеног живота на површини, Бонд се пробудио у свом удобном кревету. Осим благе главобоље, осећао је да је снажан и окрепљен. У девојчиној соби светла су била упаљена, и чуо је њено кретање. Спустио је стопала на под и, избегавајући комадиће стакла од разбијене сијалице, полако пришао плакару с одећом па навукао први кимона који му је дошао под руку. Кренуо је ка вратима. Девојка је била изнела гомилу кимона на кревет, и сада их је испробавала пред зидним огледалом. На себи је имала један веома леп од небескоплаве свиле. Изгледао је дивно на злату њене коже. Бонд је казао: – *Taj* је прâви.

Нагло се окренула, руке на устима. Спустила је шаку. – А, ти си! – Насмешила му се. – Мислила сам да се никада нећеш пробудити. Неколико пута сам долазила да те погледам. Била сам одлучила да те будим у пет. Сада је пола пет, а ја сам гладна. Можеш ли да тражиш нешто да једемо?

– Што да не – Бонд је пришао њеном кревету. Док је пролазио крај ње обавио јој је руку око струка и повукао је. Гледао је прекидаче звона. Притиснуо је оно с ознаком УСЛУГА У СОБИ. Казао је: – А ова остала? Хајде да у свему уживамо.

Она се закикотала. – Али шта је то *маникирка*?

– Неко ко ти сређује нокте. Морамо лепо да се дотерамо за Доктора Ноуа. – У позадини његових мисли била је неодољна потреба да се дочепа некаквог оружја – и једне маказице су боље од ничег. Добро би дошло ма шта.

Притиснуо је још два прекидача. Пустио је девојку и осврнуо се по соби. Неко је ту био док су они спавали, и покупио оно што је остало после доручка. На једном ормарићу крај зида био је послужавник с пићима. Бонд је пришао да га осмотри. Било је ту свега. Затакнута између боца стајала су два јеловника. Велике одштампане стране нудиле су што и најбољи париски или њујоршки хотели, од састојака који не губе у квалитету дубоким замрзавањем. Свакако није могло да се гунђа на укус сира у овој мишоловци!

Зачуло се куцање на вратима и савршена Меј је ушла, с још две цвркутаве младе Кинескиње. Бонд је прекинуо њихово понизно клањање и мрмљање, наручио чај и тост с путером за Хани, и рекао им да се побрину за њену косу и нокте. Онда је отишао у купатило, попио два аспирина и истуширао се хладном водом. Поново је навукао кимоно, помислио како у њему изгледа блесаво, и вратио се у собу. Зрачећи око себе осмехом, Меј га је најлепше замолила да буде тако љубазан па да одабере шта би он и госпођа Брајс за вечеру. Без одушевљења, наручио је кавијар, јагњеће котлете и салату, затим срнећа леђа, за себе. Када је Хани одбила да ма шта изабере, за њу је тражио дињу, печена пилетину на енглески начин и сладолед од ваниле с топлим чоколадним преливом.

Меј је клањањем изражавала своје одобравање. – Доктор пита да ли ће вам између петнаест до осам и осам одговарати.

Суво јој је рекао да хоће.

– Најлепше Вам хвала, господине Брајсе. Доћи ћу по вас у шеснаест минута до осам.

Бонд је прешао до тоалетног сточића за којим су вредни нежни прсти удешавали Ханину косу и нокте. Она му се узбуђено насмешила у огледалу. Он је смркнуто казао: – Не дај да те много направе на мајмуницу – и отишао до послужавника с пићима. Толико од оне његове замисли да се домогне некаквог оружја. Маказице и турпије и ножићи су висили о маникир-

кином струку закачени ланцем. Исто тако и фризеркине маказе. Бонд се спустио на свој испретуран кревет и задубио у пиће и суморне мисли.

Жене су отишле. Девојка је провирила ка њему. Пошто он није подигао главу, она се вратила у своју собу и оставила га на миру. Убрзо је ушао код ње да сипа себи још једно пиће. Површно је казао: – Хани, изгледаш дивно. – Бацио је поглед на сат на зиду и вратио се и попио пиће па навукао још један од идиотских кимона, једнобојан плави.

Тачно у одређено време зачуло се тихо куцање, и њих двоје су без речи изашли из собе па кренули празним, пријатним, ходником. Меј се зауставила код лифта. Врата је држала отворена опет једна марљива млада Кинескиња. Ушли су и врата су се затворила. У овом затвору је све било *de luxe*. У себи се просто протресао од гађења. Видео је да је то примећено. Обратио се девојци: – Извини, Хани. Мало ме боли глава. – Није желео да јој каже да га сва ова раскош обесхрабрује, да нема ни најмању представу у чему је заправо ствар, да му све ово не мирише на добро, и да нема ни трунчицу некаквог плана како да се из свега извуку. То је било оно најгоре.

Девојка се припила уз њега. Казала је: – Жао ми је, Џемсе. Валда ће да ти прође. Ниси нешто на мене љут?

Бонд се присилио на осмех. – Не, мила. Само се на себе љутим. – Онда је утишао глас. – Него, ово вечерас. Пусти мене да причам. Буди природна и не бој се. Доктор Ноу је можда мало луд.

Она је свечано климнула главом. – Даћу све од себе.

Лифт се с уздахом зауставио. Бонд није имао представу о томе колико су се спустили – тридесет метара, шездесет? Аутоматска врата су се сиктаво растворила, и Бонд и девојка су искорачили у неку пространу собу.

Унутра није било никог. Била је то просторија високе таванице, дуга око двадесет метара, с три стране обложена

књигама од пода до плафона. На први поглед, четврти зид је изгледао као да је од дебелог плавоцрног стакла. Чинило се да је та соба у исто време радни кабинет и библиотека. У једном углу је био велик писаћи сто претрпан папирима, а у средини сто са часописима и новинама. Удобне полуфотеље, пресвучене црвеном кожом, биле су размештене свуда наоколо. Тепих је био тамнозелен, а светлост из уобичајених лампи пригушена. Једино је било необично то што су ормарић и послужавник с пићем уз средину дугачког стакленог зида, а наслоњаче и сточићи с пепељарама постављени у полукруг око њих, тако да се у соби некако све слегало пред тим празним зидом.

Бондово око је ухватило вртлог некаквог кретања у тамном стаклу. Прешао је преко собе. Сребрни пљусак ситних рибица које гања велика риба прелетео је преко тамноплавог. Нестале су, тако рећи, преко ивице екрана. Шта ли је то? Акваријум? Бонд је погледао горе. Метар испод таванице, таласићи су лизали стакло. Изнад таласа је била трака сивијег плавоцрног, попрскана варницама светлости. Ово није акваријум. Ово је море, изнад њега ноћно небо. Цела једна страна собе била је направљена од јâког стакла. Били су под морем, гледали му равно у срце, седам-осам метара испод површине.

Бонд и девојка су стајали као приковани. Онда је он кренуо дуж зида, опчињен замишљу да се живи пред овим увек новим и бескрајно променљивим живим приказом. Једна велика шкољка се полако успињала уз стакло од нивоа пода, разиграни морски коњићи и као крв црвени месечеви бречачи насртали су њушкицама и чешали се о угао стакла, док је једна морска стонога испитивачки наступала, грицкајући сићушне алге које сигурно свакодневно расту споља на стаклу. Једна дуга мрачна сенка застала је насред „излога”, па се полако одмакла. Само још кад би се боље видело!

Као да слушају наређење, два велика млаза светлости пробола су воду полазећи од спољашње стране „екрана”. На

тренутак су претраживали сваки за себе. Онда су се спојили на сенци која се удаљавала, и тамносиви торпедо ајкуле дуге четири метра се показао у свим својим појединостима. Начас се ајкула окренула право у стопљени зрак, па су се испод пљоснате рептилске главе показала бела полумесечаста уста. Стајала је тако пропета један секунд, а онда је, уз елегантан и надмен ковит, велики уназад повијени реп извео окрет и, севајући попут муње, ајкула је нестала.

Светла су се угасила. Бонд се полако окренуо. Очекивао је да иза њега буде Доктор Ноу, али је соба још била празна. Изгледала је некако непомично и беживотно у поређењу с дамравим тајнама с ону страну стакла. Бонд је вратио поглед. Како ли све ово изгледа под светлим бојама дана, кад може да се види све, можда на седам-осам метара, или и даље? Колико чудесан мора да је човек ком је некада синула ова фантастична замисао, и како је изузетан био технички подухват да се све то направи! Како ли је то извео? Само је један могућ начин. Сигурно је саградио стаклени зид дубоко у литици, а онда пажљиво уклањао слој за слојем спољашње стене све док рониоци нису пробили последњу љуску од корала. Али, колико ли је стакло дебело? Ко му га је излио? Како га је допремио на острво? Колико је ронилаца употребио? Колико ли је, Боже благи, све то могло да кошта?

– Милион долара.

Глас је био дубок, пун одјека, с неким трагом америчког нагласка.

Бонд се полако, скоро невољно, окренуо од стакла.

Доктор Ноу је ушао кроз врата иза свог радног стола. Стајао је и гледао их доброћудно, с танким осмехом на уснама.

– Претпостављам да сте размишљали о трошковима. Моји гости после петнаестак минута обично мисле о материјалној страни. И Ви сте?

– Јесам.

И даље насмешен (Бонду је остајало да се навикне на тај танани осмех), Доктор Ноу је полако изашао из писаћег стола и кренуо ка њима. Чинило се пре да клизи него да корача. Колена му нису надимала дугачак кимоно, сив као пушчана цев, а испод његове ниске ивице није се видела обућа.

Први утисак се односио се на његову виткост и укрућеност и висину. Доктор Ноу је био најмање петнаест сантиметара виши од Бонда, али га је право и круто држање тела чинило још вишим. Глава је такође била издужена и ушиљена од округле, потпуно ћелаве, лобање према шпицастој бради, тако да је личила на обрнуту кишну кап, или пре на кап уља, пошто је тамножута кожа пресијавала.

Било је немогуће одредити му године. Колико је бар он видео, на лицу није било бора. Чудно је било видети чело глатко као и горњи део угланчане лобање. Чак су и упали припијени образи испод истакнутих јагодица изгледали глатко као фино обрађена слоновача. Обрве су биле некако „далијевске”, fine и црне и оштро извијене навише као да су насликане за маску неког мађионичара. Испод њих, искошене очи црне као угаљ пиљиле су из лобање. Није било трепавица. Очи су изгледале као отвори цеви два мала револвера, непосредно уперене и без трептања и потпуно лишене израза. Танак и фин нос завршавао се тик изнад широке утиснуте ране од уста, која су, упркос скоро трајном цртежу осмеха, показивала само округлост и власт. Брада је била повијена према врату. Касније ће тек Бонд приметити да се ретко покреће од средишта, одајући утисак да као да су глава и вратни део кичме из једног комада.

Та чудовишна клизећа појава деловала је као циновски отрован црв умотан у сиву металну фолију, и Бонда не би изненадило да је видео и остатак тог љигавог увијеног тела како се вуче позади по тепиху.

Доктор Ноу је дошао на три корака од њих и зауставио се. Рана на дугачком лицу се растворила. – Опростите ми што

се не рукујем с вама – дубоки глас је био раван и уједначен. – То нисам у стању. – Рукави су се полако размакнули и рас-творили. – Немам шаке.

Два пара челичних штипалјки су се указала на својим блиставим дршкама и задржала да их они погледају, налик на кљешта богомољке. Онда су се рукави поново спојили.

Бонд је осетио да се девојка крај њега трза.

Црне рупице су се окренуле ка њој. Клизнуле су ка ње-ном носу. Глас је рекао безизражајно: – Несрећа. – Очи су се вратиле на Бонда. – Дивили сте се мом акваријуму. – Била је то тврдња, не питање. – Човек ужива у зверима и птицама. Ја сам одлучио да уживам и у рибама. Сматрам да су оне далеко раз-новрсније и занимљивије. Сигуран сам да обоје делите моје одушевљење.

Бонд је рекао: – Честитам Вам. Никада нећу заборавити ову собу.

– Нећете. – Опет је то била тврдња, можда с мало злу-радог наглашавања чињенице. – Али, имамо много тога да разговарамо. А тако мало времена. Седите, молим вас. Нешто да попијете? Цигарете су вам крај столица.

Доктор Ноу је отишао до високе кожне наслоњаче и пре-вио се на седиште. Бонд је сео наспрам њега. Девојка се смес-тила између њих, мало повучено.

Бонд је осетио кретање иза себе. Погледао је преко ра-мена. Човек ниског раста, кинески црнац, грађен попут рвача, стајао је уз послужавник с пићима. Одевен у црне панталоне и леп бели сако. Црне бадемасте очи на широком месечастом лицу среле су се с његовим, па нерадознано клизнуле у страну.

Доктор Ноу је рекао: – То је мој телохранитељ. Струч-њак за многе ствари. Нека вас не чуди његова изненадна појава. Увек носи овде напреду коју зову воки-токи – спустио је браду ка кимону на грудима. – Тако могу да га дозовем кад год ми треба. Шта ће девојка да попије?

Не „Ваша супруга”. Бонд јој се окренуо. Њене очи су биле широке и упиљене. Тихо је казала: – Кока-колу, молим.

Бонд је осетио тренутак олакшања. Бар није смлављена читавом представом. Казао је: – А ја бих један средњи мартини с вотком, уз танку кришку лимуна. Протресено, а не мешано, молим. Најбоље ако је вотка руска или пољска.

Доктор Ноу је свом танком осмеху додао један изузетан набор. – Видим да сте и Ви човек који зна шта хоће. У овој прилици Ваша ће жеља бити испуњена. Не налазите ли и Ви да је обично тако? Кад човек нешто жели, он то добије. Такво је бар моје искуство.

– Кад су ситнице у питању.

– Ако оманете на крупним стварима, то значи да немате велике амбиције. Концентрација, усмерење – то је све. Онда се и способност јави, оруђа се сама искују. „Дајте ми ослонац, и померићу свет” – али само ако жеља да се свет помери стварно постоји. – Танке усне су се једва приметно повиле с неким омаловажавањем. – Али то су брбљарије. Почели смо да ћаскамо. Боље да разговарамо. Обојица, сигуран сам, више волимо разговор од ћаскања. Да ли Вам је мартини по укусу? Цигарета имате, довољно и од праве врсте која годи Вашем тумору? Е, па, лепо. Семе, остави мешалицу с пићем крај господина, а још једну кока-колу поред девојке. Сад је негде осам и десет. Вечераћемо у тачно девет сати.

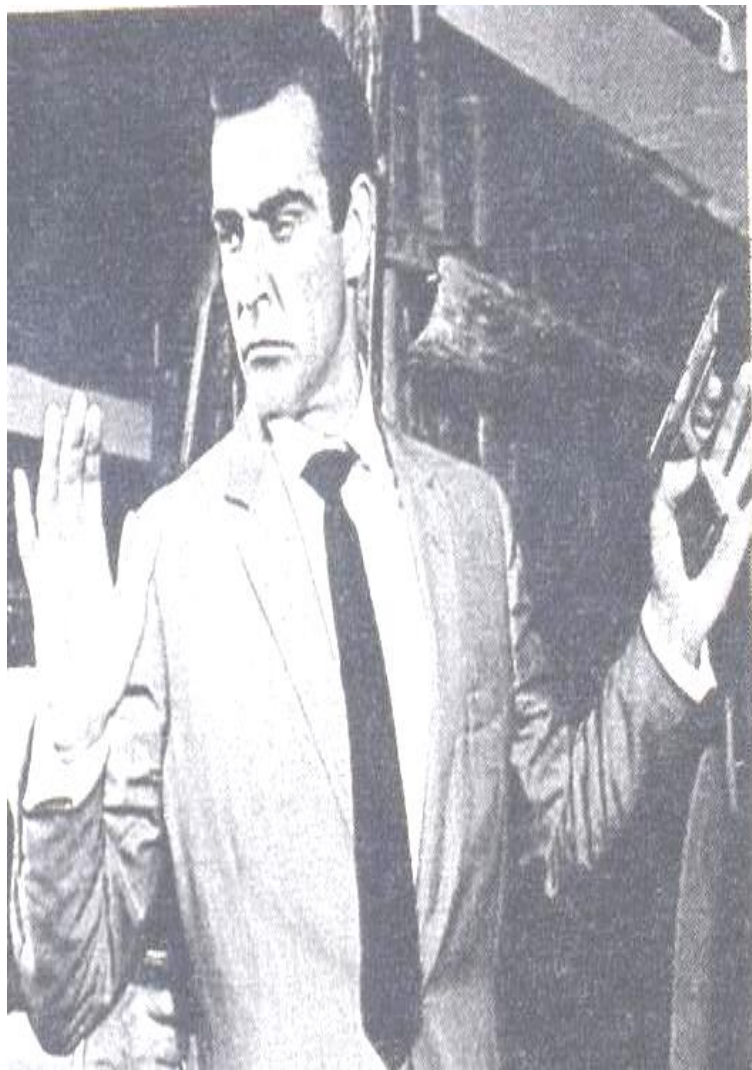
Доктор Ноу се још мало више усправио у својој наслоњачи. Круто се нагнуо напред, зурећи у Бонда. У соби је настао тренутак тишине. Онда је Доктор Ноу казао: – А сада, господине Џемсе Бонде из Тајне службе, да испричамо један другом наше тајне. Да покажем да не кријем ништа, први ћу ја да Вам причам своје. Онда Ви мени саопштите Ваше. – Очи су му смркнуто блеснуле. – Али, причајмо један другом истину. – Извукао је једну челичну штисаљку из широког рукава и подигао је у вис. Застао је. – Ја ћу говорити истину. Али,

ДОКТОР НОУ

морате и Ви исто. Ако не, ове ће – показао је штипаљкама према својим очима – знати да лажете.

Доктор Ноу је пажљиво довео челичну канџу пред једно па пред друго око и тапнуо по средишту обе очне јабучице.

Из очију су се, једно за другим, зачула два тупа „тиннг”.
– Оне – казао је Доктор Ноу – виде све.

15

Пандорина кутија

[Пандора – по старогрчкој митологији: прва жена на свету створена на пропаст људима, која је сва зла света носила затворена у једној кутији. Тако је *Пандорина кутија* извор сваког зла – прим. прев.]

Бонд је дохватио чашу и замишљено сркутао пиће из ње. Изгледало је бесмислено наставити с лажним представљањем. Прича о томе да заступа Друштво Одобон је ионако била танка, а могао је да је покида свако ко се разуме у птице. Било је очигледно да му је маска у фронцлама. Мора да се усредсреди на то да заштити девојку. За почетак, да окуражи њу сâму.

Насмешио се. Казао је: – Знам за Вашу везу у Краљевој кући, госпођицу Таро. Она је Ваш агент. Ја сам забележио ту чињеницу, и она ће бити обелодањена у одређеним околностима, као и остали подаци. – Доктор Ноу је и даље држао израз у ком није било никаквог занимања, али је Бонд наставио. – Само, ако ћемо да разговарамо, нека то буде без икаквих даљих позоришних трикова. Ви сте занимљив човек. Али, није Вам потребно да се чините занимљивијим него што јесте. Доживели сте несрећу да изгубите шаке. Многи мушкарци страдали у рату носе механичке шаке. Имате контактна сочива уместо наочара. Користите воки-токи да не бисте слугу дозивали звоном. Имате још трикова, нема сумње. Али, ипак сте Ви човек који спава и једе и празни се као и сви ми. Зато, доста с мађионичарским представама, молим Вас. Ја нисам Ваш копач гуаноа, и мене оне не одушевљавају.

Доктор Ноу је мало нагнуо главу. – Храбро речено, господине Бонде. Прихватам ту покуду. Ништа чудно ако сам раз-

вио неке извештачености које нервирају, јер предуго живим међу мајмунима. Али, грешите ако мислите да њима желим да Вас преварим. Ја сам сав за технику. Алатку прилагођавам материјалу. Поседујем и широк избор алата за обраду тврдых материјала. Но – мало је подигао спојене рукаве, па пустио да му падну у крило, – наставимо разговор. Ретко је задовољство имати интелигентног саговорника, и с уживањем ћу Вам испричати причу о једном од највећих људи на свету. Ви сте први који ћете да је чујете. Никад је још ником нисам испричао. Ви сте једина особа коју сам познавао која ће умети да цени моју причу, а такође и – Доктор Ноу је застао да би се осетили значење и значај последњих речи, – да је задржи за себе. – Наставио је: – Друга од ове две опаске односи се и на девојку.

Дакле, то је то. Па, у Бондовим мислима и није било места сумњи још од када је онај митраљез грунуо на њих, и, још пре тога, на Јамајци, где насртаји на њега нису били нимало неозбиљни. Од сâмог почетка је претпостављао да је овај човек убица, да ће ово бити обрачун до смрти. Он је на себи својствен начин веровао да ће победити у том двобоју, све до тренутка кад му се онај бацач пламена накезио у лице. Тада је почео да страхује. Сада је знао. Овај човек је прејак, сувише добро опремљен и наоружан.

Бонд је казао: – Нема сврхе да девојка све ово слуша. Она нема никакве везе са мном. Нашао сам је јуче на песку. Она је Јамајканка из Морганове луке. Скупља шкољке. Ваши људи су јој уништили чун, па сам морао да је поведем са собом. Склоните је одавде, нека се врати кући. Неће ником да прича. Заклеће се да неће.

Девојка се љутито умешала. – Ја *хоћу* да причам! Све ћу да испричам. И нећу да мрднем одавде. Остаћу с тобом.

Бонд ју је погледао. Ледено је казао: – Не требаш ми.

Доктор Ноу је благо рекао: – Не трошите дах на таква јунаштва. Нико ко крочи на ово острво није га никад напустио.

Да ли ме разумете? Нико, чак ни најпростији рибар. То код мене не може. Немојте да се убеђујете са мном, и не покушавајте да ме заварате. Не вреди вам.

Бонд је проучавао његово лице. У њему није било љутње, ни јогуњења, ничег осим надмоћне равнодушности. Слегнуо је раменима. Погледао је девојку и насмешио се. – Добро, Хани. Нисам ни мислио стварно. Мрзео бих да сада одеш. Остаћемо заједно, да чујемо шта овај манијак има да каже.

Девојка је, сва срећна, климнула главом. Као да се њен вољени био наљутио и запретио да је истера из биоскопске сале усред представе, па се предомислио.

Доктор Ноу је казао, истим оним благим сонорним гласом: – У праву сте, господине Бонде. Тачно то сам ја, манијак. Сви највећи људи су манијаци. Поседнути су манијом која их гони напред, ка циљу. Велики научници, филозофи, верске вође – сви манијаци. Манија је, драги мој, драгоцен као и гениј. Расипање енергије, парчање визије, губљење замаха, недостатак упорности – то су пороци чопора. – Благо се завалио у наслоњачи. – Ја те мане не поседујем. Ја сам, како Ви то правилно рекосте, манијак – манијак, господине Бонде, с манијом за власт. То је – црне рупе су празно севале у Бонда кроз контактна сочива – смисао мог живота. Због тога сам ја овде. Зато сте Ви овде. Зато ово овде и постоји.

Бонд је дохватио чашу и искапио је. Напунио ју је поново из посуде за мешање. Казао је: – Нисам изненађен. То је стара прича, кад човек мисли да је енглески краљ или председник Сједињених Држава, или Бог. Луднице су пуне таквих. Једина разлика је у томе што сте, уместо да будете затворени, Ви саградили сопствену лудницу и затворили се у њој. Само, зашто сте то тако? Зашто Вам властита заточеност у овој хелији пружа варку о власти и моћи?

Угао танких уста је затрептао нервирањем. – Господине Бонде, моћ је у неприкосновеној власти. Клаузевиков [Carl

Philipp Gottfried (Gottlieb) von Clausewitz (1780-1831) – пруски генерал и војни теоретичар, који је сматрао да је рат „наставак политике другим средствима” те да се не може свести само на мапе, геометрију и графиконе – прим. прев.] први принцип је био да има сигурну базу. Из ње човек даље креће у слободу делања.

То заједно је власт. Ја сам све то себи обезбедио, и још много преко. Нико више на свету не поседује моћ у толиком степену. И *не може* да је има. Свет је превише јаван. Такве ствари могу да се осигурају само у издвојености. Причате о краљевима и председницима. Колику моћ они поседују? Онолику колику им њихов народ дозволи. Ко на свету има власт над животом или смрћу свог народа? Сада кад је Стаљин мртав, можете ли да наведете још неког осим мене? А како то ја поседујем толику моћ, ту неприкосновену власт? Кроз издвојеност. Кроз чињеницу да нико *не зна*. Кроз истину да ником не морам да полажем рачуне.

Бонд је слегнуо раменима. – То је само представа моћи, Докторе Ноу. Сваки човек с упереним револвером одлучује о животу или смрти свог ближњег. Остали слични Вама убијају у тајности, и пролазе некако. На крају обично добију заслужено. Власт већу од оне коју они поседују намеће им друштво, заједница. То ће се десити и Вама. Кажем Вам, Ваша потрага за влашћу је варка, зато што је и сâма власт варка.

Доктор Ноу је равним тоном казао: – Исто и лепота, господине Бонде. Исто тако и уметност, новац, исто и смрт. И, вероватно, и живот. Ти појмови су релативни. Ваша игра речима не може да ме уздрма. Ја знам филозофију. Ја знам етику, и знам логику – боље него Ви, смем да кажем. Него, да оставимо ми ту бесплодну полемику. Вратимо се на оно што сам почео, с мојом манијом за влашћу, или, ако хоћете, за варљивом представом о власти и моћи. И, молим Вас, господине Бонде – опет се један додатни набор јавио у укрупњеном осмеху – молим Вас не замишљајте да ће пола сата чаврљања с Вама изменити

образац мог живота. Занимајте се пре за историју моје потраге за, рецимо тако, варком.

– Само напред. – Бонд је бацио поглед на девојку. Њене очи су ухватиле његове. Ставила је шаку на уста као да прикрива зевање. Бонд јој се накезио. Питао се хоће ли њиховог домаћина забављати да разбије незаинтересованост у њеном држању.

Доктор Ноу је доброћудно рекао: – Потрудићу се да Вас не гњавим. Чињенице су много занимљивије него теорије, слажете ли се? – Одговор и није очекивао. Приковао је поглед за елегантну шкољку која се већ била довукла до половине висине тамног стакла.

Извештаченост призора у сâмој соби – троје људи удобно заваљених у наслоњачама, пића на послужавницима, дебео тепих, сенила на лампама – све је то Бонду одједном било смешно. Чак су и драматика и цела опасност биле крхке и ништавне пред напредовањем шкољке на спољашњој страни стакла. Шта ако се стакло распрсне? Рецимо да су оптерећења била погрешно прорачуната, да су извођачи негде оманули. Шта ако би море одлучило да се мало снажније наслони на стакло?

Доктор Ноу је почео: – Ја сам син јединац немачког методистичког мисионара и младе Кинескиње из добре породице. Рођен сам у Пекингу, али на, како би се то рекло, „погрешној страни ћебета”. Ванбрачно зачет, био сам непожељан. Једној тетки моје мајке је плаћано да ме гаји. – Застао је. Без љубави, знате, господине Бонде. Без родитељске нежности и бриге. Тако је семе било посејано. Отишао сам у Шангај, да радим. Ступио сам у једну банду, прикључио се њиховим незаконитим пословима. Уживао сам у плетењу стега, у провалама, убиствима, паљењу неосигуране имовине. Био је то мој бунт против појма оца који ме је издао. Волео сам смрт и страдање људи и ствари. Постао сам вичан техникама криминала – ако хоћете да то тако зовемо. Онда су настале невоље. Морао сам

да будем склоњен. Банда ме је сматрала сувише драгоценим да бих био убијен. Прокријумчарили су ме у Сједињене Државе. Настанио сам се у Њујорку. Било ми је дато писмо с препорукама, шифровано, за једну од две најмоћније кинеске банде у Америци – Хип Сингове. Никада нисам сазнао шта је писало у том писму, али су ме сместа примили за поверљивог службеника. У заслужено време, кад ми је било тридесет, постао сам повереник у рангу благајника. У сефу је било преко милион долара. Жудео сам за тим новцем. Онда су почели велики ратови кинеских банди, чувени крајем двадесетих. Две велике њујоршке банде, моја, Хип Сингови, и наших супарника, Он Ли Онгови, такође су заратиле. За неколико недеља стотине су на обе стране побијене, њихове куће и имовина спаљене. Било је то време злостављања и убијања и паљевине, у којима сам с одушевљењем учествовао. Онда је скоро читава њујоршка полиција мобилисана. Добио сам плаћену информацију о полицијској рацији на седиште моје банде. Неколико сати пре него што је требало да упадну отворио сам сеф и извукао милион долара у злату, па нестао у Харлему и завукао се у подземље. Био сам глуп. Трбало је да напустим Америку, да побегнем у најдаље ћоше земљине кугле. Чак и из уклетих тамница Синг Синга главешине моје банде су успеле да ме досегну. Убице су дошле ноћу. Мучили су ме. Нисам хтео да кажем где је злато. Кињили су ме целе ноћи. Онда, кад ме нису сломили, одсекли су ми шаке да би се касније знало да је леш лоповски, прострелили ме кроз срце и отишли. Али, нешто о мени нису знали. Ја сам онај један у милион људи који има срце на десној страни. Такви су, дакле, изгледу – један према милион. Преживео сам. Само захваљујући вољи за животом прогурао сам операције и месеце у болници. И све време сам смишљао како да се извучем с парама – како да их сачувам, шта да учиним с њима.

Доктор Ноу је застао. Појавило му се благо руменило на слепоочницама. Тело му је поскакивало испод кимона. Успо-

мене су га узбудиле. На тренутак је склопио очи, прибирајући се. Бонд је помислио – сада! Да се бацам на њега и да га убијем? Да положим чашу и посечем га зупчастим крхотинама?

Очи су се отвориле. – Да Вас не гњавим? Сигурни сте? У трену сам осетио да Вам је пажња одлутала.

– Не. – Тренутак је био прошао. Хоће ли их бити још? Бонд је премеравао сантиметре потребног скока. Запазио је да му се вратна жила сасвим лепо види изнад ивице кимона.

Танке скерлетне усне су се раствориле и прича је кренула даље. – Било је то, господине Бонде, време за јасне и чврсте одлуке. Кад су ме отпустили из болнице, отишао сам код Зилберштајна, највећег прометника поштанских марака у Њујорку. Купио сам коверат, само један коверат, пун најређих марака на свету. Требале су ми недеље да дођем до свих најдрагоценијих. Само, нисам питао шта то кошта – у Њујорку, Лондону, Паризу, Цириху. Желео сам да ми злато постане преношљиво. Све сам уложио у марке. Био сам предосетио светски рат. Знао сам да ће бити инфлације. Знао сам да ће оне најбоље увећати, или макар задржати, вредност. А у међувремену сам мењао свој изглед. Дао сам да ми се сва коса ишчупа из корена, од дебелог носа начинио танак, уста проширио, усне стањило. Нисам могао да се смањим, зато сам се учинио вишим. Носио сам ципеле с назиданим ђоном. Недељама сам ишао на истезање кичме. Почео сам другачије да се држим. Одбацио сам механичке шаке и носио прсте од воска испод рукавица. Променио сам име у Џулијус Ноу – Џулијус по оцу, а Ноу, дакле НЕ, у знак да се одричем њега и одбацујем сваку власт. Бацио сам наочари и ставио контактна сочива, једна од првих која су икад направљена. Онда сам отишао у Милвоки, где нема Кинеза, и уписао се на медицински факултет. Сакрио сам се у том академском свету, свету библиотека и лабораторија и учионица и студентских домова. И, тамо сам се, господине Бонде, задубио у проучавање људског организма и људског

ума. Зашто? Зато што сам желео да знам шта све од те глине може да се умеси. Морао сам да научим каквим алаткама располажем пре него што их употребим за остварење мог следећег циља – потпуног обезбеђења од физичких слабости, од материјалних опасности и од ризика живљења. Онда, господине Бонде, из те сигурне базе, оклопљен и пред уобичајеним ветровима и громовима света, да кренем у остваривање моћи; моћи, господине Бонде, да чиним другима оно што је учињено мени, моћи да владам животом и смрћу, моћи да одлучујем, да судим, моћи да будем апсолутно независан од спољашње власти. Јер то је, господине Бонде, свидело се Вама или не, суштина временски ограничене власти.

Бонд се пружио и налио себи и треће пиће. Погледао је у Хани. Деловала је прибрано и незаинтересовано, као да су јој мисли на другим стварима. Насмешила му се.

Доктор Ноу је доброћудно казао: – Верујм да сте обоје гладни. Молим вас за стрпљење. Бићу кратак. Ето, да вас подсетим, стао сам код Милвокија. Кад је дошло време, завршио сам студије и напустио Америку па кренуо на лаке позорнице широм света. Звао сам себе „доктором” јер лекари одмах добијају поверење и могу да постављају питања не изазивајући подозрење. Трагао сам за својим седиштем. Оно је морало да буде безбедно од наилазећег рата, морало је да буде острво, морало је да буде потпуно изоловано, и морало је да буде способно за индустријску разраду. На крају сам купио Раков спруд. И, ево ме овде већ четрнаест година. Биле су то безбедне и плодне године, без облачка на хоризонту. Понела ме замишао о претварању птичјег измета у злато, и страствено сам напao тај проблем. Чинило ми се да је то идеална индустрија. Постојала је стална тражња за тим производом. Птице не захтевају никакву негу, само да их оставите на миру. Свака је, једноставно, фабрика за претварање рибе у измет. Копање гуаноа тражи само да се не претера у количинама које се ваде.

Једини проблем је цена радне снаге. Била је 1942. година. Обичан кубански или јамајкански радник је зарађивао десет шилинга недељно секући шећерну трску. Ја сам примамлио стотину њих на острво плаћајући им дванаест шилинга недељно. Са педесет долара по тони гуаноа имао сам добар посао. Али, под једним условом – да наднице остану непромењене. То сам осигурао изолујући моју заједницу од инфлације у свету. Окрутне методе је требало применити с времена на време, али исход је да су моји људи задовољни зарадама, јер су то највише зараде за које су икад чули. Довео сам десетак кинеских црнаца с породицама, да буду надзорници. Они примају по фунту недељно. Тврди су и поуздани. Ту и тамо и с њима сам морао да будем немилосрдан, али су брзо научили своје. Аутоматски ми се увећавало људство. Додао сам нешто инжењера и нешто грађевинара. Бацили смо се на посао у планини. Повремено сам доводио екипе стручњака под високим платама. Они су држани одвојено од осталих. Живели су у унутрашњости планине док не би завршили посао, а онда су одлазили бродом. Уградили су осветљење, систем за проветравање и лифт. Изградили су ову просторију. Залихе и опрема су довучени из свих крајева света. Ти су ми саградили и санаторијум, као мамаску која ће да прикрива моје операције у случају да једног дана дође до неког бродолома или да гувернер Јамајке одлучи да ме посети. – Усне су блеснуле у осмех. – Морате да признате да сам способан, ако желим, да приредим посетиоцима крајње мирисан пријем, а то је мудар опрез за будућност! А постепено, методично, моја тврђава је дограђивана док су птице поганиле поврх ње. Било је тешко, господине Бонде. – Црне очи нису тражиле сажаљење или похвалу. – Али, крајем прошле године сав је посао био обављен. Остварена је сигурна, добро скривена, база. Био сам спреман да кренем у следећи корак – ширење моћи на спољашњи свет. Да, да, преко ивица овог златног острва.

Доктор Ноу је застао. Мало је придигао руке па их помирљиво опет пустио на крило. – Господине Бонде, рекох да на небу није било ни облачка свих ових четрнаест година. Али један се вртео, све време, испод хоризонта. А знате ли шта је то било? Једна птица, глупава смешна птица звана ружичаста кашикара! Нећу Вас замарати појединостама, господине Бонде. Ви сте већ упознати с неким од збивања. Двојица стражара, километрима одавде усред језера, добијали су неопходне залихе бродићем с Кубе. На исти начин су слали своје извештаје. Ту и тамо би орнитолози из Америке долазили бродићем и проводили по неколико дана у логору. То ми није сметало. Та област тамо је ван домашаја мојих људи. Стражарима није био дозвољен приступ мојим објектима. Није било никаквог додира. Од сâмог почетка сам Друштву Одобон јасно ставио на знање да не желим сусрет с њиховим представницима. И, шта онда бива? Једнога дана, као гром из ведре неба, стигне ми писмо.

Ружичасте кашикаре су постале једно од птичјих чуда света. Друштво ми шаље званично обавештење да намерава да гради хотел на њиховом поседу, тамо крај реке којом сте дошли. Љубитељи птица из целог света ће да долазе да посматрају те птице. Филмови ће да се снимају. Раков спруд ће, рекоше ми у том усхићеном писму пуном убеђивања, да постане славан.

– Господине Бонде – руке су подигнуте па онда опет спуштене. Иронија се скупила у угловима укрупљеног осмеха. – Можете ли Ви то да верујете? Ова одвојеност коју сам постигао! Планови за будућност које сам створио! Све то да буде збрисано због неке гомиле доконих баба и њихових птица! Проучио сам терен у њиховом закупу. Написао сам писмо, ну дећи огромну суму да га откупим. Одбили су. Онда сам се дао на посматрање тих птица. Открио сам њихове навике. И, одједном је решење било ту. И то лако. Човек је одувек најгора претња тим птицама. Кашикаре су изузетно повучене. Лако се

преплаше. Послао сам људе на Флориду да набаве возило за мочвару – возило какво се користи при истраживању нафтоносних подручја, које ће моћи да се креће по сваком тлу. Преправио сам га и опремио тако да застрашује и спаљује – не само птице, већ и људе, јер ће и надгледници морати да оду. И, једне ноћи у децембру, тракторчић је заурлао преко језера. Разнео је логор, за обојицу надзорника је речено да су страдали – мада је један, испоставило се, утекао и умро тек на Јамајци – спалио је птичја легала, престравио птице. Потпун успех! Хистерија је обухватила кашикаре. Умирале су на хиљаде. Али, онда ми дође захтев да се авион спусти на мојој стази. Требало је да се води истрага. Одлучим да се сложим. Чинило ми се да је тако мудрије. Спреси се све за несрећу. Једном камиону откажу команде на стази управо кад авион рула после слетања. Авион уништен. Сви трагови камиона уклоњени. Тела с дужним поштовањем спакована у ковчеге, и ја извештавам о трагедији. Као што сам очекивао, настаје даља истрага. Стиже разарач. Отмено и с уважавањем примам капетана. Он и његови официри су допремљени до обале, а онда поведени у срце острва. Показујемо им остатке логора. Моји људи износе претпоставку да су стражари полудели од усамљености и побили се међусобно. Преживели је запалио логор и побегао у свом чуњу за рибарење. Проучава се полетно-слетна стаза. Моји људи извештавају да је авион наилазио превеликом брзином. Гуме мора да су се распрснуле од силине удара. Предају се тела погинулих. Све је врло тужно. Официри задовољни. Брод одлази. Мир поново влада.

Доктор Ноу се пажљиво накашљао. Пренео је поглед на девојку, а затим га вратио на Бонда. – И то је, пријатељи моји, цела моја прича. Или, пре, прво поглавље нечег за шта сам убеђен да ће бити дуга и занимљива прича. Поново је успостављена одвојеност од света. Сада више нема ружичастих кашикара, тако неће имати ни ко да их надгледа. Нема сумње да

ће Друштво Одобон одлучити да прихвати моју понуду за остатак њиховог закупа. Свеједно. Ако опет крену са својим смешним активностима, друге несреће ће их погодити. Ово је мени била опомена. Неће ми се више нико ту бркати.

– Занимљиво – рекао је Бонд. – Занимљива прича о развоју једног случаја. Значи, зато је Стренгвејз морао да буде уклоњен. Шта сте урадили с њим и с његовом девојком?

– Они су на дну вештачког језера Мона. Послао сам тројицу од мојих најбољих људи. Имам малу али делотворну машинерију на Јамајци. Неопходна ми је. Успоставио сам праћење припадника обавештајних служби на Јамајци и на Куби. То је неизоставно потребно ради мојих даљих операција. Ваш мистер Стренгвејз је нешто посумњао, и почео је да чепрка. На сву срећу, до тада су ми већ кретања и навике тог човека били познати. Његова смрт, и девојчина, тражиле су само да се погоди одређено време. Надао сам се да ћу слично ефикасно завршити и с Вама. Имали сте среће. Али, знао сам каква сте врста човека по досијеима из Краљеве куће. Погодио сам да ће мува да дође пауку. Био сам спреман за Вас, и када се чун појавио на екрану радара знао сам да одавде нећете отићи.

Бонд је казао: – Ваш радар није за неку похвалу. Била су два чуна. Тај који сте видели припадао је овој девојци. Кажем Вам да није имала никакве везе са мнош.

– Онда нема ни среће. Случајно ми је потребна бела жена за један мали опит. Као што смо се већ сагласили, господине Бонде, човек обично добије оно што жели.

Бонд је замишљено погледао човека пред собом. Питао се да ли се исплати макар покушати да се загребе његова непробојна кора. Вреди ли уопште труда претити му или се претварати? Помисао на целу ову игру скоро да му је била дојадила.

– Онда је ипак Вас напустила срећа, Докторе Ноу. Ви сте сада досије у Лондону. Моја размишљања о овом случају, до-

кази о отрованом воћу и о оној стоноги, о аутомобилу који је доживео удес, све је то забележено. Такође и имена госпођице Чанг и госпођице Таро. Упутства су остављена одређеној особи на Јамајци да се мој извештај отвори и да се према њему поступи уколико ја не успем да се вратим с Раковог спруда за три дана.

Бонд је застао. На лицу Доктора Ноуа није било никаквог израза. Ни трептаја, ни у очима ни на уснама. Вратна жила је дамарала правилно и равномерно. Бонд се нагнуо напред. Тихо је рекао: – Али због ове девојке, и једино због ње, Докторе Ноу, предложићу да се нагодимо. У замену за наш безбедан повратак на Јамајку, можете да добијете једну недељу форе. Можете лепо да понесете Ваш пакет с маркама и да седнете у Ваш авион, па да пробате да нестанете.

Завалио се. – Шта кажете, Докторе Ноу?

16

Хоризонти мука

Глас иза Бонда је тихо рекао: – Вечера је постављена.

Бонд се нагло окренуо. Био је то телохранитељ. Крај њега је стајао неки други човек, који је можда могао да му је брат близанац. Стајали су тако, као два набијена мишићава бурета, шака заривених у рукаве кимона, и преко Бондове главе гледали свог господара.

– А, већ је девет – Доктор Ноу је полако устао. – Идемо. Можемо да наставимо разговор у још приснијем окружењу. Лепо је од вас обоје што ме слушате с тако примерним стрпљењем. Надам се да се скромност моје кухиње и мог винског подрума неће показати као нова мука за вас.

Двострука крила врата стајала су отворена иза двојице у белим сакоима. Бонд и девојка су прошли за својим домаћином у малу осмоугаону собу обложену махагонијем и са средишним свећњаком од сребра чија су стакла чувала пламенове свећа. Испод тог гранатог полијелеја био је мали округао сто од махагонија, постављен за троје. Сребро и стакло су топло пресијавали. Једнобојан тамноплави тепих био је раскошно чупав и дебео. Доктор Ноу је заузео средишњу фотељу високог наслона и климањем главом упутио девојку на место десно од себе. Сели су и растворили сервијете од беле свиле. Цео тај безначајни обред и та дивна соба излуђивали су Бонда. Горео је од жеље да све поломи голим рукама. Да омота своју свилену сервијету око Докторовог врата и да стеже све док контактна сочива не полете с тих црних проклетих очију.

Двојица чувара су носили беле памучне рукавице. Служили су храну лепршава брзо и лако, ту и тамо подстицани понеком речју на кинеском коју би изговорио Доктор Ноу.

Испрва се чинило да је Доктор Ноу обузет јелом. Полако је испразнио три чинијице различитих врста супе, хранећи се кашиком на краткој дршци која је чврсто улегала у његове штисаљке. Бонд се усредредио на скривање својих страхова од девојке. Седео је опуштено, а јео и пио с апетитом на који је себе принудио. Весело је разговарао с девојком о Јамајци, о птицама и животињама и цвећу, који су за њу били лака и блиска тема. Ту и тамо би његова стопала потражила њена испод стола. Она скоро да се раздрагала.

Бонд није имао представу да ли је његова танана варка била успешна. Није полагао много наде. Доктор Ноу и његова прича зрачили су недосежношћу и несавладивошћу. Невероватна биографија је одзвањала непобитношћу. Ниједна једина реч није звучала немогуће. Али шта Доктор Ноу смера да учини даље, пошто спљеска муве које су дошле да му сметају? И, ако убије Бонда и девојку, хоће ли Лондон да сабере конце које је Бонд похватао? Вероватно хоће. Ту је Плејдел-Смит. Докази о отрованом воћу. Али, докле ће Бондова замена да одмакне у истрази? Не далеко. Доктор Ноу ће да слегне раменима у вези с нестанком Бонда и Кворела. Никад чуо за њих. А неће бити никаквог трага који води до девојке. У Моргановој луци ће мислити да се удавила при једном од својих дугих излета. Тешко је било замислити шта може да осујети Доктора Ноуа – друго поглавље његовог живота, од чега год да се оно састоји.

У позадини ђаскања с девојком, Бонд се припремао за најгоре. Крај тањира му је било много различитих оружја. Када су стигле крменадле, савршено спремљене, Бонд је неодлучно кренуо да пребира између ножева па се одлучио за онај за сечење хлеба. Док је јео и разговарао, примицао је себи велики челични нож за сечење меса. Једним широким замахом десном

руком оборио је чашу са шампањцем, и у делићу секунде при том превртању његова лева шака је сјурила нож у дубоки рукав кимона. Усред Бондових извињавања и гужве која је настала док су он и телохранитељ упијали просути шампањац, Бонд је подигао леву руку и осетио како му нож клизи испод пазуха па пада у кимоно, додирујући ребра. Кад је довршио с јелом, притегнуо је свилени појас око струка, премештајући нож преко стомака. Нож се лепо угнездио уз кожу, па се постепено и челик угрејао.

Донели су и кафу, и то је био крај вечере. Двојица стражара су пришли и стали тик иза Бондове и девојчине наслоњаче. Стајали су, руку прекрштених на грудима, без израза, непомични, као целати.

Доктор Ноу је лагано спустио шољицу на тањирић. Положио је своје челичне канце на сто пред собом. Још се мало исправио на седишту. На лицу му сада није било никакве обузетости. Очи су биле тврде и неумољиве. Танка уста су се набрала и растворила. – Пријала Вам је вечера, господине Бонде?

Бонд је узео цигарету из сребрне кутије пред собом и запалио је. Играо се сребрним стоним упаљачем. Њушио је зло. Мора некако да стрпа упаљач у џеп. Ватра можда може да је још једно оружје. Лаким тоном је рекао: – Да. Било је одлично. – Погледао је преко у девојку. Нагнуо се напред и испружио руке на столу. Прекрстио их је, обухватајући упаљач. Насмешио јој се. – Надам се да сам наручио оно што волиш.

– О, да, дивно је било. – За њу је забава још трајала.

Бонд је ужурбано вукао димове, покрећући шаке и подлактице да би створио утисак кретања. Окренуо се ка домаћину. Угасио је цигарету и завалио се у наслоњачи. Прекрстио је руке преко груди. Упаљач му је био под левим пазухом. Весело се насмешио. – И, шта сад бива, Докторе Ноу?

– Можемо да пређемо на програм за после вечере, господине Бонде. – Тамни осмех се намрешкао па нестао. – Размот-

рио сам Ваш предлог са свих страна. Да, у потпуности. Не прихватам.

Бонд је слегнуо раменима. – То Вам није мудро.

– Не, господине Бонде. Мислим да је Ваш предлог шу-
паљ. Људи од Вашег заната се не држе како Ви наводите. Ша-
љу редовне извештаје својим седиштима. Знам ја те ствари.
Тајни агенти не раде то што Ви кажете да сте урадили. Ви
много читате крими романе. Не, не прихватам Вашу причу.
Ако је истинита, спреман сам да се суочим с последицама. –
Премного сам уложио да бих сада скренуо са своје стазе. И
нека дође полиција, нек' дође војска. Где су човек и девојка?
Који човек, каква девојка? Ја не знам ништа. Молим вас, оста-
вите ме. Унесите ми немир у гуанеру. Где су вам докази? На-
лог за претрес? Енглески закон је строг, центлмени. Одлазите,
и оставите ме на миру с мојим љубљеним гаврановима. Види-
те, господине Бонде? А рецимо чак и да дође до најгорег. Да
неко од мојих агената проговори, што је крајње невероватно
(Бонд се сетио жилавог отпора госпођице Чанг). Шта ја имам
да изгубим? Две смрти више на списку оптужби. Само, госпо-
дине Бонде, један човек може само једном да виси. – Дугачка
крушкаста глава се зањихала. – Имате ли још шта да кажете?
Нешто да питате? Обоје вас чека напорна ноћ. Време вам исти-
че. А ја морам да се наспавам. Сутра пристиже месечни брод, и
морам да надгледам утовар. Мораћу да проведем цео дан доле
на доку. Па, господине Бонде?

Бонд је погледао преко у девојку. Била је смртно пребле-
дела. Зурила је у њега, чекајући да он изведе чудо. Настојећи
да добије на времену, рекао је: – И, онда, шта? После напор-
ног дана с птичјим изметом, шта Вам је следеће на програму?
Које је то следеће поглавље које мислите да ћете да напишете?

Бонд није подигао поглед. Дубок и тих надмоћан глас
запљуснуо га је као да се спушта из ноћног неба: – А, да. То
сте се, значи, питали, господине Бонде. Имате навикау да истра-

жујете. Дивим се тој снази у човеку ком је остало само још неколико сати. Зато ћу Вам рећи. Окренућу следећу страницу. Да Вас утешим. Има овде још нешто, не само птичји измет. Осећај Вас није изневерио. – Доктор Ноу је застао да би подвукао значај својих речи. – Ово острво, господине Бонде, треба да се разради у најдрагоценије техничко шпијунско средиште на свету.

– Стварно? – Бонд је и даље држао поглед на својим шакама.

– Свакако знате да је Тураново острво, око пет стотина километара одавде кроз Пролаз ветрова, најважније средиште за испробавање диригованих пројектила Сједињених Држава?

– Важан центар, да.

– Можда сте читали о ракетама које у последње време скрећу с правца? Вишестепена СНАРК, на пример, која је окончала свој лет у прашумама Бразила уместо у дубинама јужног Атлантика?

– Да.

– Сетићете се да је одбила прослеђена упутства да промени путању, чак и да спроведе самоуништење. Да је развила сопствену вољу?

– Сећам се.

– Било је и других неуспеха, пресудних неуспеха, на дугом списку прототипова – ЗУНИ, МАТАДОР, ПЕТРЕЛ, РЕГУЛУС, БОМАРК – толико много имена, толико промена, не могу свих ни да се сетим. Па, господине Бонде – Доктор Ноу није могао да задржи жицу поноса ван свога гласа, – можда Вас занима да знате да је огромна већина тих кварова изазвана с Раковог спруда.

– Да ли је могуће?

– Не верујете ми? Нема везе. Други верују. Други, који су сведоци потпуног напуштања целог једног низа, МАСТОДОН, због поновљених сметњи и грешака у одржавању курса, због

неспособности да се спроводе радио-упутства са Ћурановог острва. Ти други су Руси. Они су ми ортаци у том подухвату. Обучили су шесторицу мојих људи, господине Бонде. Двојица од њих су дежурни у овом тренутку, послушкују радио-таласе, путање по којима та оружја путују. На галеријама у стени изнад нас је опрема вредна милион долара, која прати ракете прецизно као и она на Ћурановом острву. У Пентагону влада паника. Изналазе нешто ново да пробају, мењају фреквенције, саставе легура, људство које шаље радио-команде. Наравно – Доктор Ноу је био искрен, – и ми имамо тешкоћа. Пратимо многе пробе пројектила не успевајући да продремо у мозак нове ракете. Али у таквим случајевима хитно ступамо у везу с Москвом. Да, они су нам чак дали машину за шифровање с нашим властитим таласним дужинама и поступцима. А онда се и они баце у размишљање. Дају нам предлоге решења. Ми их испробавамо. И онда, једног дана, господине Бонде, то вам је као кад успете да скренете пажњу једног човека у мноштву. Тамо горе, у стратосфери, ракета прихвати наш сигнал. Прихвати емитовање, и онда можемо да разговарамо с њом и натерамо је да се предомисли. – Доктор Ноу је застао. – Зар Вам није све ово занимљиво, господине Бонде, та малецка споредна делатност у односу на мој бизнис с гуаноом? А веома је, тврдим Вам, веома је исплатљива.

Бонд је подигао поглед. Дакле, *стварно* је био у праву. *Збиља* је било још, још много тога, у свему што се оком видело. Види, види! Сада су се делићи мозаика чврсто слегнули на своја места. За ово је свакако вредело престрашити и отерати понеку птицу и збрисати понеког човека. Издвојеност, тајновитост? Наравно да ће Доктор Ноу морати да убије њега и девојку. Власт, моћ? То је то. Доктор Ноу је заиста већ далеко одмакао у својим настојањима.

Бонд је погледао у те две црне рупе с неким новим уважавањем. Казао је: – Мораћете да побијете још много света да

бисте задржали ово овде у својим рукама, Докторе Ноу. Тешке су паре у питању. Имате Ви добро имање – боље него што сам мислио. Људи ће временом све више желети за себе по комад те торте. Питам се ко ће Вас први шчепати и убити. Ови горе – показао је према таваници, – који су обучавани у Москви? Они су технички стручњаци. Шта ли су њима наложили да једног дана ураде? То већ не можете да знате, зар не?

Доктор Ноу је казао: – Ви ме упорно потцењујете, господине Бонде. Бандоглав сте човек, и глупљи него што сам прво очекивао. Свестан сам ја тих могућности. Издвојио сам једног од тих људи и претворио га у личног контролора. Он има дупликате шифара и посебну машину за шифровање. Живи у другом делу планине. Остали мисле да је мртав. Он прати све текуће контакте. Даје ми копије целог промета. За сада су сигнали из Москве без икаквог трага завере. Ја непрестано мислим на те ствари, господине Бонде. Рекох Вам, потцењујете ме.

– Не потцењујем ја Вас, Докторе Ноу. Ви јесте врло опрезан човек, али је о Вама много досијеа отворено. У послу којим се ја бавим важи исто. Познајем тај осећај. Али неки од Ваших трагова су збиља врући. У Кини, на пример. Ја не бих волео да њих имам за вратом. Оно код ФБИ је још понајмање опасно – пљачка и лажно представљање. Али, познајете ли ове као што их ја знам? У овом тренутку сте им „најбољи пријатељ”. Само, они немају ортаке. Пожелеће да Вас прогутају, да све Ваше преузму једним метком. А онда, ту је и оно што се о Вама зна у мојој Служби. Стварно хоћете да подебљам ту фасциклу? Не бих ја тако, да сам на Вашем месту. Упорна је дружина тај свет у мојој Служби. Ако се ма шта деси мени и девојци, видећете да је Раков спруд малено и голо острвце.

– Не може се коцкати у високе улоге без ризиковања, господине Бонде. Ја прихватам те опасности и, колико год сам могао, опремио сам се за њих. Видите – у дубоком гласу се

јавио наговештај похлепе – на сâмом сам прагу још већих ствари. Друго поглавље, које сам најавио, садржи обећање награда какве би само будала одбацила због тога што се боји. Рекох Вам да могу да скрећем путање по којима те ракете лете. У стању сам да их наведем да се оглуше о своје радио-команде. Шта бисте рекли, господине Бонде, ако могу још и даље? Ако успем да их спустим у море близу овог острва и избегим тајне њихове конструкције? Нико се на Ћурановом острву не би изненадио што ту и тамо прототип неке нове серије пројектила отказује у лѣту и пада у близини Раковог спруда. Макар у почетку, то би се приписало механичкој грешци. Касније, можда, открили би да су и неки други радио-сигнали утицали на лѣт њихових ракета. Почео би кошмаран рат. Покушавали би да открију одакле потичу ти лажни сигнали. Чим бих открио да су ми на трагу, задао бих последњи страшан ударац. Њихове ракете би полуделе. Падале би на Хавану, на Кингстон. Окретале би се назад и стропоштавале на Мајами. И без бојевих глава, господине Бонде, пет тона метала које долећу брзином две хиљаде километара на сат могу да изазову страхоте у великим градовима. И, шта онда? Паника, пометња и гнев у јавности. Пробе би морале да се обуставе. А колико би ми ова страна платила да до тога дође, господине Бонде? И по колико за сваки прототип који дограбим и предам њима? Да кажемо, рецимо, десет милиона долара за цео подухват? Двадесет милиона? Била би то непроцењива победа у трци за наоружањем. Могао бих да кажем износ који год ми падне на памет. Није ли тако, господине Бонде? И зар пред овим могућностима Ваша убеђивања и претње нису смешни?

Бонд је ћутао. Није имало шта да се каже. Одједном је опет био у оној тихој соби високо изнад Рицентс парка. Чуо је кишу како добује по прозору и М-ов глас, нестрпљив, подруљив, надмен: „Ма, неке глупости с неким птицама... одмор на сунцу ће ти пријати...”. А он, Бонд, узео је један чун и јед-

ног рибара и понео сендвиче за ужину и отиснуо се – пре колико дана, пре колико недеља? – да „мало погледа”. Па, ето, дошао је до одговора, чуо разне тајне – и, сада? Сада је чекао да га љубазно одведу до његовог гроба и затрпају и њега и све те тајне и све отпатке које је успут нашао и вукао са собом у овој безумној пустиловини. Горчина се у Бонду подигла до уста, тако да је на тренутак мислио да ће да изврати. Дохватио је свој шампањац и испразнио чашу. Грубо је казао: – Добро, Докторе Ноу. Да се вратимо представи. Шта је на програму – нож, метак, отров, конопац? Само нека буде брзо, не могу више да Вас гледам.

Танке усне су се стиснуле у пурпурну линију. Она љубазна маска је била нестала. У високој наслоњачи сада је седео Велики инквизитор.

Доктор Ноу је изговорио једну реч и двојица чувара су коракнули напред и ухватили две жртве изнад лактова, стискајући им руке уназад на стране наслоњача. Није било отпора. Бонд се усредсредео да задржи упаљач испод пазуха. Шаке у белим рукавицама је осећао на својим мишицама као челичне стеге. Насмешио се девојци: – Жао ми је због овога, Хани. На жалост, нећемо имати прилику да се играмо како смо желели.

Девојчине плаве очи на бледом лицу биле су просто поцрнеле од страха. Усне су јој задрхтале. – Хоће ли болети?

– Тишина! Докторов глас је био пуцањ бича. – Доста је глупирања. Наравно да ће да боли. Ја се занимам за бол. Занима ме и колико бола људски организам може да поднесе. С времена на време правим опите на оним мојим људима који треба да буду кажњени. И на уљезима, као што сте ви. Ви сте ме обоје ставили на приличне муке. Заузврат, намеравам да вас изложим великом болу. Бележићу трајање вашег трпљења. Једнога дана ће моји налази бити предати свету. Ваша ће смрт бити у служби науке. Ја никад не траћим живи материјал. Немачки експерименти на живим људима за време рата много су

допринели науци. Већ је година прошла од када сам једну девојку изложио смрти на начин који сам одабрао за тебе, жено. Била је црнкиња. Трајала је три сата. Умрла од страха. Све време сам желео белу девојку, ради упоређења. Није ме изненадило кад су ми јавили да стижеш. Увек добијем оно што желим. – Доктор Ноу се завалио. Очи су му сада биле уперене у девојку, пратећи њено реаговање. Она је зурила у њега, напола хипнотисана, као пољски миш пред звечарком.

Бонд је зашкргутао зубима.

– С Јамајке си, знаћеш о чему говорим. Ово острво се зове Раков спруд. Тако су га назвали јер је преплављено раковима, копненим крабама, Јамајканци би рекли „црним крабама”. Знаш их ти. – Тежине су по око пола килограма, свака је као тањир. У ово доба године на хиљаде их излазе из својих рупа крај обале и пењу се ка планини. Горе, у коралном кршу, опет налазе рупе и мресте се и множе. Целе војске марширају, на стотине одједном. Газе кроз све пред собом, и преко свачег. На Јамајци пролазе и кроз куће које су им на путу. Природа их гони. – Доктор Ноу је застао. Тихо је казао: – Прождиру све на шта наиђу. И, сада, жено, сада „путују”. А ноћас ће, насред стазе, да наиђу голо тело жене, приковане и раскречене, и – прâва гозба! Пипаће голо тело својим пипцима, па ће један од њих начинити први зарез кљештима, и онда... и онда...

Девојка је јекнула. Глава јој се млитаво срушила на груди. Онесвестила се. Бондово тело се напело у столици. Низ најпогрднијих речи му је сикнуо између стиснутих зуба. Огромне чуварове руке су му биле као ватра око мишица. Није могао ни за милиметар да помакне ноге столице на поду. Кроз тренутак је већ одустао. Чекао је да му се грло смири, а онда казао, уз сав отров који је био у стању да улије у речи: – Скоте један. Пржићеш се у паклу за ово.

Доктор Ноу се танано насмешио. – Господине Бонде, ја не признајем постојање Пакла. Саберите се. Вама за утеху –

можда ће они кренути од грла, или од срца. Дамарање жила ће их привући. Онда неће бити дуго. – Изговорио је нешто на кинеском. Чувар иза девојчине наслоњаче се нагнуо и подигао је као да је дете, па забацио њено опуштено тело преко рамена. Отишао је до врата, отворио их и изашао, нечујно их затварајући за собом.

На тренутак је у соби владала тишина. Бонд је размишљао само о ножу који је осећао уз кожу и о упаљачу испод пазуха. Колики ударац може да зада с та два комада метала? Може ли некако да приђе на домашај овог манијака?

Доктор Ноу је мирно казао: – Рекосте да је моћ варка, господине Бонде. Шта сада кажете? Моја моћ да одаберем тачно овакву смрт за девојку сигурно није варка. Међутим, пређимо на поступак за Ваш одлазак с овог света. И ту има неких новина. Видите, мене занима анатомија храбрости – снага људског организма да трпи, да потраје. Али, како измерити људско трпљење? Како саставити кривуљу воље да се преживи, да се поднесе бол, да се надвлада страх? Много сам размишљао о том проблему, и верујем да сам га решио. Метод је још груб и недотеран, али учићу кроз искуство, кад још и још испитаника буде подвргавано проби. Припремио сам Вас за опит најбоље што сам могао. Дао сам Вам успављујуће средство да Вам тело буде одморно, а добро сам Вас нахранио да можете да прикупите пуну снагу. Будући... како да их назовем... пацијенти, уживаће исте предности. Сви ће кретати подједнако у том погледу. После је све само ствар куражи појединца и способности да се трпи. – Доктор Ноу је застао, посматрајући Бондово лице. – Видите, господине Бонде, управо сам довршио састављање трке с препрекама, једног опасног полигона смрти. Нећу више ништа о томе, пошто је елеменат изненађења један од чинилаца страха. Незнана и неочекиване опасности су оно најгоре, оно што најтеже погађа резерве куражи. Биће посебно занимљиво, господине Бонде, то што је човек

Ваших физичких способности мој први тркач. Много очекујем од Вас. Требало би да стигнете далеко, али када, као што је неминовно, најзад паднете на некој препони, Ваше тело ће бити сачувано и ја ћу до у танчине проучити физичко стање Ваших остатака. Сви налази ће бити забележени. Тако ћете бити прва тачка на графикону. Требало би да Вам је част, господине Бонде!

Бонд није казао ништа. Шта, до ђавола, све то значи? Из чега може да се састоји опит? Да ли ће бити могуће преживети га? Може ли икако да се извуче и стигне до девојке пре него што буде касно, макар само да би је убио и тако спасао мука? Бонд је без речи прикупљао резерве одважности, челичећи ум пред страхом од непознатог који га је већ хватао за грло, изоштравајући сву снагу своје воље да преживи. Некако, по сваку цену, мора да сачува оружја и да их примени.

Доктор Ноу се подигао и коракнуо од наслоњаче. Полако је отишао до врата па се окренуо. Опаке црне рупе су зјапиле у Бонда док су се љубичасте усне развлачиле. – Истрчите ми добру трку, господине Бонде. Моје мисли ће, што кажу, бити с Вама.

Доктор Ноу се поново окренуо, а врата су се тихо склопила иза високих узаних леђа у сивом.

17

Дуги крик

У лифту је био један човек. Врата су, отворена, чекала. Послужилац лифта је стајао испред табле с командама, и Бонд није могао да види које је дугме он притиснуо. Ишли су навише. Покушавао је да процени колико. Када се лифт зауставио, чинило му се да је вожња трајала доста краће него када је силазио с девојком. Врата су се растворила пред незастрвеним ходником с грубом сивом бојом на каменим зидовима. Ходник се пружао двадесетак метара напред.

– Чекај ме, Џо – казао је Бондов чувар возачу лифта. – Одмах се враћам.

Бонд је погуран ходником крај низа врата означених словима. Код једних се чуло благо брујање, и њему се учинило да су можда у машинској хали у планини. Дошли су до последњих врата, означених црним *Q*. Иза њих је била сиво обојена камена ћелија, не пространија од четири квадратна метра. У њој није било ничег осим једне дрвене столице, на којој су лежале, опране и уредно савијене, Бондове црне платнене фармернице и плава кошуља.

Чувар му је пустио руке. Бонд се окренуо и погледао у широко жуто лице испод коврцаве косе. Било је неке радозналости и задовољства у водњикавим смеђим очима. Човек је стајао држећи се за кваку на вратима. Казао је: – Па, то ти је то, момак. Линија старта. Можеш да седиш овде док не иструлиш, или да тражиш себи пут. Срећно слетео!

Бонд је помислио да можда вреди да покуша. Бацио је поглед крај чувара до моста где је послужилац стајао код отворених врата лифта и посматрао их. Тихо је казао: – Шта би рекао на десет хиљада долара и авионску карту до ма ког места на свету? – Посматрао је човеково лице. Усне су се развукле у широк кез и откриле смеђкасте зубе неравних врхова искрзаних годинама жвакања шећерне трске.

– Хвала, мистер. Мени се ипак живи. – Човек је пошао да затвори врата. Бонд је жустро прошапутао: – Могли бисмо да побегнемо заједно.

Дебеле усне су се подругљиво зацерекале. – Зачепи! – Врата су се затворила с треском.

Бонд је слегнуо раменима. С мржњом је погледао врата. Била су сва од метала, без кваке унутра. Пришао је столици и сео на своју уредно сложену одећу, па погледао по ћелији. Зидови су били сасвим голи, осим решетке за проветравање у једном углу, одмах испод таванице. Отвор је био шири од његових рамена. Очигледно излаз на стазу смрти. На зидовима није било ничег више осим једног дебелог стакленог округлог бродског прозора, не већег од Бондове главе, тачно изнад врата. Светлост из ходника се цедила кроз њега у ћелију.

Није вредело даље тражити време. Сада је негде пола једанаест. Напољу, на некој падини, девојка већ лежи и чека на стругање кљешта по сивом коралу. Бонд је нагло устао. Шта му, до врага, значи ово мирно седење!

Извукао је нож и упаљач и збацио са себе кимоно. Навукао је панталоне и кошуљу, па гурнуо упаљач у џеп панталона. Опробао је сечиво ножа палцем. Било је врло оштро. Било би још боље кад би могао да изоштри и врх. Клекнуо је на под и почео да бруси заобљени крај на камену. После драгоцених четврт сата напрезања био је задовољан. Није имао прâви бодеж, али ипак оружје које може и да убодје а не само да сече. Бонд је ставио нож у зубе, померио столицу испод решетке и

попео се на њу. Сада решетка! Пружио је руке, савијених прстију.

Следеће чега је био свестан био је раздирућ бол у руци, затим оштар тресак главом о камени поџ. Лежао је, ошамућен, с неким далеким сећањем на плави бљесак и сиктање и пуцање електрицитета који су му говорили шта га је ударило.

Клекнуо је, повијене главе, којом је лагано њихао лево-десно као рањена животиња. Осетио је мирис опрљеног меса. Принео је десну шаку очима. Преко унутрашње стране прстију вукла се црвена пруга отворене ране. Слика је подстакла бол. Он се полако подигао на ноге. Суморно је дохватио столицу и опет је усправио крај зида. Узео је нож и исекао траку одбаченог кимона, па њом чврсто умотао прсте. Онда се опет попео и погледао решетку. Онај електрични удар је био да му зада страх. Сигурно су сада искључили струју. Повијеним прстима леве руке је дохватио и стиснуо жичани оквир.

Ништа! Ништа – само жица. Забрундао је. Повукао је жицу. Мало је попустила. Цимнуо је опет, и она је полетела у његовој руци, остајући да виси на две бакарне траке које су се губиле у зиду. Откачио је оквир с трака и сишао са столице. Да, крајеви жице су у једном углу били слободно примакнути. Бацио се на посао, кидајући мрежу с оквира. Онда је, користећи столицу као чекић, исправио дебелу жицу.

После десет минута је имао некакво криво копље дуго преко метра. Један крај, где је жица некада била пресечена кљештима, био је оштар. Сада је имао и треће оружје! Њим неће моћи да пробије ничију одећу, али ће бити довољно за напад на лице и врат. Употребио је сву своју снагу и размак између доње ивице металних врата и пода да тупи крај жице обликује у грубо савијену дршку. Одмерио је жицу према нози. Била је предугачка. Савио ју је надвоје и затакао дршку за појас, тако да му је копље висило до изнад колена. Вратио се на столицу и ужурбано дохватио ивицу отвора. Није било

струје. Подигао се снагом мишића, провукао кроз отвор и пружио потрбушке у цеви, гледајући напред.

Тунел је био десетак сантиметара шири од Бондових рамена. Био је округлао, од углачаног метала. Он је извукао упалач, благосиљајући мисао која га је била навела да га узме. Тунел се пружао равно, гладак, осим на спојевима цевних сегмената.

Увијајући се попут змије, лако је напредовао. Свеж ваздух из система снажно му је дувао у лице. Ваздух није мирисао на море – био је вештачки обнављан у подземном постројењу за освежавање. Доктор Ноу је сигурно прилагодио један огранак система за своју мрачну сврху. Какве ли је опасности уградио за жртве? Сигурно несавладиве страхоте, нешто од чега нема бежања, јер за тркаче нема циља и награде, осим заборавана – бескраја, помислио је, – који можда пожели да заувек досегне. Осим ако је, можда, Доктор Ноу потценио човекову вољу да преживи. То му је била једина нада – да покуша да преживи све опасности на путу, макар само да се домогне последње ужасне станице.

Напред се назирало бледо светлуцање. Бонд му је опрезно прилазио, свих чула уперених испред себе попут пипака. Било је то блескање у завршетку бочног тунела. Ишао је даље, док му глава није додирнула метал. Окренуо се на леђа. Равно изнад њега, на врху усправне цеви високе педесетак метара, нешто је постојано светлело. Изгледало му је као да гледа кроз дугу пушчану цев. Бонд се савио око ивице састава и усправио. Дакле, требало је да се успне право уз ту блиставу цев без ослонца за ноге! Да ли је то уопште могуће? Раширио је рамена. Да, приањала су о зид цеви. Увукао је главу у рамена и збацио ципеле с ногу. Не вреди жалити се. Мораће да проба.

Петнаестак сантиметара при сваком захвату, тело му је кренуло да сврдла уз тунел – шири рамена да запнеш околу, горе стопала, скупи колена, одупри се стопалима о метал,

скупи рамена и дижи их даље. Опет уради исто, опет, и опет. Стани на свакој ситној избочини где се цеви спајају и искористи тај милиметар додатног ослонца да мало повратиш дах и одмериш следећи напор. Не гледај горе, мисли само на стопе метала које треба савладати, једну по једну. Не секирај се што оно светлуцање никако да се појача или приближи. Не плаши се да ћеш да се омакнеш и паднеш и поломиш зглобове на дну цеви. Не бој се грча. Баш те брига што мишићи пуцају а модрице ти се шире по раменима и са стране на стопалима.

Али онда су стопала почела да се зноје и да клизе. Најзад је морао да се умири да би му се зној осушио у струјању које је допирало из висине. Чекао је пуних десет минута, зурећи у свој бледи одраз у углачаном металу, у лице напола пресечено ножем који је држао међу зубима. Онда је опрезно обрисао стопала о ногавице и кренуо даље.

Сада му је већ половина ума сањарила, док је друга водила битку. Није био свестан ни да се струјање појачало а светлост постала јаснија. Видео је себе као рањену гусеницу која се успиње уз одводну цев према отвору каде. Шта ли ће да угледа кад се провуче кроз отвор? Нагу девојку како се брише после купања? Човека који се брије? Сунце које улеће кроз отворен прозор и испуњава празно купатило?

Глава му је треснула о нешто. Чеп у отвору! Удар разочарања га је бацио метар доле, док није опет запео раменима. Тада је схватио. Био је на врху! Грозничаво, али још очајније опрезно, увијао се навише док није главом благо додирнуо. Ветар му је ударао у лево уво. Полако је окренуо главу. Опет бочна цев. Изнад њега, светлост се пробијала кроз дебело округло стакло. Требало је само да се извуче и зграби ивицу тог новог тунела, па да некако прикупи довољно снаге да се цео пребаци у њега. Онда ће моћи да легне.

Изузетно пажљиво, док му је дах маглио метал, Бонд је извео маневар последњом трунчицом снаге, преврио се у нови

отвор и онемоћало се пружио пуном дужином, ударајући лицем.

Касније – колико то касније? – очи су му се раствориле а тело протресло. Хадноћа га је повратила с ивице потпуне бесвести у коју је сав већ утонуо. Болно се преврнуо на леђа, стопала и рамена који су јецали, и лежао прикупљајући способност размишљања и призивајући још снаге. Није имао појма колико је сати, или где се налази унутар планине. Придигао је главу и погледао у округли отвор изнад провалије цеви из које је дошао. Светлост је била жућкаста а стакло дебело. Сетио се таквог отвора у соби *Q*. Непробожно, нагађао је.

Одједном је спазио неко кретање иза стакла. Док је тако гледао, један пар очију се створио однекуд иза електричне сијалице. Очи су нерадознано зуриле у њега неко време, потом нестале. Бондове усне су се уз режање размакнуле преко зуба. Значи, његово напредовање ће бити посматрано, Доктор Ноу о свему извештаван!

Гласно је опсовао и суморно се опет окренуо на стомак. Подигао је главу и погледао напред. Тунел се светлуцаво одмицао ка потпуној помрчини. Хајде! Не вреди оклевати. Дохватио је нож, вратио га међу зубе, и пузнуо напред.

Убрзо више није било светлости. Зауостављао се с времена на време и користио упаљач, али напред није било ничег осим таме. Ваздух је постајао топлији у тунелу, и, после још педесетак метара, био је сасвим недвосмислено врућ. Осећао се мирис врелине, металне врелине. Бонд је почео да се зноји. Зачас му је тело било обливено, и сваких неколико минута је морао да застаје да би обрисао очи. Уследио је потез скретања удесно. Иза окуке, метал велике цеви био је врео у додиру с кожом. Ново скретање удесно. Чим га је савладао, начас је извукао упаљач, осветлио, а онда устукнуо као змија и остао да лежи дахћући. С горчином је испитивао ту нову опасност, пипајући и псујући.

Гласно је зајечао. Како ће његово нагњечено месо издржати ову нову пробу, врелину? Како да заштити кожу од љутог метала? Могао је или да се врати, или да остане где је, или да настави. Постојало је, ипак, једно једино сићушно зрнце утеше. Ова врелина није да убије, само да га даље осакати и увећа му муке. Ово овде није коначно губилиште – само још једна проба колико он може да истрпи.

Помислио је на девојку и на оно кроз шта она сада пролази. Јао, да. Хајдемо. Ево, да видимо...

Бонд је узео нож и исекао читаву предњицу кошуље, па од ње начинио траке. Једино је могао да се нада ако некако умота оне делове тела који ће морати да се прже – шаке и стопала. Колена и лактови ће морати да прођу како јесу, прекривени танким слојем памучне тканине. Изнурено се дао на посао, тихо псујући.

Сада је био спреман. Један, два, три...

Скренуо је за угао и сунуо напред, кроз јаросне шибе.

Стомак ти је сада го, не додируј њим! Згрчи рамена! Шаке, колена, прсти доле; шаке, колена... Брже, брже! Само напред, брзо, да сваки додир с ватром буде што краћи.

Коленима је било најгоре, оптерећеним главнином тежине. Сада је из умотаних шака почињало да се пуши. Полетела је варница, па још једна, онда вијугава црвена змија варница које се сустижу. Није било ваздуха. Плућа су му прскала. Омакао се, и нагњечено раме му је ударило о метал. Вриснуо је. Врискао је и даље, при сваком додиру шаке или колена или прстију стопала. Сада је готов. Крај. Сада ће да плесне као палачинка и да се полако насмрт запече. Не! Мора да се вуче даље, кричећи, док му месо не изгори до костију. Кожа с колена мора да је већ нестала. Још који трен и јагодице прстију ће остати голе на плотни. Само је зној који му се сливао низ руке могао да одржи јастучиће тканине на длановима. Врисак, крик, врисак. То олакшава бол. Тако знаш да си жив. Даље! Хајде!

Не може још дуго да је овако. Није валда да баш овде треба да умреш! Још си жив. Не предај се! Не смеш! Не можеш!

Десна шака му је треснула о нешто што је под њом пустило. Ударио га је млаз ледено хладног ваздуха. И друга рука му је прошла, онда глава. Осетио је како му доња ивица некакве азбестне завесе струже низ леђа. Провукао се. Преграда се као вентил вратила за њим на своје место. Шаке су му се нашле на неком чврстом зиду. Пипале су лево и десно. Скретање под правим углом. Тело му је слепо грабило иза угла. Свеж ваздух му се попут бодежа заривао у плућа. Пожурио је да положи прсте на метал. Хладно! Уз грлени уздах пао је на лице и остао да лежи мирно.

Нешто касније, бол га је повратио. Млитаво се преврнуо на леђа. Као кроз маглу, приметио је осветљен округао прозорчић изнад себе. У тој магли је открио очи које пиље доле у њега. Онда је пустио црним таласима да га опет однесу.

Полако, у тами, на кожи су му се стварали пликови, а изубијана стопала и рамена су се крутила. Али срце је и даље тукло, снажно и правилно, у свом намученом омоту, а окрепљујућа мађија кисеоника и предаха враћала је живот у артерије и вене и пунила испражњене батерије нерава.

Много година касније, Бонд се пробудио. Промешкољио се. Кад су му се очи раствориле и среле с оним другим паром, који сантиметар иза стакла, бол га је обузео и протресао као пацова. Онда се он, да би се склонио од посматрача, преврнуо на стомак и прихватио пун удар новог бола. Опет је чекао, испитујући своје тело и његове одговоре, опробавајући снагу одлучности која је још преостала, негде на дну. Колико ће још моћи да поднесе сада? Усне су му се зарозале са зуба па је зарежао у таму. Био је то животињски звук. Био је дошао до краја људске способности да узврати на бол и муке. Доктор Ноу га је сасвим притеснио. Али, било је још неких животињских остатака очаја, а у снажне животиње те резерве су дубоке.

Полако, обневидео од патње, измигољио се неколико метара од посматрачевих очију, па извадио упаљач и осветлио. Напред је био само црн пун месец, разјапљена кружна уста која воде у утробу смрти. Оставио је упаљач. Дубоко је удахнуо, и ослонио се на шаке и колена. Полако, круто, трзао се напред.

Памучна тканина на коленима и лактовима му је била изгорела. Мозак му је тупо бивао свестан влаге како су се пликови распрскавали на хладном металу. Док се кретао, савијао је прсте ногу и руку, испитујући бол. Полако је схватио меру оног што може да уради, и оног што највише боли. Овај бол је подношљив, убеђивао је себе. Ја сам један преживели после авионског удеса. Боли, али није то ништа. Помисли на скидање и здробљене друге путнике. Буди захвалан. Избаци то из главе. Али, упорно иза таквих размишљања, сврдлало је убеђење да се његов удес још није десио – да се он тек креће ка њему, умањене способности да се одупре и да учини нешто. Када ће он наићи? У ком ће облику налетети? Колико још треба да буде изгњечен и намучен пре него што стигне до губилишта?

Напред, у тами, сићушне црвене тачкице могле су можда да буду привиђење, пеге пред очима као последица исцрпљености. Бонд се зауставио и протрљао очи. Продрмао је главом. Не, још су биле ту. Полако се довукао ближе. Сада су се покретале. Ослушнуо је. Јаче од тихог добовања његовог срца чуло се благо шуштаво гребање. Сада је светлуцавих тачкица било двадесет или тридесет. Махале су тамо-амо, неке брзо, неке полако, преко читавог круга помрчине пред њим. Задржао је дах кад се јавио мали жути пламен из његовог упаљача. Црвене туфнице су се погасиле. На метар испред њега, врло густа жичана мрежа, фина скоро као муслин, преграђивала је тунел.

Била је то нека врста кавеза с малим бићима унутра. Чуо их је како гребу назад, бежећи од светлости. На стопу испред мреже угасио је упаљач и чекао да му се очи привикну на мрак. Док је чекао и ослушкивао, јављало се тихо стругање,

опет ка њему, и постепено се шума црвених главица чиоде опет скупила, извирујући у њега кроз мрежу.

Шта ли је то? Бонд је слушао ударање свог срца. Змије? Шкорпије? Стоноге?

Опрезно је приближио очи малој светлуцавој шуми. Подигао је упаљач до висине лица и нагло притиснуо. Ухватио је слику сићушних кљешта закачених кроз мрежу и десетина дебелих чупавих ногу и чупавих стомака налик на вреће изнад којих велике главе инсеката као да су биле прекривене очима. Створења су журно одскочила с мреже на метал испод и заграбила назад и склупчала се у смеђу чупаву масу на крају кавеза.

Били су то паукови, циновске тарантуле, дуге по осам до десет сантиметара. Двадесет њих у кавезу. А он је морао да некако савлада и ту препреку. Лежао је и прикупљао снагу и размишљао док су му се оне црвене очи поново умножавале испред лица.

Колико су опасна ова створења? Свакако су у стању да убију животиње, али колико су за човека погибелни ти циновски паукови с дугим меким крзном? Бонд се сав стресао. Сетио се оне стоноге. Додир тарантула ће бити много блажи. Само, опет, да ли је ово коначно губилиште? Ујед или два, можда, да се човек баци у лудило бола. А онда она пузава болна патња продирања отрова.

Али он је имао упаљач и нож и жичано копље. Требало му је само да прикупи сву одважност и постигне бескрајну тачност.

Тихо је растворио чељусти упаљача, па палцем и кажи-прстом извукао фитиљ око два сантиметра, да би имао већи пламен. Упалио га је и, када су инсекти јурнули назад, пробио танку жичану мрежу ножем. Засекао је наниже и у страну. Онда је зграбио одвојену мрежу и истргнуо је из оквира. Вратио је нож међу зубе и промигољио се кроз отвор. Тарантуле су у

страху од пламена пожуриле уназад, пењући се једна на другу. Бонд је извукао жичано копље из ногавице и кренуо да зарива тупу, предвојену, жицу посред њих. Забадао је изнова, љуто гњечећи и кидајући тела. Када би неки од паукова покушао да умакне према њему, он би запретио пламеном и трескао бегунце једног по једног. Сада су живи паукови нападали мртве и рањене, и он је требало само да удара и смрскава ту ускипелу одвратну масу крви и крзна.

Полако се свако кретање ублажило, а онда престало. Јесу ли сви мртви? Да се неки не претвара? Пламен упаљача је почињао да замире. Мораће да крене, па шта буде. Пружио се напред и гурнуо мртву гомилу у страну. Онда је извукао нож између зуба и просекао и другу жичану завесу, савијајући просечену мрежу преко хрпе самлевених тела. Пламен је затрептао и претворио се у црвено тињање. Бонд се прибрао и сунуо телом преко крвавог блата, па кроз храпав оквир.

Није имао појма које је делове металне подлоге и оквира додирнуо, нити да ли је коленом или стопалом угазио међу паукове. Знао је само то да се провукао. Одбацивао је тело метрима дуж цеви, па је онда стао да некако поврати дах и среди се.

Изнад њега се јавила бледуњава светлост. Погледао је искоса и навише, знајући шта ће да угледа. Косе жуте очи иза дебелог стакла помно су га посматрале. Полако, иза сијалице, глава се померала лево-десно. Очни капци су се спустили у подругљивом сажалењу. Једна скупљена песница, палца упереног наниже у знак опраштања и отпуштања, убацила се између сијалице и стакла. Онда је повучена. Светло се угасило. Бонд је вратио лице ка поду цеви и положио чело на хладни метал. Онај знак руком је значио да се он ближи последњој етапи, а да су посматрачи завршили с њим све док не дођу да покупе његове остатке. Ти га црнкези мрзе. Желели су му само смрт, и то најбеднију могућу.

Бондови зуби су тихо зашкрипали. Помислио је на девојку, и та му је мисао дала снагу. Још није био мртав. До ђавола, он неће да умре! Не док му срце не ишчупају из груди.

Напео је мишиће. Било је време да крене. С посебном пажњом је вратио своја оружја на њихова места, и болно кренуо да се вуче даље у таму.

Тунел је почињао да се благо спушта. То је олакшало кретање. Убрзо је нагиб постао стрмији, тако да је могао скоро да клизи, покретан тежином свога тела. Било је прâво блаженство одморити мишиће. Указало се треперење сиве светлости напред, ништа више до слабљење помрчине, али се ипак видела промена. Чинило се да је састав ваздуха другачији. Имао је неки нов, свеж, мирис. Шта ли је то? Море?

Наједном је схватио да клиза и пада низ цев. Раширио је рамена и размакнуо стопала да би се успорио. Болело је, а кочење није било нарочито. Сада се тунел ширио. Више није могао да се рашири и одупре! Ишао је све брже. Кривина одмах испред њега. И то завијање наниже!

Тело му је улетело у завој и око њега. Летео је, главом надоле! Очајнички је ширио стопала и шаке. Метал му је љуштио кожу. Није могао ничим да управља, само је ронио низ пушчану цев. Далеко доле, видео се круг сиве светлости. Отворен ваздух? Море? Светлост му се парајуће примицала. Борио се за дах. Остани жив, будало! Остани жив!

Главом напред, тело му је испаљено из цеви у пâд кроз ваздух, лагано, полако, према металносивом мору које га је чекало тридесетак метара испод.

18

Губилиште

Бондово тело је треснуло у огледало праскозорног мора као бомба.

Док је претходно летео низ сребрну цев према све ширем тањиру светлости нагон му је казао да извуче нож између зуба, да пружи руке напред да би ублажио па̑д, и да држи главу доле а тело укрућено. И, у последњем делићу секунде када је видео море које лети у њега, био је успео да дубоко удахне. Тако је ударио у воду скоро као у пра̑вом скоку при зарањању, испружених стиснутих песница које су цепале отвор за главу и рамена. Зато, иако је до продирања седам метара испод површине већ био изгубио свест, судар с водом при брзини шездесет километара на сат није успео да га здроби.

Тело се полако уздигло до површине и остало да лежи, главом надоле, љуљускајући се на таласићима од урањања. Водом загушена плућа некако су успела да пошаљу последњу поруку мозгу. Ноге и руке су трапаво млатарале. Глава се окренула горе, а вода је цурила из отворених уста. Потонула је. Поново су се ноге тргнуле, нагонски настојећи да тело усправе у води. Овога пута је, уз ужасно грцање, глава искочила изнад површине и остала тако. Руке и ноге су почеле да се покрећу несигурно и слабашно, шљапћући као псеће, док су кроз црвену и црну завесу крвљу поддивене очи угледале сламку спаса и казале отупелом мозгу да крене ка њој.

Губилиште је било једна узана дубока водена увлака у подножју окомите литице. Спас према ком се Бонд батргао, спутан grubим копљем у ногавици, био је у виду снажне жичане ограде, која је, разапета између стеновитих зидова, ограђивала мали затон од отвореног мора. Велики квадрати дебеле жице висили су с једне сајле два метра изнад површине и нестали, обрасли алгама, у дубини.

Бонд се довукао до жице и обесио на њу, разапет. Петнаестак минута је остао тако, тела ту и тамо грченог и потресаног повраћањем, све док није осетио да је довољно јак да окрене главу и погледа где је. Замућеним погледом упијао је окомите литице изнад себе и узано мрешкање благо задахтале воде. Цело то место је било у дубокој сивој сенци, одсечено од зоре планином, али се на отвореном мору јављало седефасто пресијавање прве светлости које је значило да за остатак света свиће нови дан. Овде је било тамно и суморно и све некако стиснуто.

Сада му је ум лагано постајао обузет питањем жичане ограде. Шта је њена сврха, зашто ограђује ту тамну пукотину мора? Да ли да нешто спречи да уђе, или да нешто сачува унутра? Мутно се упиљео у црне дубине око себе. Жичане пруге су се губиле и претварале у ништа испод његових стопала. Рибице су му пливале испод појаса и око ногу. Шта то раде? Изгледало је да се хране, улећући према њему а онда одступајући, хватајући црне пруге. Пруге... чега? Конца из његових рита? Бонд је задрмао главом да би је разбистрио. Поново је погледао. Не, оне су се храниле његовом крвљу.

Задрхтао је. Да, крв му се сливала с тела, с подераних рамена, колена, стопала, у воду. Сада је по први пут осетио бол од морске воде на својим ранама и опекотинама. Тај бол га је оживео, убрзао му мисли. Ако се малим рибицама ово свиђа, шта с баракудама и ајкулама? Да ли је *то* сврха жичане ограде, да спречи рибе људождерке да умакну у море? Па, онда, зашто

га већ нису салетеле? До ђавола с тим! Прва ствар је била да се успуже уз жицу и пребаци на другу страну. Да постави ограду између себе и ма чега што живи у том црном акваријуму.

Слабашно, стопу по стопу, успентрао се уз жицу, пребацио се преко врха па спустио до места на ком је могао да се одмори, доста изнад воде. Закачио се тако да му је дебела сајла била испод пазуха и висио, као комад веша на конопцу, и замућено зурio доле у рибе које су се још наслађивале крвљу која му је капала са стопала.

Сада од Бонда више није остало много. Онај лѐт низ цев, тресак при удару о воду и дављење скоро насмрт били су га исцедили као сунђер. Био је на ивици предаје, на прагу да испусти тих уздах па да клизне у благо наручје воде. Како би дивно било опустити се и најзад препустити одмору – осетити како те море нежно ушушкава у свом кревету и гаси светло.

Из смртоносног сањарења га је продрмало експлозивно бежање рибица из околине у којој су се храниле крвљу. Нешто се било померило далеко испод површине. Јавило се неко далеко треперење. Нешто се полако подизало на оној страни ограде према стени.

Цело тело му се напело. Обещена доња вилица се полако склопила, а млитавости је нестало из очију. С електричним ударом опасности, живот му се у бујици опет вратио, одагнавајући препуштеност, утискујући нову вољу да се преживи.

Растворио је прсте, којима је, давно, давно, мозак био наредио да не изгубе нож. Савио је прсте и изнова стиснуо посребрену дршку. Пружио се доле и дотакао криву дршку жичаног копља, које му је још висило у ногавици. Оштро је продрмао главу и усредсредии очи. А сада, шта?

Испод њега је вода задрхтала. Нешто се кобелјало у дубинама, огромно. Указало се нешто дугачко и светлуцаво сиво, пружено далеко доле у тами. Нешто се као змија увило од тог сивила, неки швигар бича дебео као Бондова рука. Врх те змије

је био јајасто надувен, с распоређеним пупољастим квржицама. Увио се кроз воду тамо где су се претходно комешале рибице, па се онда повукао. Сада се видела само огромна сива сенка. Шта то она ради? Она то...? Она испробава укус крви?

Као да дају одговор, два ока велика као фудбалске лопте полако су испливала горе, пред његов поглед. Зауоставила су се, неких седам метара испод његових, и пиљила горе, кроз мирну воду, у његово лице.

Кожа му се најежила. Тихо, уморно, усне су му промрмљале страшну псовку. Дакле, ово је последње Докторово изненађење, завршетак велике трке!

Зурио је доле, напола хипнотисан, у устрептали базен с огромним очима далеко испод. Значи, то је та циновска сипа, легендарна страшна неман која увлачи бродове под таласе, чудовиште од двадесет метара које се бори с китовима, тешко тону или још више. Шта још зна о њима? Да имају два дуга грабљива пипка и десет за држање и кретање. Да имају огроман туп кљун испод очију, које су једине рибље очи које раде на принципу камере, попут човекових. Да им је мозак хитар, да могу да се крећу уназад кроз воду брзином тридесет чворова, гоњене млазном пропулзијом. Да се експлозивни харпуни распрскавају у њиховом желатинастом омотачу не успевајући да им науде. Да... али испупчене црно-беле мете очију су се уздизале према њему. Површина воде је задрхтала. Сада је видео шуму пипака који се расцветавају из наказиног лица. Пипци су треперили испред очију као букет дебелих змија. Бонд је на њиховим доњим странама видео тачке сисаљки. Иза главе, велики преклоп омотача се благо отварао и затварао, а иза њега је љигава сјактање тела нестајало у дубинама. Боже, па овај створ је велик као локомотива!

Полако, опрезно, провукао је стопала а онда и руке кроз квадрате у жици, уплићући се у њих, котвећи се, тако да ће пипци морати или да га искидају на комаиће или да заједно с

њим ишчупају и жичану преграду. Искосио је поглед лево, па десно. На обе стране је било по двадесетак метара дуж жице до копна. А кретање, чак да је за њега и био способан, било би кобно. Он мора да остане као укопан и да се нада да ће тој áли попустити интересовање. Јер, ако не... Прсти су му се полако стиснули око малог ножа.

Очи су га посматрале, хладно, стрпљиво. Опрезно, као слоновска сурла која истражује, један од дугих грабљивих пипака је разбио површину и напипао себи пут уз жицу према његовој нози. Стигао му је до стопала. Бонд је осетио хладан пољубац сисаљки. Није се померио. Није се усуђивао да се пружи наниже па да изгуби стисак рукама око жице. Сисаљке су благо вукле, испробавајући колико ће им се предати. Није било довољно. Налик на огромну љигаву гусеницу, пипак се лагано успињао уз ногу. Дошао је до крвавог испличеног колена и зауставио се, заинтересован. Бондови зуби су шкргутали од бола. Могао је да замисли поруку која се дебелим пипком враћа у мозак: Да, добро је за јело! И тај мозак, који узвраћа сигналом: Онда навали!

Сисаљке су кренуле да се успињу бедром. Врх пипка је био ушиљен, онда расплунут тако да је скоро прекривао ширину Бондове бутине, да би се поново округласто скупио. Сада је Бонд имао мету. Мораће само да поднесе бол и ужас и да сачека да му се узани округли део нађе надохват.

Поветарац, први благи поветарац раног јутра, шапутао је преко металне површине затона. Дизао је таласиће, који су благо пљескали о окомите зидове литице. Клинасто распоређено јато гавранова је узлетело с гуанере, скоро две стотине метара изнад затона и, уз тихо гакање, кренуло ка мору. Док су прелетали, бука која их је узнемирила стигла је до Бонда – троструко оглашавање бродске сирене, што значи да је брод спреман да прими терет. Звук му је допро слева. Пристан мора да је иза угла северног крака затона. Танкер из Антверпена је,

значи, био ту. Антверпен! Део спољашњег света – света који је милион километара далеко, ван Бондовог домашаја – за њега сигурно заувек недосежног. Одмах иза тог угла, људи су у бродској трпезарији, на доручку. Сигурно им је радио укључен. На ватри цврче сланина и јаја, осећа се кафа...

Сисаљке су му биле на куку. Могао је да загледа рожасте чашице. Устајао мирис мора му је додирнуо ноздрве кад се та својеврсна рука заталасала навише. Колико је чврст пегави сиво-смеђи желатин иза шаке? Да ли да убоде? Не, мораће брзо и снажно да зареже, тачно попреко, као да сече конопац. Не мари ако засече и сопствену кожу.

Сада! Бацио је брз поглед на два лоптаста ока, тако стрпљива, толико нељубопитљива. У истом тренутку је друга грабљива рука нарушила површину и сунула му право у лице. Он се тргнуо уназад, и шака се улокнала у песницу око жице пред његовим очима. За тренутак ће му се преселити на руку или раме, и он ће бити готов. Сада!

Прва рука му је била на ребрима. Скоро и не циљајући, Бондово замахнуто сечиво је полетело доле и преко. Осетио је да оштрица уједа пихтијасто месо, а онда му је нож скоро истргнут снажним цимањем рањеног пипка назад у воду. На тренутак је море око њега кључало. Сада је она друга рука пустила жицу и плеснула му преко стомака. Ушиљени крај се зарио попут пијавице, а сва снага сисаљки је бесно вукла. Бонд је крикнуо кад су му се сисаљке упиле у месо. Секао је лудо, опет, и опет. Љигава сила му је кидала цео стомак. Жица се тресла од силине борбе. Испод њега је вода кипела и пенила се. Мораће да се преда. Још један усек ножем, овога пута у горњу површину те руке. Успело је! Рука се тргнула и попут змије спустила па удаљила, остављајући двадесетак црвених кругова, оивичених крвљу, на његовој кожи.

Није имао времена да пази на стомак. Сада је сипина глава била нарушила површину, а велики зањихани омотач око

ње је млатио воду, претварајући је у пену. Очи су севале у њега, црвено, отровно, а шума пипака за храћење му је била крај стопала и ногу, цепала памучну тканину ноговица и ужурбано махала. Осећао је силу која га вуче наниже, сантиметар по сантиметар. Жица му се урезивала у пазуха. Могао је чак да осети да му се кичма истеже. Ако остане тако да се држи, биће искидан напола. Сада су очи и велики троугласти кљун били тик изнад воде и кљун се пружао навише према његовим стопалима. Постојала је једна нада, једна једина!

Бонд је угурао нож између зуба, а шаком је потражио доле искривљену дршку жичаног копља. Извукао га је, стиснуо шакама и растегнуо удвојену жицу, скоро сасвим је исправљајући. Мораће да пусти једну руку да би се нагнуо напред и приближио циљу. Ако промаши, биће искидан у фронцле на овој огради.

Сада, пре него што умре од бола! Сад, сад!

Пустио је да му цело тело клизне са жичане лествице па се бацио напред, доле, свом снагом.

Начас је ухватио слику како врх његовог копља пробада средиште црне очне јабучице, а онда се цело море подигло на њега у скоковитом таласу помрчине и он је осетио да виси наглавачке, обешен превојима колена, главе само сантиметар од површине воде.

Шта се то догодило? Да ли је ослепео? Није видео ништа. У очима га је пекло, а у устима је имао ужасан рибљи укус. Али, осећао је жицу како му се урезује у тетиве у превојима колена. Дакле, мора да је жив! Ошамућен, пустио је копље да му падне из руке која је висила, па се пружио горе и напипао најближу пругу жице. Ухватио се па подигао и другу руку, па се полако, сакупљајући последње трунчице снаге, извукао горе, тако да је сада седео у огради. Пруге светлости су му се указале у очима. Превукао је једну шаку преко лица. Сада је могао да види. Упиљио се у своју шаку. Била је црна и леп-

љива. Погледао је доле на цело тело. Било је прекривено црном слузи, а црnilо је бојило море у кругу од двадесет метара. Тада је схватио. Рањена сипа је на њега била просула све своје мастило.

Али, где је сипа? Хоће ли да се врати? Бонд је претраживао море. Ничег, ничег осим све шире црне мрље. Ништа да се мрдне. Ни таласића. Онда, шта чекаш! Губи се одатле! Бежи, брзо! Дивље је гледао лево-десно. Лево је било према броду, али и према чудовишту по имену Доктор Ноу. А десно није водило никуд. Кад су подизали жичану ограду, људи мора да су прилазили с леве стране, из правца пристана. Биће ту некаква стаза. Бонд се ухватио за горњу сајлу и грозничаво кренуо да се премешта дуж зањихане ограде према стеновитој избочини удаљеној двадесетак метара.

Смрдљиво црно страшило које квари покретало је руке и ноге сасвим аутоматски. Апарат којим се мисли и осећа више није био део његовог организма. Он се покретао поред њега, или лебдео изнад, одржавајући додир колико је потребно да се повлаче конци који померају пајаца. Био је као пресечен црв чије две половине настављају да се трзају иако је живот нестао, замењен лажним, имитацијом коју чине нервни подстицаји. Ипак, код Бонда те две половине још нису биле мртве. Живот је у њима само био притајен. Требао му је само трачак наде, једна трун која уверава да још вреди настојати да се остане у животу.

стигао је до стене. Полако се спустио на последњу жичану пречагу. Неодређено је пиљио у благо светлуцаво надимање воде. Да ли да се усуди? Мора! Не може да учини ништа док не опере са себе слуз која се корела, и крв, и тај ужасни бајати рибљи мирис. Смркнуто, као пред последњим искушењем судбине, скинуо је поцепане остатке кошуље и панталона и пребацис их преко жице. Погледао је своје смеђе и бело тело, избраздано и препрскано црвеним. Нагонски је осетио свој пулс.

Био му је спор али равномеран. Тај постојани дамар живота повратио му је дух. Чег се, до ђавола, сада плаши? Жив је. Те ране и модрице на телу нису ништа – савршено ништа. Изгледају ружно, али му ништа није поломљено. Унутар исцерапног коверта машинерија је тихо и постојано куцала даље. Површинске посекотине и раздеротине, кржаве успомене и смртни премор – то су ране којима би се неко одељење за хитну помоћ ругало. Хајде даље, блесавко! Мичи се! Опери се и пробуди се! Преброј колико си пута имао срећу. Мисли на девојку. Мисли на човека ког мораш некако да нађеш и убијеш. Ухвати се за живот као што си и за нож између зуба. Престани да сажалеваш себе! До врага све ово што се управо збило. Улази у ту воду и пери се!

Десет минута касније, у мокрим ритама које су му се лепиле за орибано тело које га је свуда пекло, косе зализане тако да му не пада у очи, Бонд се попео преко врха крајње избочине у мору.

Да, било је како је и претпоставио. Узана камена стаза, начињена стопалима радника, водила је низ другу страну и око набреклине литице.

Однекуд у близини допирали су различити звукови и одјечи. Нека дизалица је била у погону. Могао је да чује променљиво ударање кранске машине. Чули су се гвоздени звукови с брода и око њега, као и звук воде која плеска у море, избачена пумпом из бродског дна.

Подигао је поглед у небо. Било је бледоплаво. Облаци обрубљени златним и ружичастим вукли су се према хоризонту. Високо изнад њега гавранови су кружили око гуанере. Још мало па ће се удаљити у потрази за храном. Можда већ и сада држе на оку извиђачке групе које, далеко тамо на мору, откривају рибу. Биће да је око шест сати, зора једног дивног дана.

Остављајући капи крви иза себе, опрезно је корачао низ стазу па дуж дна осенчене литице. Иза кривине, стаза се про-

бијала кроз лавиринт од циновских испретураних громада. Звуци су постајали гласнији. Бонд је полако пузао напред, па-зећи да не нагази на неки лабав камен који би се откотрљао. Неки глас је извикнуо, страховито близу: – Може да се крене? – Из даљине је допро одговор: – Може. – Мотор крана је убр-зао рад. Још који метар. Још један велики камен. И још један. Сада. Ево!

Лежао је, приљубљен за стену, опрезно милећи главом да провири иза угла.

19

Пљусак смрти

Бонд је једним дугим погледом упио широку слику, па се повукао.

Наслонио се на хладно лице стене и чекао да му се дисање врати у нормалу. Подигао је нож тик пред очи и испитао му оштрицу. Задовољан, гурнуо га је иза, низ појас панталона, тако да му стоји наслоњен о кичму. Ту ће бити при руци, а заштићен од запињања о ма шта. Није био сигуран за упаљач. Извадио га је из џепа. Као грумен метала можда би могао да послужи, али више не пали, а и могао би да произведе звук гребња о стену. Положио га је на тле далеко од својих стопала.

Потом је сео и крајње пажљиво размотрио све појединости на фотографији коју је држао у мозгу.

Иза угла, само неких десет метара далеко, био је кран. Кабина је позади била отворена. Унутра је за командама седео онај главни међу црнкезима, возач теренског „змаја”. Испред њега се пристан пружао двадесетак метара у море и завршавао у облику скоро правилног слова Т. Један доста стар танкер, носивости око десет хиљада тона, био је привезан поред завршетка тога Т. Стајао је доста изнад воде, тако да му је палуба била можда четири метра изнад дока. Име танкера је било *Бланиш*, а на стражњем делу се читало *Ант*, од Антверпен. Није било знакова живота на броду, осим једне појаве која се стојећи њихала за точком на ограђеном и затвореном мосту. Остатак посаде је сигурно доле, склоњен од прашине гуаноа.

Десно, одмах до крана, с литице је полазила бескрајна транспортна трака у кућишту од таласастог гвозденог лима. Носили су је подупирачи на високим стубовима изнад дока, а завршавала се тачно изнад товарног простора танкера. На крају јој је била огромна јутана „чарапа”, пречника можда два метра. Кран је служио да подиже тешком гвозденим жицом уоквирена „уста” тог огромног црева, тако да оно виси непосредно изнад товарног простора танкера, и да га помера лево и десно да би се просути прах равномерно распоредио. Из отвора „чарапе” у непрекидном млазу се рушио гуано боје размућеног јајета и постојано уливао у товарни простор протоком од неколико тона у минуто.

Доле, на пристану, измакнута лево у односу на фину прашину која је вијорила од ђубрива, стајала је висока појава. Доктор Ноу је будно надгледао.

То је било све. Јутарњи поветарац је миловао дубоку воду сидришта, напола још осенченог испод високих литица, транспортна трака је мирно добовала по својим ваљцима, мотор дизалице је равномерно дахтао. Није било никаквог другог звука, никаквог другог кретања, никаквог живота осим оног дежурног за бродским кормилом, поузданог маневристе у кабини крана и манијачног доктора, који је посматрао да ли све иде како треба. Тамо негде, иза планине, људи сигурно марљиво раде, хранећи гуаноом транспортну траку, али овде, с ове стране, приступ није био дозвољен ником, и нико више није био неопходан. Осим за нациљавање отвора јутане „чарапе”, ни за ког више није било посла.

Бонд је седео и размишљао, одмеравајући растојања, процењујући углове, присећајући се тачног положаја возачевих руку и стопала на полугама и папучицама. Сасвим полако, танан тврд осмех је разбио кору на сунцем опаљеном лицу. Да! Може да се изведе! Само тихо, пажљиво, полако. Награда се смешила скоро неподношљиво слатко.

Испитивао је своје дланове и табане. Издржаће. Мораће да послужи. Пружио је руку позади и опипао дршку ножа, подигавши је сантиметар-два. Устао је, па неколико пута полако и дубоко удахнуо, провукао прсте кроз косу ућбану сољу и знојем, грубо их превукао горе-доле преко лица а онда низ одрпане бокове црних фармерица. Најзад је савио и испружио прсте. Био је спреман.

Коракнуо је горе на стену и једним оком полако провирио. Ништа се није изменило. Претпоставка о растојањима му је била исправна. Маневриста у крану је био сав задубљен у свој посао. Врат изнад раскопчане кошуље му се лепо видео, као да се нуди и чека. Двадесет метара даље, Доктор Ноу је, такође леђима окренут Бонду, стражарио крај широког богатог слапа беличасто-жућкастог праха. На командном мосту, чувар је палио цигарету.

Бонд је погледао преко десет метара стазе која је водила крај задњег дела дизалице. Одабрао је и сваку тачку на коју ће да згази. Онда је напустио камени заклон и потрчао.

Трчао је до десне стране крана, до тачке коју је био одабрао јер ће га ту бочна ограда кабине сакрити од машинисте и дока. Стигао је тамо и зауставио се, чучећи и ослушкујући. Мотор је журно настављао, трака је постојано клопарала изнад и испод њега. Никакве промене.

Два гвоздена ослонца за стопала на задњем зиду кабине, само који сантиметар од Бондовог лица, изгледала су чврсто. Свеједно, бука машине ће ионако преплавити ситне звукове. Али, мораће да буде брз и сигуран док чупа човеково тело са седишта и покрива команде сопственим шакама и стопалима. Један једини ударац ножем мораће да зада смрт. Бонд је прешао прстима преко своје кључне кости, опипао меки троугао коже испод ког му је ударала вратна жила, обновио у себи угао приступа човеку иза леђа, још једном упутио себе да снажно зарије оштрицу и задржи је.

Још само тренутак је ослушкивао, онда пружио руку на леђа да дохвати нож па се попео уз гвоздене степенике и ушао у кабину тајновито и брзо попут пантера.

У последњем делићу секунде било је неопходно да пожури. Стао је иза човекових леђа, осећајући му мирис. Имао је времена да подигне руку с ножем скоро до крова кабине, да призове и последњи трептај снаге, пре него што је оштрицом сунуо наниже и забио је у глатку смеђкастожућкасту кожу.

Човеково руке и ноге су раширено полетеле с управљачких команди. Лице му се искоса окренуло ка нападачу. Бонду се учинило да је у очима које су искакале бљеснуо знак препознавања пре него што су беоњаче заколутале нагоре. Онда се из отворених уста зачуло пригушено крклање, а крупно тело се стумбало у страну с гвозденог седишта и треснуло о под.

Бондове очи нису пратиле тело до пода. Он је већ био на седишту и пружао се за папучице и полуге. Све је било ван управљања. Мотор је радио у неутралном ходу, челично уже је стругало о непомичан точак, врх крана се полако нагињао напред налик на жирафин врат, јутана цев је била спласнула и сада је сипала млаз прашине између дока и брода. Доктор Ноу је пиљио горе. Уста су му била широм отворена. Можда је нешто довикивао.

Полако и хладнокрвно, Бонд је поново зауздао машину, попуштајући полуге и педале до углава под којима их је онај возач претходно држао. Мотор је убрзао рад, зупчаници су се поново уклопили и дали на посао. Сајла је подигла уста јутане цеви и наднела их над брод. Врх дизалице се пропео и остао тако. Призор је био исти као пре. Сада!

Испружио се напред до гвозденог волана којим је возач руковао када га је он први пут угледао. На коју страну да окрене? Покушао је улево. Врх крана се мало померио десно. Па, добро, онда. Окренуо је точак у десну страну. Да, узвраћено му је, покретом преко неба који је собом носио и отвор за сипање.

Очи су му севнуле према доку. Доктор Ноу се био покренуо. Држао је телефон у руци. Тражио је везу с онима иза планине. Бонд је могао да види како његове челичне штипалјке добују по апарату док настоји да привуче пажњу.

Уследило је нагло окретање точка за одређивање кретања јутане „чарапе”. Забога, зар не иде брже? Још само трен и Доктор Ноу ће јавити онима тамо, и биће прекасно. Врх крана се полако савио преко неба. Сада је транспортна трака сипала стуб праха преко бродског бока. Сада је жути брежуљак тихо марширао преко дока. Пет метара, четири, три, два! Не окрећи се, наказо! А-аах, мој си! Точак нека остане овако. Ево сада теби, Докторе Ноу!

На први прашни додир смрдљивог стуба Доктор Ноу се био окренуо. Бонд је видео како се дугачке руке растављено пружају, као да желе да загрле устутњалу масу. Једно колено се савило да потрчи. Уста су се растворила и танан крик је допро горе, тек нешто чујнији од буке машине. Онда је начас севнула слика некаквог снешкобелићевског плеса. Онда само брдо жутог птичјег измета које је расло и расло.

Бонд је помислио на узвриштала плућа која се пуне прљавим прахом, на тело које се повија па онда руши под теретом, на последњи немоћан трзај пета, последњи сѐв мисли – гнева, ужаса, губитничке туге? – све до тишине смрдљиве гробнице.

Сада је већ жута планина имала седам метара. Прах се обрушавао са стране и преливао с дока у море. Бонд је брзо погледао ка броду. У истом трену три пута се снажно огласила сирена. Звук се ломио околу по литицама. Зачуо се и четврти јѐк, који сада није престајао. Бонд је видео дежурног како се придржава за кратак конопац, нагнут кроз прозор своје кабине, и гледа доле. Онда је склонио руке с команди и пустио их да се вртоглаво врате у своје почетне позиције. Било је време да крене.

Клизнуо је с гвозденог седишта и нагнуо се изнад мртвог тела. Извадио је револвер из футроле и погледао га. Кисело се насмешио – „смит и весон”, стандардни модел. Гурнуо га је у појас панталона. Тежак хладан метал стварао му је пријатан осећај на кожи. Пришао је вратима кабине и скочио на земљу.

Неке гвоздене мердевине водиле су уз стену иза крана до места где је штрчало кућиште транспортне траке. У зиду кућице од таласастог гвозденог лима била су мала врата. Бонд је загребао уз мердевине. Врата су се отворила лако, испуштајући облачић жуте прашине кад је треснуо у њих.

Унутра је клепање транспортера преко ваљака било загушујуће, али су се на каменој таваници тунела виделе бледе контролне светилке, а узан мостић се пружао право у планину крај ужурбане прашњаве реке. Бонд је брзо кренуо том уском стазицом, дишући плитко у одбрану на тежак рибље-амонијачни мирис. По сваку цену мора да стигне до краја пре него што значење бродске сирене и немогућност успостављања телефонске везе надвладају страх у стражарима.

Мало је трчао а мало се спотицао и бацао у смрдљивом тунелу пуном ужасне јеке. Колико ли је дугачак? Две стотине метара? А онда, шта? Ништа, само да излети из тунелског отвора и запуца – да посеје панику и да се нада најбољем за себе. Дочепаше се неког од људи и из њега исцедити где се налази девојка. Па онда? Кад буде дошао до тог места на падини, шта ће тамо да нађе? Шта ли је остало од ње?

Потрчао је брже, главе спуштене, погледа на узаном мостном ногоступу, питајући се шта би било да промаши и склизне у бујицу одвратног праха. Да ли би био у стању да се опет склони с транспортера, или би био усковитлан и понесен доле, све док га трака не испљуне на брежуљак испод кога је сахрањен Доктор Ноу?

Кад му је глава треснула у меки стомак и кад је осетио шаке на свом грлу било је касно и да помисли на револвер.

Једини одговор му је био да се баци доле и напред на те ноге. Ноге су попустиле под његовим раменом и зачуо се оштар врисак кад се тело с ударом превило преко његових леђа.

Бонд је већ био у замаху који ће да завитла нападача у страну па на транспортну траку кад су му боја тог крика и нешто лагано и меко у читавом судару следили мишиће.

Па то је немогуће!

Као у одговор, оштри зуби су му се зарили дубоко у лист десне ноге, а један лакат га је треснуо опако, зналачки, отпо-зади међу ноге.

Урликнуо је од бола. Пробао је да се увије у страну да би се заштитио, али и када је викнуо „Хани!” лакат га је поново распалио.

Бонду је ваздух звиждао између зуба, колико га је болело. Постојао је само један начин да је заустави а да је не баци на покретну траку. Чврсто је стиснуо њен ножни зглоб и с мукком се зањихао на колена. Усправио се, држећи је, забачену преко рамена, за једну ногу. Друго стопало му је трескало о главу, али упола снаге, као да је и она схватала да нешто није у реду.

– Престани, Хани, то сам ја.

Кроз тандркање покретне траке Бондов повик је допро до ње. Чуо је крик „Џемсе!” однекуд из близине пода. Осетио је стисак њених шака на својим ногама. „Џемсе, Џемсе!”

Полако ју је спустио. Окренуо се и клекнуо, и пружио се ка њој. Обавио ју је рукама и чврсто пригрлио на себе. – Хани, Хани! Жива си? – Очајнички, у неверици, стискао ју је уз себе.

– Да, Џемсе! Да, да! – Осетио је њене шаке на врату и на коси. – Јао, Џемсе, мили! – Пала је на њега, јецајући.

– Смири се, Хани – Бонд јој је гладио косу. – Доктор Ноу је мртав. Само, сада морамо да бежимо. Морамо да се извучемо одавде. Хајде! Како можемо из тунела? Како си ти стигла овамо? Морамо да журимо!

Као да би да поткрепи његове речи, трака транспортера се уз трзај зауставила.

Бонд је повукао девојку на ноге. Имала је на себи прљаво радничко одело од грубе плаве тканине. Рукави и ногавице су јој били подвијени. Одело јој је било превелико. Изгледала је као мала девојчица у татиној пиџами. Била је сва напудерисана бело од прашине гуаноа, осим пруга којима су јој сузе клизиле низ образе. Без даха је казала: – Ено тамо, горе! Има један бочни тунел који води до радионице и гараже. Је л' ће да нас јуре?

Није било времена за причу. Бонд је жустро казао: – За мнош! – и дао се у трк. За њим су њена стопала благо тупкала у шупљој тишини. Стигли су до рачвања од ког је бочни тунел водио у стену. Одакле ће гониоци да дођу? Тим бочним тунелом, или узаним мостићем у главном тунелу? Гласови који су одјекивали негде далеко у споредном тунелу су му одговорили. Бонд је повукао девојку још метар-два главним тунелом. Привукао ју је тик уз себе и прошапутао: – Опрости ми, Хани. На жалост, мораћу да их побијем.

– Наравно. – Шапат одговора је био сасвим сталожен. Стиснула му је шаку и одступила да би му начинила простор. Подигла је руке на уши.

Бонд је извукао револвер из појаса. Полако је гурнуо добош у страну и помоћу палца се уверио да је свих шест лежишта попуњено. Знао је да неће уживати што опет хладнокрвно убија, али ти које чека су црнкези гангстери, насилни стражари који обављају прљавштине. Сваки од њих је сигурно вишеструки убица. Можда наићу управо они који су убили Стренгвејза и ону девојку. Али, није било сврхе у настојању да олакша сопственој савести. Било је: убиј, или страдај. Мораће то по кратком поступку.

Гласови су се ближили. Наилазила су тројица. Разговарали су гласно, напетом. Можда је много година прошло од када

су макар помислили да прођу кроз тунел. Бонд се питао да ли ће да провирују у страну кад дођу до улива у главни тунел. Или ће морати да им пуца у леђа?

Сада су били сасвим близу. Чуо је вучење њихове обуће.

– Значи, дођеш ми десет доларишки, Семе.

– Ал’ вечерас има да се повратим. Играмо с три коцке, а?

– Ја вечерас не бацам, другар. Мало ћу да лизнем од оног белог шлагифа.

– Хо, хо, хо.

Први човек је изашао, онда други, онда трећи. Носили су револвере лабаво, сваки у десној руци.

Бонд је оштро казао: – Не, нећеш.

Тројица су се нагло окренули. Бели зуби су севнули у раствореним устима. Бонд је погодио задњег у главу, а другог у стомак. Онај напред је подигао своју цев. Зрно је звизнуло крај Бонда и запарало главним тунелом. Бондов револвер је праснуо. Човек се ухватио за врат и полако окренуо око себе, па пао преко траке транспортера. Јека се попут грмљавине полако ширила тунелом. Облачић fine прашине се подигао у ваздух, па кренуо да се слеже. Два тела су лежала мирно. Човек ком је био прострељен стомак увијао се и трзао.

Бонд је затакао врелу цев у појас панталона. Грубо је рекао девојци: – Идемо. – Пружио се за њену шаку и повукао је за собом у отвор споредног тунела. Казао је: – Извини за ово, Хани – и потрчао, вукући је за руку. Она је рекла: – Не буди луд. – Онда се није чуло више ништа, осим плескања њихових голих стопала по каменој подлози.

У бочном тунелу ваздух је био чист и лакше се кретало, али, после напетости због пуцњаве, бол је кренуо да стиска и осваја Бондово тело. Трчао је као робот. Једва да је и помишљао на девојку. Сав ум му је био усредсређен на трпљење бола и на тешкоће које чекају на крају тунела.

Није могао да зна да ли су се пуцњи чули, и није имао представу ко ће му се све испречити. Једино је смерао да пуца у сваког ко му се створи на путу, и да некако стигне до гараже и до теренског возила. То им је била једина нада да утекну с планине и да се спусте на обалу.

Мутне жуте сијалице на таваници су им трепериле изнад главе. Тунелу још није било краја. Иза њега, Хани се спотакла. Бонд је стао, псујући себе што не мисли на њу. Она се пружила и на тренутак се наслонила на њега, дахћући. – Опрости ми, Џемсе. Ја... мене само...

Привио ју је уз себе. Забринуто је казао: – Нешто те боли, Хани?

– Не, добро ми је. Само сам тако страшно уморна. И ноге сам све исекла у планини. Много сам падала у мраку. Ако би... само мало да ходамо. Скоро смо стигли. А има једна врата која воде у гаражу пре него што се дође до радионице. Зашто да не уђемо на њих?

Бонд ју је нежно грлио. Рекао је: – Управо то и тражим, Хани. То нам је једина нада да побегнемо. Кад би могла да претрпиш док стигнемо тамо, онда смо на коњу.

Обавио јој је руку око струка и примио на себе њену тежину. Није се усуђивао да јој погледа стопала. Знао је да су у јадном стању. Није вредело да једно друго сажалевају.

Није било времена за то, ако желе да преживе.

Кренули су даље. Бондово лице је било смркнуто и сасвим искривљено од додатног напора, девојчине табане су остављале кржаве трагове на тлу, а скоро у истом трену се она жустро огласила шапатом. Видела су се дрвена врата у зиду тунела, и била су одшкринута и никакав звук није допирао с друге стране.

Бонд је извадио револвер и благо растворио врата. Дугачка гаража је била празна. Под неонским светиљкама црно и златно обојени „змај” је био окренут према клизним вратима а

поклопац оклопљене кабине је стајао подигнут. Бонд се надао да је резервоар пун, а да су механичари савесно извршили наређење да се све на возилу дотера.

Наједном, однекуд споља, зачули су се гласови. Приближавали су се, њих неколицина, и узбуђено блебетали.

Бонд је ухватио девојку за руку и потрчао напред. Имали су само једно могуће скровиште – теренско возило. Девојка се успентрала унутра. Он је ушао за њом, полако привлачећи врата за собом и затварајући их. Чучали су, у очекивању. Помислио је: само још три метка. Прекасно се сетио сошке с оружјем на зиду гараже. Сада су гласови били ту. Зачули су тресак врата која су гурнута у страну у металним шинама и гласан збркан разговор.

– Откуд знаш да је било из пуцаљке?

– Шта би друго могло да буде! Валда знам.

– Да узмемо ми пушке. Ево, Џо! Ти узми ону, Леми! И крушке. Сандук испод стола.

Чули су се метални звукови повлачења затварача и постављања кочница на оружју.

– Неки од наших мора да се откачио. Енглешчић није могао да буде. Јесте видели оно чудовиште у базену? Ужас! А шта му је све газда спремио у цеви!? А она мала бела! Одјутрос мора да није много цела. Је л' неко био да види на шта личи?

– Јок ја.

– Не.

– Ни ја.

– Хо, хо. Момци, изненађујете ме. Онако лепа гузица вас не занима.

Још клопарања и стругања ногама, онда: – О-кеј, идемо! По двојица, до великог тунела. Пуцај у ноге. Ко год да се дрзнуо, Доктор 'оће да га научи памети.

– Хи хи-хи.

Кораци су шупље одзвањали на бетону. Бонд је задржао дах док су они пролазили. Хоће ли запазити да је поклопац на возилу спуштен? Али они су само прошли гаражом па ушли у тунел, и звукови су полако избледели

Бонд је додирнуо девојчину мишицу и принео прст уснама. Полако је отворио вратанца и опет ослушнуо. Ништа. Скочио је на под и обišао око возила, па се упутио до полуотвореног улаза. Опрезно је промолио главу. Никог на видику. Осећао се мирис пржене хране, који му је натерао плувачку у уста. У најближој згради клопарале су кухињске посуде, а из једне од мало даљих кућица допирао је звук гитаре и неки мушки глас. Пси су залајали преко воље, онда се утишали. Добермани трагачи.

Окренуо се и потрчао назад до краја гараже. Ништа се није чуло из тунела. Тихо је затворио врата тунела па их закључао и засунио. Отишао је до сошке с оружјем и одабрао још један „смит и весон” и један карабин „ремингтон”. Уверио се да су напуњени, па пришао отвору на возилу и пружио их девојци. Сада излазна врата. Наслонио је раме и благо их сасвим растворио. Таласasti гвоздени лим је тупо брундао. Бонд је појурио назад, па се успентрао кроз отвор и сместио на возачко седиште. – Затварај, Хани – журно је прошапутао, па се нагнуо и окренуо кључ за покретање мотора.

Игла на показивачу горива се зањихала на „пуно”. Само да проклетиања брзо прихвати! Неки дизелаш се споро покрећу. Стопалом је снажно утиснуо папучицу.

Мељавинско верглање је било заглушујуће. Мора да се чује на целом острву! Бонд је стао, па пробао поново. Мотор је забректао, па замро. И опет, али овога пута је, срећом, упалио и снажно гвоздено добовање је убрзавало чекићање како је он додавао гас. Сада полако, мењач у брзину. Коју? Пробај овако. Да, хвата. Откочи ручну, будало! Јао, замало да се угаси. Али, сада су већ били напољу, и он је утискивао педалу до пода.

– Погледај позади! – морао је да викне да би надјачао буку мотора.

– Нема никог. Чекај! Да, ено, неки човек из кућице! Још један! Машу и вичу за нама. Сад још неки излазе. Један трчи десно. Други се вратио унутра. Ено га, носи пушку. Легао је. Пуца!

– Затвори прорез! Лези на патос! – Бонд је бацио поглед на брзиномер. Тридесет. А на падини су. Из машине више није могло да се извуче. Он се усредсредео да одржи огромне точкове на стази. Кабина се њихала и поскакивала на опругама. Морао је да уложи напор да руке и стопала одржи на команди. Нека гвоздена песница је распалила по кабини. Још једна. Колико ли су далеко? Четири стотине метара? Тип одлично нишани! Али то ће бити све. Викнуо је: – Погледај, Хани! Раствори мало прорез.

– Устао. Не пуца више. Сви гледају за нама, гомила их је тамо. Пази... ево још...! Пси иду! Никог с њима. Јурцају стазом за нама. Стићи ће нас?

– Ништа, ако нас и стигну. Ходи, седи поред мене. Добро се држи. Пази да не треснеш главом горе. – Бонд је мало пустио гас. Она је сада била крај њега. Искезио јој се постранце. – Супер, Хани. Успели смо. Кад се спустимо до језера стаћу и побићу псе. Колико ја знам о тим кољачима, треба само да убијем једног и сав ће чопор да стане и да навали на њега.

Осетио је њену руку на свом врату. Држала ју је тако док су завијали и грмели стазом. На језеру, Бонд је улетео педесетак метара у воду а онда окренуо возило и поставио мењач у неутралан положај. Кроз правоугани прорез видео је чопор како лети низ последњи завој. Дохватио је пушку с пода и прогурао цев кроз отвор. Сада су пси били у води, пливали су. Бонд је држао прст на обарачу и сипао зрна посред гомиле. Један се закопрцао, млатарајући шапама. Онда још један, па још један. Чуо је њихово кричаво режање преко клопарања мо-

тора. У води се појавила крв. Почела је страшна борба. Видео је како се један пас баца на једног од рањених и зарива му зубе позади у врат. Сада се чинило да су сви сасвим полудели. Шкљоцали су и парали наоколо у запењеној крвавој води. Испразнио је пуњење посред бесне гомиле и пустио пушку на под. Казао је: – Ето, Хани, то је то – па убацио полугу мењача, окренуо возило и клизнуо умереном брзином преко плитког језера према далеком расцепу у густишу где је лежало ушће реке.

Пет минута су се возили у тишини. Онда је Бонд положио шаку на девојчино колено и рекао: – Сада смо валда пребринули, Хани. Кад виде да им је газда мртав, настаће паника. Мислим да ће неки од оних бистријих пробати да побегну на Кубу, авионом или бродом. Бринуће они за своју кожу, не за нас. Свеједно, нећемо да вадимо чун док се не смркне. Мислим да је сада негде око десет. Требало би да смо на обали за један сат. Онда да се одморимо, па да пробамо да се спремимо за путовање. Изгледа да је време у реду, а биће и мало више месеца у току ноћи. Мислиш да ћеш моћи?

Уштинула му је врат. – Наравно да могу, Џемсе. Него... ти? Јадан, тако намучен! Све сâме опекотине и модрице. А какве су ти то црвене шаре на стомаку?

– Причаћу ти. Не брини за мене. Него, ти мени причај, шта ти се дешавало ноћас. Како си, до ђавола, успела да се извучеш од ракова? Шта је омануло у наказином плану? Целе ноћи ми ниси излазила из главе... како те штисају и прождиру. Шта је било?

Девојка се смејала, гласно и од срца. Бонд је погледао постранце. Златна коса је била улепљена а плаве очи натекле услед недостатка сна, али је свеукупно можда могло да се чини да се враћа с неке ноћне забаве.

– Тај човек је мислио да све зна. Глупава стара будала. – Могла је исто тако да говори и о неком глупом школском наставнику. – Он се много више тресе пред црним крабама него ја.

Пре свега, мени не смета да ме било која животиња додирне, а посебно што тим крабама не пада на памет ни да штипну човека ако је сасвим миран и ако нема на себи неку отворену рану или тако нешто. Цела прича је у томе што оне у ствари не воле месо. Једу углавном биљке, и тако то. Ако је тачно рекао, и ако је стварно убио црнкињу на тај начин, та је или имала неку отворену посекотину или је умрла од страха. Сигурно је хтео да види да ли ћу ја то да поднесем. Прљавштина стара. Онесвестила сам се, оно за вечером, само зато што сам знала да ће имати нешто много горе за тебе.

– Е, ђаво ме однео. Шта бих дао да сам то знао! Све сам мислио да те кидају на комаде.

Девојка је фркнула. – Наравно, није ми много пријало кад су ме скидали и везивали за куке у камену. Али црнци се нису усудили ни да ме такну. Само су се кезили и испаливали духовитости и онда отишли. Није ми пријало да лежим на стени, али сам размишљала о теби и како бих да се домогнем лука, да га убијем. Онда сам чула крабе – гребале су и пушке – стотине њих. Само сам мирно лежала и мислила на тебе. Оне су грабиле око мене и преко мене. Што се њих тиче, могла сам и да сам стена. Мало су ме голицале. Једна ме нервирала што ме чупа за косу. Али, важно је да не смрде, и само сам чекала да почне да свиће, кад се оне завлаче у рупе и спавају. Још сам их и заволела. Имала сам друштво. Онда их је остало мало и све мање и најзад су престале да наилазе и могла сам да се мрдам. Цимала сам куке једну по једну, па се сва дала на ону која ми је држала десну руку. Најзад сам је извукла из напрелине у камену, и после је све било лако. Вратила сам се до зграда и почела да извиђам околост. Увукла сам се у радионицу крај гараже и нашла ово прљаво старо одело. Онда се она трака покренула у близини, и кад сам размислила пало ми је да она носи гуано кроз планину. Била сам сигурна да си до тада већ страдао – тихи глас као да је говорио нешто сасвим

обично, – па сам мислила да се некако домогнем транспортера и да прођем кроз брдо, да убијем маторог скота. Узела сам шрафцигер, да га убодем. – Закикотала се. – Кад смо се оно сударили, била бих га забила у тебе, само ми је био у цепу и нисам могла да га извучем. Ето, то ти је то. – Миловала га је по врату. – Трчала сам и пазила где стајем, и онда, одједном, ти ми улетиш главом у стомак. – Опет се закикотала. – Мили, валда те нисам много треснула, оно кад смо се тукли. Дада ме научила да мушкарце увек баш ту треба распалити.

Бонд се насмејао. – Ааа, *то* те је научила! – Пружио се и ухватио је за косу па привукао њено лице себи. Њене усне су пронашле себи пут преко његовог образа и упиле се у његове.

Возило се тргнуло и скренуло. То је окончало пољубац. Били су ударили о прво корење густиша на уласку у реку.

20

Испуни обећање

– И потпуно сте сигурни у све то?

Очи вршиоца дужности гувернера одавале су покуњеност и бес. Како је све то могло да се одиграва пред његовим носом, на тлу које припада Јамајци? Шта ли ће Колонијална управа имати да каже о томе?

– Да, сер. Сасвим сигуран. – У Бонду није било сажаљења за тог човека. Није му се свиђало ни како га је примио при оној последњој посети Краљевој кући, ни оне зле опаске о Стренгвејзу и девојци. Још више је мрзео да их се сећа сада, када је знао да су његов пријатељ и та девојка на дну вештачког језера Мона.

– Ов-ваај... па, не смемо да дозволимо да ма шта од овог стигне до штампе. Разумете ли то? Послаћу извештај државном секретару са следећом пошиљком. Верујем да могу да се ослоним на Вашу...

– Извините, сер. – Главномандујући Карипских одбрамбених снага био је савремен млад војник, тридесетогодишњак. Његова војничка каријера се одвијала довољно блиставо да га нимало не би одушевљавали остаци едвардовске ере колонијалних гувернера. – Мислим да се подразумева да заповедник Бонд ипак неће извештавати никог осим своју Службу. И, ако могу тако да кажем, сер, ја предлажем да предузмемо кораке да почистимо Раков спруд не чекајући одобрење од

Лондона. Могу да обезбедим вђд, да се укрца до вечерас. Брод *Нарвик* је пристао јуче. Ако би програм пријема и коктела било могуће померити за нека двадесет четири сата... – оставио је жаоку да виси у ваздуху.

– И ја исто мислим, сер. – Глас начелника Полиције је био оштар. Брзо дејство могло би можда да га спасе укура, али ће све морати да буде стварно брзо. – А, у сваком случају, мораћу сместа све да предузнем против разних Јамајканаца за које се сматра да имају удела. Мораћу да пошаљем рониоце на посао у Мони. Уколико овај случај треба да се рашчисти, не можемо да дозволимо себи луксуз да чекамо на Лондон. Како рече господин-- ов-ваај-- заповедник Бонд, већина тих црних криминалаца је вероватно већ на Куби. Треба да ступим у везу с колегом у Хавани, да их похватамо док се не упуте у брда или сакрију у подземљу. Мислим да морамо да деламо сместа, сер.

Завладала је тишина у хладовитој соби у којој се одвијао састанак. На таваници изнад тешког конференцијског стола од махагонија бљештала је неочекивана закрпа од сунчеве светлости. Бонд је претпостављао да она упада кроз прорез у жалузинама, одбијена од површине воде у водоскоку или базену с криновима у врту с ону страну високих прозора. Однекуд из даљине допирао је звук ударања и одскакања тениске лопте. Гувернерова деца? Секретарице?

С једног краја собе краљ Џорџ VI, с другог краја краљица [Елизабета II – прим. прев.], гледали су доле на сто, расположено и с благошћу.

– Шта Ви мислите, колонијални министре? – Гувернеров глас је био пригушен.

Бонд је слушао првих неколико речи. Схватио је да се Плејдел-Смит слаже с претходном двојицом. Престао је да слуша. Мисли су му одлељујале у свет тениских терена и базена с криновима, свет краљева и краљица, Лондона, људи који

се фотографишу с голубовима који им слећу на главу на Трафалгар скверу; до првих возова подземне железнице који крећу у промет, дрмајући тле испод његове свеже и мрачне спаваће собе. А онда је помислио на Раков спруд, на ужасан врео ветар који почиње да дува (било је једанаест сати), на смрад барског гаса из мангровске мочваре, на кршевит и сив мртав корал у чијим се рупама сада гурају црне крабе. Доле, у птичјој колонији, смеђе и беле и ружичасте птице сада сигурно гацају по плићаку, или се туку или праве гнезда, док се горе, изнад гуанере, гавранови у низу враћају с доручка да испусте свој милиграм дуга господару, који њихов допринос више никада неће скупљати. А где ли је сада тај господар? Људи с брода *Блани* су га сигурно откопали. Тело је свакако прегледано, да се констатује смрт, а онда склоњено негде. Да ли су опрали с њега ону жуту прашину и обукли му његов кимоно док је капетан радио-везом тражио упутства од Антверпена? И где је Доктор Ноу нашао места својој души? Да ли је та душа била зла, или само луда? Помислио је на изгорело клупче, доле у мочвари, које је некада било Кворел. Сећао се благе спретности тог крупног тела, оне недужности у сивим очима које вечито гледају ка хоризонту, оних простих потреба и жеља, страхопоштовања пред празноверицама и нагоном, детињих несташлука и мана, оданости па чак и љубави коју је Кворел пружио њему – оне топлине, постојала је само једна реч за то, прâвог човека. Сигурно је да он није отишао тамо где и Доктор Ноу. Шта год да бива с мртвима, на једно место одлазе душе које су топле, а на друго оне хладне. А на коју ће страну, кад време дође, отићи његова, Бондова?

Министар за колоније је помињао његово име. Бонд се тада прибрао.

– ... преживео, сасвим је изузетан. Ја заиста мислим, сер, да треба да искажемо нашу захвалност заповеднику Бонду и његовој Служби тако што ћемо да прихватимо његове пре-

поруке. Збиља се чини, сер, да је он обавио најмање три четвртине посла. Јасно је да ми можемо да се постарамо макар за ону последњу четвртину.

Гувернер је брундаво прочистио грло. Шкиљаво је погледао преко стола у Бонда. Изгледало је да тип на њега не обраћа много пажње. Али, ко би био начисто с тим момцима из Тајне службе? Опасно је имати их у околини, кад њушкају и чепркају. Не вреди се играти с таквима. Наравно, требало је нешто да се каже кад је у питању *Нарвик*. Вести ће да процуре, него шта. Сви новинари света ће се сјатити њему на главу. Али онда је, одједном, гувернер угледао наслове: „Гувернер предузео муњевита дејства... Први човек на прâвом месту... Морнарица на задатку!” Можда би, најзад, било боље да се тако поступи. Чак и да сиђе у луку и да лично испрати јединице. Да, то је оно прâво. Каргил из *Глинера* долази на ручак. Набациће му стварчицу-две и потрудити се да прича буде убедљива.

Гувернер је подигао руке па их пустио да му падну на сто и остану приљубљене, у знак предаје. Обухватио је све присутне једним искривљеним осмехом пристајања.

– Дакле, победили сте ме, центлмени. Добро, онда – глас му је био некако ујачки, као да говори деци „Нека вам буде, али само овај пут”. – Колонијални министре, молим Вас да позовете заповедника брода *Нарвик* и објасните му шта треба. Строго поверљиво, наравно. Главномандујући, војне ствари препуштам Вама. Начелниче, Ви знате свој посао. – Гувернер је устао. Краљевски је пружио руку у Бондовом правцу. – И остаје ми само да изразим своје признање заповеднику-- оваај-- Бонду, за његову улогу у овим збивањима. Нећу пропустити да поменем Вашу сарадњу, заповедниче, државном секретару.

* * *

Напољу је сунце бљештало на шљунчаној стази. У „хилману” је било као у сауни. Бондове рањаве шаке су одскочиле кад су додирнуле управљач.

Плејдел-Смит се нагнуо крај прозора. Одмахнуо је руком у знак извињавања због свог шефа, у жељи да га и не помену. – Могу ли још шта да учиним за Вас? Стварно мислите да морате да се вратите у Лепу пустару? У болници су били сасвим одређени да треба да Вас задрже целу недељу

– Хвала – казао је Бонд кратко, – али морам да се вратим. Да се побринем за девојку. Да ли бисте јавили болници да долазим сутра? Отпремили сте ону поруку за мог шефа?

– Да, као хитну.

– Па, онда – Бонд је окренуо кључ да покрене мотор, – то је валда све. Питаћете људе из Јамајканског института, оно за девојку? Она стварно зна силна чуда из историје природе и живота на овом острву. И то не из књига. Ако имају такво неко место... радовало би ме да се среди. Ја ћу лично да је одведем у Њујорк и да видим све за операцију. Биће спремна да крене само недељу-две после операције. Него, кад смо код ње – Бонд је изгледао сметено, – она је збиља ђаволски фина девојка. Кад се врати овамо... ако бисте Ви и Ваша супруга... Знате већ. Добро је да је неко мало има на оку.

Плејдел-Смит се насмешио. Мислио је да је све сагледао. Казао је: – Не брините за то. Ја ћу се постарати. А моја Бети је прави лаф за те ствари. Пазиће девојку као нешто најрођеније. И, ништа више? Видимо се крајем недеље, ионако. У болници Вам је сјајно по овој врућини. Још ако бисте да који дан будете наш гост пре него што кренете ку-- мислим у Њујорк. Добро-дошли сте нам-- ов-ваај-- обоје.

– Хвала. И хвала на свему осталом. – Убацио је полугу мењача у брзину и клизнуо авенијом успамтелог тропског растиња. Ишао је брзо, распрштавајући шљунак у кривинама.

Хтео је да одлети што даље од Краљеве куће, од тениса, од краљева и краљица. Желео је чак да умакне главом без обзира и од љубазног Плејдел-Смита. Бонду се свиђао тај човек, али сада је желео само да што пре превали друм Џанкшн до Лепе пустаре и да се склони од глатког и уштирканог света. Нагло је завио крај стражара на капији, па ступио на главни друм. Снажно је притиснуо папучицу гаса.

* * *

Ноћно путовање под звездама било је протекло без икаквих догађаја. Нико није кренуо за њима. Девојка је обавила највећи део пловидбе. Бонд се по том питању није препирао с њом. Лежао је на дну чамца, сасвим сломљен, као мртав. Био се пробудио једном или двапут и ослушкивао шљапкање мора о корито и посматрао њен миран профил под звездама. Онда би га колевка благог љуљања слала поново у сан и у кошмаре који су се пружали за њим с Раковог спруда. Нису му сметали. Мислио је да више никада неће имати ништа против ниједног кошмара. После оног што му се догодило претходне ноћи, мораће да се деси нешто стварно страшно да се он више икада уплаши.

Пробудило га је гребање коралних цветова о корито. Улазили су кроз гребен у Морганову луку. Месечева прва четврт се већ била подигла, и унутар гребена море је било сребрно огледало. Девојка је провукла чун под једром. Клизнули су преко залива до пешчаног језичка, и прамац је под Бондовом главом благо уронио у меку обалу. Она је морала да му помогне да се искобеља из чамца, па да пређе преко сомотног травњака и уђе у кућу. Он се сав био обесио о њу и тихо ју је псовао док му је расецала и скидала одећу и вукла га под туш. Није казала ништа када је видела његово намучено тело под светлошћу. Пустила је воду на најјаче, узела сапун и дуго га

тимарила. Онда га је извела и благо га тапкала пешкирима, који су убрзо били ишарани крвљу. Видео ју је како дохвата бочицу јода. Јекнуо је и чврсто се ухватио за лавабо и чекао. Пре него што је почела да га маже пришла му је и пољубила му усне. Нежно је казала „Стисни јако, мили. И дери се. Болеће те”, а када је плуснула убиствену течност по његовом телу сузе бола су му излетеле из очију па клизнуле низ образе, без имало стида.

Онда онај диван доручак док је зора блјескала преко залива, онда ужасна вожња до Кингстона, до белог хируршког стола на Одељењу за хитне интервенције. Били су позвали Плејдел-Смита. Нико није постављао никаква питања. Превили су му ране и намазали и увиди опекотине. Вредни лекар, црнац, марљиво је бележио нешто у свој дневник. Шта? Вероватно само „Вишеструке опекотине и посекотине”. Онда је, уз обећање да ће сутрадан да се јави да лежи, Бонд отишао с Плејдел-Смитом до Краљеве куће, на први састанак, који се завршио пуним заседањем свих најважнијих актера. Бонд је шифровано саставио за М-а кратку поруку, преко Колонијалне управе, коју је хладно закључио са:

ЖАЛИМ МОРАМ ОПЕТ ДА ТРАЖИМ БОЛОВАЊЕ СТОП
ЛЕКАРСКИ ИЗВЕШТАЈ СТИЖЕ СТОП
МОЛИМ ПРЕНЕСИТЕ ОРУЖАРУ СМИТ И ВЕСОН
НЕМОЋАН ПРЕД БАЦАЧЕМ ПЛАМЕНА КРАЈ

Сада, док је витлао мали ауто низ бескрајне двоструке кривине према северној обали, кајао се због тог шаљивог пецкања. М-у се то неће свидети. Јефтино је то. И, траћио је тако шифарске знакове. Али, добро! Хтео је само да М зна да све ово и није било „одмор под сунцем”. Извиниће му се у свом писменом извештају.

Спаваћа соба му је била свежа и мрачна. Крај распремљеног кревета је био тањир са сендвичима, крај њега термос пун кафе. На јастуку један лист папира с крупним детињим ру-

кописом: „Ноћас остајеш код мене. Не могу да оставим моје животињице. Буне се. А не могу да оставим ни тебе. А ти си ми нешто обећао. Долазим у седам. Твоја Х.”

У предвечерје је дошла преко травњака до места где је он седео и довршавао трећу чашу бурбона с ледом. Имала је на себи памучну сукњу с црним и белим пругама и припијену ружичасту блузу. Златна коса је мирисала на јефтин шампон. Изгледала је невероватно свеже и лепо. Пружила је руку и он ју је прихватио, па кренуо за њом колским прилазом и узаном добро угаженом стазом кроз шећерну трску. Стаза је доста дуго кривудала кроз ту високу шаптаву џунглу слатког мириса. Онда се растворио комад уредног травњака према дебелим разломљеним каменим зидовима и степеницама које су водиле доле до тешких врата чије су ивице сијале на светлости.

Подигла је поглед ка њему, стојећи код врата. – Не бој се. Трска је висока, а већина их је сада напољу.

Он није знао шта је у ствари очекивао. Некако магловито је замишљао раван земљани под и зидове пуне влаге. Понеку цепку намештаја, поломљен креветски оквир прекривен пољавама, и јак мирис зоолошког врта. Био се већ припремио да пази да не повреди њена осећања.

Уместо свега тога, било му је више као да се нашао у врло пространој уредној дрвеној кутији. Под и таваница су били од сјајно углачане кедровине која је одавала мирис кутије за цигаре, док су зидови били прекривени напола расеченим бамбусовим трскама. Светло је потицало од дванаест свећа у фином сребрном вишекраком свећњаку који је висио са средине таванице. Високо у зидовима била су три квадратна прозора, кроз које је могао да види тамноплаво небо и звезде. У соби је било неколико комада квалитетног намештаја из деветнаестог века. Под свећњаком се налазио сто постављен за двоје, са старовремски обликованим сребрним прибором и стакларијом скупог изгледа.

Бонд је казао: – Хани, дивна ти је соба. По оном што си причала, мислио сам да живиш у некаквом зоолошком врту.

Одушевљено се насмејала. – Поварила сам старо сребро, и те ствари. То је све што имам. Морала сам цео дан да га гланцам. Никада га пре нисам користила. Па, не изгледа лоше, шта кажеш? Видиш, обично има пуно малих кавеза по зидовима. Волим да су оне све са мном. Праве ми друштво. Али сада, пошто си ти ту... – Застала је. – Ја спавам тамо – показала је руком на друга врата. – Врло је м'ало, али има места за обоје. Хајде сада. Жао ми је, али ово је нека врста хладне вечере – само јастози и воће.

Пришао јој је. Обгрлио ју је рукама и притиснуо јој усне пољупцем. Држао ју је тако и гледао у блиставе плаве очи. – Хани, ти си предивна девојка. Ти си једна од најслађих девојака које сам икада познавао. Надам се да свет неће много да те измени. Стварно хоћеш ту операцију? Волим твоје лице – овакво какво је. Оно је део тебе. Део свега овог.

Она се намрштила и ослободила његовог загрљаја. – Вечерас не смеш да си озбиљан. Не причај о тим стварима. Нећу да причам о њима. Ово је моја ноћ с тобом. Молим те, причај о љубави. Нећу да слушам ништа друго. Важи? Сада, дођи. Ти седи овде.

Бонд је сео. Насмешио јој се. Казао је: – Важи.

Она је рекла: – Овде је мајонез. Не онај из радње. С'ама сам га направила. И, узми хлеб, и путер. – Села је наспрам њега и почела да једе, посматрајући га. Када је видела да изгледа да је задовољан, казала је: – А сада можеш да почнеш да ми причаш о љубави. Све живо. Све што ти знаш.

Погледао је преко стола у то зајапурено златно лице. Очи су биле блиставе и благе под светлошћу свећа, али с истим оним краљевским одсјајем који су имале и када ју је први пут видео на оном песку, када је мислила да је он дошао да јој

краде шкољке. Пуне црвене усне биле су растављене од узбуђења и нестрпљења. Пред њим није имала никакве кочнице. Њих двоје су били две животиње које се воле. Природна ствар. Никаквог стида у њој. Њега је могла да пита шта год хоће, и да очекује да он одговори. Било је као да су већ у кревету, љубавници. Кроз тесну памучну блузу показивали су јој се врхови груди, чврсти и узбуђени. Бонд је рекао: – Јеси ли девица?

– Не сасвим. Причала сам ти. Онај човек...

– Па... – схватио је да више не може да једе. Уста су му била сува од помисли на њу. Казао је: – Хани, ја могу или да једем или да ти причам о љубави. Не могу и једно и друго.

– Сутра идеш у Кингстон. Тамо ћеш да једеш до миле воље. Причај о љубави.

Бондове очи су биле љути плави прорези. Устао је, па се спустио на једно колено крај ње. Дохватио јој је шаку и загледао се у длан. У подножју палца љубавни брежуљак се раскошно надимао. Повио је главу и зарио је у топлу меку шаку и благо угризао брежуљак. Осетио је њену другу руку у својој коси. Угризао је јаче. Шака коју је држао обавила му се око уста. Она је дахтала. Угризао је још јаче. Тихо је крикнула и подигла му главу, вукући за косу.

– Шта то радиш? – Очи су јој биле широм отворене и тамне. Била је побледела. Спустила је поглед на његова уста. Полако му је привукла главу према себи.

Он је пружио руку на њену леву дојку и чврсто је ухватио. Подигао је њену заробљену, малочас рањену, шаку и положио је себи на врат. Усне су им се састале и спојиле, истражујући.

Изнад њих, пламенови свећа су заплесали. Велика ноћна лептирица је била улетела кроз један од прозора. Вртела се око свећњака. Девојчине склопљене очи су се раствориле, погледале у лептирицу. Њена уста су се одмакла. Загладила му је косу коју је држала у руци и устала, па без речи поскидала свеће

једну по једну и дувањем их погасила. Лептирица је кривудавао излетела кроз један од прозора.

Одмакнула се од стола. Раскопчала је блузу и бацила је на пђд. Онда сукњу. Пришла му је и ухватила га за руку, па га подигла. Полако му је раскопчала кошуљу, пажљиво му је скинула. Њено тело, сасвим уз његово, мирисало је на свеже покошено сено и слатку паприку. Одвукла га је од стола, па кроз врата. Месечина која је продирала осветљавала је кревет. На кревету је била врећа за спавање, горе растворена.

Пустила му је руку и увукла се у врећу. Подигла је поглед у њега. Казала је, једноставно и практично: – Купила сам ово данас. За двоје је. Коштала ме силне паре. Скидај то и долази. Обећао си. Дугујеш ми.

– Али...

– Немој ти мени више никакво „али”.

